

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MECMÛ'ATÜ'L-EŞ'ÂR, SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
GALATA MEVLEVÎHÂNESİ NUMARA: 200 (71-140)
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sevgi AKBABA

Enstitü Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Vildan COŞKUN

HAZİRAN - 2018

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

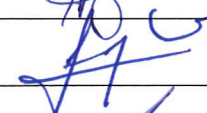

MECMÛ'ATÜ'L-EŞ'ÂR, SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
GALATA MEVLEVÎHÂNESİ NUMARA: 200(71-140)
(İNCELEME-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Sevgi AKBABA

Enstitü Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Bu tez 18/06/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Bayram ALİKAYA	Basarılı	
Doc. Dr. Vildan CASH	Basarılı	
Doc. Dr. Tulay G. Demirdoğru	Basarılı	



SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	SEVGİ AKBABA
Öğrenci Numarası	:	136011025
Enstitü Anabilim Dalı	:	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
Enstitü Bilim Dalı	:	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
Programı	:	<input checked="" type="checkbox"/> YÜKSEK LİSANS <input type="checkbox"/> DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Mecmuatü'l-Eş'ar, Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Numara:200(71-140) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)
Benzerlik Oranı	:	%.19..

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.


18/06/2018
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Dr. Vildan Coşkun

Tarih: 18.06.2018

İmza: 

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Toplumların kültürlerinin korunmasında ve kültürün taşıyıcısı olan dilin gelişim süreci içinde edebiyat en önemli aktördür. Türk Edebiyatı da başlangıcından günümüze kadar olan bütün evreleriyle bir hazine olarak Türk kültürünün temelini oluşturmaktadır. Bu hazinenin önemli parçalarından olan Divan Edebiyatının daha iyi tanınmasını ve bilinmeyen yönlerinin açığa çıkarılmasını sağlamak açısından mecmualar büyük öneme sahiptir. Çalışmamız, Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonunda 200 numarayla kayıtlı olan, daha çok 17. ve 18. yy ürünlerine yer veren 140 varaklık mecmuanın 71.-140. varakları arasının incelenmesinden, karşılaştırmalı ve transkripsiyonlu metninin hazırlamasından oluşmaktadır.

Çalışmamızın giriş kısmında çalışmanın amacı, yöntemi ve konusu belirtilmiştir. Girişten sonra gelen birinci bölümde mecmuanın tanıtımı yapılarak dış özellikleri ve dil özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Bu kısmı takiben mecmuayı genel hatlarıyla görebilmemizi sağlayacak beş tabloya yer verilmiştir. Bu tablolarda şiirlerin şairleri, nazım şekilleri, varak numaraları, baş ve son kısımları, vezinleri, varsa makam usül ve bestekârları gibi tespit edilen özellikler tasnif edilmiştir. Ardından mecmuada yer alan şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir. İkinci bölümde metnin kuruluşunda, imlasında ve transkripsiyonunda izlenen yol hakkında bilgi verilerek metinde kullanılan işaretler tablo halinde belirtilmiştir. İkinci bölümün son kısmında mecmuanın transkripsiyonlu metni verilmiş ve şiirler, başta divanlar olmak üzere akademik çalışmalarla karşılaştırılarak mevcut farklar ortaya konmuştur.

Bu çalışmanın hazırlanmasında desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve pek çok konuda beni yönlendiren değerli danışmanım Doç. Dr. Vildan COŞKUN'a, çalışmanın hedefine ulaşabilmesi için elinden gelen tüm desteği veren ve değerli vaktini ayıran kıymetli hocam Prof. Dr. Bayram Ali KAYA'ya, çalışmanın en zor aşamalarında desteğini esirgemeyen ve önemli katkılarda bulunan değerli hocam Doç. Dr. Ozan YILMAZ'a, her zaman yanımda olan değerli dostlarıma ve aileme teşekkür ederim.

Sevgi AKBABA

18/06/2018

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLolar LİSTESİ	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	viii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: MECMÛ'ATÜ'L -EŞ'ÂR' IN TANITIM VE İNCELENMESİ	3
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri, Muhtevası ve Yazım Özellikleri	3
1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	5
1.3. Mecmuada Adı Geçen Güfteler, Makamlar ve Usuller	8
1.4. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	11
1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri.....	12
1.6. Mecmuanın (71-140) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu.....	28
BÖLÜM 2: MECMÛ'ATÜ'L -EŞ'ÂR'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	60
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.....	60
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.....	62
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	64
2.4. Karşılaştırmalı Metin	65
SONUÇ	305
KAYNAKÇA	307
ÖZGEÇMİŞ	318

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar:

- Âgâh D.** : Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi, (Şerife Akpınar)
- Akşemseddin Ş.** : Menâkıb-ı Akşemseddin, (Bilal Aktan)
- Âşık Yûnus D.** : Yûnus Emre Külliyyâtı IV: 'Âşık Yûnus, (Mustafa Tatcı)
- Ârif D.** : Abdûlbâki Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkitli Metni), (Ali Şahin)
- Bağdatlı Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin), (Coşkun Ak)
- Bahâyî** : Şeyhülislam Bahâyî Dîvânı (İnceleme- Karşılaştırmalı Metin), (Erdoğan Uludağ)
- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, (Sabahattin Küçük)
- Cevrî D.** : Cevrî: Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, (Hüseyin Ayan)
- Emrî D.** : Emrî Dîvânı, (Mehmet A. Yekta Saraç)
- Eşrefoğlu Rûmî D.** : Eşrefoğlu Rûmî Divânı (İnceleme-Metin), (Mustafa Güneş)
- Edirneli Fâiz D.** : Edirneli Fâiz Divanı İnceleme-Metin-Dizin, (Tarık Demir)
- Fasih D.** : Fasih Divanı İnceleme Tenkidli Metin, (Mustafa Çıpan)
- Fehîm D.** : Fehim-i Kadîm (Hayatı, Sanatı, Divanı ve Metnin Bugünkü Türkçesi), (Tahir Üzgör)
- Fenâyî D.** : Üsküdarlı Fenâyî Cennet Mehmed Efendi ve Dîvânı, (Abdullah Aydın)
- Figânî D.** : Figânî Divânı Gramatikal İndeksi, (Gülşen Çaylı Cankurt)
- Gelibolulu M. Âlî D.** : Gelibolulu Mustafa Ali Dîvân II Tenkitli Metin, (İ. Hakkı Aksoyak)
- Hacı Bayram Velî Ş.** : Hacı Bayram Velî, (M.Ali Ayni)
- Hüdâyî D.** : Azîz Mahmûd Hüdâyî - Divân-ı İlâhîyât, (Mustafa Tatcı - Musa Yıldız)
- İsmetî D.** : İsmetî Dîvânı (Edisyon-Kritik), (Haluk İpekten)
- Kabûlî D.** : Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin Dizin), (Mustafa Erdoğan)
- Kayserili Divan Ş.** : Kayserili Dîvân Şairleri, (M.Fatih Köksal)

- Mısrî D.** : Niyâzi-i Mısrî Dîvânı ve Şerhi, (Mahmut Saadettin Bilginer)
- Muhyî D.** : Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi ve Divanı, (Hafsa Mutlu)
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı I-II, (Ali Fuat Bilkan)
- Nahifî D.** : Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni),(A. İrfan Aypay)
- Nâ'ilî D.** : Nâ'ilî-i Kadîm Dîvânı (Edisyon-Kritik), (Haluk İpekten)
- Nakşî D.** : Nakşî Dîvânı, (Emrah Ayhan)
- Nakşî Ali D.** : Nakşî Ali Akkirmânî (İnceleme-Metin), (Hikmet Atik)
- Nâlî D.** : Nâlî Dîvânı, (Süleyman Çardak)
- Necâti Beg D.** : Necâti Beg Divanı, (Ali Nihad Tarlan)
- Neşâtî D.** : Neşâtî Dîvânı,(Mahmut Kaplan)
- Niyzi-i Mısrî D.** : Niyâzi-i Mısrî Hayatı Edebi Kişiliği Eserleri ve Dîvânı (Tenkitli Metin), (Kenan Erdoğan)
- Nizâmoğlu D.** : Seyfullah Nizamoğlu Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin),(İdris Söylemez)
- Râsîh D.** : Râsîh Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Özel Adlar Dizini), (Özge Öztekin)
- Revânî D.** : Revânî Dîvânı, (Ziya Avşar)
- Sâbit D.** : Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvânı, (Turgut Karacan)
- Sabrî D.** : Sabrî Mehmed Şerif Dîvânı (İnceleme -Karşılaştırmalı Metin), (Hasan Kasır)
- Seyyid Vehbî D.** : Seyyid Vehbi ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni, (Hamit Dikmen)
- Sırrî D.** : Üsküdarlı Sırrî Dîvânı (Tenkitli Metin-İnceleme), (Şevkiye Kazan)
- Sükkerî D.** : Sükkerî, Hayatı Edebi Kişiliği ve Dîvânı, (Erdoğan Erol)
- Tıflî D.** : Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı Edebi Kişiliği Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni, (Ali Yıldırım)
- Tırsî D.** : Abdürrahim Tırsî ve Dîvânı, (Emine Aydoğmuş Yüce)
- Üftâde D.** : Üftâde Dîvânı, (Mustafa Bahadıroğlu)
- Ümmî Sinân D.** : Ümmî Sinân Dîvânı (İnceleme- Metin), (A. Azmi Bilgin)

- Ümîdî D.** : Ümîdî, Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânı, (Muhammed Selvi)
- Vecdî D.** : Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Karşılaştırmalı Metni), (Eşref Yanmaz)
- Yahyâ D.** : Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı, (Rekin Ertem)
- Yahya Nazîm D.** : Yahyâ Nazim Dîvânı- V, (Şaziye Kayhan Ertürk)
- Yûnus Emre D.** : Yûnus Emre Dîvânı II -Tenkitli Metin, (Mustafa Tatçı)

Tezkire ve Diğer Kaynaklar

- Esrar Dede T.** : Esrar Dede- Tezkire-i Şu'ara-yı Mevleviyye İnceleme Metin, (İlhan Genç)
- Müstakîmzâde** : Müstakîmzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmûası, (Şengül Sağlam)
- Nuhbetü'l-Âsâr** : İsmail Belîğ Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdetü'l-Eş'âr (Abdulkerim Abdulkadiroğlu)
- Nu'ût-ı Nebeviyye** : Nu'ût-ı Nebeviyye Mecmuâsı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin), (Mustafa Atilla)
- Prizren** : Prizren'de Kültür, Sanat ve Âşıklık Geleneği, (Raif Vırmiça)
- Rızâ T.** : Rıza Tezkiresi İnceleme-Metin, (Gencay Zavotçu)
- Riyâzü'ş-Şuarâ** : Riyâzü'ş-Şuarâ (Tezkiretü'ş-Şuarâ), (Namık Açıkgöz)
- Tezkire-i Safâyî** : Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî, (Pervin Çapan)
- Tezkire-i Sâlim** : Tezkiretü'ş-Şuarâ, (Sâlim Efendi)(e kitap)
- Tezkire-i Üdebâ** : Mecma-ı Şuarâ ve Tezkire-i Üdebâ, (Mehmet Siraceddin)
- Tietze** : XVI. Asır Türk Şiirinde Gemici Dili, Âgehî Kasidesi ve Tahmisleri, (Andreas Tietze)
- TMA c.1** : Türk Musiki Antolojisi, (Saadeddin Nuzhet Ergun)
- Tuhfe-i Nâilî** : Nail Tuman-Tuhfe-i Nâilî, (Cemal Kurnaz- Mustafa Tatçı)
- Tuhfe-i Nâilî I** : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva, (Mihrican Odabaşı)
- Türk Şairleri I** : Türk Şairleri c.1, (Sadeddin Nuzhet Ergun)
- Türk Şairleri II** : Türk Şairleri c.2, (Sadeddin Nuzhet Ergun)
- Zübdetü'l-Eş'ar** : Seyrekzade Mehmet Âsım ve Zeyl-i Zübdetü'l-Eş'ar Adlı Eseri, (Ali Osman Coşkun)

2. Diğer Kısaltmalar

a.g.e.	: Adı geçen eser
Bk.	: Bakınız
c.	: Cilt
D.	: Dîvân
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
ET.	: Erişim Tarihi
Hzl.	: Hazırlayan
M.	: Mecmûa
Mat.	: Matbaa
NN.	: Nu'ût-ı Nebeviyye
Nr. / No.	: Numara
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.	: Tezkire
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
TS.	: Tezkire-i Safâyî
Yay.	: Yayınevi, Yayınları
YLT.	: Yüksek Lisans Tezi
Vd.	: Ve diğerleri

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı	5
Tablo 2 : Mecmuada Adı Geçen Güfteler, Makamlar ve Usuller	8
Tablo 3 : Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	11
Tablo 4 : Mecmuanın (71-140) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	28
Tablo 5 : Mensur Bölümün MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	59
Tablo 6 : Transkripsiyon Tablosu	64



Tezin Başlığı: Mecmu'atü'l-Eş'ar, Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi
Numara: 200(71-140) (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)

Tezin Yazarı: Sevgi AKBABA

Danışman: Doç. Dr. Vildan COŞKUN

Kabul Tarihi: 18 Haziran 2018

Sayfa Sayısı: viii (ön kısım) + 318 (tez)

Anabilimdalı: Türk Dili ve Edebiyatı

Bu çalışma Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'nda 200 numarayla kayıtlı mecmuanın 71.-140. varakları arasının incelenmesinden, transkripsiyonlu ve karşılaştırmalı metninden oluşmaktadır.

Mecmuadaki şiirler ait oldukları şairlerin divanlarındaki şekilleriye karşılaştırılmış, benzerlik ve farklılıklar ortaya konmaya çalışılmıştır. Bulgular dipnotlarda belirtilmiştir. Çalışmaya, mecmuanın ilgili varaklarının MESTAP Projesine göre düzenlenmiş sistematik tasnifi eklenmiştir. Ayrıca şairlere göre şiir sayısı, nazım şekli, güfte, makam, usûl ve bestekarları gösteren tablolarla birlikte kimliği belirlenen şairlerin kısa biyografilerine de yer verilmiştir.

Divan Edebiyatı, Halk Edebiyatı ve Klasik Türk Musikisi ürünlerinin yer aldığı mecmuada toplam 395 şiire yer verildiği görülmüştür. Yapılan incelemeler ve araştırmalar sonucunda şiirlerin hangi şairlere ait olduğu elden geldiğince tespit edilmeye çalışılmıştır.

Mecmuada 16.-18. yüzyıllar arasında yaşamış şairlerin şiirleri yer almakta ve bunlar içerisinde başta Nâbî olmak üzere Fehîm, Bâkî, Âgâh ve Yûnus Emre gibi isimler ön plana çıkmaktadır. Herhangi bir sıralama gözetilmeden oluşturulan mecmuada 202 gazelin yanı sıra kaside, kıta, rubai, terkib-i bend, tahmis, murabba ve ilahi gibi nazım şekilleri ile çeşitli makam ve usuller de bulunmaktadır. Şiirler dışında kısa açıklamalarıyla birlikte küçük bir şifalı bitkiler sözlüğü de mecmuada mevcuttur.

Anahtar Kelimeler: Süleymaniye Kütüphanesi, Galata Mevlevihanesi, Mecmua, MESTAP, Şair

Sakarya University Institute of Social Sciences Abstract of Master's Thesis

Title of the Thesis: Mecmu'atü'l-Eş'ar, Galata Mevlevihane Süleymaniye Library
Number: 200(71-140) (Examination-Comparative Text)

Author: Sevgi AKBABA

Supervisor: Assoc. Prof. Vildan COŞKUN

Date: 18 June 2018

Nu. of pages: viii (pre text) +318 (main body)

Department: Turkish Language and Literature

This study is based on the examination of 70 pages (between page 71 and 140) of a journal that is registered as number 200 in Galata Mevlevîhâne Collection of Süleymaniye Library and it is comprised of its transcriptional and comparative text analysis.

The poems in the journal were taken in their original forms and compared to reveal similarities and differences. Results are indicated in the footnotes. The respective pages of the journal is classified systematically according to the Systematic Classification of Journals Project (MESTAP). Moreover, the tables including number of the poems, verse formats, lyrics, modes, forms and composers, as well as the brief biographies of poets whom identities are detected are added.

The journal is comprised of total 395 poems of Classical Ottoman Poetry, Folk Literature, and Classical Turkish Music. The poet of each poem is investigated, as well.

The poets who lived between 16th and 18th century are elucidated including, mainly, Nâbî and then Fehîm, Bâkî, Âgâh, and Yûnus Emre. In addition to 202 ghazals, other verse forms such as quasida, stanza, quatrain, terkib-i bent, tahmis, murabba, and chant as well as several maqam and modes are included into this journal without any ranking. Apart from the poems, a small herbal medicine dictionary is included in the journal with the explanations.

Keywords: Süleymaniye Library, Galata Mevlevihane, Journal, MESTAP, Poet

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Çalışmamızda amaç Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonu'nda 200 numarayla kayıtlı olan şiir mecmuasında yer alan şairlerin şiirlerini tespit edip bunları yayınlanmış dîvânlar öncelikli olmak üzere, ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırarak mevcut farkları ortaya koymak, kime âit olduğu tespit edilemeyen şiirleri ise araştırmacıların ve ilgililerin dikkatine sunmaktır.

Çalışmanın Önemi

Bu çalışma öncelikle şairi tespit edilemeyen şiirlerin varlığına dikkat çekmek, dîvânlarda yer almayan şiirleri tespit etmek, şiirlerle ilgili var olan bilgileri doğrulamak, mecmualara ne tür eserlerin ve bilgilerin dahil edildiğini belirlemek, 16. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar farklı yüzyıllarda yaşamış şairlerin şiirlerinden oluşmakla birlikte çeşitli makamlara ve usullere yer vermek gibi farklılıklara sahip olan bu mecmuanın transkripsiyonlu metin çalışmasını gerçekleştirerek eseri gün ışığına çıkarmak ve bu vesileyle daha sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutmak açısından önem taşımaktadır.

Çalışmanın Yöntemi

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonu'nda 200 numarada kayıtlı olan mecmuanın ana hattını oluştururken öncelikle benzer çalışmaları inceledik ve bu çalışmalar doğrultusunda kendi yol haritamızı çizdik. Yöntem ve tablolar açısından özellikle *Mecmuaların Sistemantik Tasnifi Projesi (MESTAP)*'nden¹ faydalandık.

Çalışmamızın ilk bölümünde 200 numaralı mecmuanın dış özellikleri, dil özellikleri ve muhtevası hakkında bilgi verilmiştir. Devamında mecmuada bulunan şairlerin adları ve şiirlerde kullanılan nazım şekli ile bunların sayısını içeren bir tablo oluşturulmuştur. Ayrıca MESTAP'a uygun olarak hazırlanan tabloda mecmuada yer alan şairlere, bu şairlerin şiirlerinin ilk ve son beyti, bendi ya da dörtlüğüne, bunların nazım şekillerine

¹ Prof. Dr. Mehmet Fatih KÖKSAL'ın öncülüğüyle başlayan , birçok üniversiteden öğretim görevlilerinin ve araştırmacıların katkılarıyla devam eden projedir. "Projenin hedefi, öncelikli olarak şiir mecmûaları, nihaî olarak da edebiyatla ilgili -cönkler de dâhil olmak üzere- bütün mecmuaların ayrıntılı tasnif ve dökümlerinin yapılmasıdır." (Köksal 2012: 422). Detaylı bilgi için bkz: <http://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm>

ve şiirlerin bulunduğu varak numaralarına yer verilmiştir. Bunu destekleyecek şekilde Mensur Bölümler, Makamlar ve Usuller tablosu da hazırlanmıştır. Tablo 1'in oluşumunda şairlerin isimlerinin alfabetik sıralaması, Tablo 2, Tablo 4 ve Tablo 5'in oluşumunda varak ve şiir sırası esas alınmıştır. Ardından, kimliğini tespit edebildiğimiz şairlerin kısa biyografilerine yer verilmiştir.

İkinci bölümde metnin kuruluşu hakkında ayrıntılı olarak bilgi verilmiştir. Bu çerçevede öncelikle metnin transkripsiyon ve imlâsında izlenen yol, maddeler halinde belirtilmiş ardından metnin işaretler sistemine yer verilmiştir.

Son olarak 200 numaralı mecmuanın 71-140 varakları arasının transkripsiyonlu metnini oluşturup, eserde bulunan şiirleri dîvânlar ve diğer akademik çalışmalarla da karşılaştırarak tespit edilen farkları dipnot kısmında belirttik.

Çalışmanın Konusu

Toplama, bir araya getirme manasındaki Arapça 'cem' kelimesinden türetilen 'mecmua', Türk Edebiyatının önemli ve büyük bir dönemine ışık tutması açısından değerlidir. Bilinen veya bilinmeyen pek çok şaire ve şiire, bu şair ve şiirlerle ilgili muhtelif bilgilere yer verirken dualar, güfteler, besteler, tıbbi bilgiler, kişisel notlar gibi edebi ve sosyal hayatı besleyen pek çok konuyu da ihitva etmesi bakımından mecmualar araştırmacılarının dikkatini celbetmektedir. Bu dikkatlere sunulacak olan çalışmamızın konusunu Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonunda 200 numarada kayıtlı olan mecmuanın 71-140 varaklarının incelenmesi ve transkripsiyonlu metin çalışması oluşturmaktadır.

BÖLÜM 1: MECMÛ'ATÜ'L-EŞ'ÂR'IN TANITIM VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri, Muhtevası ve Yazım Özellikleri

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihanesi Koleksiyonu'na ait olan 200 numaralı şiir mecmuası Râgıb adlı şahıs tarafından tertip edilmiştir. Râgıb mahlaslı kimi şiirlerin başındaki “li-kâtibihî” ifadesinden bu sonuca varılmaktadır.² İstinsah tarihi belli değildir.³ Eser 140 varaktan oluşmaktadır. Çalışmamızı içeren kısım ise 71-140 varakları arasındadır.

Mecmua şikeste talik hatla, genellikle okunaksız ve farklı el yazıları ile yazılmıştır. Varaklar, çoğunlukla 2 veya 3 sütundan oluşmaktadır. Bir varaktaki satır sayısı en fazla 25 olarak tespit edilmiş, aralıklarla 19 sayfanın tamamen boş bırakıldığı görülmüştür. Numaralandırma varak esas alınarak, eski rakamlarla yapılmıştır.⁴

Başlıklarda çoğunlukla şair adı verilirken sırayı belirtmek için aynı şaire veya farklı şaire ait şiirler için “*velehu*” ibaresi kullanılmıştır. Kimi şiirlerde hiç başlık yazılmamış, güfte niteliği taşıyan şiirlerde ise genellikle şair adına yer verilmeyip sadece ‘*Segâh*’, ‘*Dügâh Çenber Esad Efendi*’, ‘*Zencir*’, ‘*Hüseyni Kürdi Çenber*’ gibi makam, usul veya bestekâr adı yazılmıştır.⁵ Başlıklarda kimi zaman kırmızı mürekkep kullanılmıştır.

Şiirler düzensiz bir şekilde sıralanmış olup alfabetik bir sıra gözetilmemiştir. Genel olarak bakıldığında gazellerin, güftelerin veya ilahilerin olduğu yahut tek bir şaire ait şiirlerin ardarda verildiği küçük kümelenmeler dikkati çekmektedir. Bu durum mecmuanın bir kaç kez el değiştirdiğini düşündürmektedir.

Mecmuada çoğunlukla XVI.-XVIII yy. şairlerine ait şiirler yer almaktadır. Nâbî, Mısrî, Necâti Beg, Nahîfî, Yûnus Emre gibi meşhur şairlerin yanında ‘Ömrî, Zamîrî, Vezni,

² Bayram Ali KAYA (Editör), *Dem İle Semâ Arasında: Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'ndaki Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi*, Sakarya Kitabevi, Sakarya, 2016, s.13

³ Mecmuanın 80 b varağında (tamamı 140 varaktır) şu şekilde bir ketebe kaydı düşülmüştür: “Cem’an yüz kırk toğuzuncı rakamda tekmi’ olmuşdur. 23 cumâde’l-ahîr 1276.” Bu kayıt, mecmuanın tamamı olmasa da bir kısmının h. 23 Cemaziyelahir 1276 / m. 17 Ocak 1860 tarihinde tamamlandığını düşündürmektedir.

⁴ Mecmuada iki farklı numaralandırma görülmektedir. Öncelikle ilk sayfadan başlamak suretiyle varakların a ve b yüzüne eski rakamlar yazılmış ve 149. sayfaya kadar (80 b varağı) devam edilmiştir. Ardından bu numaraların üzeri çizilerek varakların a yüzüne (sadece sol tarafa) numaralandırma yapılmış ve 140 varak tamamlanmıştır.

⁵ Metin dışındaki açıklamalarda, terimlerin yazımında TDK dikkate alınmıştır.

Hüseyin Can, Hasan Çelebi, Meyyal gibi diğerlerine göre daha az tanınmış pek çok şaire yer verilmiştir. Nazım şekli olarak en çok gazel kullanılmakla birlikte terkihi bend, kıta, ilahi, tarih, rubai, murabba gibi türlere de yer verilmiştir. Çoğunlukla Türkçe şiirlerin yer aldığı mecmuada nadiren Arapça ve Farsça şiirlere de rastlanmaktadır. Bu şiirlerin çoğu müfred olduğu ve şair adı belirtilmediği için incelemeye dahil edilmemiştir.

Şair ve şiir esasına dayanması açısından ortak olan edebiyat ve musiki, dönemin sanat anlayışı hakkında bize önemli bilgiler verir. Bu açıdan mecmua içinde çeşitli varaklarda yer alan güfteler Türk musiki tarihine ışık tutması açısından incelenmeye değerdir. Uslu'nun da belirttiği üzere güfte mecmuaları bestelenen eserlerin doğru sözlerini göstermesi bakımından Türk musiki tarihimize katkıda bulunurlar(Uslu, 2001). Her ne kadar başı sonu belli bir 'güfte mecmuası' olmasa da 200 numaralı mecmuada bulunan ve makamı, usulü, terennümleriyle verilen şiirler/güfteler önemli bir yekûnu oluşturmaktadır.

Mecmuada *Acem, Acemaşiran, Aşîran, Arazbar, Baba Tâhir, Bayâtî, Bûselik, Dügâh, Hicaz, Hisar, Hüzzam, Hüseyni, İsfahan, Kürdi, Muhayyer, Neva, Nühüft, Irak, Uşşak, Saba, Segâh, Şehnaz Bûselik* olmak üzere 22 adet makam adı; *Çenber, Darbeyn, Devrikebir, Hafîf, Muhammes, Remel, Semai, Türki darb, Zencir* olmak üzere 9 adet usul adı geçmektedir. Kimi güftelerde “*Aman âh‘ömrüm yâ lel lel lel lel lel lel lel*” veya “*Tâ dūr ten dūr ten dūr ten dūr tenenen*” gibi terennüm ifadeleri de kaydedilmiştir.

Mecmuada adı geçen bestekarlar şunlardır: Enfi Hasan Ağa, Receb, Kürkçi, Müridoglu, Hafız-ı Üsküdari, Hafız Post, Esad Efendi, Müezzinzade, Bekir Ağa, Çorbacızade Tâhir.

Daha çok XVI.-XVIII. yüzyıl şairlerinin şiirlerini içeren mecmuada Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri korunmakla birlikte muhtemelen bir kaç kez el değiştirdiği için yazım ve imla konusunda kimi farklılıklar ve hatalar görülebilmektedir: Mecmuada atıf ve bağlama ‘vav’larının gösterilmemesi gibi bir eğilim söz konusudur. (ör:330/ 4a, 368/ 3a) Bazı şiirlerde yanlış başlık atılmıştır. Örneğin 98 nolu şiire, makta beyitindeki “şâbit-ka-dem” ifadesi mahlas sanılarak kırmızı mürekkeple ‘Sabit’ başlığı atılmıştır. Ancak şiir Bağdatlı Rûhî’ye aittir. Kimi şiirlerin yanlış nazım şekli ile kaydedildiği görülmektedir. Örneğin 26 ve 70 nolu şiirlere “*Qıı‘a-ı Nâbî*” başlığı atılmıştır ancak şiirlerin nazım şekilleri rubaidir.

1.2. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmuada yer alan 395 şiir incelemeye tabi tutulmuştur. Nazım şekilleri dikkate alındığında eser, 202 gazel, 76 müfred, 40 nazım, 26 ilahi, 18 rubai, 13 kıta, 6 murabba, 4 kaside, 3 şarkı, 2 tahmis, 2 tarih, 1 terakib-i bend, 1 tesdis ve 1 muhammesten oluşmaktadır. Bu şiirlerden 103'ünün şairi belirsizdir. Geri kalan şiirler ise 99 farklı şaire aittir.

Tablo 1

Şair	Nazım Şekli ve Sayısı
'Abdüssamed	2 Gazel
'Âlî Efendi (<i>Gelibolulu Mustafa</i>)	1 Gazel
'Ârif	1 Gazel
'Âşık Himmet	1 İlâhi
'Âşık Yûnus	1 Gazel, 9 İlâhi
'Azîz	1 İlâhi
'Azîzî	1 İlâhi
'Azîmî (<i>Pir Mehmed</i>)	1 Gazel
'Azîmîzâde Efendi	1 Gazel
Âgâh	11 Gazel, 1 Kıta
Âgehî	1 Kaside
Akşemseddîn	1 İlâhi
Bağdatlı Rûhî	1 Gazel
Bahâyî (<i>Şeyhülislam</i>)	1 Gazel
Bâkî	17 Gazel
Cevrî	4 Gazel
Dervîş 'Osmân	1 Gazel
Ehlî	1 Müfred
Emrî	1 Müfred
Enîs-i Mevlevî	2 Gazel
Eşrefoğlu Rûmî	6 Gazel
Fâizî	1 Gazel
Fasîh	1 Gazel
Fazlî	1 Gazel
Fehîm-i Kadîm	19 Gazel
Fenâyî	1 Gazel
Fevrî	1 Terakib-i Bend
Feyzî (<i>Börekçizâde</i>)	2 Gazel
Figânî	1 Gazel
Gafûri	1 Gazel, 1 İlâhi
Hacı Bayram Velî	2 İlâhi
Halîm	1 Gazel
Hasan Çelebi	1 Müfred
Haylî	1 Kıta
Hinnâlîzâde 'Ali Efendi	1 Müfred
Hilmi (<i>Yusufzâde</i>)	12 Gazel, 1 İlâhi, 3 Murabba, 1 Kıta

Tablo 1'in Devamı

Himmetî	1 Müfred
Hüdâyî (<i>Aziz Mahmud</i>)	3 İlahi
Hüseyin Cân	1 Müfred
İffetî	2 Müfred
İkbâlî	1 Murabba
İsâ Mahvî	1 Gazel, 1 İlahi
İsmetî	1 Gazel
Kabûlî	1 Gazel
Kelîm	1 Gazel
Meyyâl	1 Rubai
Mısrî	5 Gazel, 1 İlahi
Mucîb	1 Gazel
Muhibbî	1 Gazel
Muhyî (<i>Bezcizâde</i>)	2 Gazel
Mürîdoğlu	1 Gazel
Nâ'ilî-i Kadîm	4 Gazel, 1 Kıta, 3 Şarkı
Nâbî	36 Gazel, 12 Rubai, 2 Kıta, 1 Kaside, 1 Müfred
Nahîfî	4 Gazel, 1 Tahmis, 1 Rubai, 1 Kaside
Nakşî	1 Gazel, 1 Tarih
Nakşî Ali	1 Gazel
Nâlî	1 Tahmis
Na'li	1 Nazm
Nazîm	1 Kıta
Nazmî	1 Gazel, 1 İlahi
Necâti Beg	1 Gazel, 1 Müfred
Necîb	1 Gazel
Neşâti	1 Gazel
Nizâmoğlu	1 Gazel
Ömrî	2 Müfred
Râmi	3 Gazel
Râsih	1 Gazel
Recâi	2 İlahi
Reşîd	1 Gazel
Revânî	1 Gazel
Rif'atî	1 Gazel
Riyâzî	1 Gazel
Rüşdî	7 Gazel
Sâbit (<i>Bosnalı</i>)	2 Gazel, 5 Müfred, 1 Nazm
Sabrî	4 Gazel
Sa'îdî	1 Müfred
Selmân	1 Müfred
Seyyid Vehbî	4 Gazel, 1 Kaside
Sırrî	1 Gazel
Sükkerî	1 Kıta
Şâhî	1 Gazel

Tablo 1'in Devamı

Şemseddin Sivasî	2 Gazel
Şeyh Cemâlî	1 Gazel
Tıflî	1 Rubai
Tarzî	1 Gazel
Tırsî	1 Gazel
Üftâde	1 Gazel
Ümîdî	1 Gazel, 3 Müfred
Ümmî Sinân	2 Gazel
Vecdî	1 Kıta
Vechî	1 Tesdis
Vehbi Yemânî	1 Müfred
Veznî	1 Gazel
Yahyâ (<i>Şeyhülislam</i>)	1 Gazel, 1 Muhammes
Yahyâ Nazîm	1 Gazel
Ya'kûb	1 Gazel
Yûnus Emre	3 Gazel, 1 İlahi
Yümnî Edirnevî	1 Gazel
Zamîrî	1 Müfred
Kime ait olduğu bilinmemektedir	3 Rubai
Kime ait olduğu bilinmemektedir	4 Kıta
Kime ait olduğu bilinmemektedir	2 Murabba
Kime ait olduğu bilinmemektedir	52 Müfred
Kime ait olduğu bilinmemektedir	1 Tarih
Kime ait olduğu bilinmemektedir	38 Nazm
Kime ait olduğu bilinmemektedir	3 Gazel

1.3. Mecmuada Adı Geçen Güfteler, Makamlar ve Usuller

Tablo 2

Sayı	Yp. N.	Şair	Bestekar	Güfte Adı	Makam	Usul	Açıklamalar
1.	92b	Mısrî	-	İki kaşuñ arasında çekti haññ-ı istivâ	Muhayyer		
2.	96 b	Nazmî	-	Mañbüb-ı Hudâ zât-ı şeref-yâr-ı Muhammed	‘Irak		
3.	96b	Eşrefoğlu Rûmî	-	Göreldeñ yüzini yârüñ belâ baña şikâr oldı	‘Irak		
4.	97 a	Sâbit	-	Efendi faşl-ı bahâr oldı lâle-zâra buyur	‘Irak	Zencîr	
5.	97 a	-	-	O mehveşüñ yine yâd-ı ruñiyle âh itdim		Zencîr	
6.	97 a	-	Enfi Hasan Ağa	Murg-ı cânı ideyim âteş-i gâmda biryân		Muhammes	
7.	97 a	-	-	Ğaddüm ham idüp cevriye ol kaşu kemânım	‘Irak	Semâ‘î	
8.	98 b	Şemseddin Sivâsî	-	Ey gâfil uyan rıñlet-ı nâ-gâhı unutma	Segâh		
9.	98 b	-	-	Şanma ol gül-çehre ey dil hüsñüñe mağrûrdur		Muhammes	
10.	99 a	-	Receb	O haññ kim şafha-i pâk-i ruñ-ı cânâna yazmışlar		Çenber	
11.	99 a	-	-	Nigâh-ı mest mi tîr-i kazâ mıdır bilmem		Muhammes	
12.	99 a	-	-	Vaşf-ı şafâ-yı câm-ı Cem’i güş ider miyüz		Muhammes	
13.	99 a	Nâ’ilî	Es‘ ad Efendi	İzârüñ gül gül olmuş büseden dil dâğ dâğıñdur	Dügâh	Çenber	
14.	100 a	Mısrî	-	Tâ ezelden biz bu ‘aşk içinde rüsvâ olmuşuz	Hişâr		
15.	100 a	Bâķî	-	Câm la‘ lindür senüñ âyine rûy-ı enverin	Hişâr		
16.	101 b	-	-	Her kaçan la‘ lin baña ol mâh-peyker gösterür	Kürdî Hüseyñî	Çenber	
17.	101 b	-	Müezzinzâde	Geldi eyyâm-ı tarâb vañt-i temâşâ-yı çemen		Muhammes	
18.	101 b	-	Müezzinzâde	Sâķiyâ bâde getür def‘ -i melâl eyleyelüm		Ğafîf	
19.	101 b	-	Müezzinzâde	Feryâdıma irmezse n’ola ol boyı şimşâd		Semâ‘î	
20.	102 b	Yünus Emre	-	Niçe bir besleyesin sen bu ħadd ü ħâmeti	Büselik		

Tablo 2'nin Devamı

21.	102 b	Hilmî	-	[...] dān-ı ḥaḳīkat sivāyı neylerler	Şehnāz Büselik		
22.	103 b	‘ Abdüşşamed	-	Tende cānum cānda cānānum Muḥammed Muştafā	‘ Aşīrān		İlāhî
23.	106 a	-	-	Ey seḫer yeli benimçün yāra ağlar diyesün			
24.	106 a	-	-	Añmaz olduñ beni mihr ile muḥabbet bu mıdır			Beste
25.	106 a	-	-	Çeşm-i mey-günüñ ki bezm-i meyde cānān dōndürür		Çenber	
26.	106 a		Es‘ ad Efendi	Gel ğonce gibi durma yüzün olma cefā cū		Remel	
27.	106 a	-	-	Çıķınca pīrehenden o sine deryāda		Zencīr	
28.	106 a	-	‘ Üskūdāri Hāfız	Tıgına ḥançerine ğamze-i mestānesine		Muḥammes	
29.	107 a	-	-	Bahār geçdi ğönül terk-i ğülistān ideğor	‘ Arazbār	Zencir	
30.	107 a	-	-	Fırķat şebūñi bāri bir ğün seḫer itmez mi		Türkī Darb	
31.	107 a	Yahyā Nazīm	-	Müşk-i Çin yazdım yañıldım zülfünñ kıldım ḥaṭā		Çenber	
32.	107 a	Seyyid Vehbî	-	O şūḫ olursa baña mihrībān murādımca	Nühüft	Zencīr	
33.	108 b	Azīz	-	‘ Aşķın meyine kanduñ nolduñ a ğönül nolduñ	Hicāz		
34.	110 a	-	Bekir Ağa	Ol ğonçe femün ğümleten endāmı ğüzelidir	Hüzzām	Remel	
35.	110 a	-	Bekir Ağa	Ol lāle ruḫuñ tarḫ-ı ğülistānı ğüzelidir		Muḥammes	
36.	110 a	-	Bekir Ağa	Bırakmam kayd-ı zülfünñ lāyık zencīr olursam da		Semāi	
37.	111 b	Mışrî	-	Toğdı ol şadr u risālet başdı ‘ arş üzere ķadem	Nevā		
38.	113 a	-	Çorbacızāde Tāhir	Devlet-i bīdāra virmem ḫüsn-i rüz-efzūnunı		Çenber	
39.	113 b	Yūnus Emre		Menem zār kılan ol yāra ķarşu	Şabā		
40.	114 b	Na‘ lî	-	Ḥamdilillāh nev-bahār ile ğelüp nev-rūzımız		Çenber	
41.	114 b	-	-	Olsun trāş ḥaṭṭ-ı ruḫıñ sāye şalmasun		Semā‘ i	
42.	114 b	-	-	Ruḫım bir cāmīle ey şāh ḫüsnün ğül ğül olmuşdur		Çenber	
43.	115 a	Revānî	-	‘ Aşıķa seyr itmege bir ķāmet-i bālā gerek			Terennüm ke-evvel
44.	116 b	Hüdāyî		Ey nefsi-i şüm insāf idüp dīmedün yā Hū	Hüseynî		
45.	119 b	‘ Aşık Yūnus	-	Allāh emrin dutalım rahmetine batalım	İşfehān		
46.	121 a	Nābî		Gel ey nesīm-i şabā ḥaṭṭ-ı yārdan ne ḫaber		Zencīr	
47.	121 a	-	Kürkçi	Leyle-i zülfünñ dil-i mecnūn olur dīvānesi		Çenber	

Tablo 2'nin Devamı

48.	121 a	-	-	Geldi dehene hicriñile cānım efendim		Semā ^ı i	
49.	121 b	‘ Āşık Yūnus	-	Her kaçan anarsam seni	‘ Uşşāk		
50.	122 a	Mürīdođlu	-	Bugün bize şafālarla şafā-yı Muştafā geldi	‘ Uşşāk		
51.	122 a	Bākī	-	Zūlfūñi görsem ‘ izaruñ üzere ey hūr-ı cemīl	‘ Uşşāk	Çenber	
52.	123 a	Recāi	-	Bu cān teşne vişāl-i ĥazretūñe	‘ Uşşāk		İlāhī
53.	125 b	Fāiżi	-	Kaçan kim makdem-i pākūñle ‘ ālem muḥterem oldı	Bayātī		
54.	127 b	İsā Maḥvī	-	Bulmak dilersen da’im sa’ ādet	Baba Tāhir		
55.	128 b	-	-	Hem esīr-i dām-ı zūlf ü ĥāl-i ĥaddūñdür gönül	Bayātī	Çenber	İlāhī
56.	128 b	-	-	Kışsa-i hicrūñ n’ola itsem ĥikāyet biñde bir	Bayātī	Đarbeyn	
57.	129 a	-	-	Ğonçeye şol neş’e kim çāk-ı girībān itdürür	Bayātī	Đarbeyn	
58.	129 a	-	-	Mihr olur ser-germ ĥaclet bāda ĥ’ār oldukça sen		Çenber	
59.	129 a	-	-	Cüşiş-i seyl-i sirişkim nev-bahār olsun da gör		Devr-i Kebīr	
60.	129 a	Nā’ ilī	-	Ne biş ü ne kem ‘ ālemi yeksān bilirüz biz		Remel	
61.	129 b	Nālī	-	Saņa ey şāh-kerem uymayanıñ bitmez işi	Bayātī		İlāhī
62.	135 a	-	Hāfız-ı Üskūdāri	Bir şūha ‘ āşıkım baña biñ mekr ü āl ider	‘ Acem	Hāfif	
63.	135 a	-	Hāfız Post	Hep nāle-i şad-nüktem o tannāze degül mi		Semā ^ı i	
64.	135 a	-	Ƙadrī	Ruĥlarını seyr idelüm berk-i gül-i ter yerine		Semā ^ı i	
65.	135 b	‘ Āşık Yūnus	-	Arayı arayı bulsam izini	‘ Acem		
66.	137 b	Yaḥyā		Ey ĥalife ĥul isen Mevlā’ya gündüz şā’im ol	‘ Acem ‘ Aşīran		

1.4. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Tablo 3

Sıra	Aruz Vezni	Sayı
1.	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün (Remel)	75
2.	Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün Mefā' ilün (Hezec)	64
3.	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün (Remel)	57
4.	Mef' ülü Fā' ilātü Mefā' ilü Fā' ilün (Muzāri')	43
5.	Mef' ülü Mefā' ilü Mefā' ilü Fe' ülün (Hezec)	33
6.	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün (Müctes)	32
7.	Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilün (Cedid)	11
8.	Mefā' ilün Mefā' ilün Fe' ülün (Hezec)	8
9.	Fā' ilātün Fā' ilātün Fā' ilün (Remel)	5
10.	Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün Müstef' ilün (Recez)	4
11.	Fe' ilātün Fe' ilātün Fe' ilün (Remel)	3
12.	Müfte' ilün Müfte' ilün Fā' ilün (Recez)	2
13.	Mefā' ilün Fe' ilātün Mefā' ilün Fe' ilātün (Müctes)	2
14.	Mef' ülü Mefā' ilün Mef' ülü Mefā' ilün (Hezec)	2
15.	Mef' ülü Fā' ilātün Mef' ülü Fā' ilātün (Muzāri')	1
16.	Müfte' ilün Mefā' ilün Müfte' ilün Mefā' ilün (Recez)	1
17.	Mef' ülü Mefā' ilün Mefā' ilün Fa' (Ahreb)	1
18.	Mefā' ilün Mefā' ilün (Hezec)	1
19.	Müstef' ilātün Müstef' ilātün (Recez)	1
20.	Müstef' ilün Müstef' ilün Fā' ilün (Recez)	1

Sıra	Hece Vezni	Sayı
1.	11'li Hece	10
2.	10'lu Hece	4
3.	8'li Hece	3
4.	14'lü Hece	3
5.	13'lü Hece	1
6.	7'li Hece	1

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri⁶

Abdüssamed (?-1743): Himmetzade Abdî'nin oğludur. Doğum yeri ve tarihi belli değildir. 18. yüzyıl mutasavvıflarından olduğu zikredilen şaire ait pek fazla bilgi yoktur. Hicaz makamında bestelenmiş bir na'tı ve bir mecmuada şiiri bulunduğundan bahsedilir (Ergun, 1936: 247).⁷

Abdurrahim Tırsî (?-1520): İznik yakınlarındaki Tirse köyündendir. Bu nedenle 'Tırsî' lakabıyla anılır. S. Nüzhet Ergun'un Ravza-i Evliyâ'dan aktardığına göre henüz çocuk yaşlarda iken babasıyla birlikte katıldığı sohbetlerde Eşrefoğlu Rûmî'yi tanımış ve ilgisi üzerine Rûmî'nin himayesine verilmiştir. Şeyhinin kızı Züleyha Hanım'la evlenen Tırsî, Eşrefoğlu'nun ölümünden sonra Eşrefiyye tarikatında postnişîn olmuştur. Eşrefoğlu ve Yunus Emre'den etkilenmiş ve sade bir dille hece vezniyle şiirler yazmıştır. Pek çok şiiri bestelenmiştir.

Eseri: *Dîvân* (Ergun, 1936: 243)

Âgâh (1630-1728): Semerkandî olarak tanınmaktadır. Tezkire-i Safâyî'de asıl adının Mehmet Bulak olduğu kaydedilir. Hac görevini yerine getirdiği için adına Hacı, Hacı Hâfız ibareleri de eklenmektedir. Eğitimini Semerkand ve Buhara'da tamamlamıştır. İsfahan, Bağdad, Mısır ve Konya gibi pek çok şehirde bulunur. Son olarak geldiği Diyarbakır(Âmid)'de çokça itibar görür. Kaynaklarda Semerkandî sıfatıyla tanıtılan Âgâh, uzun süre bu şehirde yaşadığı için, "Âmidî" olarak da bilinmektedir. Kaynaklarda iyi bir hattat olduğu da kaydedilir. Sebki Hindî ve hikemi tarzın etkisi şiirlerinde görülür. Akpınar, Âgâh'ın İstanbul'un edebiyat çevelerinde adını pek duyuramamış olsa da 17. ve 18.yy döneminin edebi özelliklerini şiirinde başarıyla uyguladığını ve böylelikle Âmid çevresindeki edebi topluluğun en önemli isimlerinden biri olduğunu aktarır. (Akpınar, 2006: 438)

Eserleri: *Türkçe Dîvân, Farsça Dîvân*(Akpınar, 2006: 14).

Âgehî (?-1577): Asıl adı Mansur'dur. Medrese tahsili görmüştür. Kadılık ve müderrislik görevlerinde bulunmuştur. S. Nüzhet Ergun'un Riyazî'den

⁶ Mecmuada şiirleri bulunduğu halde kimliklerini tespit edemediğimiz için hayatları hakkında bilgi veremediğimiz şairler şunlardır: Azîzî, Enîs-i Mevlevî, Fazlî, Halîm, İffetî, Müridoğlu, Recâî, Rif'atî, Rüşdî, Sa'îdî, Şeyh Cemalî, Tarzî, Vehî, Vehb-i Yemânî, Vezni

⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Beyhan Kesik "Abdüssamed", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2640> (ET. 05.11.2017)

naklettiğine göre gençliğinde bir süre Piyale Paşa(?-1578) ile donanmada bulunmuş ve gemicilik terimleri ile dolu bir kaside yazarak Sultan Süleyman'a arz etmiştir (Ergun, 1936 :16). Bu kaside pek çok edebi çevrenin dikkatini çekmiş, daha sonra nazirelerin ve benzeri şiirlerin kaynağı olmuştur.

Eserleri: *Menakıb-ı İmam Gazzali, Fetihname-i Kal'a-i Sigetvar (Pala, 1988: 448-449)*

Âli Efendi (1541-1600): Gelibolulu Mustafa olarak tanınır. İyi bir ailede yetişmiş ve iyi bir eğitim almıştır. Devletin çeşitli kademelerinde görevlerde bulunmuştur. Farklı türlerde pek çok eser vermiş, şiirlerinde ise pek çok konuya değinmiştir.⁸

Eserleri: *Dîvân, Layihatü'l-Hakika, Kühü'l-Ahbar, Kırk Hadis Tercümesi, Varidatü'l-Enika (Aksoyak, 2006 :3)*

Ârif (1642-1713): Abdülbaki Arif Efendi, İstanbul doğumludur. Eğitimini tamamladıktan sonra çeşitli medreselerde müderrislik görevinde ve bazı illerde kadılık görevinde bulundu. Kaynakara göre Arapça, Farsça ve Türkçe şiir söyleyebilecek yetenekte olup bu üç dilde divanı mevcuttur. Ayrıca döneminin önemli alimlerini ve şairlerini etrafına topladığı meclisi ile ünlüdür.⁹

Eserleri: *Türkçe Dîvân, Mi'racnâme, Siyer-i Nebî, Menahicü'l-usul(Ayan, 2002:21)*

Âşık Himmet (?-?): Tokat'ın Almus ilçesindedir. Daha çok Kul Himmet adı ile tanınmıştır. Şiirlerinden hareketle iyi bir halk ve tekke kültürüne sahip olduğu söylenebilir. Sade ve güçlü bir dili vardır. Alevi-Bektaşî inancıyla yazılmış şiirleri yaygındır. (Aslanoğlu, 1997: 5)

Azîzî (?-?): 16. asır Halvetî şeyhlerinden olduğu bilinen şairin hayatı hakkında fazla bilgi yoktur. Kaynaklarda birkaç ilahisi mevcuttur. Mecmualarda bestelenmiş ilahilerine rastlamak mümkündür.(Ergun,1936: 631)¹⁰

⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Mustafa İsen- Prof. Dr. İ. Hakkı Aksoyak, "Âli /Çeşmi", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=943> , (ET:01.10.2017)

⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Mustafa Uzun, "Abdülbaki Arif Efendi", DİA, C.1, İstanbul, 1988, s.195-198.

¹⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk : Araş. Gör. Emine Çakır, "Azîzî", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5669> (ET:01.10.2017)

Azmî (?-1582): Pir Mehmed. İstanbul doğumludur. Pir Ahmed Çelebi'nin oğludur. Kınalızade Ali Çelebi'den dersler almıştır. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır.(Ergun, 1936 :644)

Eserleri: *Dîvân, Enisü'l- Arifîn, Mev'iza-i Manzûme, Tercüme-i Manzûme-i Ehâdis-i Erbaîn, Mihr ü Müşterî Tercümesi*¹¹

Azmîzâde (1570-1631): Azmîzâde Hâletî. Asıl adı Mustafa'dır. İstanbul doğumludur, babası on altıncı yüzyıl alimlerinden Pîr Mehmet Azmî Efendi(ö.1582)'dir. Müderrislik, kadılık ve kazaskerlik görevlerinde bulunmuştur. Özellikle rubaileri ile ün kazanmıştır. Gazel ve kasidelerinin de önemli bir yer tuttuğu divanında atasözleri ve deyimlerin fazlalığı dikkat çekmektedir. (Kaya, 2017: 4)

Eserleri: *Dîvân, Rubâiyyat, Sâkinâme, Münşeat*

Bağdatlı Rûhî (1534?-1605): Asıl adı Osman'dır. Kaynaklara göre babası, Kanuni'nin ordusuyla Bağdat'a giden askerlerden biridir. Bağdat'ta doğan şairin daha sonra pek çok yer gezdiği ve Şam'da yaşamını yitirdiği belirtilir. Yalın bir dile sahiptir. Eserlerinde eleştirel bir üslubun ağır bastığı görülür.

Eserleri: *Dîvân (Özkan, 2003:460)*

Bahâyî (1601-1654): Şeyhülislam Bahâyî. Asıl adı Mehmet'tir. Kültürlü bir ailede büyüyen şair iyi bir eğitim görmüş ve müderrislikten şeyhülislamlığa uzanan bir meslek hayatına sahip olmuştur. Bir dönem Kıbrıs'a sürülmüştür. İnce ve aşıkane gazeller yazan şair, şiir konusunda fazla üretken değildir. (Uludağ, 1992: 3)

Eserleri: *Dîvân*

Bâkî (1526 - 1600): Şair, yoksul bir ailenin çocuğu olarak İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı 'Mahmud Abdülbâkî'dir. Yaşamının ilk yıllarında saraç çıraklığı veya serraclık (camilerde kandillerin yakılması görevi) yaptığı ifade edilir. Kendi çabalarıyla medrese eğitimi almış, Karamanizade Mehmed Efendi'nin öğrencisi olmuştur. Öğrenimi sırasında şiirle de ilgilenmeye başlamış,

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Adem Ceyhan, "Azmi/ Pir Mehmed", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=206> (ET:01.10.2017)

hocasına yazdığı ‘sünbül’ redifli kaside ile dönemin edebi çevrelerinde adından bahsettirmeyi başarmıştır. Eğitiminin ardından müderrislik, kadılık ve kazaskerlik görevleriyle İstanbul Edirne, Mekke, Medine, Halep ‘te bulunmuştur. Yaşadığı dönemde başa gelen dört padişaha ve devlet büyüklerine çâşitlik kasideler sunan Bâkî, Şeyhülislamlık görevine getirilmeyi arzulamış fakat amacına ulaşamamıştır. Bununla birlikte her zaman el üzerinde tutulan şair ‘Sultânü’ş-şuarâ’ ünvanını kazanmıştır. Şiirlerinde din dışı konulara yer vermiştir. İstanbul Türkçesinin dîvân şiirine yerleşmesinde rolü olan önemli sanatçılardan biri olan Bâkî, halk söyleyişlerinin, tabiatın ve zevk hayatının da ahenkli üslubuyla birlikte divan şiirine kabul görmesini sağlayarak Şeyhülislâm Yahyâ ve Nedîm’e öncülük etmiştir. Nihayetinde “dîvân şiirine bir söyleyiş kudreti ve rahatlığı kazandırmıştır.” (Çavuşoğlu, 1991: 539, 540).

Eserleri: *Dîvân, Mealimü’l-Yakın fî Sîreti Seyyidi’l-Mürselin, Fezailü’l-Cihad, Fezail-i Mekke*

Cevrî (1595-1654): Cevrî Çelebi veya Cevrî Dede diye anılır. Asıl adı İbrahim’dir. Hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur. Hayatını İstanbul’da geçirdiği, iyi bir öğrenim gördüğü ve geçimini hattatlıkla kazandığı belirtilir. Şiirleri genellikle beşeri aşkla ilgili olmakla birlikte tasavvufî konuları da içermektedir.

Eserleri: *Dîvân, Selimnâme, Hilye-i Çihâr-yâr-ı Güzîn, Aynü’l-füyûz, Hall-i Tahkikat, (Ayan, 1981: 5).*

Derviş Osman (?- 1684): Kayseri doğumlu olan şair, şiirlerinde Osman, Derviş Osman, Şeyh Osman mahlaslarını kullanır. İstanbul ve Kayseri’de vaizlik ve şeyhlik yapmıştır. Farklı mecmualarda ve yazmalarda şiirlerine rastlanan Derviş Osman’ın Milli Kütüphane’de bir Dîvânçesi bulunmaktadır.¹²

Eserleri: *Dîvânçe*

¹² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Mehmet Fatih Köksal, “*Derviş Osman*”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=852>, (ET:01.10.2017)

Ehlî (?-1600): Tayyibzade Muhammed Çelebi. İstanbul doğumludur. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Dîvânı olduğundan bahsedilir ancak bu esere ulaşılammıştır.¹³

Emrî (?-1575): Asıl adı Emrullah'tır. Edirnelidir. Hayatı yokluk ve sıkıntı içinde geçmiştir. *Riyazü'ş-Şuara*'da hiçbir devlet büyüğünü övmediği, kimseye kaside sunup karşılık beklemediği kaydedilmiştir. Emrî dîvân şiirinin en büyük muammâcıları arasında sayılır. Muamma risaleleri üzerinde çalışarak devrinde fazla revaçta olmayan bu sanatın gelişmesini ve sonraki dönemlere ulaşmasını sağlamıştır.(Saraç, 1991: 4)

Eserleri: *Dîvân*

Eşrefoğlu Rûmî (?-1469): Asıl adı Abdullah'tır, Ahmed Eşref'in oğludur. Mısır'dan gelerek İznik'e yerleşmiş, âlim ve şeyhler yetiştirmiş bir ailenin çocuğudur. İlk eğitimlerinin ailesinin yanında almış, ilerleyen yaşlarda Bursa'da eğitimini tamamlamıştır. Kaynaklara göre belli bir süre sonra tasavvuf yoluna girmeyi amaçlayan Eşrefoğlu bir şekilde Hacı Bayram Veli'ye ulaşır, tasavvuf eğitimini onun yanında tamamlar. Daha sonra Hacı Bayram'ın kızıyla evlenir ve Bayramiyye tarikatini temsilen İznik'e gönderilir. Bir süre sonra Hacı Bayram'ın tavsiyesiyle Hama'ya Kâdirî dergahına gider, burada çilesini doldurduktan sonra Kâdirî hilafetnamesiyle İznik'e geri döner(Pekolcay, Uçman 1995: 480). Vefatının ardından yerine, çocukluğundan beri yanında olan ve kızı ile evlenmiş olan Abdurrahim Tırsî geçer. Tekke edebiyatının en önemli isimlerinden olan Eşrefoğlu Rûmî'nin hece ve aruzla coşkulu şiirler yazmıştır. Yazdığı şiirlerinden bir kısmı bestelenmiştir.

Eserleri: *Dîvân, Müzekki'n-Nüfûs, Tarîkatnâme, Şerh-i Kaside-i Seyyid Şafî, Manzume-i Esrar-ı İlm-i Kafî, Dela'ilü'n- Nübüvve, Makalat, Tacname (Güneş, 1994: 56)*

Gafûrî (?- 1677): Şeyh Mahmud Gafûrî. Gelibolu doğumludur. Müderrislik yapmıştır. Celveti tarikatına mensuptur. Şeyhi Cennet Efendi'dir. Tasavvufî şiirler yazan şairin gazelleri ve ilahileri çeşitli kaynaklarda mevcuttur.¹⁴

¹³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Yrd. Doç. Yunus Kaplan, "Ehlî" , TEİS, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1679> (ET:11. 09.2017)

Feyzî/Fâiz (?- 1717): Asıl adı Mustafa'dır(Börekçizade). Edirne doğumludur. Fâiz, Edirneli Fâiz olarak tanınır. Kimi şiirlerinde Feyzî mahlasını kullandığı bilinmektedir. İyi bir eğitim gördüğü, müderrislik görevinde bulunduğu ve hat sanatında mahir olduğundan bahsedilmektedir. Safayi, tezkiresinde şairin şiirdeki maharetinden; Salim ise tezkiresinde şairin latifelerinden bahseder.

Eserleri: *Dîvân*(Demir 2006:3-6)

Fasîh (?-1699): Fasih Ahmed Dede. Asıl adı Ahmed'dir. Dukakinzâde olarak tanındığı belirtilmiştir. İyi bir eğitim almış, katiplik ve musahiplik yapmıştır. Galata Mevlevihanesi Şeyhi Gavsî Dede'ye intisab ettikten sonra ömrünü burada hat dersleriyle ve eserler vücuda getirmekle geçirmiştir. Mahlasını dilinin güzelliğinden ve pürüzsüzlüğünden alan Fasih üslubuyla pek çok şairi etkilemiştir. Deyim ve atasözlerini ustalıkla kullanan; şiirlerinde resim, hat ve musiki unsurlarına yer veren sanatçı çoğu rindâne olan gazellerinde önemli bir başarı göstermiştir.

Eserleri: *Dîvân, Dîvânçe, Münşeât, Münâzara-i Gül ü Mül, Tenbâkûnâme, Kalem Makalesi* (Çıpan, 1995: 213-214).

Fehîm-i Kadîm (1627-1648): Asıl adı Mustafa Fehim'dir. Uncuzade adıyla da tanınır. 19. yy'da yaşamış olan 'Süleyman Fehim Efendi' ile karıştırılmaması maksadıyla 'Kadîm' sıfatıyla anılır. Eğitim durumu hakkında pek fazla bilgi yoktur. Evliya Çelebi'ye göre çok genç yaşlarda Dîvân sahibi olmuştur. Mısır valisi Eyüp Paşa ile Mısır'da bulunmuş daha sonra İstanbul'a dönmüştür. Kısa hayatı sıkıntılarla geçmiştir. İranlı şair Örfi'nin etkisinde kaldığı bilinen Fehim-i Kadîm şiirlerinde kendine has üslubuyla hem iç dünyasını hem de yaşadığı toplumu yansıtmıştır.

Eserleri: *Dîvân , Bahr-ı Tavîl, Şehrengîz, Tercüme-i Letâif-i Kümmelîn, Durûb-ı Emsâl-i Türkî* (Üzgör, 1991: 3)

Hasan Çelebi (1546-1604): Kınalızâde Hasan Çelebi. Bursa - Gelibolu doğumludur. Yazdığı şair tezkiresi önemlidir.(Zavotçu, 1993: 67)¹⁵

¹⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, "Gafûrî", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1268> (ET:01.10.2017)

¹⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Doç. Dr. Aysun Sungurhan, "Hasan Çelebi", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=25> (ET:20.11.2017)

Hilmî (1655-1753): Asıl adı Abdullah'tır. Amasya doğumludur.(Bursalı Mehmet Tahir,1915: 471) Yusuf-zade Abdullah Hilmi olarak bilinir. İlimiyle meşhurdur. Kıraat, tefsir ve hadis ilimleriyle ilgili elliye yakın eseri mevcuttur. Bazı kaynaklar dîvânı olduğunu belirtse de eserle ilgili herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. (Çiftçi, 1996: 102)

Hüdâyî (1541-1628): Celvetiye tarikatının kurucusu olan Aziz Mahmud Hüdâyî Koçhisar doğumludur. öğrenimini İstanbul'da Nazır-zâde Ramazan Efendi'nin yanında tamamlamıştır. Hocasının yardımcısı göreviyle Edirne Mısır Şam gibi şehirlerde bulunmuştur. Bir süre sonra Bursa'da kadılık yaptıysa da Bursalı Mehmet Muhyiddin Üftade'ye bağlanarak tasavvuf yolunu seçmiştir. Şeyhinin ölümünün ardından İstanbul'a gelerek Üsküdar'da celveti tarikatının merkezi olacak; âlim, şair ve müzik üstadlarını yetiştirecek bir tekkenin kurulmasını sağlamıştır. Yaşadığı dönemdeki tüm padişahların saygısını kazanmış olan Hüdâyî, aruz ve heceyle yazdığı şiirleriye tasavvuf edebiyatını güçlendirmiştir. Şiirlerinin neredeyse tamamı bestelenmiştir. Türkçe ve Arapça 30'a yakın eseri vardır.

Eserleri: *Dîvân-ı İlahiyât, Evcibe-i Mutasavvifâne, Tarikat-nâme, Mektûbât (Tezâkir), Nasâyih ve Mevâiz, Mi'râciye (Tatçı ve Yıldız, 2005: 5).*

İsâ Mahvî (1637- 1715): Bolu doğumludur. Kaynaklarda zahiri ilimlere vakıf olduğundan ve dini eğitimini tamamladıktan sonra Fethi Abdülkerim Efendi'nin halifesi olduğundan bahsedilir. Ayrıca müretteb bir Dîvânı olduğu ve *Müfidü'l-İrab* adlı bir eseri olduğu belirtilir (Bursalı Mehmet Tahir, 1915: 133).¹⁶

İsmetî (1611-1665): Devrin tanınmış ailelerinden olan İsmetî'nin asıl adı Mehmed'dir. Eğitimini tamamladıktan sonra müderrislik, kadılık ve kazaskerlik görevlerinde bulunmuştur. Yazdığı şiirlerle devrinde beğenilen bir şair olmuştur. Şiirlerinde tasavvufa yer vermemiştir.

Eserleri: *Dîvân (İpekten, 1974: 8)*

Kabûlî (?-1592): Kütahya'nın Gediz ilçesindedir. *Riyazi* tezkiresinde asıl adının İbrahim olduğu kaydedilmiştir. Tahsilini tamamladıktan sonra çeşitli yerlerde

¹⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Hamdi Birgören, "İsa Mahvî", **TEİS**, www.turkedebiyatilisimleri-sozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4951 (ET: 01.10.2017)

kadılık görevini yerine getirmiştir. Kabûlî, 1591-1592 tarihinde son görev yeri olan Mısır'dan gemiyle dönüşü esnasında denizde boğularak ölmüştür (Erdoğan, 2008: 66).

Eseri: *Dîvân*

Meyyâl (?- 1669): İsmail Belîğ'in *Nuhbetü'l-Âsâr* adlı eserinde Derviş Ahmed Mevlevî olarak kayıtlıdır (Abdulkadiroğlu, 1985: 502). Doğum yeri Ankara'dır. Seyrekzade tezkiresinde ise mecmuası olduğundan bahsedilir(Coşkun, 1985: 136). İyi bir eğitim almıştır. Kaynaklara göre Farsça yazdığı şiirlerinde Şehlâ, Türkçe yazdığı şiirlerde ise Meyyâl mahlasını kullanmıştır.¹⁷

Mucîb (1673-1727): Asıl adı Mustafa'dır. Müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Çeşitli kaynaklarda akıcı ve güzel şiirler yazdığı söylense de şiirlerinden ziyade tezkiresi ile tanınmıştır.¹⁸

Muhyî (?- 1611): Bezcizâde lakabıyla tanınan Mehmed Muhyiddin Efendi, Konya'da doğmuş ve eğitimini burada tamamlamıştır. Halvetî şeyhlerinden Ezelîzâde Nurullah Efendiye intisab etmiştir. Zamanın sultanı III. Mehmed'in (1595-1603) davetiyle İstanbul'a gelmiş ve Üsküdar'da kendisine verilen tekkede görevini yerine getirmiştir. Mehmed Ağa Zâviyesi'nde şeyhlik yapmakta iken vefat etmiş ve buradaki türbeye defnedilmiştir(Mutlu, 2008: 3). Şiirlerinde Muhyî mahlasını kullanan Mehmed Muhyiddin Efendi aruz ve hece vezniyle, çoğu tasavvuf temeline dayanan şiirler yazmıştır. Pek çok ilahisi bestelenmiştir. Saadetin Nüzhet Ergun'a göre şairin kendisi de zamanın önemli bestekarlarından biridir.

Eseri: *Dîvân*(Mutlu, 2008: 10)

Nâbî (1642-1712): Urfa doğumlu olan şairin asıl adı Yusuf'tur. Çocukluk ve gençlik yılları hakkında ayrıntılı bilgi yoktur ancak iyi bir eğitim gördüğü düşünülmektedir. İstanbul'a geldikten sonra vezir Musahip Mustafa Paşa'ya sunduğu medhiye ile onun himayesine girer, dîvân katibi olur. Nâbî, saraydan uzaklaştırılışı ve kaptan-ı deryalık göreviyle Mora'ya gönderilişi(1685) sırasında

¹⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Ferya Çalış Ersöz, "Meyyâl", TEİS, <http://www.turkedebiyatitsimlersonzugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=439> (ET: 01.10.2017)

¹⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Beyhan Kesik, "Mucîb", TEİS, www.turkedebiyatitsimlersonzugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2356 , (ET: 01.10.2017)

Musahip Mustafa Paşa'yla birlikte gidecek kadar oana bağlıdır(Bilkan 1997:9). Paşanın ölümünden sonra Halep'e yerleşen Nâbî bir süre burada yaşadktan sonra sadrazamlık görevi verilen Halep valisi Baltacı Mehmed Paşa ile tekrar İstanbul'a gelir. Burada devrin yöneticilerinin desteğiyle çeşitli görevlere getirilir.İstanbul'a dönüşünden 2 yıl sonra vefat eder. Dönemine göre şiirlerinde daha anlaşılır bir dil kullanan Nâbî çevresinde gelişen ve toplumu etkileyen olaylardan uzak kalmayarak düşünce ağırlıklı eserler vermiştir. Hikemi tarzın kurucusu sayılan şair nazım ve nesir alanında eserler vermiş ve kendinden sonra gelen pek çok sanatçıyı etkilemiştir.

Eserleri: *Dîvân, Farsça Divânçe, Hayrâbâd, Hayriname, Sûrnâme, Tuhfetü'l-Harameyn, Hadîs-i Erbaîn Tecümesi, Münşeât, Fetihnâme-i Kamaniçe* (Karahan 2006: 260).

Nahifî (1665-1738): İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı Mehmet Süleyman'dır. İyi bir eğitim görmüş, ve çeşitli memuriyetlerde görevini yerine getirmiştir. İran'da, Mısır'da ve Macaristan'da bulunmuştur. Kimi kaynaklar Mevlevî olduğu görüşünü ileri sürer. Hatla ilgilenmiştir. Damat İbrahim Paşa ve Sultan III. Ahmed'in ve teşvikleriye Mevlana'nın Mesnevi'sini manzum olarak tercümeğe başlar ve 1730'lu yıllarda tamamlar(Aypay 1992: 12). Hikemi şiir söyleyişine sahip olan Nahîfî İstanbul ağzına has tabirleri, deyim ve atasözlerini başarıya kullanarak Sebki Hindî anlayışını hissettirmiştir(Uzun 2006: 297).

Eserleri: *Dîvân, Hicretü'n-nebî (Hicretnâme), Mevlidü'n-nebî, Hilyetü'l-Envâr, Zuhri'l-âhire, Mi'râcü'n-nebî, Nasîhatü'l-vüzerâ* (Aypay 1992: 10)

Nâ'ilî-i Kadîm (1608-1666): Asıl adı Mustafa'dır. Kaynaklarda Pîrî-zâde Mustafa Çelebi olarak geçer. İyi bir eğitim gördüğü tahmin edilmektedir. İstanbullu olduğu, dönemin padişahlarına ve devlet büyüklerine kasideler sunduğu halde önemli mevkilere yükselmeyip katiplik yaptığı ve yaşamının son yıllarını Edirne'de sürgünde geçirdiği bilinmektedir. Sebki Hindî akımının öncülerindendir. Şiirlerinde genellikler ağır ve süslü bir dil kullanmıştır. Hayal dünyasının ağırlığı, mübalağa, sözden ziyade anlamın ön plana çıkışı, yabancı kelimelerle yapılan uzun tamlamalar onun üslubunun belirgin özellikleridir.

Eseri: *Dîvân* (Özkan, 2003: 622)

Nakşî (1640 - 1702): Asıl adı İbrahim'dir. İstanbul doğumludur. İyi bir eğitim almış ve çevresinde değerli bir kişi olarak tanınmıştır. Çeşitli mevkilerde vazilik görevinde bulunmuştur. Koca Musatafa Paşa şeyhi olan Alaaddin Efendi'ye intisab etmiştir. Kaynaklara göre, divanında düştüğü tarihlere ve değindiği isimlere göre yaşadığı devrin ilmi hayatını takip ettiği kadar siyasi gelişmeleri de takip etmiştir.

Eserleri: Dîvân, İlahiyyat (Ayan, 2000; 42)

Nakşî Ali (?-1654): Ali Nakşî, Akkirmanlı Nakşî Efendi ya da Nakşî-i Akkirmanî olarak tanınır. Halveti şeyhlerindendir. Sivas'ta doğmuştur. Şeyhi tarafından tarikatı yaymak amacıyla Akkirman'a gönderilmiştir. Aruz ve heceyle yazdığı genellikle didaktik olan şiirleri tasavvuf ağırlıklıdır. Akıcı ve yalın bir dil kullanmıştır. Kimi şiirleri bestelenmiştir.

Eserleri: Dîvân, Biatnâme, Manzûme-i Aynu'l-Hayât, Vâkıât, Manzûme-i Gavriyye (Özkan, 2003: 602).

Nazmî (1622-1701): Şeyh Mehmed Nazmî, Rüstemezâde Ramazan Efendi'nin oğludur. Süleyman Efendi'den eğitim almış sonra Şeyhi Seyh Abdulahad Nûri'ye olarak Halveti tarikatine girmiştir. (Ergun, 1943: 52) Yavaşça Mehmed Aga Camiinde ve Vâlîde Sultan Camiinde vaizlik yapmıştır. Mutasavvıf kişiliğiyle tanınan ve şiirlerinde Nazmî mahlasını kullanan Şeyh Mehmed Nazmî'nin aynı zamanda besteleriyle de tanınır.

Eserleri: Dîvân, Mev'iza-i Mücâhede, Mi'yâr-ı Tarikat-ı İlâhî, Hediyyetü'l-İhvân, Sırr-ı Ma'nevî (Bektaş, 2005: 230).

Necîb (?- 1703): Edirnelidir. Damad-zade Necîb Mehmed Efendi olarak tanınır. Çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. İsmail Belîğ şair için "Muhtelü'd-dimağ olup Gelibolu kurbunda Kavak Kazası ma'îşet virildi." kaydını düşmüştür. (Abdulkadiroğlu, 1985: 563) Kaynaklar bir dîvânın bulunduğu bahseder.

Niyâzî-i Mısırî (1618-1694): Asıl adı Mehmed'dir. Malatya doğumlu olan şair eğitimin bir kısmını Mısır'da aldığı için Mısırî adıyla anılır. Gençlik yıllarında Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde, Mısır, Bağdat, Kerbela ve İstanbul'da bulunmuştur. Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın davetiyle Edirne'ye gitmiş buradaki bazı vaazları sebebiyle Rodos'a sürülmüştür. Ardından yine benzer sebeplerle

Bursa'dan Limni'ye sürülmüştür. Uzun süre Limni'de kalmış ardından devletin isteği üzerine Bursa'ya döndükten sonra Avusturya Seferi'ne katılmıştır. Seferine gidişi sırasında Edirne'de iken yine bir fermanla Limni'ye sürülmüş ve burada vefat etmiştir. Halvetîliğin 'Ahmediyye' koluna mensup olan Niyâzî, bu koldan ayrılarak 'Mısriyye' kolunu oluşturmuştur. Böylece Halvetîliğe yepyeni bir bakış açısı getirmiştir (Kavruk, 2004: XXII).” İrşad görevini yerine getirirken hece ve aruzla yazdığı şiirlerle de önemli izler bırakmıştır. Niyazî ve Mısri mahlaslarıyla yazdığı şiirlerinde Yunus'un Fuzuli'nin ve Nesimî'nin etkileri görülür.

Eserleri: *Dîvân, Tuhfetü'l-uşşâk, Mecmua, Risâle-i Es'ile ve Ecvibe-i Mutasavvifâne, Risâle-i Devriyye, Ta'birâtü'l-vâkıât, Şerh-i Nutk-ı Yûnus Emre, Şerh-i Esmâü'l-hüsnâ* (Aşkar, 2007: 166-169)

‘Ömrî (?-?) : Hayatı hakkında pek bilgi yoktur. Seyrekzade Mehmet Asım Zeyl-i Zübdetü'l Eş'ar'ında şair hakkında yalnız “Nasûh-Paşa-zâde” notu düşülmüştür.(Coşkun, 1985: 114)

Râsih (?- 1731): Hayatı hakkındaki bilgiler net olmamakla birlikte Balıkesir doğumlu olduğu ve asıl adının Ahmed olduğu belirtilir. Safayi'ye göre Mısır valisi Rami Muhammed Paşa'nın katipliğini yapmıştır. Ayrıca Zağnos Paşa'dan itibaren devlet idaresinde çeşitli görevler üstlenmiştir.

Eserleri: *Dîvân, Bulgatü'l-Ahbab, Subhatü'l- Âdem, Falü'ssa'ade* (Öztekin 1997:8)

Revânî (1475?-1523): Muslihiddin İlyas Şuca Çelebi. Edirnelidir. Kaynaklara göre Haremeyn'de surre eminliği yapmış, Bursa kaphıcalarında mütevelliliği görevlerinde bulunmuştur. Yavuz Sultan Selim'in himayesinde olmuştur. Eğlenceye düşkün olan ve kalender bir hayat süren Revânî'nin döneminde konuşulan mühim bir şair olduğu tezkirelere de yansımıştır (Karcı, 2004: 3).¹⁹

Eserleri: *Dîvân, İşretnâme*

Sabit (?-1712): Asıl adı Alaattin'dir, Bosna'nın Uziçe kasabasında doğmuştur. Bosna'da eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul'a geldiği belirtilmektedir. Küçük beldelerde imamlık ve kadılık görevinde bulunmuştur. Sabit döneminin şiir

¹⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: İsmail E. Erünsal, “Revânî” , TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2594> (ET: 16.09.2017)

anlayışının dışına çıkmaya çalışmıştır. Şiirlerindeki yenilik, yerlilik ve mizah onun üslubunun en önemli belirleyicileridir. Çağdaşı olan Nâbî'nin etkisinde kaldığı bilinen Sâbit yine çağdaşı olan Sâlim ve Safâyi'nin tezkirelerinde adından övgüyle bahsettirmiştir. Eserleri arasında mesnevileri ve İstanbul konulu gazelleri ön plana çıkmaktadır.

Eserleri: *Dîvân, Zafername, Derename, Berbername, Amrû'l-Leys, Edhem ü Hüma.*(Özkan, 2003:666)

Sabrî (?-1645): Edirne doğumlu olan şairin asıl adı Mehmet Şerif'tir. Babası şair İlmî Efendi'dir. Eğitimini Edirne'de tamamlamıştır. Hayatı hakkında ayrıntılı bilgi yoktur. Kaynaklarda kadılık görevinde bulunduğu belirtilir. Nef'i tarafından takdir edildiği ve şairin ustaları arasında yer aldığı bilinmektedir.(Özkan, 2003:584) Sade bir dille yazdığı şiirlerinde atasözleri ve deyimlere sık rastlanır.

Eserleri: *Dîvân, Hüsn ü Dil* (Erdem, 2008: 357)

Selmân(?-1571):Vardar Yenicesi'ndendir. 'Îlâhî' mahlasını da kullanmaktadır. Nazik şiirleri olan dönemde tanınan bir şair olduğu bilinmektedir (Açıkgöz, 2017: 185).²⁰

Seyyid Nizamoğlu (?-1601): Hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur. Babası Seyyid Nizamettin'dir. Halveti tarikatının kurucularından olan İbrahim Ümmî Sinan'ın yanında eğitim gördü ve onun halifesi oldu. Seyfi, Nizamoğlu, Seyyid Seyfi mahlaslarını kullanarak tekke-tasavvuf çizgisinde pek çok eser veren Seyyid Nizamoğlu, Abdülbaki Gölpınarlı'ya göre Eşrefoğlu Rûmî 'den sonra Yunus Emre'yi en iyi temsil eden şairdir. (Gölpınarlı, 1972:78)

Eserleri: *Dîvân, Câmi 'ü'l-ma 'ârif, Mi 'râcü'l-mü'minîn, Şeref-i Siyâdet, Ma 'denü'l-ma 'ârif, Esrârü'l-'ârifîn, Seyr -i Sülûk, Câmi 'ü'l-ma 'ârif, Tâc-nâme, Miftâh-ı Vahdet-i vücûd* (Söylemez, 2013: 7)

Seyyid Vehbî (1674-1736): İstanbul doğumludur. Asıl adı Hüseyin'dir. Hocasının tavsiyesi üzerine Vehbî mahlasını almıştır. İyi bir eğitim görmüş, bu eğitimin ardından uzun bir süre müderrislik yapmıştır. Farklı görevlerle Kayseri, Manisa,

²⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Araş. Gör. Ramazan Ekinci, "Selmân/İlâhî", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2860> (ET: 16.10.2017)

Halep gibi şehirlerde bulunmuştur. Dönemin önde gelen isimlerinden olan Vehbî, Nâbî ve Nedîm'den etkilenmiştir.

Eserleri: Dîvân, Surnâme, Hadîs-i Erbaîn Tercümesi, Risâle-i Sulhiyye. Leyla vü Mecnun, Takriz (Dikmen, 1991: XXVII)

Sırrî (?-1699): Üsküdarlıdır. Asıl adı İbrahim'dir. Ailesi hakkında pek bilgi yoktur, yalnızca Üsküdarlı Mehmet Reşid olarak bilinen bir akrabası olduğu bilinmektedir. Girit'te defterdar olarak görev yapmış ve tarihçilikle uğraşmıştır. Kaynaklarda neşeli ve şakacı bir kişiliğe sahip oldundan bahsedilir.

Eserleri: Dîvân, Şerhu Medhi'n-Nebî, Târih-i Sultân Mustafâ-yı Sâni, Hikâye-i Gâribü'l-Âsâr (Kazan,2003:13)

Sükkerî (?-1686): Asıl adı Zekeriya'dır. Bosnalı'dır. Hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur. Bazı kaynaklar hattat olduğunu ifade etmektedir. Günümüze dîvânının tek nüshası ulaşmıştır. (Erol, 1994: 13)

Eserleri: Dîvân

Şâhîn (?-1712): Kırım hanedanı mensubudur. Selim Giray'ın oğlu Şahin Giray'dır. Bahçesaray doğumludur. Hanedanın diğer mensupları gibi iyi bir eğitim görmüştür. Şâhî mahlasını kullanır.²¹

Şemseddin Sivâsî (1520-1597): Tokat'a bağlı Zile ilçesinde doğmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Esmere oluşuna istinaden Kara Şems olarak anılan Sivâsî, Tokat'ta şeyhi Arakiyecizâde Şemseddin Efendi yanında ve daha sonra İstanbul'da eğitimini tamamlamıştır. Müderris olduktan sonra İstanbul, Zile ve Sivas'ta dersler verip çalışmalar yapmıştır. Pek çok öğrenci yetiştirmiştir. Kaynaklar onun Eğri Seferi'ne katıldığını göstermektedir Dini ve tasavvufi ağırlıklı manzum ve mensur pek çok eser veren Şemseddin Sivâsî şiirlerinde Şemsî mahlasını kullanır. Dîvân'ı yanında 17 manzum, 19 mensur eseri vardır.

Eserleri: Dîvân-ı İlâhiyât, El-fesâyih fî Tercemeti'l-levâyih, Heşt-Bihişt, Gülşen-Âbâd, İbretnüma, İrşâdü'l-Avâm, Kitâbü'l-hıyâz min Sevb Gamâmu'l-Feyyâz, Menâsik-i Hac, Menâkıb-ı İmâm-ı A'zam, vd. (Toparlı, 1984:18-21)

²¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Prof. Dr. Mustafa İsen, "Şâhî", **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1538>, (ET: 16.09.2017)

Tıflî (?-1659): *Nuhbetü'l-Âsâr*'da adı “İstanbulî Ahmed Çelebi” olarak kaydedilmiştir (Abdulkadiroğlu, 1985: 294). Şairin şiire küçük yaşta başlaması sebebiyle Tıflî mahlasını aldığı rivayet edilir. Şiirleri ve şairliği genellikle övülmekle birlikte daha çok meddahlığı ile de tanınır.²²

Eseri: *Dîvân* (Coşkun, 1985: 101)

Ümmî Sinan (?-1657): Antalya Elmalı doğumludur, asıl adı Yusuf'tur. Halvetliğin Yiğitbaşı koluna mensuptur. Kendisinden yüz yıl önce yaşayan ve aynı adla anılan İbrahim Ümmî Sinan ile şiirlerinin sıkça karıştırıldığı belirtilir. Tahsili hakkında pek bilgi yoktur. Şeyhinin ölümü üzerine onun yerine geçer. Ümmî Sinan, Niyâzi-i Mısrî'nin de mürididir. Mısrî'nin Uşak'ta kendisine intisap ederek onunla Elmalı'ya gittiği ve 1647-1656 yıllarında yanında kalıp ondan seyr ü sülukünü tamamladığı bilinmektedir (Bilgin, 2000:18). Şiirlerinde hem Ümmî Sinan hem de Sinan Ümmî mahlasını kullanır. Hece ve aruzla yazdığı dini-tasavvufi şiirleriyle halkı eğitmeyi amaçlamıştır.

Eserleri: *Dîvân, Kutbü'l-meânî*. (Bilgin, 2000: 26)

Üftâde (?-1580): Asıl adı Mehmed Muhyiddin'dir. Bursa'da eğitim görüp daha sonra yine burada müezzinlik ve imamlık yaptığı belirtilir. Hacı Bayram Velî'nin halifelerinden Hızır Dede ile tanışıp himayesine girmiştir. Şeyhinin ölümünün ardından inzivaya çekilmiştir. Bursa'da kadılık yapan Aziz Mahmut Hüdayi de Mehmed Muhyiddin'i tanıyıp ona intisap etmiştir. İlahileriyle tanınan Üftade, hece ve aruzla yazdığı şiirleriyle tasavvuf edebiyatının önemli isimlerinden biri olmuştur.

Eserleri: *Dîvân, Vâkıât, Nasihat ve İrşadnâme, Makâletü'l- Âliye* (Özkan, 2003: 414).

Ümîdî (?- 1571): İstanbul doğumludur, asıl adı Ahmed'dir. Kaynaklar, önceleri Sıdkî mahlasını kullandığını ifade eder. Zayıf bünyeli ve hastalığa meyilli oluşu hem şairin şiirlerinde hem de devrin kaynaklarında yerini bulmuştur. Şiirlerinde Bâkî'yi örnek aldığı bilinen şairin bir divanı bulunmaktadır.

Eserleri: *Dîvân* (Selvi 2008, 8)

²² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bk: Doç. Dr. Bekir Çınar , “Tıflî”, **TEİS**, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=295>, (ET:02.10.2017)

Vecdî (?- 1661): Asıl adı Abdülbâkî'dir. İstanbul doğumludur. Kâtiplik görevinde bulunmuş ve yazı usullerinde başarısını kanıtlamıştır. Hacca gittiği ve Şam'da görev yaptığı bilinmektedir. Kaynaklarda astronomi ile ilgilendiği ve bu merakı yüzünden hakkında ölüm fetvası verildiğinden bahsedilmektedir. Döneminde daha çok gazelleriyle tanınan şairin kimi şiirlerinde sebk-i Hindî'nin de etkisi görülmektedir. (Yanmaz, 1995: 2)

Eserleri: *Dîvân*

Yahyâ (1553-1644): Şeyhülislam Yahyâ. Babası şeyhülislamlık yapan Bayramzade Zekeriya Efendi'dir. İstanbul'da doğmuş ve burada çok iyi bir eğitim alarak genç yaşta şiir yazmaya başlamıştır. Çeşitli şehirlerde kazaskerlik, müderrislik ve kadılık yapmıştır. Yaşadığı devirde sekiz farklı padişah görmüş buunlardan üçünün döneminde toplam on sekiz yıl şeyhülislamlık yapmıştır. Daha çok rindane ve aşıkane tarzda yazan şair gazelleriyle ön plana çıkmıştır. Şiirlerinde Necati Beg ve Baki gibi isimlerin izinden giderek sade ve akıcı bir Türkçe kullanmıştır.²³

Eserleri: *Dîvân, Sakiname*

Yakûb (?-1643): İstanbul doğumlu olan şair Bursa Karaağaç Tekyesi şeyhidir. Kaynaklar Şerbeti Şeyh Mehemed Efendi'ye hizmette bulunduğunu kaydeder.²⁴

Yûnus Emre (1240- 1320): Hayatı hakkında çok çeşitli rivayetler vardır. En çok kabul gören görüşe göre Yunus, Sarıköy'de çiftçilikle uğraşan fakir biridir. Buğday almak için yanına gittiği Hacı Bektaş Velî'nin yönlendirmesiyle Tapduk Emre'ye derviş olur ve kırk yıl onun yanında odun taşıyarak hizmette bulunur. Dîvânındaki bazı ifadelerine göre Yûnus Emre çokça belde gezmiş, hatta "yukarı iller" adını verdiği Azerbaycan'a kadar gitmiştir. Dost sırrını bulmak için ilden ile yürüdüğünü; Şam, Tebriz, Şîraz, Bağdat, Nahcivan gibi yerleri gördükten sonra kışı Anadolu'nun çeşitli yerlerinde geçirip baharda memleketine döndüğünü söyler.(Tatcı, 2013: 600) Şiirlerinde ismiyle birlikte "Miskin, Derviş Âşık, Bîçâre, Koca" gibi sıfatları da kullanan Yunus Emre, Yunus adlı diğer şairlerle sıkça

²³ Şair hakkında daha fazla bilgi için bk: Prof. Dr. Bayram Ali Kaya, "Yahya Efendi", DİA, C.43, İstanbul, 2013, s. 245-246

²⁴ Şair hakkında daha fazla bilgi için bk: Doç. Dr. Hüseyin Gönel, "Ya'kûb", TEİS, <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5983>, (ET:02.10.2017)

karıştırılmıştır. Yaygın kana göre bu şairlere ait kimi şiirler Yunus Emre'ye atfedilmiştir. Bunlardan biri de Aşık Yunus'tur. Tatcı, 15.yyda Bursa'da yaşayan Aşık Yunus'tan ilk defa Faruk K. Timurtaş'ın bahsettiğini belirtmiş ve hazırladığı dört ciltlik Yunus Emre Külliyyatı'nın dördüncü cildini Aşık Yunus'a ayırmıştır.

Eserleri: Dîvân, Risâletü'n-Nushiyye. (Tatcı, 2013: 604)

Zamîrî (?-1647): Asıl adı Ahmed'dir. İstanbul doğumludur. Mülazımlık ve müderrislik yapmıştır. Üç dilde şiir söyleyebildiğinden ve özellikle yeni sözler söyleyebilecek bir şair olduğundan bahsedilir (Zavotçu, 1993:152).²⁵



²⁵ Şair hakkında daha fazla bilgi için bk: Prof. Dr. İsmail Hakkı Aksoyak, “Zamîrî”, TEİS, <http://www.turkedebiyatisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1743> (ET:02.10.2017)

1.6. Mecmuanın (71-140) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Tablo 4

Yer Nu.		Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu 200 Nolu Mecmua 71-140 Numaralı Varaklar					
Yp. nu	Mahlas	Matla' Beyti/Bendi	Mahlas/Makta' Beyti/Bendi	Nazım Şekli /Birimi	Nazım türü	Vezin	Açıklamalar
71b	Vechî	Hjârlar ol gül-' izârî sînesine şarmasun Bâğ-i hûsnûñ meyvesin zâğ u zağanlar dermesün Yanına seni alup ağıyar gögsin germesün Fırkat-i mihr-i ruhuñ kalbe kesâfet virmesün Âfitâb-ı tal' atun cânâ zevâle irmesün Mâh-ı tâbânsun Hudâ eksikligün göstermesün	Gün gibi şehri melâhat birle bulduñ iştiâr Yüzüñe mihr-i cihân-ârâ dirisek Vechî var Seyr iden rüy-ı şafâ-bâhşun olur hayrân u zâr Hûsn-i dūr- efsunuñ kim görse dir bî-ihtiyâr Âfitâb-ı tal' atun cânâ zevâle irmesün [Mâh-ı tâbânsun Hudâ eksikligün göstermesün]	Tesdis/5		---/---/---/---	Tesdis-i Beyti Cemâlî
72 a	Rüşdî	Şimdi ehem muvâneset-i hem degil midür Feyz-i neşât u hâşş u e' amm gam degil midür	Rüşdî Sikenderâne şehen-şâh-ı tab' ına Şimdi cihân nazm-ı müselleme degil midür	Gazel/5		---/---/---/---	
72 a	Rüşdî	Dilber ruhun ki dillere bî-perde gösterir Tâb-ı cemâlî cümbüş-i hâverde gösterir	Rüşdî metâ' -ı nazmını hep h' âst-gârına Bâzâr-ı nağd-i tab' ı sühân-verde gösterür	Gazel/5		---/---/---/---	
72 a	Rüşdî	Meftûnî olmasa dil-i nâşâd-ı ' andelîb Olmazdı beste her güle feryâd-ı ' andelîb	Mânend-i tab' -ı Rüşdî-i meyyâl-i hûsn-i (...) Vaşf-ı cemâlidür gülün evrâd-ı ' andelîb	Gazel/5		---/---/---/---	
72 a	Rüşdî	Dile fikr-i ruh u hâlet virür geldikçe gitdikçe Hayâl-i lâ' li germiyyet virür geldikçe gitdikçe	Sirişki dîdeden şermendeyüz hicrinde ey Rüşdî Hele bir pâre bir râhat virür geldikçe gitdikçe	Gazel/5		---/---/---/---	
72 b	Rüşdî	Meclise sâki-i ferhunde-ka'dem gelmez mi Gam gidüp şâdi-i şürîde-şiyem gelmez mi	Hiç selâmuñla şabâ gelmedi Rüşdî'ye dañı Hjâtra bir kez o âlüfte-şiyem gelmez mi	Gazel/5		---/---/---/---	
72 b	Rüşdî	O nañl-ı nâza nazar verd-i bâğ anılmaz hiç Hjûrâm-ı fâhte-i kem-sürâg anılmaz hiç	Devende gül gideli Rüşdiyâ berid-i hezâr Zihî vefâ vañan-ı şehri ü bağ anılmaz hiç	Gazel/5		---/---/---/---	
72 b	Rüşdî	Fiğânüm hep o gül-ruhsârdan dūr olduğumdandır Gamum hicr-i lebinde câma mağrur olduğumdandır	Neden Rüşdî bu küstâhâne ' arz-ı şekveye cür'et Meger luñf-ı nihâd-ı yâre ma' zür olduğumdandır	Gazel/5		---/---/---/---	
72 b	-	Muhabbetden ilâhî ol meh-i tâbâna hâlet vir Beni yakdı aña da zerre deñlü bir harâret vir	Ya vaşhyla sevindir ya firâkıyla helâk eyle Ya inşâfa getir anı ya baña şabır tâkat vir	Nazm/2		---/---/---/---	
73 a	Nâbî	Cefâ gördük o nañl-i nâz-perverden vefâ dirken Bizümle ' âkıbet bigâne çıkdı âşinâ dirken	Ne lâzımdır düşürmek şî' ri Nâbî kayd-ı ' iğlâka Bu deñlü bî-tekellüf sâde şî' r-i dil-güşâ dirken	Gazel/5		---/---/---/---	
73 a	Nâbî	Bir süz ile dil nâle-i mestâne mi çeksün Bülbül çekecek bârı da pervâne mi çeksün	Nâbî'ye düşer guşsa-i ' âlem dile düşmez Huşyâr tururken gamı divâne mi çeksün	Gazel/5		---/---/---/---	

Tablo 4'ün Devamı

73 a	Nābī	Ne dem ol şüh idüp gešt-i gülīstān gösterür kendin Çemende gül de bülbül gibi nālān gösterür [kendin]	Şabāhāsā yüzi açık derüni pāk iden Nābī Yine gerdün gibi ālüde-dāmān gösterür kendin	Gazel/6	/...../...../	
73 a	Nābī	Vir hāndeye ruḥṣat leb-i gül-fām görünsün Kām-ı dil-i rindān-ı mey-āşām görünsün	Nābī benüm ancak görünen çeşmüne çerhün Bir kerre dişe zümre-i nā-kām görünsün	Gazel/5		.../.../.../.../...	
73 b	Nā'ili-i Kādīm	Geçer fūrkat zamāni böyle kalmaz Şağ olsun sevdüğüm Mevlā kerimdür Oñulmaz yāreler bitmez iş olmaz Şağ olsun sevdüğüm Mevlā kerimdür	Tek ü tenhā belā deştinde her dem Ne hem-rāh isterüm ne yār-ı hem-dem Bulur bir gün nihāyet menzil-i ğam Şağ olsun sevdüğüm Mevlā kerimdür	Şarkı/4	/...../.....	Merhūm
73 b	Nā'ili-i Kādīm	Eşer-i nāle-i şebgīrūmden Şağın ey şüh-i cefā-pişe şağın Āteş etdüh beni te'şirūmden Şağın ey şüh-i cefā-pişe şağın	Goncesin hāra hem- āğüş olma Bezmi-i bigānede mey-nüş olma Hem-zebān ol dile hāmūş olma Şağın ey şüh-i cefā-pişe şağın	Şarkı/3		.../.../.../...	
73 b	Nā'ili-i Kādīm	'Ādu beñzer nifāk etmiş Bizümle yār söyleşmez Lebiyle itifāk etmiş Bizümle yār söyleşmez	Düşersün pāyine tenhā İdersün āh u [vā]veylā Ne çāre ey göñül ammā Bizümle yār söyleşmez	Şarkı/3	/.....	
73 b	Nābī	'Āşīka nāzdan ol āfet-i devrān dönsün Bu revişden olur elbette peşimān dönsün	Sinemüz çāk ile mihrāb idelüm tā ki bize Āhen-i kıble-nümāveş dil-i cānān dönsün	Gazel/5		.../.../.../.../...	
74 a	Nābī	Ey dil sitem-i dehrden āzād olamazsın Mādām saña dil dinilür şād olamazsın	Elbette olursun yine bir āfete meftūn Ĥālūñ budur ey Nābī-i nā-şād olamazsın	Gazel/5		.../.../.../.../...	
74 a	Nābī	Göñül teklifsiz ol mest-i nā-mestūra şunmazın Ezelden meşrebūñdür ĥān-ı bī-destūra şunmazsın	Tehi kalmış nemekdān-ı ümidūñ Nābiyā bilmem Niçün dest-i niyāzuñ sine-i pür-şūra şunmazsın	Gazel/5	/...../...../	
74 a	Nābī	Hirās-ı āh-ı serdüm zülfin ayırılmaz 'izārından O sermā-dide gitmez muttaşıl āteş kenārından	Ruḥ-ı pür-tāb-ı yāri gördi mihr ü māh Nābī'nūñ Bir iki kaçreāsā düşdi çeşm-i i' tibārından	Gazel/5	/...../...../	
74 a	Nābī	Dest-i sitemle yıķma dilūñ tīre-hānesin Ṭağıtma şāhbāz-ı ğamuñ āşiyānesin	Yārān-ı nazm hep taraf-ı tāze tutdı lik Nābī-i ĥaste-dil taraf-ı 'āşīkānesin	Gazel/7		.../.../.../.../.../...	
74 b	Sükkeri	Ne türfe-meşreb olur kim hemişe şālih ola Gehi şālāñ-ile gāhi fesād-ile bāde	Şālāh ĥāline ehl-i fesād dil-beste Fesād ĥāline ehl-i şālāñ dil-dāde	Kıt'a/2	Lügaz	.../.../.../.../.../...	Lügaz-ı Sükkeri
74 b	Tıflı	Ey kān-ı kerem zebūn-ter ü āşiyem Şüretde egerçi ğayrıdan pür-zibem Baķma üzerimde cāme vü kaftāne Billāh zükürt ü kāmran-ı terkibem		Rubā' i		Ahreb	

Tablo 4'ün Devamı

74 b	Meyyāl	Her şüret için dil niçe bir deyr olsun Varsun o büt-ārām dil-i ğayr olsun Haṭṭın göricek terk idüp ol şūha didüm Ey yār-ı sitemkār giceñ hayr olsun		Rubā'î	Ahreb	
74 b	Nā'ili-i Kādīm	Ġāret-i h'āb için ki dest şınar Dāmen-i zülfine nesīm-i seher	Maşrık-ı cāma h'ābdan o perî Āfitāba ya toğ ya toğdum der	Ķıt'a/2	..._/_..._/_...	
74 b	Nābî	Būs eylemedür dehānuñı niyyetimüz Gencine-i ğaybden gelür kısmetimüz Biz hāk-i rehüz ziyā-yı hürşid gibi Olmış tatalum felek kadar rif' atimüz		Rubā'î	Ahreb	
74 b	Naḥifî	Şevkuñla Naḥifî gibi pür-dāğ olayum Tek lāle-şifat nāmiye-i bāğ olayum Ağyār ço reşk-ile helāk olsun hep Dünyāda hemān senüñle ben şağ olayum		Rubā'î	Ahreb	
74 b	-	Şad zārile reşk-i bülbül-i bāğ olayum Ser-tābe-ka-dem lāle-şifat dāğ olayum Mürd olsa ne ğam raķib-i mekkār ey gül-i hüsn 'Alemdede hemān kim sen ile ben sāğ olayum		Rubā'î	Ahreb	Nazîre
75 a	Hunnālızā de 'Ali Efendi	Demler durur ki vāķı'ada görmezüz seni Kendüñ gibi hayālünñi bigāne eyledüñ	-	Müfred	..._/_..._/_...	
75 a	Necāti Beg	Hidāyet nürına māni' degildür cām-ı yāķüti Ki şırça hā'il-i ferr-i ziyā-yı āfitāb olmaz		Gazel/1	..._/_..._/_..._/_/	
75 a	Himmetî	Didim ki küy-ı yāra neyile gidersün Sāyem lisān-ı hālile didi sizüñle biz	-	Müfred	..._/_..._/_...	
75 a	Ḥasan Çelebi	Gerek seng-i siyāh olsun gerekse atlas u dibā Ġaraz bir bālîş-i rāḥat bulunmağdur ser altında	-	Müfred	..._/_..._/_..._/_/	
75 a	Selmān	Sırrımı fāş eyledi ol noķta noķta hāller Kumda oynasin begüm şimden girü remmāller	-	Müfred	..._/_..._/_..._/_...	
75 a	-	İbtidā-yı 'amelün āḫiri der-piş gerek Kār-ı evvelde kişi 'āķıbet-endiş gerek	-	Müfred	..._/_..._/_..._/_...	
75 a	Nābî	Nice bir girye-i hier ile gözüm kūr olsun 'Arz-ü rüy it ki naẓar ğarķ-ı yem-i nūr olsun	Nev-nüvişte ğazelün Nābî idüp dest-āviz Şu'arā-yı Ḥalebe söyle ki ma'zür olsun	Gazel/7	..._/_..._/_..._/_...	
75 a	Nābî	Bize sāķi ne hürşid ü ne māh-ı 'id gösterşün Esirān-ı neşātuz sāğar-ı Cemşid gösterşün	O vaḫşî āfeti sayd itmek isterse dil-i Nābî Niyāz itdükçe tekrār eylesün te'kid gösterşün	Gazel/4	..._/_..._/_..._/_/	

Tablo 4'ün Devamı

75 b	Rif'atî	Dehen mi hoşka-i sükker midir nedir bilmem Sühânı kaçre-i kevşer midir nedir bilmem	Nedir bu şî'r-i envâr Rif'atî tab'uh Zekâ'-i ma'niye hâver midir nedir bilmem	Gazel/5		..._/_.../_.../_..._	
75 b	Nâbî	Hüsni-î tākāt-güdāza 'aşk olsun 'Aşık-ı pāk-bāza 'aşk olsun	Gerçi bu hüsne yok sözüm Nâbî Hüsni-î tākāt-güdāza 'aşk olsun	Gazel/7		.._/_/_.../_.../_..._	
75 b	Nâbî	Ol âfetüh ser-i zülfi ham olmasun n'olsun Görüp o hâleti dil derhem olmasun n'olsun	O dil ki cāygehi ola sine-i Nâbî Harâb-kerde-i dest-i gam olmasun n'olsun	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
75 b	Nâbî	Olmadın büy-yi gül-i kâma meşâm âmâde Olur âgüş-yi meşâmundā zükâm âmâde	Düşmez âgüşuna Nâbî'nüh o vahşi itse Zahmdan sinede bih halka-i dâm âmâde	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 a	Nâbî	İtdi hem-reng şabâ gülşeni meyhâne ile Germ-hün oldı bu gün gül yine peymâne ile	Nâbiyâ terk-i hîred vâsıta-i râhat imiş Kaṭı çok meşvered itdüm dil-i divâne ile	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 a	Nâbî	Müşg-sây itdi dimâg-i cânı gisûlar yine Nâfe-rîz oldı bu sevdâlarla âhûlar yine	Ferş-i râh olmak gibi ol nevhırâma niyyetüh Nâbiyâ hâli degüldür bu tek-â-pûlar yine	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 a	Nâbî	Dil oldı tâze meftûn bir şüh-yi bî-vefâya Kim kaçd-ı luṭf iderken der-kâr olur cefâya	Nev-güfteñe Hulusî virdi nazîre Nâbî Dil-beste-i sitemdür kâdir degül edâya	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 a	Nâbî	Koma çeşm ü dilüh türe dururken bezm-i dünyâda Şu'â-ı çihre-i sâkı şafâ-yı şüret bâda	Gelen bezm-i cihâna cümle gâmgîn gitmiş ey Nâbî Birisî bulmamış bir kaçre mey bu heft minâda	Gazel/6		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 a	-	Zecr ü kahr ile olup tütî-i gâmdan hem kafes Yine şekvâ-yı gurâb eyler garâbet bundadır	-	Müfred		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 b	Nâbî	Nâbî olup mümeyyiz-i vâdi-i müsikî Temyizdih-i sülûk-i reh-i efşâ eylemiş	[..]Buḥürizâde'yi terciḥ idüp aña Ḥâfiz Kômür ḥâkîri yine âteş eylemiş	Ḳıṭ'a/2		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 b	Nâbî	Şimdi Bostanzâde'nüh bir oğlu peydâ oldı kim Cehlile meşhûrdur maḥdûm-ı eḳberden beter	Fi'l-meşel ol câhil-i dehrüh sa'âdet-hânesi Beñzer ol bostâna k'anda baklatü'l-hamkâbiter	Ḳıṭ'a/2		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 b	Nâbî	Yürür şitâb ile gam hâtır-ı nizâra gelince Heves füzûn olur elbetde bir diyâra [gelince]	Ne âb vardı dilinde ne tâb vardı gözinde Bî-âb ü tâb idi Nâbî gam-ı nigâra gelince	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 b	Nâbî	Ṭa'n itme zâhid ehl-i gamuñ süz [u] tâbına Bağ bağ 'izâr-ı dil-bere bağ âb u tâbına	Nâbî ne hoş zamîr-şinâs oldı rüzgâr Yârüh nezâket-ile tokundi nikâbına	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	
76 b	Nâbî	Şafâ-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de Neşâṭ kesb idemem câmi gülden itsem de	Ol âfetüh yine Nâbî derûni germ olmaz Cihânı âteş-i âhumla gülḥan itsem de	Gazel/5		..._/_.../_.../_.../_..._	

Tablo 4'ün Devamı

76 b	Nābī	Hübāna bir nigāh ki 'ayn-ı günāh ola Aḥvāl-i 'āşīkān perişān-tebāh ola	Az kaldı türe-himmeti-i baht-ı dün ile Nābī ki taht-ı ye'se giçe pādşāh ola	Gazel/6		___/___/___/___/___	
77 a	Hüseyin Can	Üç hoşka devātında ne var dirse o māhum Hün-ı cigerüm düd-ı dilüm baht-ı siyāhum	-	Müfred		___/___/___/___/___	Hüseyin Cān Berāy-ı Devāt-ı H'ış
77 a	Nażim	Üç hoşka devātında dedi yār ne vardur Didüm aña ey Hüsvrev-i Şirin-i şeker-leb	Zülf-i siyehüñ la' l-i lebün çeşm-i kebūdun Evşafunı taḥrīr için üç dürlü mürekkeb	Ḳıṭ'a/2		___/___/___/___/___	
77 a	Nābī	Dil itmedi ḥayālünü maḥrem eninine İzhār-ı ḥasret eyledi nāzeninine	Nābī senünle şulḥa ḳasem itdi çerḥ lik Bir āştı-'adūdūr inanma yemīnine	Gazel/5		___/___/___/___/___	
77 a	Nābī	Dil-i derd-āşinā ağıyāra maḥrem yāra bīgāne Diriğā olmaduk gülzāra maḥrem zāra bīgāne	Unutdurdı baña evzā' -ı cismünḡ kayd-ı dünyāyı Olurmuş ğamze-i bī-kāre maḥrem kāra bīgāne	Gazel/3		___/___/___/___/___	
77 a	Nābī	Gül gülşeni terk eyledi şoḥbet saña kaldı Bülbül yine meydān-ı maḥabbet saña kaldı	Mest eylemeğe 'ālemi şāḥbā-yı suḡenden Ey ḥāme-i Nābī yine himmet saña kaldı	Gazel/5		___/___/___/___/___	
77 a	Nābī	Bahār geldi yine deste cām alınmaz mı O ğonceden bu havālarda kām alınmaz mı	Ğurūr ḥüsn ü leṭāfet-i ḥitāba māni' ise Ya reh-ğüzārına varsaḳ selām alınmaz mı	Gazel/5		___/___/___/___/___	
77 a	Nābī	Nābī o gül-i biḥişt-zīb-i nev-rüst Olmış çemen-ārā-yı gülistān-ı nuḡust Vābeste-i re'yi fatḳ u ratḳ-ı 'ālem Kim māhı şikest eyledi hem itdi dürüst		Rubā' i	Na't	Ahreb	Der Na't-ı Şerif
77 b	Nābī	Seyr iden bu ḳaşr-ı 'ālī-ṭarḥ-ı vālā manzarı Añmasun ḳaşr-ı kenār-ı cūybār-ı kevşeri	Pā-nihāde oldı ḥāmem eyledüm tārihini Mesned-i sulṭān Muḥammed mütteḳā-yı dāveri	Kaside/15	Medhiye	___/___/___/___/___	Berāy-ı Ḳaşr-ı Beşiktaş
77 b	Nābī	Oldı bir naḫvet-perestünḡ dil yine divānesi Kim niyāz olmuş şehīd-i ğamze-i mestānesi	Devlet-i tārik-i ḥırmānda Nābī eylemez Şem' -i pür-nür-ı ümīdi zīnet-i kāşānesi	Gazel/5		___/___/___/___/___	
77 b	Nābī	Ra'şe ṭıtsa n'ola endām-ı dil-i maḥzūnı Şāhid-i meyde yine gördi libās-ı ḥūnı	Ten-i 'uryānımı ta' bīr idemez kimse benüm Nābiyā kimse libāsa ḳoyamaz Mecnūn'ı	Gazel/7		___/___/___/___/___	
77 b	Nābī	Nābī ideyüm saña nedendür i' lām Bī-sāye nihāl-i ḳāmet-i fāḫr-ı enām	Resm eylemede mişālını 'āciz idi Zerrin ḳalem-le āfitāb-ı ressām	Rubā' i		Ahreb	
78 a	Nābī	Ne gözde eşk-i dem-ā-dem ne dilde zārum olaydı Şafā-resān-ı dil ü dīde bir nigārum olaydı	Bilürdi ḳadrümi Nābī zamāne cümleden efzūn Benüm de il gibi ṭab' umla iftiḫārum olaydı	Gazel/7		___/___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

78 a	Nābī	Bir kimse hāne-i dili ābād görmedi Kim gördi ise hatırımı şād görmedi	Dil da'vî-i teferrüd-i nazm eylese n'ola Nābī gibi henüz bir üstād görmedi	Gazel/5		___/___/___/___/___	
78 a	Nābī	Hayāl-i zūlf idermiş 'āşık-ı mehcūr gördüğ mi Muhabbetde bu deñlü fikr-i dūr-ā-dūr gördüğ mi	Hezār-āsa hemān elden koma feryāduğ ey Nābī Bu gülşende açılmaz bir gül-i mestūr gördüğ mi	Gazel/5		___/___/___/___/___	
78 a	Nābī	Nābī eşer-i nemā degül ezhārī Ārāyiş iden hadīka-i imkāna Göndermede zīr-i hākden tāze çiçek Yārān-ı güzeşte bundaki yārāna		Rubā' ī	Ahreb		
78a	Nābī	Efsūs ki bir kaçreden olmaz efzūn Cām-ı emelūmde mey çün noқта-ı nūn Şāh-ı emelūm bulursa da neşv ü nemā Hep 'aқsinedūr mişāl-i bīd-i Mecnūn		Rubā' ī	Ahreb		
78 b	Emrī	Yār cāh-ı zeçanum 'ayn-ı vefādır dirse Aña ey 'āşık-ı şūrīde inanma çeñedūr	-	Müfred		___/___/___/___/___	
78 b	-	Berfden püst giyer küh-ı dil-āver er idi Āfitāb-ı ruḥ-ı cānānı ki gördi eridi	-	Müfred		___/___/___/___/___	
78 b	Nābī	Olma mūte'accib ey dil-i nādire-dān Gördünse dil-i çenārda sūz-ı nihān	Eksük mi olur sūz-ı dili anuğ kim Mersūm ola sīnesinde nām-ı ḥubān	Rubā' ī	Ahreb		
78 b	Nābī	Ol āfet-i nāzperver ü luḥ-me'āb Eyler nigehiyle luḥ u la'liyle 'itāb	Ḥün-geşte dilüğ revğān-ı қandil gibi Bir cānibi āteş oldu bir cānibi āb	Rubā' ī	Ahreb		
78 b	Nābī	Ḥubān vişāle mā'il olur ḥurd-sāl iken Eyler ḥamīde kāmētini meh hilāl iken	-	Müfred		___/___/___/___/___	
78 b	-	Zerrīn kemer ki zīver-i mūy-ı miyānidur Çengelli belde şanki gümüş kārvanidūr	-	Müfred		___/___/___/___/___	
78 b	-	Sīnemde nūmāyan olalı penbe-i dāğı Sultān-ı ğamuñ yafteli oldu қonağı	-	Müfred		___/___/___/___/___	
78 b	-	O ser-trrāşa gözüm ābgīne dükkāndur Kenār-ı dīde firāқиyle sūқ-ı mercāndur	-	Müfred		___/___/___/___/___	
79 a	'Ömrī	O dügmeler қо yerinde çözülmēsün dursun Tılsım-ı āyīne-bendüğ bozulmasun dursun	-	Müfred		___/___/___/___/___	
79 a	'Ömrī	Meded o hālī dil-i dāğdağā gösterme Fetīl-i şu'le-rübāyī çerāğā gösterme	-	Müfred		___/___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

79 a	-	Yine kânûn-ı kâdim üzre şeh-i bende-nüvâz İltifât itdi baña ey dil o tersâyi-sâz	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Vâkı' â 'âlem-i h'âb içre o meh-ruhsân Ya' nî yer gibi çeken sîneye kim düş görmez	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Zîr-i destüñde zebûn olmuşiken bunca nücüm Ne 'aceb nikbeti bî-kevkeb olursun maħrûm	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Berât-ı vuşlatı ol şâh-ı hüsñüñ emr-i muħâl Ne 'arz-ı hâle maħal var ne der-kenâra mecâl	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	Vecdî	Bu hüsñle çün nâra gire ol büt-i tersâ Düzahta olan ehl-i hevâ bî-keder olsun	Mâlik olacaksan o güher-pâreye âhîr Ey nâr-ı cehennem saña şad müjdeler olsun	Çıt'a/2		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Göñlümi azar azar İbrâhîm Alduñ ammâ ki ihtiyârı degül	Beni bir âteşe bırakduñ kim Nârımız vedânın şerâr degül	Çıt'a/2		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Her seg ol gözleri âhüyı şikâr eyleyemez Dil-i şürîde nîgeh-bânlığı şîrâne ider	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Dil-i nâlâmı girift itdi yine ol şehñâz Ele almağ dileyor ey dil o reste ey sâz	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	-	Bahtı bîdâr olanıñ kendüsi ger subh u mesâ H'âb-ı nâza ne kadar çekse de kem düş görmez	-	Müfred		.._/_.._/_.._/_.._	
79 a	Nâbî	Kalmış deheninde şanma la' l-i mey-gün Dâmân-ı nîgehden dökülen çatre-i hün	Ebrûsı degül telâtum-ı lücce-i hüsñ İtmışdür iki zevrağı 'aynıyla nigün	Rubâ'î		Ahreb	
79 a	Nâbî	'Aşkuñla idüp sîneyi pür şerha ezel Dibâce-i ârzüya çekdüm cedvel	Zülfünde iken alışdı dil kâkülüne Ser-menzile çıktı rîsmân-bâz-ı emel	Rubâ'î		Ahreb	
79 b	Nağşî	Tecelli nürü irüşdi şehir vahtinde Mevlâdan Cemâl-i Hâzrete [...] eyledi şeyhüm o sevdâdan	Gelüp bir âteş-i hasret ile Nağşî didi târîh Benim Seyyid Alâeddîn Efendüm gitti dünyâdan	Târîh/7		.._/_.._/_.._/_.._	Târîh-i Berây-ı Koca Muştafa Paşa Şeyhî 'Alâeddîn Efendi
79 b	Nâbî	Çeşmi o bütüñ ki cânı naçîr eyler Müjgânı aña tehyi'e-i tîr eyler Hâtt-ı siyehi şahîfe-i rüymda Âyât-ı zevâl-i hüsni tefsîr eyler		Rubâ'î		Ahreb	

Tablo 4'ün Devamı

79 b	Nābī	Dehrūñ ki şafāsı maḥz-ı miḥnet görünür Dil-beste-i luṭf bī-başıret görünür Bī-fā'ide bu belā-yı pey-der-peydür Kūteh-nazarāne ol ki devlet görünür		Rubā'ī	Ahreb	
79 b	Nābī	Bu meclisūñ āyā kanı mestāneleri Dönmez yürimez kesildi peymāneleri Eṭfāl-i zamāne seng-i ṭa' n atmaḡdan Bāzār-ı ğamuñ kem oldu dīvāneleri		Rubā'ī	Ahreb	
79 b	-	Ey ḥāl pāsbānı mısın sen o gerdenūñ Kāfir içinde ḥabbe-i dāhil misūñ nesūñ	-	Müfred	___/___/___/___/___	
79 b	-	Kitāba müşābih itmeden eṭvārı Maḡşūd-ı dilim degül kitābet kārı Gördüm ki ğamuñla murg-ı dilim uçuyor Aña kafes itdim kafes-i destārı		Rubā'ī	Ahreb	
80 b	-	Levh-i dilden yazdı bunı bir kerāmet şāḥibi Saña 'aşık olmayanuñ sen de olma 'aşığı	-	Müfred	___/___/___/___/___	
81 a	Cevrī	Çarḡa kılma ser-fürü iḡbāl için gayret budur Hem gedā hem pādīşāh-ı 'ālem ol devlet budur	Hem-nişin eyle dili dil-berle sen çık aradan Rind iseñ Cevrī şafā-yı meclis-i vaḡdet [budur]	Gazel/5	___/___/___/___/___	
81 a	Nahifī	Açduḡ o māha rāz-ı dil-i mübtelāmuzı İtdük ifade ğamzesine müdde'āmuzı	Minnet mi var ḡuşül-ı murāda Nahifā Eylerse Ḥaḡ ḡarīn-i icabet du'āmuzı	Gazel/7	___/___/___/___/___	
81 a	Baġdatlı Rūhī	Felek 'aşḡ ehlin evvel rāh-ı ğamda ḡūr u zār eyler Döñer şoñra vücdüñ rüzigārıyla ğubār eyler	Tarīḡ-i 'aşḡda şābit kadem bir rind ü 'aşıḡdur Anıḡcün Rūhiye 'aşḡ ehli cümle i' tibār eyler	Gazel/5	___/___/___/___/___	
81 b	Bāḡī	Göñül bir rind-i 'ālem-süz şūḡ-ı şehvend ister Ki 'aşḡ odına yakmaġa dil ü cānuñ sipend ister	Murādı sineye ol serv-i sim endāmı çekmekdür Semend-i ṭab'-ı Bāḡī bir ğümüşden sine-bend ister	Gazel/5	___/___/___/___/___	
81 b	Bāḡī	Çok tehī devr ide bu sāġar-ı minā bizden Var iken şişede bāḡī hele sāḡı beri gel	-	Gazel/1	___/___/___/___/___	
81 b	Şābit	Cefāsın çekmege ādem gerek sā'atçı dildārıñ Demirdendür çekilmez pāyı ol şūḡ-ı cefākārıñ	-	Müfred	___/___/___/___/___	
81b	Bāḡī	Sāḡiyā kalmaz imiş cünkü bu şöhet bāḡī Mey-i gül-ġün içelüm bāde-i cennet bāḡī	Bāḡī ölsün yoluna pādīşehüm sen saġ ol Baḡt pāyende Ḥudā yār-ı sa'adet bāḡī	Gazel/5	___/___/___/___/___	
81b	-	Gözümde 'ayn-ı külḡandır hezārān ğülistān olsa Göñül eglenmiyor sensiz cihān bāġ-ı cinān olsa		Gazel/2	___/___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

81b	Bākī	Göncalar içre nihān eyleme gül-berg-i terūñ Yā' nī seyr eyleyelüm sīneni çöz düğmelerūñ	Şi' r-i Bākīye kulak tutmasa zāhid ne ' aceb Söz güherdür ne bilür kadrini nā-dān güherūñ	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
81 b	Şābit	Deheninden hele bir büseye aldum ikrār Bir şeker çiyne di ol Hüsrev-i Şirin-güftār	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._/_	
81 b	Şābit	Birin alduğ dağı bir büseye ikdām iderüz Biz de bu ' aql ile yılda iki bayrām iderüz	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 a	Şābit	Cenāb-ı hazretūñden şurre-i zer geldi sulţānum Vüçüd-i nā-tüvāna kuvvet ü fer geldi sulţānum	Cenāb-ı kibriyā iqbāl-i iclālūñ füzūn itsün Diñüldükçe bu monlā gitti āher geldi sulţānum	Gazel/6	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 a	Āgāh	İztirābum görüp ey reşk-i kamer ' ayb itme Āfitābı göricek zerrede tākāt mi kalur	-	Gazel/1	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 a	Seyyid Vehbī	Sine-i kākum gibi berrāk u sefid ammā kim Oldı gīsūları hem-reng-i siyeh semmūrā	Vehbiyā Rüm harācı deger ol muğpeçe lik Kātı a' lā idi luţf itse dil-i mehcūra	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 a	Āgāh	' Aceb mi derd-i dilüm olmasa devā ülfet Olur mi şişe-i şad-pāre mūmiyā ülfet	-	Gazel/2	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 a	Nābī	Şi' r kim tab' -ı bülendūñ hāmeye telkinidür Tāziyāne nükte-fehmānuñ aña taḥsinidür	İncilā-yı mihr-i ' ālem-tāb-ı vuşlat Nābiyā Süziş-i tūfān-ı eşküñ māye-i teskinidür	Gazel/7	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 b	Cevrī	Çeşm-i şarāb-ı nāz ile ' ays u demindedür Diller hemān o gāmze' -i hūnī gāmındadır	Dārū-yı şıḥat-i dil ü cān var ise eger Cevrī o göncenūñ yine dücr-i femindedür	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 b	Cevrī	Gözümde āb degül cüy-bār-ı ḥasretdür Tenümde şerḥa degül reh-güzār-ı ḥasretdür	' Aceb mi dāmen-i dil çāk çāk ise Cevrī Biten bu bāğda hevāre-i ḥār-ı ḥasretdür	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 b	Rāsīḡ	Ey şūḡ ' aceb ki derd-i nihānı bilür misin ' Aşkuñ ne ḫālete ḫodı cānı bilür misin	Rāsīḡ şikāyet itme kerem bil cefāsım Kimdür o şāh-ı mülket anı bilür misin	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 b	Nā'ili-i Kādīm	Hevā-yı ' aşka uyup kūy-ı yāra dek giderüz Nesim-i şubḥa refikiz bahāra dek giderüz	Felek girerse kef-i Nā'ili' ye dāmānuñ Senūñle maḥkeme-i Girdgāra dek giderüz	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	
82 b	-	Meyl ider dil geh ebrū geh zūlf-i yāre Dalda dala ḫonar murğ-ı dil-i āvāre	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._/_	
83 a	Fehīm	Yine nev-rüz irişüp geldi gülistāna şabā Virdi peyğām-ı gülü bülbül-i nālāna şabā	-	Gazel/4	.._/_.._/_.._/_.._/_	
83 a	' İşmeti	Gel ey ḫaḡ-ı ruḡ-ı gül maḥrem-i dil-i zār ol Şeb-i siyāh gibi perde-dār-ı esrār ol	Metā' -ı vāşl ile dükān-ı feyz māl-ā-māl Hemān ' İşmetiyā böyle cān-ı ḫāridār ol	Gazel/5	.._/_.._/_.._/_.._/_	

Tablo 4'ün Devamı

83 a	Bahāyî	Nālân iden beni haṭ-ı sebz-i ' izârdur Feryâd-ı ' andelîbe sebeb nev-bahârdur	H'âr olsa eşk-i çeşm Bahāyî ' aceb degül Bisyâr olan güherse de bi-'i' tibârdur	Gazel/7	___/___/___/___/___	
83 a	Nābî	Vefâ dirken cefâ gördük o naḥl-i nâz-perverden Bizümle ' âkıbet bigâne çıkdı âşinâ dirken	-	Gazel/1	___/___/___/___/___ _	
83 a	Şabrî	' Arz-ı ḥüsni it ki niğeh ' âşık-ı ruḥsârundur Dide vuşlat-ṭaleb-i şâhid-i didârundur	Yıldı bir hâline bârî niğeh-i merḥamet it Hele Şabrî de senüñ ' âşık-ı gam-ḥ'ârundur	Gazel/5	___/___/___/___/___	
83 a	Nābî	Nābiyâ çek ayağı meykedenen dellendin Be meredsin der-i meyḥâneye kaç girmeyegör	-	Gazel/1	___/___/___/___/___	
83 a	Şābit	Kazzâzlar içre bir güzel kazzâz Ben niyâz eyledikçe eyledi nâz	Gördüm ol bi-vefâ düğme urur Her taqımı beşer filori deger	Nazm/2	___/___/___/___	
83 b	Seyyid Vehbî	' İzâr-ı ḥâldâr-ı yâre lâle dâğ-ber-dıldür Ne lâle belki ol meh-rüya hâle dâğ ber-dıldür	Göñül bir zülf-i müşgîne ciger-ḥündür ki ey Vehbî Degüldür nâfe-i ḥunin gâzâle dâğ ber-dıldür	Gazel/5	___/___/___/___/___ _	
83 b	Şabrî	Felekde sübḥa-i cām-ı safâya el mi deger Ḥisâb-ı naḥd-i gam-ı dil-rübâya el mi deger	Hemîşe zevrâk-ı mey çekmedür işim Şabrî Sefine-i gâzel-i dil-güşâyâ el mi deger	Gazel/6	___/___/___/___/___	
83 b	Sırrî	Kâr-ı felek budur pür ider ki gehî tehî Bir gün pür itse iki gün eyler mehi tehî	Sırrî ümîd-i meyve-i kām eyleme şaḥın Bâr-ı vefâdan olmuş o serv-i sehi tehî	Gazel/4	___/___/___/___/___	
84 a	Mucîb	Ol lâ'le- teşne-i dâr u ruḥ-ı şü'le-tâb-ile Ḥayfâ ki şayd ider seni eller şarâb-ile	Üftâdegâmî zerreden efvün ise n'ola Ol meh Mucîb pençeleşür âfitâb-ile	Gazel/7	___/___/___/___/___	
84 a	Fehîm	Sitem ben ḥâke hükmi-gerdiş-i eflâkendür hep Ġalaṭ didüm Ġalaṭ ḥâşiyet-i idrâkendür hep	Dür-i nazmım Fehîmâ olduğı ḥürşid-ves olsun Kemâl-i safvet-i deryâ-yı ṭab'-ı pâkendür hep	Gazel/7	___/___/___/___/___ _	
84 a	Enîs-i Mevlevî	Sevdâ-yı haṭı dillere tâ'lim-i fen itsün Ḥürşid-i ruḥı hâle-i pertev-fiken itsün	Ḥaṭṭ-ile iden perde ruḥ-ı âle Enisâ Engel olan ḥüsne ḥicâbı neden itsün	Gazel/7	___/___/___/___/___	
84 b	Ḥilmî	Nedir bu rû-yı ' arakgerdede haṭ-ı nevhîz Çemensitân-ı ḥüsünde benefşe-i gülrîz	Ne var biraz da gel eyle mu'âmele be-luṭf Faḫîr Ḥilmî ile tâ-be-key cidâl u sitîz	Gazel/6	___/___/___/___/___	
84 b	Vehb-i Yemânî	Gözleri tâ şubḥa dek her gice yıldızlar şayar Âşinâlık isteyenler ol meh-i tâbân ile	-	Müfred	___/___/___/___/___	
84 b	Şabrî	Geldikçe tîri karşı varır ' izzet eylerüz Dil ḥânesine kondırırız ḥürmet eylerüz	Cādû-yı dehr fırsatımız gözelmekte ḥayf Şabrî bu ḥ'âb-gâhda biz Ġaḫlet eylerüz	Gazel/5	___/___/___/___/___	
84 b	Fehîm	' Aşk olmayınca süzîş-i âha ne i' tibâr Âteş gerek duḥân-ı siyâha ne i' tibâr	-	Gazel/1	___/___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

84 b	Fehîm	Taḥammül eylemez tîr-i nigâh-ı çeşm-i cânâna Kaẓâ zaḥmından ol deḡlû göñül âzürde olmışdur	-	Gazel/1	___/___/___/___ _	
84b	Fehîm	Egerçi nâzına yârûñ niyâz olur bâ' iş Niyâz-ı 'aşk'a da luṭf-ı nâz olur bâ' iş	Hemîşe olmağa rüsvâ-yı bü-y-ı 'aşk Fehîm O yâr-ı şive-ger ü 'işve-bâz olur bâ' iş	Gazel/5	___/___/___/___	
84 b	Fehîm	Bahâr-ı hüsününe hüy-ı dâne dânedür bâ' iş Cemâl-i gülşene âb-ı revânedür bâ' iş	-	Gazel/1	___/___/___/___	
84 b	Fehîm	Sebeb ol âfet imiş dehre şalmağa âfet Kıyâs iderdi cihân kim zamânedür bâ' iş	-	Gazel/1	___/___/___/___	
85 a	Riyâzî	Neşe'-i düşünemiz yok ḥâlet ol ḥâlet degül Mey o meydür gerçi keyfiyyet ol keyfiyyet degül	Ey Riyâzî câm-ı Cemde eski 'âlem nakşı yok Âyîne ol âyîne ammâ şüret ol şüret [degül]	Gazel/5	___/___/___/___	
85 a	-	Gülzâr-ı emelden yûri gülçin-ferâğ ol Dergâh-ı temennâyı penâh itmege degmez	-	Müfred	___/___/___/___	
85 a	Âgâh	Seni de bend idecek zülfi-perîşân bulunur Şanma ey meh kişinüñ itdügi yanında qalur	-	Gazel/1	___/___/___/___	
85 a	Enîs-i Mevlevî	Ġarib-i 'âlemim aşlâ ḥarîm-i şoḡbetim yokdur Marîz-i 'aşk-ı dilgîrem ṭabîb-i 'illetim yokdur	Hüner bîdâr-ı dildârı der-âğuş itmedür yoḡsa Enîsâ ḥ'âbda bûs u kinâra minnetim yokdur	Gazel/5	___/___/___/___ _	
85 a	Âgâh	Dile bigâneliği gâyet-i 'işmetdendür Böyle inkâr-ı maḥabbet de maḥabbetdendür	-	Gazel/2	___/___/___/___	
85 a	Nâbî	Gülîstân-ı dehre geldük renk yok bû qalmamış Sâye-endâz-ı kerem bir nâḡl-i dil-cü qalmamış	Ceyş-i ğamdan qanda itsün ilticâ ehl-i niyâz Qal' a-i himmetde Nâbî burc u bârû qalmamış	Gazel/5	___/___/___/___	
85 a	Âgâh	'İzâr-ı yâra oldukça ḡaṭ-ı müşkîn raqam peydâ Olur âyîne-i dilde sevâd-ı nakş-ı ğam peydâ	-	Gazel/2	___/___/___/___ _	
85 b	Feyzî	Görmezüz ḡayli zamandur seni ülfet bu mîdur Ey gül-i bâğ-ı vefâ bü-y-ı ḡaḡîkât bu mîdur	Merḡamet eyle didüm ḡançerine itdi nigâh Feyziyâ raḡm-ı dil-i zâra işâret bu mîdur	Gazel/5	___/___/___/___	
85 b	Fehîm	Niyâz-ı bî-mezedür gerçi yâra meclisde Olur ne fâ'ide mestâna keşf-i râz lezîz		Gazel/1	___/___/___/___	
85 b	Fehîm	Qo eylesün baña düşünâm-ı telḡ [ü] zehr ü nigâh Lezîzdür ğazâb-ı yâr-i dil-nevâz lezîz		Gazel/1	___/___/___/___	Bir üstteki beyitle aynı gazeldedir.

Tablo 4'ün Devamı

85 b	Rāmī Paşa	Şākiyā gam bizi öldürdi mürüvvet bu mıdır Bilmezüz teşne-i şahbā-yı muhābbet bu mıdır	Bilmeyüp dir beni bu vaşf ile her kim görse ‘Acabā Rāmī-i dil-ḥaste ḥaḳīkat bu mıdır	Gazel/5		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
85 b	Fehīm	-	Feyz-i isti’ dād ḥatm olmuş meger sende Fehīm ‘İlm çok üstād yok şākird-i muḳbil nā-bedīd	Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
85 b	Fehīm	Görinür naḳş-ı emel ḡurbetde de zīrā gelür Levh-i pişāniye evvel her ne kim mersüm olur	-	Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
85 b	Necīb	Ne bu bigāne nigh germi-i soḫbet bu mıdır Söyle ḳurbānı olam ḡāyet-i ülfet bu mıdır	Olmadı bir nigh-e-i luḫfuḡa şāyeste Necīb Sende inşāf ide ey şūh mürüvvet [bu mıdır]	Gazel/5		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
85 b	Fehīm	Birbirinden olmada ḥübān yine gül-çin-i būs ‘Āşīka olsun mübārek ḥasret-i cāvīd-i ‘id	-	Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
85 b	Fehīm	‘İdgehde ol perī-rū eylese ref-i niḳāb Yalnız ‘id-i Fehīm olmaz olurdu ‘id-i ‘id	-	Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	Bir üstteki beyitle aynı gazeldedir.
86 a	Rāmī	Helāk itdūḡ bizi ey düşmen-i resm-i vefā n’olduḡ Ne cürm itdük yanında bilmezüz ey pür-cefā n’olduḡ	Çekersin sīneye ol nihāl-i ‘işveyi āḫir Güşāyiş virme āḡuş-ı şikāba Rāmīyā n’olduḡ	Gazel/5		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 a	Fehīm	Taḥammül eylemez tır-i nigāh-ı çeşm-i cānāna Ḳazā zaḫmından ol deḡlü göḡül āzürde olmuşdur		Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 a	Fehīm	Hele bir zerreden kemter idi rüz-ı velādetde ‘Aceb şimdi ne deḡlü miḫr-i baḫtum ḥurde olmuşdur		Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	Bir üstteki beyitle aynı gazeldedir.
86 a	Şāhī	Dökülmüş zülf-i müşkinüḡ o gül-i ruḫsāra besbelli Perişanlıḳ budur gülşende sünbülzāra besbelli	Güzeller mā’il-i aḡyār u güller mübtelā-yı ḥār Budur bā’ iş-i fiḡān Şāhī-i ḡam-ḥāra besbelli	Gazel/5		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 a	Fehīm	Ḥurşide baḳarsam görünür çeşmüme sāye Yā Rab ne ‘aceb ḥālet imiş firḳat-i didār	-	Gazel/2		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 a	Seyyid Vehbī	Şikār-ı cāna şeh-bāz-ı vişālūḡ olsa āmāde Döner laḫt-ı ciḡerle her müjem fitrāk-ı şayyāde	Revāc-ı gülle-i Hind devātum görse ey Vehbī Olur dāḡ-ı ḥased temḡa ḳumaş-ı Aḫmed-ābād’a	Gazel/6		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 a	Fehīm	Ḡam degül aḡyāra itsün bir nigāhun biḡ vefā Ḳorḳaram ammā vefā-dār olmaḡa mu’ tād olur		Gazel/1		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
86 b	Seyyid Vehbī	Nazar şaldım şebāngeḫ lücce-i mevvcā-ı ḥaḍrāya Gözüm düş oldu nāḡeh ḡurre-i mäh-i şeb-ārāya	Beşāret birle Hātif didi yaz tāriḫin ey Vehbī Efendüḡ Muştafā Paşa ḳapudan oldu deryāya	Kaside /34		.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	

Tablo 4'ün Devamı

87 a	Āgāh	Niçe fütāde-i hāk-i niyāzuñ olmayayım ‘Ale’l-ħuşuş ki nāzuñ daħı mu’ inümdür	Tegāfūlāne biter şive-i nihān niçe bir Ne denlü nükte-şinās olduğuy yaqinimdür	Kıt‘ ā /2	/./.../..././.../...	
87 a	Bākī	Ser-i kūyuñ şanemā Cennet-i Me’vā bilürin Müntehā ķāmetini Sidre-i Tūbā bilürin	Bāķiyā gül-şen-i firdevsi baña ‘arz itme Āsitānuñ ben anuñ cennet-i me’vā bilürin	Gazel/5	/./..././..././.../...	
87 a	Şābit	Bu ra‘ nāhıkla mektebde eger ey Yūsuñ-ı şānī Göreydi mihr-i rüyuy ķaldururdi māh-ı tābānı	-	Müfred		..././..././..././.../... -	
87 a	Şābit	Bir yirde yatalum diyicek nāzı uzatdı Yatmam didi bir hayli ‘inād eyledi yatdı	-	Müfred		..././..././..././.../...	
87 b	Kelīm	Ĥasretile dīdesi pür-nem niçe bī-çāre var Şişe-i çerħ iñre şimdi bir perī-ruhsāre var	Süzüşinden mihr-i maħşer āb olur anuñ Kelīm Ol kıyāmet-ķadde kim bir āteşin nezzāre var	Gazel/ 5		..././..././..././.../...	
87 b	Neşāti	İtmiş tūtalum sūz-ı dile hāme taħammül İtmek gereke ĥavşala-ı nāma taħammül	-	Gazel/ 2		..././..././..././.../...	
87 b	Ťarzī	Neş‘e virmez bezm-i iķbālūñ bize cām-ı Cemi Ehl-i derdūñ ĥūn-ı dil nūş itmedür ‘ayş u demi	Görmeyen cām-ı Cemi āyine-i İskenderī Görsün ey Ťarzī benim āyine-i endişemi	Gazel/ 5		..././..././..././.../...	
87 b	Yümnī Edirmevī	Cānā esir-i ‘aşķ olalı bī-gam olmadıķ Bir kerre iltifātuy ile ĥurrem olmadıķ	-	Gazel/ 2		..././..././..././.../...	
87 b	Āgāh	Olmayınca ol nihāl-i nāzenin ķāmet-nümā Gülşen olur çeşmüme bir düzaħ-ı cennet-nümā	Ol Ťabīb Āgāh -ı bī-tāb olduğum gördükçe dir Daħı iflāħ olmadı bu ĥaste-i şoħbet-nümā	Gazel/ 5		..././..././..././.../...	
87 b	İffeti	Görüp beyhüde şanmañ nāle-i dilsüz-ı ‘uşşāķı O bir āyindür kim bülbül-i dem-sāzdan fāş	-	Müfred		..././..././..././.../... -	
87 b	İffeti	El irmek vaşl-ı yāra‘ İffetī āsān kıyās itme O bir genc-i nihāndur fethine anuñ zamān ister	-	Müfred		..././..././..././.../... -	
88 a	Āgāh	Meşşāta-ı ‘arūs-ı cihāndur şabāħ-ı ‘id ‘İşret-fezā-yı pır ü civāndur şabāħ-ı ‘id	Ol āftāb-ı evc-i sa‘ ādet tūlū‘ına Āgāh her Ťaraf nigerāndur şabāħ-ı ‘id	Gazel/ 5		..././..././..././.../...	
88 a	Āgāh	Seni de bend idecek zülfi perişān bulunur Sanma ey meh kişinūñ itdüği yanında kalur	-	Gazel /1	/./..././..././.../...	Tekrar yazılmıştır.

Tablo 4'ün Devamı

88 a	Āgāh	Dil-i dīvāne bezm-i meyde küstāh olsa incinme Olur tekrār-ı şahbādan hured pinhān cünün peydā	-	Gazel /1	___/___/___/___ _	
88 a	Fehīm	Ey tırraları sünbül-i şahrā-yı kıyāmet Haftuñda ‘ayān sırr-ı temāşā-yı kıyāmet	Öldürdi anı hasret-i ümmīd-i hırāmıñ ‘Ayb itme Fehīm itse temennā-yı kıyāmet	Gazel/5	___/___/___/___	
88 a	Fehīm	Olur mı cānā dimāg-āşinā şemīm-i murād Eser mi gülşen-i āmālūme neşim-i murād	-	Gazel /2	___/___/___/___	
88 a	-	Dād-ı Hüdādur ezeli ‘āşıkā Safhā-yı dilde [her] olan ‘aşk meşq	Kıble-i maşūd görünmez saña Tā özünı itmeyesün şahk maşk	Nazm /2	___/___/___/___	
88 a	-	Ehl-i tahkik deyü çıkma tarik-i haqdan Uyma ol sālīke kim tutmaya şer‘i mer‘i	-	Müfred	___/___/___/___	
88 a	-	Erbāb-ı keremdür nazār-ı haqka sezā-vār Biñ sa‘y ile feyzine iremez nāsuñ māsuj	Derviş gerek terk ide vārın reh-i Haqda Kim durdu dey bu tekyede bir sālīk mālīk	Nazm /2	___/___/___/___	
88 a	-	Var mı ma‘ nāsı bu beytüh deyü [...] gösterdi Didim ağzuñ öpeyim ey gül-i ra‘ nā ma‘ nā	-	Müfred	___/___/___/___	
88 a	-	Büy-ı gülle bulur gülistānı ‘Andelibe degül ‘asir mesir	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Ölü[r] idim o mehūñ hūsnüne biñ cān ile ger Bī-vefālk arada olmasa hā‘ il mā‘ il	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Yer kalmadı kapuñda efendi gedālara Ol vaqıtden ki tutdı kapuñda segān mekān	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Sermāye-i ‘ömr-i vāde virdi bāde Elbette olur küşāde destān mestān	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Ağyār u yār bir görünür oldı çeşmime Tā bir bahāda oldı tabi‘ atde kadeh madeh	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Nazārıñdan bizi cüdā itmese Nazār itsün saña Hūdām müdām	-	Müfred	___/___/___/___	
88 b	-	Devlet-i vuşlat-ı dildārı kim ümmīd eyler Felek ölsem de olur cevrine kani‘ māni‘	-	Müfred	___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

88 b	-	Dehr ol deñlü muķaşşır ki leb-i ' ĩsāya Bir Şu Şamzırmaz eger ölse de farzā marazı	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Āhır nefesde ' arz-ı cemāl itdi ol perı Luţf eyle ey ecel bize vir bir sehl mehl	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Cūd u seĥāyı terk iden erbāb-ı buĥle di Bünyān-ı ķaşr-ı devlete oldı buĥl muĥill	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	' Āzim-i Rüm olma bu demde ki eydür Seng-i siyāh-ı sitem-i rüm müm	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Ĥayf degül mi ki ola tārümār Dest-i taĥdī ile ol ĥān u mān	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Zālim ' abeş serine ne zīnet virir geh aña Rüz-ı cezāda olsa gerekdür saķar-maķar	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Bı-vefā oldıĥcün terkini ķıldı yoĥsa O perı-rūya dilüñ vardı[...] ĥayli meyli	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Ol dem ki itdi bendenı senden Ĥudā cüdā Başımdan aşdı baĥr-ı muşıbetde fevc mevc	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Himmet ehline olur ķāf-ı ķanā' at mesken Ya' nı ' anķāya degül her ser-i se'vā me'vā	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Nazar itdikçe kıyās eyler idim vaz' olmuş Cām-ı firüzeye bir gevher-i şāhı māhı	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Çıkıcaķ ĥuţbeye ol ' ārif-i billāh oldı Feyz-i enfāsı ile tūde-i ' anber minber	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	İtdi bir gevher-i Őeb-tāb daĥı miĥrābı Oldı iksır-i ķudūmiyle ' asced mescīd	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Evvel ķademde Şartı dahi oldı terk-i ser ' Azm itmesün bu rāh-ı belāya Őayānmayan	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Dü çeşmüm ĥ'āba varmaz olmaya ger Yanumda ol gözi bādām mādām	-	Müfred	__/_/_.._/_.._/_.._	
88 b	-	Nā-puĥte ķaldı eylemedi ķurşını ĥamır ' Aşķ u muĥabbet odına raĥbetle yanmayan	-	Müfred	__/_.._/_.._/_.._	

Tablo 4'ün Devamı

89 a	-	İrişür maqşüduña ir geç âhir Kim ki nefesine uyup rāh-ı şer' den azmaz	-	Müfred	.._/_.._/_.._/_.._	
89 a	-	Naṭ'-ı hevesde niçe ferzāneyi Eyledi bu dehr-i şālūt at māt	-	Müfred	Vezni belirlenememiştir.	
89 a	-	Reh-i 'uşşāka rāst āhenk ol Tā saña olmasun ḥarām merām	-	Müfred	.._/_/_.._/_.._	
89 a	-	Sāde-ruh āyine-i Ḥaḳ olsa Ehl-i behişt olmaz idi cerd merd	-	Müfred	_.._/_.._/_/_.._	
89 a	-	Ebr-i bahārım ğam-ı cānān ile Çeşmüme nisbet ne şanır cāy māy	-	Müfred	_.._/_.._/_/_.._	
89 a	-	Biri biriyle yād olunur berzāh-ı küçek Elbette yād olunur ne dem eglense nıl mıl	-	Müfred	Vezni belirlenememiştir.	
89 a	-	Kerem ehline cenāb-ı Ḥaḳḳda Olamaz olmasa sāniḥ māniḥ	-	Müfred	.._/_/_.._/_.._	
89 a	-	Ġamz itdi çeşmine deli tātār ğamzesi Lā-büd olur şikār görende çağal mağal	-	Müfred	_.._/_.._/_.._/_.._	
89 a	-	Ṭa' ne-i aġyār u i' ṭā'-yı le'im Çeşm-i dil mürde olur [hep] siḥ u miḥ	-	Müfred	_.._/_.._/_/_.._	
89 a	-	Şöyle naḳş oldı ḥayāl daḫı levḥ-i dilde Kim eger biḥ yaşasa çekmeye anı Mani	-	Müfred	.._/_/_.._/_.._/_.._	
89 a	Āgāh	Dil ki ol nā-mihribāndan ülfet ümmidindedür Pertev-i mehtābdan germiyyet ümmidindedür	-	Gazel/ 3	_.._/_.._/_.._/_.._	
89 a	Āgāh	Yeter fütādeñe ey şūḥ-ı dilrübā āzār Olur mı tā bu kadar ādem āşinā-āzār	-	Gazel/ 3	_.._/_.._/_.._/_.._	
89 a	Rāmī	Dil küy-ı yāra biḥ ğam ile rü-be-rāh olur Aḥvālımız bizüm bu gidişle tebāh olur	Rāmī nedür o ğamze-i ser mest-i dil-firib Geh zaḥm urur derūna gehi 'ind-ḥ'āh olur	Gazel/ 5	_.._/_.._/_.._/_.._	
89 b	Ḳabūli	Ol ki māha nūr tevcih eyleyüp rü koymuş ad Nürdan bir nün peydā itmış ebrü koymuş ad	Noḳta deñlü nuṭfeyi nuṭka getürdi ol ḥakim Ḥikmeti gör kim Ḳabūliye sūḥan-ġü koymuş ad	Gazel/ 6	_.._/_.._/_.._/_.._	

Tablo 4'ün Devamı

89b	Ümîdî	Ferâgat eyledim endîşe-i va' d-i vişâlınden Kesildim ülfetinden arzû-yı ihtilâl itmem	-	Müfred	___/___/___/___ _	
89 b	Halim	Bulur mı gonce-i ikbâl reng ü büy-ı neşât ‘ Aceb açar mı anı bād-ı arzû-yı neşât	Halim gel mey-i ikbâle müştērî olalum Felelden bir gün açılmaz mı çâr-sü-yı neşât	Gazel/5	___/___/___/___	
89 b	Ümîdî	Ricâ-yı vuşlat-ı dildâr-ı dil eyler ümîd ammâ Velikin keşf-i râz-ı h’âhiş-i vech-i taleb bilmez	-	Müfred	___/___/___/___ _	
89 b	Ümîdî	Görünce reh-güzârında tecâhül kaşd itdi yoğsa Ne mümkündür gedâsın ol şeh-i ‘âlem sebeb bilmez	-	Müfred	___/___/___/___ _	Üstteki beyitle aynı gazeldedir.
89 b	‘Ârif	Bilsem gâzab mıdur niğehün böyle tiz iden Tiğ-i siyâh-tâb-ı müjeh pür-sitiz iden	Âhû-yı kilk-i ‘Ârif-i i‘câz-lehceyi Sevdâ-yı vaşf-ı kâkülidir nâfe-riz iden	Gazel/5	___/___/___/___	
89 b	Muhibbî	Ey levh-i zamîrûn raqam-ı luţf-ile merķûm Mazmûn-ı kerem hâfir-ı feyyâzuğa ma’ lûm	Dest-i emelim dâmen-i ihsânıñı tutdı Hâşâ ki kemâl-i kereminden ola maħrûm	Gazel/2	___/___/___/___	
90 a	Necâti Beg	Âh kim raħm itmedin her dem cefâdur işlerûn Bilmezem neyler beni âhir senûn cünbişlerûn	Ey Necâti dünyede şâd ol yûri şimden girü Çün murâduñ hâşıl oldı hayra döndi işlerûn	Gazel/5	___/___/___/___	
90 a	Ümîdî	Düşerin hâk-ı pâyûğa ço beni Düstum sen de gör saña düşeni	Ölmedin kıl Ümîdiye dermân Seven olsun mı a begüm ya seni	Gazel/5	___/___/___/___	
90 a	‘Âli Efendi	‘ İnâyet her kime yüz tıtsa ‘ isyân-ı niķâb olmaz Güneş doğduķda zirâ perde-i zulmet hicâb olmaz	Hâbibin sev dilerseñ mağfîret takrîbini ‘Âli Raķib olmaķ gibi Mevlâya rengin ihtisâb olmaz	Gazel/5	___/___/___/___ _	
90 a	Żamîrî	Bu nev bahârda [ancaķ] açıldı lâle-i dâğ Küşâd-ı gönçe-i dil ķaldı bir bahâra daħı	-	Müfred	___/___/___/___	
90 b	Şabrî	Ķande ‘ arz idebilir naķd-ı niyâzı aña dil Dil-rubâ hânemize gelse de tenhâ mı gelür	-	Gazel/ 1	___/___/___/___	
90 b	Vezni	Ey bād-ı şabâ yârime hicrânımı bildür Kûyında dem-â-dem dil-i nâlânımı bildür	Mekr-ile düşüp çâh-ı zenehdânıma Vezni Luţf eyle baña Yûsuf-ı Ken’ ânımı bildür	Gazel/7	___/___/___/___	
90 b	Faşih	Kûyuñ bulur mıyum ki ‘ aceb cüst u cû ile Gitsem çü has gözümdeñ aķan ķanlı cû ile	Gelmiş Faşih kûyına dil eşk-i çeşm ile Beñzer o kâha kim gele gül-zâra şu ile	Gazel/5	___/___/___/___	
90 b	Feyzî	Hâttı gelicek dilberûn ah itmege degmez Ol mâh-ı gül-endâm niğâh itmege degmez	Âzurde-i hâr-ı sitem eyler yine Feyzî Ol gönçe-i ter zib-i külâh itmege degmez	Gazel/ 4	___/___/___/___	
90 b	Ķaylî	Ey gönül şahn-ı çemende leb-i deryâ seyrin Bir şanemle ide gör kâm alasin dünyâdan	Yoğsa bir dişleri dür ķâmeti serv olmayıcaķ Ne biter şahn-ı çemende ne çıkar deryâdan	Ķıt’ â /2	___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

90 b	Ehlî	Yolda görmezlenür eyler beni eflâke nazar Gitti ol rûh-ı revân eylemedi hâke nazar	-	Müfred	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
92 a	-	‘Ömrün ire behâyim şarf-ı şehdür zerzebil Yatasın ber-zîr-i hâkrâ miḥ be-gîr kândil	Güft bürd be-Paşa ey Hâci bed-fi’âl maḳâl-i bed Ne pilav var ne çorba nerde ḳaldı zerde bil	Gazel/ 8	14’lü Hece Ölçüsü	
92 a	-	Sen şeh-i nâzik-edâsın ey perî Ağlamaḳdan ḳalmadı çeşmim ferî Ḥayli demdir gezerim ben serserî Ağlamaḳdan ḳalmadı çeşmim ferî	Râ-yı i’ tibâr ile hem dânişi Ben ḳulun gördüde çatarlar ḳaşı Cevre mâ’il dirler başka yoḳdır işi Ağlamaḳdan ḳalmadı çeşmim ferî	Murabba/ 3	.._/_/.._/_/.._/_	
92 b	Mıṣrî	İki ḳaşun arasında çekti ḥatt-ı istivâ ‘Alleme’ l-esmâyi ta’lim itdi ol ḥâtṭan Ḥudâ	Kande bulur Ḥaḳḳı inkâr eyleyen bu Mıṣrî’yi Zâhir olmışken yüzinde nûr-ı zât-ı kibriyâ	Gazel/5	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	Muhayyer
92 b	Mıṣrî	Ey çarḫ-i dün netdüm saña hiç virmedün râhat baña Güldürmedün öñden soña âh miḫnetâ vâh miḫnetâ	Yanar Niyâzi derdile hiç kimse yoḳ ḫâlüm bile Nâlân olup girdim yola âh riḫletâ vâh riḫletâ	İlâhî/6	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
93 a	Ġafürî	İden râh-ı muḫabbetde tekâpü Gül-i gülzâr-ı vuşlatda alır bû Göñül olsun o güleşende aḳarsu Diyelüm şevḳle Allâh Hû yâ Hû	İçen câm-ı vişâl-i yâr kim nüş O dem eyler sivâyı hep ferâmuş Ġafürî eylesün baḫr-ı şafa cüş Diyelüm ‘aşḳ-ile Allâh Hû yâ Hû	İlâhî/4	11’li Hece Ölçüsü	Şeyh Mahmud Ġafürî Efendi
93 a	Şemseddin Sivâsî	Cümle ‘âlem âşinâ ben arada biġaneyim Her işim aġyâr ile gör kim ‘aceb dîvâneyim	Mey-fürüş oldum şalâdir ehl-i ‘aşḳa Şemsiyâ Bendedir ḫamr-ı ezel gelsün gelen meyhâneyim	Gazel/4	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
94 a	Naḳşî	Küy-ı ‘aşḳun baña bir küh-ı tecelli görünür Ḳalbüme ‘îd-i vişâlünle teselli görünür	Naḳşiyâ ‘âlem-i bâḳide ulü’l-ebâr Herkesün ḫâl-i maḳâmıyla maḫalli görünür	Gazel/5	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
94 a	Eşrefoġlu Rûmî	Ey göñül var kim bu derden sen ḫaberdâr olmadun Anıñ içündür bu yolda sen ciger-dâr olmadun	Eşrefoġlı Rûmiye yoldaş olup ey göñül Geçüben aşşı ziyâdan dosta gider olmadun	Gazel/6	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	
96 b	Naẓmî	Maḫbûb-ı Ḥudâ zât-ı şeref-yâr-ı Muḫammed Maḫbûl-i ilallahdur etvâr-ı Muḫammed	A’ mâlini aḫvâlini düstürü’l-‘amel it Tâ keşf ola Naẓmî saña esrâr-ı Muḫammed	Gazel/6	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	‘Irâḳ
96b	Eşrefoġlu Rûmî	Görelen yüzini yârün belâ baña şikâr oldı İñildüm artdı gün günden gözüm yaşı bıñar oldı	Var Eşrefoġlı Rûmî var bu derdi ḳılma âşikâr Saña çün derd-i zehri yâr ṭolu ṭolu şunar oldı	Gazel/6	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	‘Irâḳ
97 a	Sâbit	Efendi faşl-ı bahâr oldı lâle-zâra buyur Niġâh-ı luṭf ile nergislere nezzâre buyur	Saña recâ idüp aġuşa ‘arz-ı hâl itdük Mahall-i merḫametüz gel şu der-kenâra buyur	Gazel/2	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	Zencîr ‘Irâḳ
97 a	-	O mehveşün yine yâd-ı ruḫiyle âh itdim O âh ile felek âyinesin siyâh itdim	[...] ṭül u dırâz itdi vişâl-i dilberle Diriğ ‘ömr-i ‘azizim hemân tebâh itdim	Gazel/2	.._/_/.._/_/.._/_/.._/_	Zencîr

Tablo 4'ün Devamı

97 a	-	Murg-ı cânı ideyim âteş-i gâmda biryân Bezm-i 'aşkunğa anuğla mezelensün yârân	Harem-i meykede ka'be-i maşşûdı bulup 'Azm iden 'aşık-ı şürdeye cânım kurbân	Nazm/2	.._/_./.._/_./.._/_/.._/_	Muhammes-i Enfi Hasan Ağa
97 a	Nâ'ili Kadim	Dil-i âşifte kim ol 'anberin-gisüya bağlanmış Şanurlar sebze-i hüd rişte-i dilcüya bağlanmış	Miyânüñ fikr idüp diller ki zülfüñ âşiyân itmiş Piristü beççeler kim güyyiä bir müyâ bağlanmış	Gazel/2	._._._./._._._./._._._./._._. _	
97 a	-	Qaddüm ham idüp cevri-ile ol kaşı kemânım Öldürdi beni pîr olası taze civânım Agyâra lebün emdirir ol baña dâ'im Yok yok deyü yokdan gelür ol gonce-dehânım	-	Nazm/2	._._./._._./._._./._._.	Semâ'î 'Irâk
97b	Nazmî	Ko yakşun külli cismim nâr-ı hicrân Gönül şabr eyle şabr eyle şabür ol Olur elbette bir gün vaşl-ı cânân Gönül şabr eyle şabr eyle şabür ol	Ağa 'aşık dinür mi eyle inşâf Ki nâr-ı 'aşkla yanup olmaya saf Bu Nazmî-veş idüp tebdil-i evşâf Gönül şükr eyle şükr eyle şekür ol	İlâhî/3	11'li Hece Ölçüsü	İlâhî
97b	Mışrî	Tâlib-i Hakkun devâsîz dert durur sermâyesi Anıñ için âh u zâr olur hemîn hem-sâyesi	Kim ki mâ zağa'l-başar sultanının tıflı ola Mışriyâ ol feyz-i akdes nûri oldı dâyesi	Gazel/5	._._._./._._._./._._._/._._.	İlâhî
98 a	Üftâde	İlâhî yâri kıl baña ki senden gayrı yârim yok Ne yüzile varam saña günehden gayrı kârım yok	Benem 'aşî yüzi kâra garîb Üftâde biçâre Tutuşmuşam ki bir nâra yanımca bir yanarım yok	Gazel/5	._._._./._._._./._._._/._._. _	İlâhî
98 b	Şemseddi n Sivâsî	Ey gâfil uyan rihlet-ı nâ-gâhı unutma Yol korkuludur korkusu çok râhı unutma	Ey çeşm-i hakâretle bağan merd-i fakîre Şemsî yüri sen Hakkğa giden râhı unutma	Gazel/5	._._./._._./._._./._._.	Segâh
98 b	-	Şanma ol gül-çehre ey dil hüsnüğe mağrûrdur Serv-i nâzım båd-ı düşüneden mağmûrdur	Ol nev-âmüz cefânıñ bakma istiğnâsına Ey gönül sen sabr ile ol cevri ile meşhûrdur	Nazm/2	._._._./._._._/._._._/._._.	Beste-i Muhammes
98 b	'Aşık Yünus	Rum'da 'Acem'de 'aşık oldum Yemen illerinde Veysel Karanî Allâhuñ habîbi dostum didüğü Yemen illerinde Veysel Karanî	Yünus bunda idi kendisi anda Ârzüm kaldı benüm yine ol yerde Yerini sorarsañ Karen köyünde Yemen illerinde Veysel Karanî	İlâhî/7	11'li Hece Ölçüsü	
99 a	-	O haş kim şafha-i pâk-i ruğ-ı cânâna yazmışlar Duğân âyetleridir kim gümüş fîncâna yazmışlar	Degül ebrû o bir tuğrâ-yı garrâdur ki çekmişler Cemâlün emrini kim 'aşık-ı nâlâna yazmışlar	Nazm/2	._._._./._._._/._._._/._._. _	Beste-i Receb Uşuleş Çenber
99 a	-	Nigâh-ı mest mi tîr-i kazâ mîdır bilmem Bürehe-ñançer kaşdı baña mîdır bilmem	Beni getürmez o hercâyî yâdına hergiz Lisân-ı 'aşkda nâmum vefâ mîdır bilmem	Nazm/2	._._./._._./._._./._._.	Usûl-i Muhammes
99 a	-	Vaşl-ı şafâ-yı câm-ı Cem'i güş ider miyüz Hiç biz kühen sifâl ile mey nüş ider miyüz	Añmaz miyuz gamuğla geçen günleri meger Eyyâm-ı hoş-güzârî ferâmüş ider miyüz	Nazm/2	._._./._._./._._./._._.	Muhammes

Tablo 4'ün Devamı

99 a	Nâ'îli-i Kadim	İzârûñ gül gül olmış büsedan dil dâğ dâğundur Hased ol bağbân-ı 'aşka kim gül-çin-i bağundur	Nümāyan olmadukça şubh-ı vuşlat sönmesün yansun Fitil-i dâğ-ı fırkat sinede ey dil çerâğındur	Gazel/2	____/____/____/____ _	Dügâh Çenber Es'ad Efendi
99 b	'Aşık Yünus	Gele hey dervîş gele [gel] Gel Allāh'a dön Allāh'a Uyan gafletden aç gözün Gel Allāh'a dön Allāh'a	Yünusum eksikli sözün Dergāhuna tutdum yüzüm Sağa dirüm iki gözüm Gel Allāh'a dön Allāh'a	İlāhî/7	8'li Hece Ölçüsü	İlāhî
99b	Cevrî	Hāl-i dili ol gāmze-i fettān ile söyleş Esrār sözün nükte-şināsān ile söyleş	Kem-māyelere baħş-i me'ānide söz açma Cevrî gibi üstād-ı sūħan-dān ile söyleş	Gazel/5	____/____/____/____	
99b	Sa'īdî	Zinhār bakma şüret-i ikbālīne şakın Aldanma hīle-i felege i' timādı ko	-	Müfred	____/____/____/____	
100a	Mışrî	Tā ezelden biz bu 'aşk içinde rüsvā olmışuz İsmimizdür söylenen ma'nāda 'anķā olmışuz	Ten göziyle Mışrî[yi] şüretle görsen dime kim Zirā biz ol kâf-ı şüret içre'ānķā olmışuz	Gazel /12	____/____/____/____	Hışār
100 a	Bākî	Cām la' lindür senüñ āyīne rüy-ı enverin Adı var Cām-ı Cem'ün Āyīne-i İskenderin	-	Gazel/1	____/____/____/____	Hışār
100 b	'Azmiżā de Efendi	Sevdā ger-i gīsü-yı nigār eyleme yā Rab Murğ-ı dil[i] ol dāma şikār eyleme yā Rab	Göster başa āyīne-i ruşsār-ı murādı Hālīm ğam-ı fırkatle tebāh eyleme yā Rab	Gazel/4	____/____/____/____	
100 b	Fiğānî	Hāme-i kudretle yazdı naķş-bend-i Kāf u Nūn Hūsün ü hūlķ ile seni ser-defter-i mā yestürün	Bu Fiğānî çeşm-i ħun-rīz-i belā-āmīz iken Eyledi teslim-i cān innā ileyhi rāci'ün	Gazel/7	____/____/____/____	
101 a	Bākî	Şeb-nem gibi dökülsün koñ eşk-i firāvānum Güller gibi açılsun tek ğonce-i ħandānum	Döksün güher-i eşki Bākî reh-i küyuñda Maħşül-i dil ü dīde hep yoluña sultānum	Gazel/6	____/____/____/____	
101 a	Hilmî	Gelme ey kāmēt-i bālā gel ey serv-i ħirāmānum Bu ğamģīne feraħ baħş it gel ey baħş-i firāvānum	Niyāzum kalb-i yāra eylemez ise eger te'sīr 'Aceb mi Hilmiyā çāk eyler isem ben girībānum	Gazel/5	____/____/____/____ _	
101 a	Hilmî	Esirindür çü tıfl-ı dil kerem eyle gel āzād it A sultānum ya öldür ya visālünģle anı şād it	Firākuñ çün ħarāb itdi dil-i Hilmî ey mi' mār O bīmārūñ derün kal' asın ma' mūr [u] ābād it	Gazel/5	____/____/____/____ _	
101 b	-	Her kaçan la' lin başa ol māb-peyker gösterür 'Andelīb-i zārına berg-i gül-i ter gösterür	Tirūñ ey kaşı kemān geldikçe şahn-ı sineme Şadr-ı dilde cān aña teklif idüp yer gösterür	Nazm/2	____/____/____/____	Bk.Hâfız Ahmed Paşa Hüseynî Kürdi Çenber
101 b	-	Geldi eyyām-ı tarab vaķt-i temāşā-yı çemen Keşti-i meyle donansun (...) çemen	Bağladı ħatt-ı 'izārın dil ol yāda enīs Nağme-i subħ ol yine bed (...) şeydā-yı çemen	Nazm/2	____/____/____/____	Muħammes-i Müezzinzāde

Tablo 4'ün Devamı

101 b	-	Sākīyā bāde getir def' -i melāl eyleyelüm Niçe bir gūşşa ile fikr-i muhāl eyleyelüm	Şaykal-ı bāde ile gūşşa-i gūbārın silüben Açalum gönlümüz āyīne-mişāl eyleyelüm	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	Hafif-i Müezzinzāde
101 b	-	Feryādıma irmezse n'ola ol boyı şimşād Küyünda feleklerden aşar nāle vü feryād	İbrāmı gel ey sākī-i gül-çehre ko sen de Almışdur olan 'aqlımız ol şüh peri-zāde	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	Semā'ī-i Müezzinzāde
102 a	-	Ey göñül meydān açıldı elde çevgān oynadı Sīnelerden zeyn olundı yāreler cān oynadı Şāh tamarlardan revān oldu mişāl-i selsebil Güyyā fışkıyyeden serpilüp kan oynadı	Vaşf bu cengün hayāli oldu dilde destān Tā kıyāmet haşr olunca söylenür bu rāygān Öyle bir ceng ü cidāl oldu zamān kahramān Seyr ider İsrāfil anı elde mizān oynadı	Murabba' /7	.. _ / . . . / . . . / . . .	Beyit olarak yazılmıştır.
102 b	Yünus Emre	Niçe bir besleyesin sen bu kadd ü kāmeti Düşdün dünyā zevkına unuttuñ kıyāmeti	Derviş Yünus sen dañı gerçeklerden ola gör Gırçek erenler imiş cümleñün ziyāreti	İlāhī/6	14'lü Hece Ölçüsü	Büselik
102 b	Hilmī	Mücerredān-ı haķīkat sivāyī n'eylerler Beķāya mā'il olanlar fenāyī n'eylerler	Yeter yeter bu heveskāri-i emel Hilmī Ki piş-gāh-ı Hūdā'da hevāyī neylerler	Gazel/8	.. _ / . . . / . . . / . . .	Şehnāz Büselik
102 b	Hilmī	Rāzī ideñ cefā-yı cigersüz-yı yāra lik Bār-ı ğam-ı rakīb çekilür belā degül	Hālet oldu küy-yı yārda Hilmī haste-dil Çeşm terāhhum ise nigāh āşinā degül	Ķıt'a/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	
103 a	Hilmī	Bildün bu köhne ev saña dār-ı beķā degül Dildāde olmaķ aña efendi sezā degül	Uyma hevā-yı nefsüñe kim düşmanıñdır ol Hilmī reh-i şivāya nefs-i reh-nümā degül	Gazel/6	.. _ / . . . / . . . / . . .	
103 a	Hilmī	Olam dirseñ iki 'ālemde dilşād Lisānuñ zıkr-i haķka eyle mu' tād Derünüñ fikri ile olsun ābād Göñülden ğayrı eyle tarḥ u ib' ād	Bulam dirseñ tecellī-i cemāli Muqaddem eyle Hilmī levh-i bāli Nuķuş-ı māsivādan cümle hāli Göñülden ğayrı eyle tarḥ u ib' ād	Murabba' /3	.. _ / . . . / . . .	
103 b	'Abdüşşa med	Tende cānum cānda cānānum Muḥammed Muştafā Mülk-i dil tahtında şulṭānum Muḥammed Muştafā	Yā Resülullāh ğarībündür senüñ ' Abdüşşamed Ķıl şefā' at ey kerem-kānım Muḥammed Muştafā	Gazel/5	.. _ / . . . / . . . / . . .	İlāhī ' Aşirān
106 a	-	Ey şeher yeli benimçün yāra ağlar diyēsün Hep seniñçün giceler baĝrını taĝlar diyēsün	Yüz sür evvel pāyına benden eyit soñra selām Aĝlamaķdan gözleri seyl oldu çaĝlar diyēsün	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	
106 a	-	Añmaz olduñ beni mihr ile muḥabbet bu mıdır Yıldı bir kez görebilmem seni ülfet bu mıdır	Bu benim gibi esirün ola raḥm itmeyesün Ey şeheñşāh-ı kerem şarḥ-ı mürüvvet bu mıdır	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	
106 a	-	Çeşm-i mey-günüñ ki bezm-i meyde cānān döndürür Sākī-i gül-çehre güyā cām-i raḥşān döndürür	Berg-i ruḥşārī ' arakriz-i gülāb-ı şerm olur Ol gül-endāmıñ ki āĝuşunda yārān döndürür	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	Çenber
106 a	-	Gel gönce gibi durma yüzün olma cefā cū Bir pāre açıl ey gül-i ra' nā niçe ber bū	Reftāra gel ol kadd-i kıyāmetle ki yer yer Çıksun felege velvele-i na' re-i yā Hū	Nazm/2	.. _ / . . . / . . . / . . .	Es' ad Efendi Remel

Tablo 4'ün Devamı

106 a	-	Çıkınca pîrehenden o sine deryâda Şadef hîrâm ola dürr-i semine deryâda	O üstühân-ı raķîķ o sine-i berrâķ Düşürdi mevcleri birbirine deryâda	Nazm/2		... / ... / ... / ...	
106 a	-	Tığına hañçerine ğamze-i mestânesine ‘Aşķ olduñ o şehün tarz-ı levendânesine	Neş’e yokdur bu toķuz kâsedan erbâb-ı dile ‘Aşķ ola meykedenün bâde vü peymânesine	Nazm/2		... / ... / ... / ...	Muħammes-i ‘Üsküdüri Hâfız Merhûm
106 b	Hilmî	Şâh-ı ‘iklîm-i risâlet pâdişâh-ı enbiyâ Şems-i tâbân-ı hidâyet mâh-ı evc-i işîfâ	Yâ resûlullâh şefâ‘at kıl bu Hilmî-i ‘âcize Cürmüne ħadd yok fakîrindür senün ol bî-nevâ	Gazel/6		... / ... / ... / ...	Üstâzım Yûsuf Efendizâde El-Hacı ‘Abdullah Efendi Hazretlerinin İnşâ Eylediği İlâhilerdendir
106 b	Hilmî	Maħcûb iden ey dil beni rû-yı siyehimdür Yüz qaralığına dağı bâ‘ iş günehimdür	Dergâh-ı Ĥudâvende ne yüzle varacaķsın Fikr eyleye gör kim bu fikir emr-i mühimdür	Gazel/2		... / ... / ... / ...	
106 b	Hilmî	Zıkr-i Hakk’a rûz [u] şeb şuğl eyle gel Mâsivâdan ħalbünji kırtar kes el Ķulluğunda eyleme Ĥakkın kesel Dergeh-i Mevlâya eyle intisâb	Hilmiyâ sa‘y eyleyüp leyl ü nehâr Ĥıdmet-i Mevlâda olğıl pâydâr Eylemez redd ğaniyy-i perverdigâr Dergeh-i Mevlâya eyle intisâb	Murabba‘/5		... / ... / ...	
107 a	-	Bahâr geçdi göñül terk-i gülsitân ideğör O nev-nihâl güllü ħânede nihân ideğör	[...] ile revâ câzım-i eşk-i ħüninün Benefşe-zâr-ı müjeñ reşk-i erğuvan ideğör	Nazm/2		... / ... / ... / ...	Zencir ‘Arazbâr
107 a	-	Fırķat şebünji bâri bir ğün şehir itmez mi Bu nâle‘-i şebğirin âĥir eşer itmez mi	Ol gözleri maħmûr bîdâr olup uyĥudan Ben ‘aşķ-ı bî-ĥâba bir kez nażar itmez mi	Nazm/2		... / ... / ... / ...	Terk-i darb
107 a	Yahyâ Nazım	Müşk-i Çin yazdım yanıldım zülfünji kıldım ħatâ Ey ğazâl-ı nâzenin yazmaz yanılmaz bir Ĥudâ	Rûzgâr ile olur pâ-mâl ħüsünün ‘âķıbet Dide-i ħürşid kuhl-i çeşm-i mâha tütüiyâ	Gazel /2		... / ... / ... / ...	Çenber
107 a	Seyyid Vehbî	O şüh olursa baĥa mihr-bân murâdumca Müsâ‘id olmuş olurdu zemân murâdumca	O tarz u tavır tabi‘at o şive göñlümce Ĥırâm [u] cilve ‘acâib miyân murâdumca	Gazel /2		... / ... / ... / ...	Nuhuft Zencir
108 b	‘Azizî	‘Aşķın meyine kandıñ N’olduñ a göñül n’olduñ Yaķdıñ beni yandırdıñ N’olduñ a göñül n’olduñ	Gel imdi ey ‘Azizî Sırrın dime ol ebsem Aĥvâle olup maħrem N’olduñ a göñül n’olduñ	İlâhî /4		7’li Hece Ölçüsü	Hicâz

Tablo 4'ün Devamı

108 b	Hüdāyī	Musaḥḥar emrüne hep cümle eşyā Seniñdür kavı seniñdür hüküm efendim Eliñ altındadır dünyā vü ‘uqbā Seniñdür kıl seniñdür hüküm efendim	‘Usāta rahmet u ğufrān idersin Göñüller derdine tımār idersin Hudāyī’ye ‘atā ihsān idersin Seniñdür kıl seniñdür hüküm efendim	İlāhī /7	---		
109 b	Eşrefoğlu Rūmī	Şular kim dost elinden içti cāmı Olar bilmedi hergiz ḥāş u ‘āmı	Buları Eşrefoğlu Rūmī’ye şor Oları göstere saña müdāmī	Gazel/6	---		İlāhī
110 a	-	Ol gönçe femün cümleten endāmı güzeldir Nezzāresi hoş dīde-i bādāmı güzeldir	Her cünbüşi nādīde her-ı etvārī müsellemler Reftārī güzel şīve‘-i ārāmı güzeldir	Nazm/2	---		Dü-Makām-ı Huzzām Remel-i Bekir Ağa
110 a	-	Ol lāle ruḥuñ ṭarḥ-ı gülīstānı güzeldir Gül gönçesi zībā gül-i ḥandāmı güzeldir	Endāmı tamām zīver-i āġūş-ı murādat Sīmīn teni nazīk ber-i ‘üryāmı güzeldir	Nazm/2	---		Muḥammes-i Bekir Ağa
110 a	-	Bırakmam kayd-ı zülfün lāyık-ı zencīr olursam da Yine geçmem begim ol ğamzeden dil-ġir olursam da	Saḅa hercāyī dirler bendeñe bir ‘āşık-ı şādık Medār-ı iftīḥārumdır eger teşhīr olursam da	Nazm/2	---		Semāī-i Bekir Ağa
110 b	Ḥilmī	Māsivāyī şatmayınca naqd-i sırrı gizmez ele Terk-i āġyār itmedikçe nūr-ı Ḥaḅ gizmez dile	Māsivā naqşın idüp ḥaḅ levḥ-i dilden Ḥilmiyā Naqş-ı sırr-ı vaḥdeti taḥşīl ide gör zıkr ile	Gazel/6	---		
110 b	Ḥilmī	Rāḥ-ı ḥaḅda pişvā kıl şeyḅ ‘Abdülkādīrī Vāşıl olmaḅ isteriseñ şūfiya ol kādīrī	Ayaġım başdım rīḅāb-ı evliyāya didi ol Ḥilmiyā olsa ‘aceb mi evliyānuñ rehberi	Gazel/6	---		
111 b	Mısrī	Ṭoġdı ol şadr-ı risālet başdı ‘arş üzere kadem Şaldı ol nūr-ı nübüvvet pertevin fevḅa’l-ümem	Yā Resülallāḅ şefā‘at kıl Niyāzī bendeñe Şol zamān kim baş açık ayak açık ḅan āġlayam	Gazel/6	---		Faşl-ı Nevā
111 b	‘Āşık Yūnus	Mülk-i beḅādan gelmişem fānī cihānı n’eylerem Ben dost cemālīn görmişem ḥūr-ı cinānı n’eylerem	‘Āşık Yūnus ma‘şūḅuna vuşlat olunca mest olur Ben şīşeyi çaldım taşa nāmı-ı ‘ārī neyleyem	Gazel/6	---		
112 a	‘Abdüşşamed	‘Aşkla nūş eyleyen bezm-i ezel peymānesin Kayd-ı farḅa düşmez aşlā dōst ile bigānesin	Aç kulaġın diñle pendin Seyyīd ‘Abdüşşamedī Diñleme her zāhid-i ḅuşkuñ ḅurī efsānesin	Gazel/5	---		
112 a	‘Āşık Yūnus	Cānum kurbān olsun senün yoluna Adı güzel kendi güzel Muḅammed Şefā‘at eyle bu kemter ḅulına Adı güzel kendi güzel Muḅammed	‘Āşık Yūnus neyley cihānı sensiz Sen peygambersin şeksiz gümānsiz Saḅa uymayanlar ḅoyar imansız Adı güzel kendi güzel Muḅammed	İlāhī/3	11’li	Hece Ölçüsü	

Tablo 4'ün Devamı

112 b	İsā Maḥvī	Derdmendem mücrimem dermāne geldüm yā Resül Sā'ilem muhtācinam iḥsāna geldim yā Resül	İtme Maḥvī bendeni red ey şefā'at menba'ı Sen gibi iḥsānı çok sultāna geldim yā Resül	Gazel/3	-. - / - . - / - . - / - . -	Eş-şeyḥ Maḥvī Kuddise Sırrahu / 3 Receb sene 1191
112 b	Reşid	Ey cemālün pertevinden zerre cürm-i āfitāb İktibās-ı nūr ider her an yüzünden āfitāb	Bāb-ı luṭfunḍan ḥudāvendā meded dūr eyleme Eyle sultānum şefa'atle Reşidi behre-yāb	Gazel/6	-. - / - . - / - . - / - . -	Reşid-i Üsküdüri Bihāmdüllahi Te'ālā
113 a	Ḥilmī	Ey dil muḥakkaḥ uyduḡ hevāya Kıldıḡ muḥabbet kār-ı cefāya	Ḥilmīye maḫsūd olaydı ḥāşıl Şalaydı ol serv üstüne sāye	Gazel/11	-. - . - / - . - . -	
113 a	-	Devlet-i bidāra virmem ḥüsn-i rüz-efzününü Şubḥ-i iḫbāle deḡişmem 'ārız-ı gülgününü	Olmasun āyine meksūr niḡāḥ naḡvet Eyleme şikeste-ḫaṭır cānım maḡzününü	Nazm/2	-. - / - . - / - . - / - . -	Çenber-i Çorbacızāde
113 b	Yūnus Emre	Menem zār kılan ol yāra karşı Göḡülden cān viren ol dāra karşı	Bugün ḡurbetde kaldı Yūnus Emrem Ki 'aşkı söyledi aḡyāra karşı	Gazel/5	. - - - / . - - - / . - -	Şabā
113 b	Ümmī Sinān	Aceb ḡayrān oldum 'aşka uyaldan Yanup biryān oldum 'aşka uyaldan	Sinān Ümmī eydür ḡalmadı bir ḡam Özge sultān oldum şevḡe uyaldan	Gazel/5	11'li Hece Ölçüsü	
114 a	'Aşık Yūnus	Bir ḡaribem şu cihānda Aḡla aḡla gülmeye göḡül Derdüḡ çokdur ḡayet senüḡ Gülmeye gülmeye aḡla göḡül	Derviş Yūnus söyler sözün Hemān toprak bilür özün Eger yazm eger güzün Aḡla aḡla gülmeye göḡül	İlāhī/5	8'li Hece Ölçüsü	
114 a	Ümmī Sinān	Gelmişem vaḡdet elinden 'aşk-ile cihāna ben İçmişem cām ezelden olmuşam mestāne ben	Ey Sinānī 'aşk maḡāmı pes rızā-yı Ḥaḡdurur Pādişāḡın ḡizmetinde ṡurmuşam divāne ben	Gazel/5	-. - / - . - / - . - / - . -	
114 b	Fenāyī	Yā ilāhī āsitānuḡ ḡasteye dārü'ş-şifā Şerbert-i vaşluḡ içinler buldı her derde devā	Zerre ḡörünmez Fenāyī işbu 'ālem 'ārifeye Bir demine vuşlatuḡ iki cihān olmaz bahā	Gazel/5	-. - / - . - / - . - / - . -	
114 b	Na'li	Ḥamdillāḡ ney-bahār ile gelüp ney-rüzümüz Gül gibi geldi açıldı ṡālī' -i firüzümüz	Ey Murād her bahār biz diḡleriz bülbülleri Nāle-i mürgān olupdur şimdi sāz [u] sözimiz	Nazm/2	-. - / - . - / - . - / - . -	Çenber-i Na'li
114 b	'Aşık Yūnus	Yüce sultānum derde dermānum Yürekde cānum hū dimek ister Hū	Yūnus postunda göḡül dostunda Şırāt üstünde hū dimek ister Hū	İlāhī/5	10'lu Hece Ölçüsü	
114 b	-	Olsun tırāş-ı ḡaṡṡ-ı ruḡiḡ sāye şalmasun İtdüklerüḡ bu ḡüsn ile yanında ḡalmasun	Budur niyāzı 'āşık-ı ḡasretkeşin müdām Bir büseye almayınca Ḥudā cānum almasun	Nazm/2	-. - / - . - / - . - / - . -	Semā' i

Tablo 4'ün Devamı

114 b	-	Ruḥuḅ bir cāmile ey şāh ḥüsnüḅ gül gül olmuşdur Dil-i şürîdemüz şevḅ ile güyā bülbül olmuşdur	Çemende zülf ü ruḥsārın anup sūr u tebensümle Anıḅ her bir şerār-ı düd-ı āhum sünbül olmuşdur	Nazm/2		___/___/___/___ _	Çenber
115 a	Revānî	‘ Āşıka seyr itmege bir kāmēt-i bālā gerek Şüfiyā derviş olanuḅ himmeti a‘ lā gerek	Şim u zer ister Revānî şimdiki maḥbūblar Ḥātır-ı ‘ aşḅ gerekmez anlara dünyā gerek	Gazel/5		___/___/___/___/___	Terennüm ke-evvel
115a	-	Gözüm göḅlüm irāḅ olmaz ḥayāl-i vāşf-ı dilberden Geçersem ben göḅül geçmez cihān içre güzellerden	-	Müfred		___/___/___/___ _	
115 a	-	Büy almadı bu bāḡda bir yāsemen diken Ḳaddini görmek olmadı hiç nāreven diken	Kim gül dikerse gülşene ḥār oldı kısmeti Çoḅ gül taḅındı gülşen-i dehre diken diken	Ḳıṭ‘a		___/___/___/___	
115 a	-	Evvelā cemreler hevāye düşer Pür-ḥarāret olur da āba düşer	Şālişen ḡāyet ḳo emti‘ adan Ḥāki teşrif idüp türāba düşer	Nazm/2		___/___/___	
115 a	-	‘ Āşıka ikbāl ḡāhî gül gibi rû gösterür Ḡāh olur dilber yüzünden çin-i ebrü gösterür	Şāhid-i gül cüya ‘ aks-i nümāyān itmede Bir perîdir āb içinde şanki pehlü gösterür	Ḳıṭ‘a/2		___/___/___/___/___	
115 a	-	Ger dilersen ki seni ḥazret-i Mevlā begene Sögene eyle du‘ ā arḳacıḅın ṫut dögene	Dār-ı dünyāda eger arḳanı ṫutsaḅ dögene Rüz-ı maḥşerde seni ḥazret-i Mevlā begene	Ḳıṭ‘a/2		___/___/___/___	
115 a	-	İşitdim ḡuş-i cāna ḥātif-i ḳudsî didi târiḅ Dilā dārü’s-selāmı seyf ile Sultān Murād aldı	Devlet-i dār-ı cihān devr-i zamān ey Bākî Pāy-dār olmadıḅun devlet-i Dārādan bil	Târiḅ/1		___/___/___/___ _	Târiḅ-i feth-i Baḡdād
115 b	Bākî	Fitne-i ‘ ālemi ol kāmēt-i bālādan bil Her belā kim yitişür ‘ ālem-i bālādan bil	Devlet-i dār-ı cihān devr-i zamān ey Bākî Pāy-dār olmadıḅun devlet-i Dārādan bil	Gazel/5		___/___/___/___/___	
115 b	Bākî	Ḥalk-i ‘ ālem ezeli böyle perişān ancaḅ Kimi ḥandān kimi giryān kimi nālān ancaḅ	Bākîyā ḥanḳah-ı gülşen-i ‘ ālemde müdām Her gelen kimse bu esrār ile ḥayrān ancaḅ	Gazel/5		___/___/___/___/___	
115 b	Bākî	Döndi bezm-i baḡda bir dilber-i ṫannāze gül Cilve-i ḥüsn eyledi giydi libās-ı nāze gül	Bāḡ-ı ḥüsn-i yāra baḅ görmek dilersen Bākîyā Taḅt-ı devlet nev-bahārında açılmış taze gül	Gazel/5		___/___/___/___/___	
115 b	Bākî	‘ Aşḅuḅla ḳırup ḳametini dāl ḳaranfül ‘ Arz itdi yine müy-ı sefid āl ḳaranfül	Geh şişe ḡāhi kühne-sifal ile ḳılır ‘ ays Bākî-veş olup işrete meyyāl ḳaranfül	Gazel/5		___/___/___/___/___	
115 b	-	Ḳadr-i vişālüḅ ‘ ıyd-ı sa‘ ādet Şām-ı firāḳuḅ rüz-ı ḳıyāmet Zevḅ-āḅiz olup ḡam zāhir oldı Gelmek irādet ḡitmek icāzet		Rubā‘î		Ahrem	
116 b	Hüdāyî	Ey nefis-i şüm insāf idüp dimedüḅ yā Hū Ḳalbüḅ ḡüneḥden pāk idüp dimedüḅ yā Hū Hiç tebdil-i evşāf idüp dimedüḅ yā Hū Şimden girü inşāf idüp diyelüm yā Hū	Ḥaşr [u] neşr iḳrār idüp itmegil inkār Öḅünde eyle azıḅın elde fırsat var Zıkr idüp Ḥaḳḳı Hüdāyî eylegil tekrār Şimden girü insāf idüp diyelüm yā Hū	İlāhî/3		13’lü Hece Ölçüsü	Hüseynî

Tablo 4'ün Devamı

116 b	‘Aşık Yünus	Behey kardeş Hakk’ı bulam mı dirsın Hakka yarar ‘amel işlemeyince Bu sırruñ ötesin duyam mı dirsın Mürşid-i kâmile söylemeyince	‘Aşkım cüş eyledi yüregim harlar ‘Aşkı olan nâmüs [u] ‘arı neyler Behey Yünus şaşa söyleme dirler Ya ben öleyim mi söylemeyince	İlâhî/3		11’li Hece Ölçüsü	
117 a	Hilmî	Hakkuñ cemâlin gözleyen Hü dimesün ya ne disün Zevk-i vişâlüh özleyen Hü dimesün ya ne disün	Ol kim ola ‘aşk-âşinâ İşitse hoş şavt-ı nevâ İnşâf idelüm Hilmiyâ Hü dimesün ya ne disün	İlâhî/6		7’li Hece Ölçüsü	
117 a	‘Aşık Himmat	Uyan be hey gâfil hâb-ı gâfletden ‘Ömrün geldi geçdi haberün var mı Bir haber aldun mı sırr-ı vañdetden Murğ-ı cânun uçdı haberün var mı	‘Aşık Himmet senden evvel gelenler Kimisi kul kimi sulñan olanlar Dünya benim mülküm deyüp yelenler Ecel câmin içdi haberün var mı	İlâhî/5		11’li Hece Ölçüsü	
117 b	Eşrefoğlu Rümî	Ey Allâhım beni senden ayırma Beni senünj cemalünjden ayırma	Eşrefoğlu senünj kemter kuluñdur İlâhî kulı sulñandan ayırma	Gazel/7	/...../...	İlâhî-i Eşref Sulñan
117 b	Derviş ‘Osmân	Ziyâlar virdi nûriyla dil ü cânâ seher zikri Şafalar bañş idüp vaşl itdi sübhâna seher zikri	Bi-ñamdi’llâh ‘anâşır bend [ü] bağından halâş idüp Müyesser kıldı vuşlat Derviş ‘Osmâna seher zikri	Gazel/6	/...../...../... -	
118 a	Ya’küb	Dil ü cân hiç karar itmez tecellî eyle yâ Allâh Eşiginden firâr itmez tecellî eyle yâ Mevlâ	Çün ‘aşkıñdur şaşa Ya’küb nûrın göster eyâ mañbüb Yine sensin şaşa mañlüb tecellî eyle yâ Allâh	Gazel/5	/...../...../... -	
118 a	Hacı Bayrâm Velî	N’oldu bu göñlüm n’oldu bu göñlüm Derd ü gamıñla töldü bu göñlüm Yandı bu göñlüm yandı bu göñlüm Yanmada dermân buldı bu göñlüm	Bayrâm Velî Bayrâm Velî Bayrâm idersün yâr ile şimdi Ñamd u şenâda ñamd u şenâda Dostla bayrâm itdi bu göñlüm	İlâhî/5		10’lu Hece Ölçüsü	
119 b	‘Aşık Yünus	Allâh emrin dutalım rahmetine batalım Bülbül gibi ötelim Allâh Kerim Rañim Allâh	Yünus segirdüp gezer ölüp tedbirler bozar Görmek istersenñ didâr Allâh Allâh Kerim Allâh	İlâhî/5		14’lü Hece Ölçüsü	Faşl-ı İşfehân
119 b	Akşemse ddin	Zihî cân kim münevverdür bugün nür-ı mücellâdan Zihî dil kim mu‘attardur hevâ-yı ‘aşk-ı Mevlâdan	Ñudânunñ ‘aşkı çokdur velî Akşemseddin gibi Ñanı bir gerçek ‘aşık kim yanupdur ‘aşk-ı Mevlâdan	İlâhî/6	/...../...../... -	
120 a	Fazlî	Vire mi derd-i şanem derdime dermân vire mi Vañtidir yüregimünj dem-be-dem artar veremi	Fazlî sen mâh dilerseñ yüzünj göklere tut Böyle mañrum mı kıya çokdur Allâh’ın keremi	Gazel/6		.../.../.../.../...	
120 a	Hilmî	Safalar bañş ider nâsa dür-i enfâs-ı pakizenj Ñadıñunñ reh-nümünj iktidâdur yâ Resülullâh	-	Gazel/1	/...../...../... -	
120 b	Hilmî	Fezâ-yı dergehünj kân-ı ‘ağâdur yâ Resülullâh Cenâbuñ melce’-i ehl-i recâdur yâ Resülullâh	Ne mümkün eylemek icmâl-i vaşfunj Hilmî-i’âciz Ki vaşşâfunj cenâb-ı kibriyâdur yâ Resülullâh	Gazel/8	/...../...../... -	
121 a	Nâbî	Gel ey nesim-i şabâ ñatt-ı yârdan ne haber Gelür mi kâfile-i müşğ-bârdan ne haber	Şemim-i zülfine âmâdedür meşâm-ı ümid Ne güne cünbüşi var rüzgârdan ne haber	Gazel/2		.../.../.../.../...	Zencir

Tablo 4'ün Devamı

121 a	-	Leyle-i zülfün dil-i mecnûn olur divânesi Murg-ı 'aşkuñ mü-be-mü zencir-i pâdir lânesi	Gönce-i şad-berg-i bağ-ı vuşlat ol bâri amân Ey hezar-şasret yüz virmeye bir dânesi	Nazm/2	-. - / -. - / -. - / -. -	Çenber-i Kürkçi
121 a	-	Geldi dehene hicriñile cânım efendim Hâsretle benim kâlmadı dermânım efendim	Bahtım unudalı beni bir hayli zamandır Sen de mi unuttun beni sulţânım efendim	Nazm/2	-. - / -. - / -. - / -. -	Semâ'î
121 b	'Âşık Yünus	Her kaçan anarsam seni kararum kalmaz Allâh'um Senden ayruğ gözüm yaşın kimseler silmez Allâh'um	'Âşık Yünus seni ister luţf eyle cemâlün göster Cemâlin gören 'âşıklar ebedi ölmez Allâh'um	İlâhî/5	8'li Hece Ölçüsü	'Uşşâkî
121 b	Eşrefoğlu Rûmî	Bu gönlüm şehrinı seyrân iderken Didi sırrum başa seyrân içinde	Aç gözünü Eşref Hâkķı zıkr eyle Fezkuñüñ didi Qur'an içinde	Gazel/8	11'li Hece Ölçüsü	
122 a	Müridoğl u	Bugün bize şafâlarla şafâ-yı Muştafâ geldi Zihî zevk-i vefâlarla şafâ-yı Muştafâ geldi	Müridoğlı ne hâletdür niçün göñlüñ melâmetdür Gelen hatm-i risâletdür şafâ-yı Muştafâ geldi	Gazel/6	-. - - / -. - - / -. - - / -. - - -	'Uşşâkî
122 a	Recâi	Bu cân teşne vişâl-i hâzretine Efendim ma' bûdum maķşûdum Allâh Ne çâre niçe irem vuşlatuña Efendim ma' bûdum maķşûdum Allâh		İlâhî/1	11'li Hece Ölçüsü	
122 a	Yağyâ	Döndi murâd üzre felek devrân bizimdür bu gice Sâķi döndür sâğarı mihmân bizimdür bu gice	Yağyâ ne hoşdur bezmimiz gülzâra geldik sanki biz Bülbülleri söyletmezüz efgân bizimdür bu gice	Gazel/4	-. - - / -. - - / -. - - / -. - - '-	
122 a	Bâķi	Zülfünü görsem 'izaruñ üzere ey hür-ı cemil Şanuram zencir zülfün bağlamışdur selsebil	Muntazır olsa n'ola nergis ğubâr-ı küyuña Tütüyâya Bâķiyâ muhtâc olur çeşm-i 'alil	Gazel/2	-. - - / -. - - / -. - - / -. - -	'Uşşâķ-ı Çenber
122 b	Bâķi	Müşkil imiş ki dilrübâ tıfl ola dil-sitân ola 'Âşık-ı zâr u mübtelâ pîr ola nâ-tevân ola	Bâķi'ye sâķiyâ ferağ ver ki fenâ bula terağ Şol meyi şun ki bir kadeğ pîr içe nev-cevân ola	Gazel/5	-. - - / -. - - / -. - - / -. - -	
122 b	Bâķi	Nev-bahâr irişdi vü gitdi şitâ Keyfe yuhyi'l-arza ba' de mevtihâ	Eşķ-i çeşmüm yâra 'arz itdüm didi Bâķiyâ ma' lûm oldı mâ-cerâ	Gazel/5	-. - - / -. - - / -. - -	
122 b	Bâķi	Kıldı âfâķı mu' attar tal'at-ı raşşân-ı 'id Halka dibâlar geyürdi mâh-ı nür-eşşân-ı 'id	'Âşıkâ ihsân ise mâķşûd elinden döstum Dest-büşundur muhaşşal Bâķi'ye ihsân-ı 'id	Gazel/5	-. - - / -. - - / -. - - / -. - -	
123 a	Recâi	Bu cân teşne vişâl-i hâzretüne Efendim mâ' bûdum maķşûdum Allâh Ne çâre nice irem vuşlatuña Efendim mâ' bûdum maķşûdum [Allâh]	Bihâķķ-ı süre-i Tâhâ vü Yâsin Recâ'inün kabul eyle du'âsın Gider kalbindeki ğubb-ı sivâsın Efendim mâ' bûdum maķşûdum [Allâh]	İlâhî/3	11'li Hece Ölçüsü	İlâhî 'Uşşâķ

Tablo 4'ün Devamı

123 a	Bâkî	‘Aşkuñla kıluþ kâmetini dâl kıaranfûl ‘Arz itdi yine müy-ı sefid âl kıaranfûl	Geh şîşe ü gâh kühne-sifâl ile kıılır ‘ays Bâkî-veş olur ‘işrete meyyâl kıaranfûl	Gazel/5	___/___/___/___/___	
123 b	Naḥîfî	Me‘âşiden vücüdün tâhir it eşk-i nedâmetle Naşîhat saña varma ‘arşa-ı ḥaşra bu ḥâletle	Naḥîfî kayd-ı hicrândan eger âsâyiş istersen Yakîn ol bezm-gâh-ı kıurba tâ‘at-ı ibâdetle	Kasîde/13	___/___/___/___/___	
123 b	Naḥîfî	Ağardı mü-yı rîş u ser göñül dünyâyâ kıanmazsın Şabâḥ oldu daḥı sen ḥ‘âb-ı gâfletden uyanmazsın	Naḥîfî itdigün cürm ü güneḥler yâda gelmez mi Niçün yanmazdan evvel âteş-i levn ile yanmazsın	Gazel/7	___/___/___/___/___	
124 a	Naḥîfî	Su‘âl eyler iseñ cânâ benim dîdemdeki nemden Sevâb-ı ‘işve-i ğamdur ki kıalmış meclis-i Cem‘den	Yine rengin edâlarla Naḥîfî remz idüp ya‘nî Bu şî‘ri içre yâd itmiş meger ism-i mu‘azzamdan	Gazel/6	___/___/___/___/___	
124 a	Naḥîfî	Çekilür küyuña‘ uşşâk-ı perîşân şaf şaf Olmağa ‘ıyd-geh-i vaşluña kıurbân şaf şaf	Be Naḥîfî esiccek bâğ-ı tene bād-ı ecel Bilüben kıadriñi el bağlaya ḥübân şaf şaf	Gazel/8	___/___/___/___/___	
125 b	Fâizî	Kaçan kim maқdem-i pâkûñle ‘âlem muḥterem oldu Ne şübhe ser-te-ser rüy-ı zemîn bâğ-ı İrem oldu	Kerem bâbuñ küşâd et Fâizî nâçara luḥf eyle Ki zîrâ cürm ü taқşîr ile ğâyet pür-elem oldu	Gazel/4	___/___/___/___/___	Beyâtî
125 b	Yünus Emre	Anca zâr eyler kim ol bülbül eyler Anı da eylemez illâ ol eyler	Bî-çâre Yünus‘un altün sözünü Söyleme nâdâna kıızıl pul eyler	Gazel/6	___/___/___/___/___	
126 a	Yünus Emre	Eyyüb‘em mübtelâyam derde dermân isterem ‘Aşîkıam dil-hastayam câna cânân isterem	Yünus Emrem bilmedi hiç kıimseler ḥâlüm benüm Ḥâlîmi ‘arz itmege bir merd-i ‘ırfân isterem	Gazel/6	___/___/___/___/___	
126 a	Naқşî Ali	Eyâ sen şanma kim senden bu ğüftârî dehân söyler Veyâ terkîb olan ‘unşür yâḥud laḥm-ı zebân söyler	Seқâḥüm Rabbühüm ḥamrın içen ‘âşîkılar ey Naқşî İrer ma‘şûkıuna anlar mekândan lâ-mekân söyler	Gazel/6	___/___/___/___/___	Ayasofya‘da sağ cânibinde olan direkde üç de ḥaḫ vardır. Görenleriñ ma‘lûmudur. Sulḫânü‘l-evliyâ Naқşî Efendi‘nün kelâm-ı dürer-bârlandır. Allâhumme enfi‘ nâ bi-şefâ‘atîhi.
126 b	Eşrefoğlu Rûmî	Nideyüm şabr idebilsem dil ü cân oda yanar Velî âḥ eylersem kevn ü mekân oda yanar	Eşrefoğlı yana gör küy-ı kenârında Ḥaқkıñ Dimeyeler Rûmî‘ye ibn-i fülân oda yanar	Gazel/5	___/___/___/___/___	

Tablo 4'ün Devamı

126 b	‘Azîz	‘Aşkîñ dadı gönümde Hiç gülmedim ‘ömrümde Muhammedi seyrimde Gâyet göresim geldi	Müşâkîm cemâline İrgür hem vişâline Luţf it ‘Azîz bendeje Gâyet göresim geldi	İlâhî/5		7’li Hece Ölçüsü	
127 b	İsâ Maḥvî	Bulmak dilersen dâ’im sa‘âdet Cân u gönülden Allâh’a yalvar Gafletde kalma eyle ‘ibâdet Cân u gönülden Mevlâyâ yalvar	Yoşlukda yokla ma‘nâyı Maḥvî Maḥsûdı anla şarf ile naḥvı Merdûd-ı râh ol gel iste saḥvı Cân u gönülden Allâh’a yalvar	İlâhî/5		10’lu Hece Ölçüsü	Baba Ṭâhir
127 b	Nizâmoglu u	Gözinden ehl-i inkârın nihân-ender-nihânsın sen Muvahḥid kanda kim baksa ‘ayân ender ‘ayânsın sen	Vücûduñ varlığı Seyyid Nizâmoglu’nı al gitsün Ulaşdur aşlına âni ḥayvân-ı câvidânsın sen	Gazel/6		._._./._._./._._./._._	
128 a	Ṭırsî	Noldı saña eyâ gönül ‘aşk-ı ḥabîbe mi uğraduñ Durmaz akar gözün yaşı tûfân-ı Nûḥa mı uğraduñ	‘Abdurrahîm Ṭırsî sen yürür iken sağ [u] esen Cânlar alup başlar kesen heybetlü şâha mı uğraduñ	Gazel/5		-	
128 b	-	Hem esir-i dâm-ı zülf ü ḥâl-i ḥaddüñdür gönül Hem esir-i dâm-ı zülf ü ḥâl-i ḥaddüñdür gönül	Pâ-bürehne bir gedâ-yı bî-ser ü sâmân iken ‘Âşık olmak ol şeh-i ḥüsne ne ḥaddüñdür gönül	Nazm/2		._._./._._./._._./._._	Beyâtî İlâhî Çenber
128 b	-	Kışsa-i hicrûñ n’ola itsem ḥikâyet binde bir ‘Arz-ı ḥâle düşmez oldı çünki fırsat binde bir	Dâğlar yağmak elif çekmek ḥesâb-ı ‘aşkda Bırde birdir ey şeh-i ḥüsni-i melâḥat binde bir	Nazm/2		._._./._._./._._./._._	Beyâtî Ḍarbeyn
129 a	-	Gönçeye şol neş’e kim çâk-ı girîbân itdürür Bülbül-i şûrîdeye feryâd u efgân itdürür	Dil hevâyî olmada esdükke bād-ı nev-bahâr Bu hevâlar adama ‘azm-ı gülîstân itdürür	Nazm/2		._._./._._./._._./._._	Beyâtî Usuleş Ḍarbeyn
129 a	-	Mîhr olur ser-germ-i ḥaclet bâde-ḥ’âr oldukça sen Mâha dâğ olmakda ḡamzeñ neş’e-dâr oldukça sen	Dâmdan evvel atar fitrâke kendin murğ-ı dil Nâz-ı niyyetüm mâil-i şayd şikâr oldukça sen	Nazm/2		._._./._._./._._./._._	Çenber
129 a	-	Cüşî-i seyl-i sirişkim nev-bahâr olsun da gör Dâğlarla şahn-ı sinem lâlezâr olsun da gör	Keştî-i bahr-i teğâfûl ber karar olsun mu hiç Bâd-ı ḡamda bir muḥâlîf rûzgâr olsun da gör	Nazm/2		._._./._._./._._./._._	Beste Devr-i Kebîr
129 a	Nâ’ili-i Kadîm	Ne biş ne kem ‘âlem yeksân bilirüz biz Her gördüğümüz mür Süleymân bilirüz biz	Yok Nâ’iliyâ şübhemiz encâm-ı verâda Bu gerdiş-i eflâki de ḥayrân bilirüz biz	Gazel/2		._._./._._./._._./._._	Beste Remel
129 b	Nâlî	Saḡa ey şâh-ı kerem uymayanuñ bitmez işi Bu Leheb gibi anuñ tebbet olur serzenîşi Ayâğı topraḡına yüz sürenuñ kutlu başı Çün toḡup tutdı cihân yüzini ḥüsnüñ [güneşi] Kim ola sevmeye bu vech ile sen mâh-veşi	‘Andelib itdi çü Ḥâk Rûḥ-ı Emîn’i gülünge Cenneti itse fedâ n’ola şafî fülfulüne Bezl ider Nâlî kabûl olsa revâdur yoluña Ve ‘d-ḡuḥâ virdünge ve ‘l-leyl oḡudum sünbülünge Rûşenî virdi budur küllü ḡadâtin ve ‘aşî	Tahmis/9		._._./._._./._._./._._	Beyâtî İlâhî
130 a	Bâkî	Şeḡerde bülbülü gördüm uçar âheste âheste Meger sen gönçeye râzın açar âheste âheste	Bu Bâkî nâr-ı hicrûñden gözün yaşın revân itmiş Oturmuş künc-i ḥasretde siler âheste âheste	Gazel/5		._._./._._./._._./._._	
130 a	‘Azmi	Şeḡer bād-ı şabâ tırılmaz eser âheste âheste Şafâdan serv başını sallâr âheste âheste	Vişâl-i yâr isterisen taḡammül eyle ey ‘Azmi Murâda şabr iden kişi irer âheste âheste	Gazel/5		._._./._._./._._./._._	Nazîre-i ‘Azmi

Tablo 4'ün Devamı

130b	Āgehî	Çekdirüp fırkatanı bizden ırâğ olduñ sen Baħr-i fırkatle niçe furtunalar çekdüm ben	Olsa deryâ kumî mikdârî kayurmazdı derdüñ Sâ'ati var geçer ey Āgehî şabr it kıtlan	Kaside /27	.._./.._./.._./.._.		
131b	Fevrî	Ey resül-i Ĥudâ-yı Celle Celâl V'ey Nebiyy-i Müheymin [ü] Müt'e'âl Ey tabîb-i kulüb-i kavm-i 'alîl V'ey şefî'-i zünüb-ı fıkrâ-i dâl Ey beşîr-i ahâli-yi îmân V'ey nezîr-i gürûh-ı küfr-i dâlâl Hep yüzün şuyuna yaradıldı Baħr u ber şûr-ı selsebîl ü zülâl Sağa ta'yîn olundu ĥulķ u 'azîm Sağa taħşin olundu ĥûb ĥışâl Nür idiñ yire düşmedi säyeñ Kañda ya sağa sebîh ü mişâl Kef-i cüduñ şehâb-ı rahmetdür Akşa andan 'aceb mi âb-ı zülâl Keremüñ vahş u tayra şâmildür Söyleyüp luť umar ise ġazal Nürî nûrundan iktibâs itdi Ĥidmetüñ itse n'ola bedr ü hilâl Olamaz luťfuñı ihâta makâl İdemez ĥalkuñı ihâta makâl Zâtuñı nice bilsün ehl-i 'uķûl Vaşfuñı nice itsün ehl-i ĥayâl Ne özün fehîm idüpdür ehl-i ĥired Ne sözüñ derk idüpdür ehl-i kemâl Hep anuñçün durur bu bahş ü cidâl Hep anuñçün olur bu ceng ü cidâl 'İlm ü fâzıl u kitâb cümle senüñ Bâb-ı faşıl [u] ĥitâb cümle senüñ	Ey Ĥabîb-i Ĥudâ 'inâyet kıl Mücrimem 'âşiyem şefâ'at kıl Kaçdum a'dâ-yı nefis ü şeytândan Sağa geldüm meded ĥimâyet kıl Ceyş ü nefis ü hevâ kıtâline ĥiç Ĥudretim kalmadı i'ânet kıl Toyladuñ deħri ĥ'ân-ı luťfuñ ile Bînevânî daħı zıyâfet kıl Kerem ü cüd pädâşısın Ben ĥuluña daħı nî'âyet kıl Himmat eyle beni emînüñ idin Sırruñı sîñede vedî'at kıl Bir sen ol bir daħı Ĥudâ olsun Ġayrdan şahn-ı ĥalbi ĥalvet kıl Kapuña geldüm ilticâ itdüm Mâsivâdan beni ĥırâset kıl Dilek eyle beni ilâħuñdan Di ki Fevrî ĥuluña rahmet kıl Bâl u ĥâl u me'âlin işlâĥ it Ĥavl u fî'inde ĥayr-ı ümmet kıl 'Amel ü 'ilmi aña teysîr it Ma'rifet vir aña hidâyet kıl Zâħirin mazħar-ı şerî'at idüp Bâtnın maħzen-i ĥaķîķat kıl Din ü dünyâsın eyleyüp ma'mûr Āĥiretde yirini cennet kıl Ba'd ezîn câm-ı 'aşķ içür işini Cüşiş şevķ ü zevķ-i ĥalet kıl Yâ Şefî'ü'l-Ümem biħaķķ-ı Ĥudâ Ĥıl murâdum benim ĥabûl ü revâ	Terkîb-i Bend/10	Na'ı	.._./.._./.._./.._.	Meşnevî-yi Fevrî Der Na't-ı Ĥazret-i Aħmed 'Aleyhi's- Selâm
135 a	-	Bir şûha 'âşıkım baña biñ mekr ü âl ider Bir serve mâ'ilim ki ġamı ĥaddî dâl ider	Bûs-ı lebün diler göñül ammâ o seng-dil Virmez şifâ-yı şadrına mûm bâl ider	Nazm/2	.._./.._./.._./.._.	Ĥâfîz-ı Üsküdâri Ĥafîf Beste	
135 a	-	Hep nâle-i şad-nüktem o tannâze degül mi Dil ġülşen-i ĥüsnüñde nev-âġâze degül mi	Devrî-i ruĥuñdan ben bî-süz şanursın Ben ister isen dâġ-ı dile tâze degül mi	Nazm/2	.._./.._./.._./.._.	Semâ'î Ĥâfîz Post	
135 a	-	Ruĥlarıñı seyr idelüm berk-i gül-i ter yerine Câm-ı la'lüñ çekelüm bâde-i aħmer yerine	Çekelüm sîne-i bî-kîneye rez duĥteriñi Sevelim dâ'im o gül-çehre-i dilber yerine	Nazm/2	.._./.._./.._./.._.	Semâ'î 'Ĥadrî	

Tablo 4'ün Devamı

135 b	‘Aşık Yünus	Arayı arayı bulsam izini İzinün tozına sürsem yüzümi Hağ naşib eylese görsem yüzünü Yâ Muhammed cânım arzûlar seni	Yünus medh ider seni dillerde Dillerde dillerde hem gönüllerde Ağlayu ağlayu gurbet illerde Yâ Muhammed cânım arzûlar seni	İlâhî/5		11’li Hece Ölçüsü	‘Acem
135 b	Muhyî	Cümlelerin maḥbûbı sensin ey ḥabîb-i ezeli Cümle Yûsuf’lar içinde ey güzeller güzeli	Oldı ‘uşşâk gözi giryan dil büryan ey Resûl Oldı mecnûn u divâne Muhyî ḥüsnün sezeli	Gazel/5		---/---/---/---/---	
136 a	Hacı Bayrâm Velî	Çalabım bir şâr yaratmış iki cihân âresinde Baķıcaķ didâr görünür ol şârîñ kenâresinde	Bu sözi ‘arif anlar câhiller bilmeyüp tañlar Hacı Bayrâm kendi bañlar ol şârîñ fenâresinde	İlâhî/5		---/---/---/---/---	
136 a	Hüdâyî	İsteyen yârin ḥâk ider varım Bulsa dildârın şaķlar esrârın	Gel Hüdâyî’den al ḥaber erken Ḥaķķ’ı isteyen ḳosun inkârın	İlâhî/6		10’lu Hece Ölçüsü	
136 b	Ḥilmî	Kalmışız deryâ-yı ḡaflet içre bî-tâb u tüvân Yâ İlâhî kıl nesim-i feyz ü iḥsânun vezân Olmuşuz üftâde-i girdâb-ı ‘iṣyân el-amân Yâ İlâhî kıl nesim-i feyz ü iḥsânun vezân	Mâni’ u mu’ṭî çü sensin ḡaybdan yoķdur recâm Genc-i bād-âver-i luṭfuñla beni kıl şâd-kâm Müstemendün Ḥilmî-i nâ-şâda feyzüñdür merâm Yâ İlâhî kıl nesim-i feyz ü iḥsânun vezân	Murabba’/3		---/---/---/---/---	
136 b	Gafûri	Çün bahâr irüp secerler sebz ü revnaķ-gîr olur Âyet-i şun’-ı Ḥudâyî her varaķ tefsîr olur	‘Aşık-ı şâdık isen terk eyle ḡab u raḡatı Ey Gafûri ṭâlib-i didâr olan şeb-gîr olur	Gazel/5		---/---/---/---/---	
137 a	İķbâli	Şermsâr itme Ḥudâya rûz-ı maḡserde beni Ḥürmetine ḡâtemiñ yaķdurma düzaḡda beni Muşarraḡam ben ḡünâhıma muķırrım cürmüme Enbiyâ vü mürselin içre ḡacil itme beni	Şimdilik İķbâliya ṭaldım ‘amîķ-i ḡayrete Luṭfîle destimi al yâ Rabb düşdüm ḡurbete Dilerisen ḳo caḡıme dilerisen cennete Eyzan	Murabba’/3		---/---/---/---/---	
137 a	Mışrî	‘Âlem-i ârâyı buldum ‘âlem-i ârâ menem Mâlik-i kevn ü mekânım tâc-ile Dârâ menem	Ger bu ḡün ‘İsâ dem-i Mışrî cihân-ı ‘âlemi Mürdeler zinde ider ol cânile cânâ menem	Gazel/6		---/---/---/---/---	
137 b	Yaḡyâ	Ey ḡalife kul isen Mevlâ’ya gündüz şâ’im ol Uyumaḡlı geceler tâ şubḡ olunca ḳâim ol Cân u dilden sev Ḥudâyî ḡidmetinde dâim ol Eyyühe’-n-nâs ‘an-mevâķi’ câ’enâ şehri’ş-şiyâm Merḡabâ yâ şehri-rahmet merḡabâ yâ şehri-nür	Leyle ü Ḳadr içre nâzil oldı ol Ḳur’an-ı nür Şavm-ı Ḳur’an u terâvih ile şerḡ oldı şudür Nür-ı Kur’an nur-ı şiyâm eyledi Yaḡyâyı nür Eyzan	Muhammes /3		---/---/---/---/---	‘Acem ‘Aşiran
138 a	Muhyî	‘Arz it cemâlün göreyim ey mâh-ı tâbân Muştafâ Ref’ it niķâb-ı rüyuḡı şems-i dirâḡşân Muştafâ	Medḡ eylemek seni muḡâl meddâḡun oldı zü’l-celâl Muhyî ḳuluna kıl vişâl ey Ḥaķķa miḡmân Muştafâ	Gazel/5		---/---/---/---/---	İlâhî
138 a	Şeyh Cemâlî	Tâ ezelden sen benümle ‘ahd ü peymân eyledün Gizleyüp ol ḡüb cemâlün yine pinḡân eyledün	Şeyḡ Cemâlî ağlamaḡdan gözlerine ḳan dolar Yiri göḡi ‘arş u kursî dostu seyrân eyledün	Gazel/6		---/---/---/---/---	
138 b	Nahîfî	Ḥasret-i dergâh-ı faḡr-i ‘âlem ile dem-be-dem Dilde dâḡ-ı iştiyâķ u dîde-i giryânda nem Tâ-be-key biyhüde ḡeşt-i deşt-i miḡnet eyleyem Key büved yâ Rab ki ‘azm-i Yesrib ü Baḡḡâ konem Geh be-Mekke menzil ü geh der Medîne câ konem	Zât-ı pākün miḡḡat-i mevlâ ile mevşûf iken Kimde vardur miḡḡatünḡde bâri-i başt-ı suḡan Bu Nahîfî’nün ḡabül it ‘özrin iḡsân eyle sen Mürdem ez şevk-i tü ma’zûrem eger her laḡza men Câmîasâ nâme-i şevk-i tu-râ inşâ konem	Tahmis /7		---/---/---/---/---	Tahmis-i Nahîfî Efendi ber Câmî der Maķâm-ı Ḥüseynî-i ‘Aşiran

Tablo 5
Mensur Bölümün MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Syf. Nu.	Müellif	Eser Adı	Başı	Sonu	Konu	Açıklamalar
94 b	-	-	Alıc : ʿArabça zuʿrür dirler. Oğul Otı : Eṭibbā bādrencüye dirler.	Qıma : ʿArabça Hına dirler. Meşhurdur. Ṭabîʿatı muʿtedildür.	Şifalı Bitkiler	Alfabetik sırayla 105 adet bitki adı yazılarak Arapça karşılıkları ve özellikleri kaydedilmiştir.

BÖLÜM 2: MECMÛ'ATÜ'L-EŞ'ÂR'IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Şiirlere sırayla numara verilmiş, varak numaraları metnin içinde ve sol kenarda belirtilmiştir: (75 a, 90 b). Şiir, bentlerden oluşuyorsa bentler ayrıca romen rakamı ile numaralandırılmıştır.
2. Metin içinde her beyite, dörtlüğe ve bende sıra numarası verilmiştir.
3. Farkların gösterildiği dipnot alanında her beyitin 1. mısraı “a”, 2. mısraı “b” şeklinde gösterilmiştir. 1a: 1. beyit a mısraı gibi. Bentler ise mısra sayısına uygun olarak alfabeyle göre harflendirilmiştir.
4. Vezinler, metin başında *italik* yazılarak gösterilmiş, ayrıca takti çizgileri gösterilmemiştir.
5. Mecmua içerisinde tekrar edilen şiirler dipnotta belirtilmiştir.
6. Metne ait olan şiir başlıkları bütünüyle büyük harfle yazılmıştır. Metinde olmayan ilgili tüm başlıklar ise okuyucuya yardımcı olması düşüncesiyle tarafımızdan eklenmiş ve köşeli parantez içinde verilmiştir: [Zamîrî], [Rüşdî] vb.
7. Metin başlıklarında yer alan bestekâr isimleri şairle karıştırılmaması için *italik* olarak yazılmıştır: *BABA TĀHİR*, *SEMĀ'Ī-Ī 'KADRĪ* vb.
8. Kenarda yazılmış metinler varsa önce sayfa içindeki metinler, sonra kenardaki kısımları okunmuştur.
9. Metinde yer alan Arapça ve Farsça şiirler orjinal haliyle ve sırasıyla metne yerleştirilmiş, bu şiirlere ayrıca numara verilmemiştir.
10. Mecmuadaki metinleri, dîvân vb. diğer kaynaklardaki şekillerle karşılaştırırken, karşılaştırma yapılacak metinlerin bilimsel bir kaynak olması (kitap, tez, makale, bildiri vb. ilgili akademik çalışma) göz önünde bulundurulmuştur.
11. Karşılaştırma yaparken farklar konusunda anlam ve vezne göre değerlendirme yapılmıştır. Kelimelerin her ikisi de anlam ve vezne uygunluk gösteriyorsa bu durumda mecmua esas alınmış, farklılıklar dipnotta gösterilmiştir. Farklılıkları göstermek için iki şekil arasına “:” işareti konulmuştur. Aynı mısradaki yer alan farklar arasına ise “/” işareti konulmuştur.

12. Mecmua ile karşılaştırma yapılan eserde yer alan şiirlerin beyit sıralamasında mecmua esas alınmış ve farklılıklar dipnotta belirtilmiştir.
13. Karşılaştırmada bulunmayan kelime, mısra, beyit veya nazım şeklini belirtmek için dipnotta (-) işareti kullanılmıştır. Dîvânda bulunmayan bir ibare (-D), mecmuada bulunmayan bir ibare ise (-M) şeklinde gösterilmiştir.
14. Karşılaştırmada kullanılan, taranan eserlerin künye bilgileri, eser adı ve sayfa numarası şeklinde kısaltma yapılmış, eserin ayrıntılı künye bilgileri *Kaynakça* bölümünde verilmiştir.
15. Mecmuada olan şiir, dîvân vb. ilgili kaynakta bulunuyor ise, ilgili şiir numarası dipnot alanında verilmiş ve kaynak kısaltması-sayfa numarası şeklinde gösterilmiştir:
228 Sabrî D., s.177
16. Mecmuada olan şiir, dîvân vb. ilgili kaynakta bulunmuyor ise dipnotta belirtilmiştir. Ayrıca, şairin dîvânına hiçbir şekilde ulaşamamış ise bu durum da dipnotta belirtilmiştir.
17. Mecmuada olmayıp ilgili dîvânda olan beyit veya beyitler metne dâhil edilmemiş ayrıca dipnotta da gösterilmemiştir. Mecmuada olup ilgili dîvânda yer almayan beyit veya beyitler ise dipnotta -D şeklinde veya ilgili kaynağın kısaltması şeklinde gösterilmiştir.
18. Karşılaştırma yaparken kelime düzeyindeki farklar,
“ turur: durur **D.** , günâhın: günâhı **M.** “ şeklinde gösterilmiştir.
19. Metinde bulunan vezin hataları, kafiye kusurları, noksanlıklar, eklemeler, metin tamirleri vb. problemler, mümkün mertebe giderilmeye çalışılmış, ilgili teklifler metinde köşeli parantez içinde verilmiş ve bu tür problemlere dipnot alanında ayrıca dikkat çekilmiştir.
20. Bir şekilde tahrifata uğramış kelimeler metinde (...) işaretiyle gösterilmiştir. Okunduğu halde anlamlandırılmayan kelimelerin yanına ise (?) işareti konulmuştur.
21. Arap alfabesindeki noktalı harfler yanlış yazılmış veya noktaları hiç konulmamış ise bu durumda doğru ve uygun olan şekillere yer verilmiştir.

22. Mensur metinlerin transkripsiyonunda, okuyucuya yardımcı olur düşüncesiyle noktalama işaretleri kullanılmış ve paragraf uygulamasına gidilmiştir.
23. Boş olan sayfalar için “-“ işareti kullanılmıştır.

2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. 18. yy öncesi döneme ait şiirlerin yer aldığı mecmuada Eski Anadolu Türkçesi söyleyiş özelliklerini koruyan klasik imlâya başvurulmuştur.
2. Çeviriyazıda bilimsel eserlerde kullanılan transkripsiyon sistemi kullanılmıştır. (Bk. MEB İslam Ansiklopedisi Transkripsiyon Sistemi)
3. Farsçadaki “vâv-ı ma’dûle”ler ~ işareti ile gösterilmiştir: ḥâb içre o meh
4. Farsça kelimelerdeki “vâv-ı mechûle”lerin ünlüleri med olan yerler dışında kısa ünlü olarak yazılmıştır: hod, hoş, hurşîd vb.
5. Bazı kelimelerin sonlarında bulunan “elif-i maksûre”ler “ye” harfiyle yazılmış ise i’li, “elif” harfiyle yazılmış ise a’lı şekliyle okunmuştur: Mûsî-Mûsâ vb.
6. Vezin gereği zihaf yapılması gereken uzun ünlü seslerde var olan uzunluk korunmuştur. Aynı durum imâleler için de geçerli olup şapka kullanılmamıştır.
7. Kalın ünlü ile başlayan kelimelerde “d” sesi genellikle (د) ile yazılmış olup metindeki şekil esas alınmıştır. “tag”, “togrı” örneklerinde olduğu gibi. “dilkü”, “ditrer” örneklerinde ise d’li yazılışlar korunmuş böyle durumlarda metne müdahale edilmemiştir.
8. “gonca” kelimesi metin içinde hem “c”li hem de “ç”li şekilde kullanılmakta olup c’li şekil tercih edilmiştir. “nice” kelimesi ise metinde miktar bildiren anlamıyla yer aldığına ç’li; “nasıl” anlamında kullanıldığında ise c’li olarak yazılmıştır. Ayrıca “pençe” kelimesi “cim” harfiyle yazılmış olsa da “pençe” şekli tercih edilmiştir.
9. Şahıs, yer, eser, gezegen vb. özel adlar tevriyeli kullanılmış olsa da büyük harfle yazılmıştır. Ek almaları durumunda ise ekler kesme işareti ile ayrılmamıştır. Mısra başları da büyük harfle yazılmıştır.
10. Dürr ve Hakk gibi muzaaf kelimeler mısra içinde vezin gereği tek veya çift ünsüzle okunmuştur.
11. K’ola, nic’olur, n’eylesün, n’ola gibi büzülmeler kesme işareti ile ayrılarak gösterilmiştir.

12. Yönelme ekinin a'lı okunuşu tercih edilmiştir: "kenâra", "karâra", odlara vb.
13. Vasıta eki ve bağlaç olan "ile" metinde birleşik ise (-) işaretiyle eklenmiş olduğu kelimeyle birlikte yazılmıştır: cevr-ile, 'ışk-ıla vb. Metinde "bile" ve "birle" şeklinde yer alıyorsa ayrı yazılmıştır: Hüzün birle, ... vb. Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan "le, la" gibi yapılar bitişik yazılmıştır. 'aşkunla, ..vb. "ile" bağlama görevinde ise metinde birleşik de olsa ayrı yazılmıştır: Leylâ ile Mecnûn, ' Abûs çehre ile bed-likâ vb.
i- fiili ile oluşmuş ekler metinde birleşik ise (-) işareti konmak suretiyle bitişik yazılmıştır. Yakar-idi, derd-imiş, vb. Metinde ayrı ise ayrı olarak yazılmıştır. Ayrıca vezin gereği ayrı yazılması mümkün olmayan "dı, di, mış, miş, sa, se" gibi yapılar bitişik yazılmıştır. Olaydı, yanardı, sevinürmiş, yaraşursa, yohsa, ... vb.
14. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralı gösterilmeyip, metindeki şekillerine sadık kalınmıştır. İtdükce, yandıkca, ... vb.
15. Farsça ön ekler "-“ ile ayrılmıştır: bî-çâre, nâ-hoş, be-nâm, bâ-safâ, ber-devâm,
16. Son ekler bitişik yazılmıştır: âteşgâh, gülistân, gülşen, cûybâr, derdmend, hûşyâr, gamgîn, sitemkâr vb.
17. Atıf edatı ile yapılan birleşik isimler arada vâv varsa ayrı yazılmıştır: güft ü gû, cüst ü cû, berg ü bâr, hân u mân, târ u mâr vb. Vâv yoksa bitişik yazılmıştır: güftgû, cüstcû, hân mân, târmâr vb.
18. İkilemenin ortasına gelen ek ayrı gösterilmiştir: dem-â-dem, câ-be-câ, dest-be-dest, ser-tâ- ser, ser-te- ser, keş-me-keş.
19. İki isimden oluşan birleşik sıfatlar ve birleşik isimler "-“ ile ayrılmıştır: lâle-gûn, gül -fâm, gül-rû, gonca-dehen, lâle-ruh vb.
20. Bir ismin ardından Farsça bir fiilin geniş zaman kökü, fiilin geçmiş zaman kökü, fiilin geniş zaman kökünün -ân eki almış hali, fiilin geçmiş zaman kökünün -e eki almış halinin gelmesiye oluşan birleşik sıfatlar da "-“ ile ayrılmıştır.
21. Geniş zaman kökü ile kurulan birleşik sıfatlar '-“ ile ayrılmıştır: dil-ber, meclis-ârâ.
22. Geçmiş zaman kökü ile kurulan birleşik sıfatlar: jeng-âlûd, nâz-perver, reh-âverd.
23. Geçmiş zaman kökünün -e eki almış hali ile kurulan birleşik sıfatlar: dil-dâde, nev-resîde, nev-nüvişte.

24. āftāb-āfitāb, āsmān-āsumān, āšnā-āšinā gibi kelimelerde medli okunuşlardan kaynaklandığı ileri sürülen ses türemeleri gösterilmiş ve āsumān, āfitāb, āšinā gibi şekilleri tercih edilmiştir.
25. Metinlerde y’li veya y’siz kullanılan “hemze”nin “y”siz şekli standart bir kullanım sağlamak amacıyla tercih edilmiştir: dā’im, cā’iz, kâ’il
26. Metinde yer alan kapalı e’lerin i’li kullanımları esas alınmıştır: ‘gice’, “dimek”, “yimek”, “yiyüp”, “tiz”, “yir”, giçdi” vb.

2.3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 6
Transkripsiyon Tablosu

ء أ	a, e, ’	ش	ş
آ	ā, a	ص	ş
ب	b	ض	z, đ
پ	p	ط	ṭ
ت	t	ظ	ẓ
ث	ṯ	ع	’
ج	c	غ	ġ
چ	ç	ف	f
ح	ḥ	ق	q
خ	ḫ	ك	k, g, ŋ
د	d	ل	l
ذ	ẓ	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, o, ö, u, ü, ū, ō
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	ی	y, ı, i

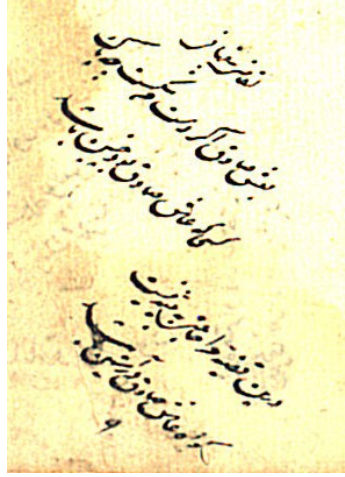
2.4. Karşılaştırmalı Metin

71 a

نیل
صیحه ج مین باکل از چو کت کت
نا کله دین با بر چو کت
کل نوز که از است نوز کول
چ عان عین کت
۴

نوز
نوز کول مین کت
چ کول مین کت
نوز کول مین کت
نوز کول مین کت
۴

نوز کول مین کت
نوز کول مین کت
نوز کول مین کت
نوز کول مین کت
۴



71 b

1

TESDİS-İ VECHİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Hārlar ol gül-izārı sīnesine şarmasun
Bāğ-ı hüsnuğ meyvesin zāğ u zağanlar dermesün
Yanına seni alup ağıyār gögsin germesün
Fırqat-i mihr-i ruhuğ qalbe kesāfet virmesün
Āfitāb-ı tal' atuğ cānā zevāle irmesün
Māh-ı tābānsuğ Hudā eksikligüñ göstermesün

- 2 Taşa toprağa sürüp rū-yı elem-fersūdumuz
İrgürüp çerh yerine nāle'-i pür-dūdumuz
Çeşmeler gibi ağıdup eşk-i hūn-ālūdumuz
Haq te'ālādan budur gündüz gice maqşūdumuz
Āfitāb-ı tal' atuğ cānā zevāle irmesün
Māh-ı tābānsuğ Hudā eksikligüñ göstermesün

1 Şaire âit bir divân tespit edilememiştir.

- 3 Māh-rūlar ḥāk-pāyūñ olsa itme iltifāt
Gün gibi rif' atde ol durduqça dura kā' ināt
Mürde diller pertev-i ḥüsnüñle bulsunlar ḥayāt
Burc-ı ḥüsn üzre ruḥuñ mihrine Ḥaḳ virsün şebāt
Āfitāb-ı ḥal' atuñ cānā zevāle irmesün
[Māh-ı tābānsuñ Ḥudā eksikligüñ göstermesün]
- 4 Sende ḥatm oldu melāḥat sende ḥatm oldu kemāl
Māh-rūlar içre olmaz saña dünyāda mişāl
Cism-i pāküñ nürdan ḥalḳ eylemiş ol zü'l-cemāl
Māh-ı nev gibi cemālüñ bedr olup bulsun kemāl
Āfitāb-ı ḥal' atuñ cānā zevāle irmesün
[Māh-ı tābānsuñ Ḥudā eksikligüñ göstermesün]
- 5 Gün gibi şehir-i melāḥat birle bulduñ iştiḥār
Yüzüñe mihr-i cihān-ārā dir isek **Vechī**-vār
Seyr iden rüy-ı şafā-bāḥşuñ olur ḥayrān u zār
Ḥüsn-i dūd-efsūnuñı kim görse dir bī-iḥtiyār
Āfitāb-ı ḥal' atuñ cānā zevāle irmesün
[Māh-ı tābānsuñ Ḥudā eksikligüñ göstermesün]

72 a

2

RÜŞDİ BEGZĀDE

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Şimdi ehem muvāneset-i hem degil midür
Feyz-i neşāt u ḥāşş u e' amm ğam degil midür
- 2 Dil külḥan-ı pür-āteş ü sine muhibb-i āh
Çeşm-i ğumūm-ı dīdede nem yem degil midür
- 3 Baḳsañ hezāra fikr-i belā-yı firāḳ-ile
Şemm-i gül-i laḫif-i çemen sem degil midür

2 Şāire āit bir divān tespit edilememiştir.

- 4 Her pür-cefānuḡ olmaġa tā-ḡaṣr esiri hep
‘Uṣṣāka dām o perçem-i pür-ḡam degil midür
- 5 **Rüşdi** Sikenderāne šehen-šāh-ı ṡab‘ ıḡa
šimdi cihān nazm-ı müsellemedegil midür

3

[Rüşdi]

VELEHU

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

- 1 Dilber ruḡun ki dillere bī-perde gösterir
Tāb-ı cemāli cünbüš-i ḡāverde gösterir
- 2 Gör šerm-i ‘aşkı hem-dem-i ehl-i dil olsa da
Ol tıfl-ı šūḡ kendüyi rem-gerde gösterir
- 3 Destinde šan bir āyine-i šāfdur hemān
Sāḡi cihānı ādeme sāġarda gösterür
- 4 Fānūs-ı çarḡ devr iderek šem‘-i mihr ile
Naḡš-ı derün-ı tıresini berde gösterir
- 5 **Rüşdi** metā‘-ı nazmını hep ḡāst-ġārına
Bāzār-ı naḡd-i ṡab‘ ı süḡan-verde gösterür


3 šāire āit bir dıvān tespit edilememištir.

4

[Rüşdî]

LEHU

mef'ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Meftûnı olmasa dil-i nâşâd-ı ' andelîb
Olmazdı beste her güle feryâd-ı ' andelîb
- 2 Şevk-i gül-ile küh-ken olsa ' aceb degül
Her tîşe-i terennüm-i feryâd-ı ' andelîb
- 3 Yoğ kayd-ı âb u dâne olaldan esîr-i ' aşk
Nezzâredür çemende güle zâd-ı ' andelîb
- 4 Müşkil degül mi faşl-ı hazân der-pey-i bahâr
Gülgeşt-i gülsitân ola mu' tâd-ı ' andelîb
- 5 Mânend-i tab' -ı **Rüşdî**-i meyyâl-i hüsn-i 
Vaşf-ı cemâlidür gülün evrâd-ı ' andelîb

5

[Rüşdî]

LEHU

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Dile fikr-i ruğ u hâlet virür geldikçe gitdikçe
Hayâl-i lâ' li germiyyet virür geldikçe gitdikçe
- 2 Rağîb-i hâra meyl itmez o gül-ruhsâr-ı nâzik-ten
Hemân bihûde bir şîklet virir geldikçe gitdikçe
- 3 Yitirdiñ bezm-i didârında piş-i şem' e pervâne
Bize her vechile gayret virir geldikçe gitdikçe

4 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

5 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

4 Kosun feryādı dil kūyunda hīç te'sīri yok ancak
 Aña hem kendine zaḥmet virir geldikçe gitdikçe

5 Sirişk-i dīdeden şermendeyüz hicrinde ey **Rüşdī**
 Hele bir pāre bir rāḥat virir geldikçe gitdikçe

72 b

6

[**Rüşdī**]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Meclise sāķī-i ferḥunde-ḳadem gelmez mi
 Ĝam gidüp şādī-i şūrīde-şiyem gelmez mi

2 Ehl-i dilde 'acabā şabr u sūkūn gördükçe
 Dehre hīç gitdügi evzā' a nedem gelmez mi

3 N'ola ğayr ile görüp yāri perīşān olsa
 Dil-i 'uşşāķa o ğayretten elem gelmez mi

4 Ĝamı ḳıldı bizi muḥtāc-ı 'āşā-yı pīrān
 Olsa bir tıfl-ı nev insāna herem gelmez mi

5 Hīç selāmuñla şabā gelmedi **Rüşdī**'ye daḥı
 Ḥāṭıra bir kez o ālūfte-şiyem gelmez mi

6 Şāire âit bir dīvān tespit edilememiştir.

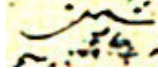


7

[Rüşdî]



VELEHU

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 O naħl-ı nāza naẓar verd-i bāğ aņılmaz hıç
Hırām-ı fāħte-i kem-sürāğ aņılmaz hıç
- 2 Açılma gül gibi ey bü'l-heves bu mecliste
Derün-ı dilde olan vech-i dāğ aņılmaz hıç
- 3 Ço men' i rind-i ħarābāti zāhida meyden
Bu devr-i cām-ı țarabda yasağ aņılmaz hıç
- 4 Benem o ' āşıķ-ı müstāğnī-i  şimden
Yanımda nāz u niyāza mesāğ aņılmaz hıç
- 5 Derende gül gideli **Rüşdiyā** berīd-i hezār
Zihī vefā vațan-ı şehri ü bāğ aņılmaz hıç

7 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Figānum hep o gül-ruhsārdan dūr olduğumdandır
Ġamum hicr-i lebinde cāma maġrūr olduğumdandır
- 2 Teraĥĥum-senc-i ĥāl-i pūr-melālim olduğu yārün
Benim dil-bendi-i hicrinde mecbūr olduğumdandır
- 3 N'ola  dilberde ġamum ĥiss itmese aġyār
Müdām endiŝe-i vaŝlıyla sūrūr olduğumdandır
- 4 ' Aceb mi kimse taĥrīb itmez ise nasīb-ı kāra
 her vechile ' ālemden maġrūr olduğumdandır
- 5 Neden **Rüşdî** bu küstāĥāne ' arz-ı ŝekveye cūr'et
Meger luĥf-ı nihād-ı yāre ma' zūr olduğumdandır

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Muĥabbetden ilāhî ol meh-i tābāna hālet vir
Beni yaĥdı aña da zerre deġlü bir ĥarāret vir
- 2 Ya vaŝlıyla sevindir ya firāķıyla helāk eyle
Ya inŝāfa getür anı ya baña şabr [u] tāķat vir

73 a

8 Ŗāire āit bir dīvān tespit edilememiştir.

9 Ŗiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

10

NĀBĪ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Cefā gördük o naḥl-i nāz-perverden vefā dirken
Bizümle 'ākıbet bīgāne çıkdı āşinā dirken
- 2 Göñül bir cām-ı jeng-ālūde döndi köhne revzende
Zamān-ile aḡa āyīne-i 'ālem-nümā dirken
- 3 Bizümle hep zebān-ı ḡaṇçer ile söyleşür şimdi
Ser-i rehde düçār olduḡça evvel merḡabā dirken
- 4 Ne deñlü ıztırāb itdikçe ol deñlü esīr olduḡ
Bulayduḡ 'uḡde-i çīn-i cebīninden rehā dirken
- 5 Ne lāzımdur düşürmek şı' ri Nābī kayd-ı 'iḡlāḡa
Bu deñlü bī-tekellūf sāde şı' r-i dil-güşā dirken

11

[Nābī]

VELEHU

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

- 1 Bir sūz ile dil nāle-i mestāne mi çeksün
Bülbül çekecek bārı da pervāne mi çeksün
- 2 Ey dil ḡoya tā' zīri o tesbīḡ ile zāhid
Varsun der-i meyḡānede peymāne mi çeksün
- 3 'Āşıḡ ṡaleb-i meyle ḡarābāta mı düşsün
Bir gevher içün şıḡlet-i vīrāne mi çeksün

10 Nābī D., s.928

11 Nābī D., s.924

- 4 Merhem mi osun dıına elmas dururken
Ol dıire-i devlete bigane mi eksun
- 5 **Nabi**'ye duer gua-i 'alem dile dumez
Huyar ururken am divane mi eksun

12

[**Nabi**]

VELEHU

mef'ilun me'ilun me'ilun me'ilun

- 1 Ne dem ol u idp et-i gulistn gosterur kendin
emende gul de bulbul gibi naln gosterur [kendin]
- 2 Ta'ala'llah ne husn-i hu-berdur kim goren 'aık
Mial-i uret-i divar hayrn gosterur kendin
- 3 Ne deqlu zamhar- har ise gul ba- 'alemde
Yine manend-i da- sine handn gosterur kendin
- 4 Meger buy- dil-vizin diri eyler gedalardan
Ki gelduke aba zulun perin gosterur kendin
- 5 Ne 'aık-dostdur gor em' -i am-efruzı kim da'ım
Beray- hatır- pervane suzn gosterur kendin
- 6 aba-asa yuzi aık derun pak iden **Nabi**
Yine gerdun gibi alude-damn gosterur kendin

4a dururken: ururken **D**.

12 Nabi **D**., s.929

5 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

6 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

13

[Nābī]

VELEHU

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

- 1 Vir ḥandeye ruḥṣat leb-i gül-fām görünsün
Kām-ı dil-i rindān-ı mey-āṣām görünsün
- 2 Surḥ eyleyelüm rüyuḡı vir ḥandeye ruḥṣat
Ol mīve-i nāzük niçe bir ḥām görsünsün
- 3 Besdür bu direng-i eṣer ey āh-ı sebük-rev
Bir kez ne var ol şūḡ bize rām görünsün
- 4 Çerḡüḡ biri birini muḡiṡ olduḡın aḡla
Meyḡānede bezm içre döner cām görünsün
- 5 Nābī benüm ancāk görünen çeṣmüne çerḡüḡ
Bir kerre dişe zümre-i nā-kām görünsün

73 b

14

ŞARQI- NĀ'İLĪ MERḤŪM

mefā'ilün mefā'ilün fe'ülün

- 1 Geçer fūrkat zamānı böyle ḡalmaz
Şaḡ olsun sevdüḡüm Mevlā kerīmdür
Oḡulmaz yāreler bitmez iṣ olmaz
Şaḡ olsun sevdüḡüm Mevlā kerīmdür
- 2 Olursa ḡazret-i Ḥaḡdan 'ināyet
Gül-i şad-berg olur her dāḡ-ı ḡasret
Gider fūrkat gelür eyyām-ı vuşlat
Şaḡ olsun sevdüḡüm Mevlā kerīmdür

13 Nābī D., s.933

2a ḡandeye: bŷseye D.

14 Nā'ili D., s.493

3 Olursa mevc-i ğam her bār hā' il
Olur şāhid hüveydā kām hāşıl
Çıkar bir gün kenāra zevrağ-ı dil
Şağ olsun sevdüğüm Mevlā kerīmdür

4 Tek ü tenhā belā deşinde her dem
Ne hem-rāh isterüm ne yār-ı hem-dem
Bulur bir gün nihāyet menzil-i ğam
Şağ olsun sevdüğüm Mevlā kerīmdür

15

[Nā'ili]

VELEHU

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Eşer-i nāle-i şebgīrūmden
Şağın ey şūh-ı cefā-pīşe şağın
Āteş etdūğ beni te' şīrūmden
Şağın ey şūh-ı cefā-pīşe şağın

2 Ter düşüp dūd-ı siyāh-ı dilden
Olma āzurde nigāh-ı dilden
Eşer sūziş-i āh-ı dilden
Şağın ey şūh-ı cefā-pīşe şağın

3 Ğoncesin hāra hem- āğūş olma
Bezm-i bīgānede mey-nūş olma
Hem-zebān ol dile hāmūş olma
Şağın ey şūh-ı cefā-pīşe şağın

15 Nā'ili D., s.489

3a Ğoncesin: Ğonce-veş D.

16

[Nā'ili]

VELEHU

mefā' ilün mefā' ilün

1 'Ādu beñzer nifāk etmiş
Bizümle yār söyleşmez
Lebiyle ittifāk etmiş
Bizümle yār söyleşmez

2 Olup hışmıyla gülgün-püş
Bir iki şāğar etmiş nüş
Be-kef şemşir ü leb hāmuş
Bizümle yār söyleşmez

3 Düşersün pāyine tenhā
İdersün āh u [vā]veylā
Ne çāre ey göñül ammā
Bizümle yār söyleşmez

17

NĀBĪ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 'Āşığa nāzdan ol āfet-i devrān dönsün
Bu revişden olur elbette peşimān dönsün

2 Sīne germek nigeħ-i yāra қatı müşkildür
Dönsün ol dā' iyeden 'āşık-ı hayrān dönsün

16 Nā'ili D., s.489

3b İdersün : Edersün D.

17 Nābi D., s. 919

- 3 Biz dağı kendi gibi ʿ aşıq-ı ser-geştelerüz
Haşre dek üstümüze günbed-i devrân dönsün
- 4 Hele bir kerre de görmüş olalum dīdārın
Bezme gelsün de yine cām-ı dıraḥşān dönsün
- 5 Sīnemüz çāk ile miḥrāb idelüm tā ki bize
Āhen-i kıble-nümāveş dil-i cānān dönsün

74 a

18

NĀBĪ

mefʿ ūlū mefāʿ ilū mefāʿ ilū feʿ ūlūn

- 1 Ey dil sitem-i dehrden āzād olamazsın
Mādām saña dil dinilür şād olamazsın
- 2 Dergāhına yüz sürmeyicek pīr-i muğānuḡ
Şāyeste-i keyfiyyet-i irşād olamazsın
- 3 Etdün yirüñi reh-güzer-i seyl-ı melâmet
Ey ḥāne-i sāmān dağı ābād olamazsın
- 4 Hem-rengsün ey baḥt-ı siyeh zülf-i bütāna
Ammā nʼideyüm öylece berbād olamazsın
- 5 Elbette olursun yine bir āfete meftün
Ḥālün budur ey Nābī-i nā-şād olamazsın

3a kendi: kendü **D.**

3b devrân:gerdān **D.**

18 Nābī **D.**, s. 930

19

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Göñül teklifsiz ol mest-i nā-mestūra şunmazsın
Ezelden meşrebüñdür ħān-ı bī-destūra şunmazsın
- 2 Düşelden jāle-veş bu ħākdāna āferin ey dil
Diküp göz süfre-i gerdūna nān [-1 hora şunmazsın]
- 3 Göñül bilmem niçün bī-zülf olan ruhsāra bakmazsın
Bu fermāngehde tuğrādan tehī menşūra şunmazsın
- 4 Bizi öldürdi ħam muṭrib kerem [kıl] al ele nāyı
Ser-ā-ser mürdedür 'ālem daħı sen şūra [şunmazsın]
- 5 Tehī ḳalmış nemekdān-ı ümīdün Nābīyā bilmem
Niçün dest-i niyāzuñ sine-i pür-şūra şunmazsın

20

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Hirās-ı āh-ı serdüm zülfin ayırmaz 'izārından
O sermā-dīde ħitmez muttaşıl āteş kenārından
- 2 Olur bisyārī-i 'aksine bā' iş yoħsa ol bī-raħm
Ḫazer itmezdi mir'āt-ı derūnum inkisārından

19 Nābī D., s.930

2a [-1 hora şunmazsın]: -M

4a [kıl]: -M

4b [şunmazsın]: -M

20 Nābī D., s.926

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

- 3 Beḳā-yı sūziş-i ‘uşşāḳı iş‘ār itdi Mecnūn'uñ
Çıḳan sūnbül-şıfat dūd-ı dili ḥāk-i mezārından
- 4 Gelür bir gün beni pā-māl-i nāz eyler ümīdiyle
Dü çeşmüm naḳş-ı pā-mānendi gitmez reḥ-güzārından
- 5 Ruḥ-ı pür-tāb-ı yāri gördi mihr ü māh Nābī'nün
Bir iki ḳatreāsā düşdi çeşm-i i‘tibārından

21

[Nābī]

LEHU

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

- 1 Dest-i sitemle yıḳma dilün tīre-ḥānesin
Ṭaḡıtma şāhbāz-ı ḡamuñ āşiyānesin
- 2 Kaşdum hemān ḥikāyet-i baḥt-ı siyāhdur
Ey dūd-ı āh sen arada bir bahānesin
- 3 Bir zaḥm-ı cān-sitān olacaḳ tīre degmedük
Çoḳdan göñül ḥādeng-i cefāya nişāne[sin]
- 4 Bir kerre baña gelmedün ey sāḡar-ı neşāt
Bildüm ki sen de tābi‘-i devr-i zamāne[sin]
- 5 Ruḥsār-ı yāri ḥāl-i ḥırāmında seyr idüp
Bālāya çekdi āteş-i ḥasret zebāne[sin]

3 Bu beyit a.g.e.’de 2. beyittir.

21 Nābī D., s.923

1a Ṭaḡıtma: daḡıtma **D.**

2a ḥikāyet: şikāyet **D.**

5b ḥasret: āhum **D.**

6 Hāmūş-ı şerm olurdı seher ‘ andelîb-i zâr
Pervānenün göreydi niyāz-ı şebānesin

7 Yārān-ı nazm hep taraf-ı tāze tutdı lîk
Nābî-i haste-dil taraf-ı ‘ aşîkānesin

74 b

22

LÜĞAZ-I SÜKKERİ

mefâ‘ilün fe‘ilātün mefâ‘ilün fe‘ilātün

1 Ne tırfe-meşreb olur kim hemîşe şālîh ola
Gehî şalâh-ile gâhî fesād-ile bāde

2 Şalâh hâline ehl-i fesād dil-beste
Fesād hâline ehl-i şalâh dil-dāde

23

TIFLİ

Ahreb

Ey kân-ı kerem zebün-ter ü ‘ āsiyem
Şüretde egerçi gayrıdan pür-zîbem
Bağma üzerimde cāme vü kaftāne
Billāh zükürt ü kāmran-ı terkîbem

24

MEYYÂL

Ahreb

Her şüret için dil niçe bir deyr olsun
Varsun o büt-ārām dil-i gayr olsun
Haţtın göricek terk idüp ol şūha didüm
Ey yâr-ı sitemkâr giceğ hayr olsun

22 Sükkerî D., s.281

23 Tıflî D., s.354

24 Esrar Dede T., s.364

a deyr: devr **Esrar Dede T.**

c şūha didüm: şūhı didem **Esrar Dede T.**

d sitemkâr: cefâ-kâr **Esrar Dede T.**

25

NĀ'İLĪ

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

1 Ğāret-i h̄'āb için ki dest şunar
Dāmen-i zūlfine nesīm-i seher

2 Maşrıq-ı cāma h̄'ābdan o perī
Āfitāba ya toğ ya toğdum der

26

ḲİṬ' A-I NĀBĪ

Ahreb

Būs eylemedür dehānuñı niyyetimüz
Gencīne-i ğaybden gelür kısmetimüz
Biz h̄āk-i rehüz ziyā-yı h̄urşid gibi
Olmış tūtalum felek kadar rif' atimüz

27

[Naḥīfī]

LEHU

Ahreb

Şevkuñla **Naḥīfī** gibi pür-dāğ olayum
Tek lāle-şıfat nāmiye-i bāğ olayum
Ağyār ço reşk-ile helāk olsun hep
Dünyāda hemān senünle ben şağ olayum

25 Nā'ili D., s.480

26 Nābī D., s.1198. Dîvānda rubā'ī olarak yer almaktadır.

27 Naḥīfī D., s.645

b nāmiye-i: zīb-dih-i D.

28

NAZİRE

Ahreb

Şad zârile reşk-i bülbül-i bâğ olayum
Ser-tâbe-ka-dem lâle-şifat dâğ olayum
Mürd olsa ne gam raķib-i mekkâr ey gül-i hüsñ
‘Älemde hemân kim sen ile ben sağ olayum

75 a

29

ḤİNNALİZADE ‘ALİ EFENDİ

mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Demler durur ki vâķı‘ada görmezüz seni
Kendüñ gibi hayâlünñi biğâne eyledüñ

30

[Necâti Beg]

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

Hidâyet nûrına mâni‘ degildür cām-ı yâķütî
Ki sırça hâ‘il-i ferr-i ziyâ-yı âfitâb olmaz

31

[Himmeti]

mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

Didim ki kûy-ı yâra neyile gidersün
Sâyem lisân-ı hâlile didi sizünle biz

28 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

29 Tuhfe-i Nâilî’de Râmî(Abdurrahman Çelebi)’ye ait şiirler arasında şu şekilde kaydedildiği tespit edilmiştir (Tuhfe-i Nâilî II, s.190):

*Yıllar geçer ki vâķıada görmezüz seni
Kendüñ gibi hayâlünñi bi-gâne eyledüñ*

30 Necâti Beg D., s.244. Şiirin tamamı 7 beyitten oluşmaktadır. Bu beyit a.g.e. de 4. beyittir.

31 Riyâzü’ş-Şuarâ, s.347

32

ḤASAN ÇELEBİ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Gerek seng-i siyāh olsun gerekse atlas u dībā
Ġaraz bir bāliş-i rāhat bulunmağdur ser altında

33

[Selmān]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Sırrımı fāş eyledi ol nokta nokta hāller
Kumda oynasın begüm şimden girü remmāller

34

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

İbtidā-yı 'amelün āhiri der-piş gerek
Kār-ı evvelde kişi 'ākıbet-endiş gerek

35

NĀBİ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Nice bir girye-i hicr ile gözüm kūr olsun
'Arz-ı rüy it ki nazār ġarğ-ı yem-i nūr olsun
- 2 Şarşar-ı ġam götürür vādī-i hırmāna atar
Dil girān-bārī-i ġamdan koma mehcūr olsun
- 3 Āmed ü reft-i ġayāl-i leb-i yārün yiridür
Her zamān sinedeki zaħm ko nāsūr olsun
- 4 İtdi bir cām ile iħyā dil-i vīrān-şüdemo
Mey-fürüşuġ dilerüm hānesi ma' mūr olsun

32 Rızā T., s.68

33 Riyāzü'ş-Şuarā, s.185

34 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

35 Nābī D., s.927

- 5 Lāyık-ı devlet-i zaḥm-ı sipehi sīnemdür
Nā-maḥaller nazarından o şehūḡ dūr olsun
- 6 Günde şad ḥāne-i şabri ide tārāc hele
Nigeḡi çeşmine sermāye-dih-i zūr olsun
- 7 Nev-nüvişte ḡazelūḡ Nābī idüp dest-āvīz
Şu' arā-yı Ḥalebe söyle ki ma' zūr olsun

36

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Bize sāḡi ne ḡurşid ü ne māh-ı 'id göstereşün
Esirān-ı neşātuz sāḡar-ı Cemşid göstereşün
- 2 Göñül ey māh-ı mihr-engīz geçmez senden isterse
Felek her gice bir meh günde bir ḡurşid göstereşün
- 3 Dirīḡ itmez ne kālā istese sūdāḡer-i tevfiḡ
Göñül şūḡ-ı talebde şuret-i ümmid göstereşün
- 4 O vaḡşī āfeti şayd itmek isterse dil-i Nābī
Niyāz itdükçe tekrār eylesün te'kid göstereşün

75 b

37

RİF' ATİ ÇELEBİ

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Dehen mi ḡoḡḡa-i sükker midir nedir bilmem
Sūḡanı ḡaḡre-i kevşer midir nedir bilmem

6a şabri: ḡalbi D.

36 Nābī D., s.932

4 Bu beyit a.g.e.'de 5. beyittir.

37 Şāire āit bir dīvān tespit edilememiştir.

- 2 Ruḥunda ḥāl-i muğberi ceste ceste gören
Sipih-r-i ḥüsnde aḥter midir nedir bilmem
- 3 Küşāde dāğ mıdır cā-be-cā bu sīnemde
Ḳudūm-i ḥayl-i ğamdur mıdır nedir bilmem
- 4 Pes-i müjen-den ider pāre pāre cān u dili
Nıgeh mi tıĝ-ı cevher midir nedir bilmem
- 5 Nedir bu şı'r-i envār **Rif'atī** ṭab' uḡ
Zekā'-yı ma' nıye ḥāver midir nedir bilmem

38

NĀBĪ

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Ḥüs-n-i ṭākat-ğüdāza 'aşḡ olsun
'Āşık-ı pāk-bāza 'aşḡ olsun
- 2 Lezzet-i nāza gerçi söz yoḡdur
Līk zevḡ-i niyāza 'aşḡ olsun
- 3 Murĝ-ı cānı per açmadan ide şayd
Öyle bir şāh-bāza 'aşḡ olsun
- 4 İde şad cānı bir girişmede şayd
Ġamze-i siḡr-sāza 'aşḡ olsun
- 5 Neyleyem dil-i siyeh sitemkārı
Şeh-i ḥāṭır-ı nüvāza 'aşḡ olsun
- 6 Nükte fehm-i kelām-ı ehl-i suḡan
Şāḡib-i imtiyāza 'aşḡ olsun

7 Gerçi bu hüsne yok sözüm **Nābī**
Hüsni-ı tākāt-güdāza ʿ aşk olsun

39

[Nābī]

LEHU

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

1 Ol āfetün ser-i zülfi ham olmasun n'olsun
Görüp o hāleti dil derhem olmasun n'olsun

2 N'ola güdāhte olsa dilümde peykānı
Bu gülistāna düşen şeb-nem olmasun n'olsun

3 Hezār zaḥm-ı ğama cilvegāh iken göñlüm
Fütāde-i heves-i merhem olmasun n'olsun

4 Girişme-i mey-i luḫ ile mest olan yārün
Kem iltifāt-ı ğam-ı ʿ ālem olmasun n'olsun

5 O dil ki cāygehi ola sīne-i **Nābī**
Ḥarāb-kerde-i dest-i ğam olmasun n'olsun

40

[Nābī]

LEHU

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1 Olmadın bŷy-ı gül-i kāma meşām āmāde
Olur āġūş-ı meşāmumda zükām āmāde

2 Gāh sākīsi gehi şāġarı geh bādesi yok
Görmedüm meclis-i maḫsūdı tamām āmāde

39 Nābī D., s.923

40 Nābī D., s.1046

- 3 Sen hemān destünjü gül-çin-i niyāz eyleye gör
Dem gelür ey dil olur gülşen-i kām āmāde
- 4 Bādeyi baht-ı siyāhum ider āb-ı hayvān
Eylesem kesb-i neşāt itmeğe cām āmāde
- 5 Düşmez āgūşuna **Nābī**'nünj o vahşī itse
Zahımdan sinede biñ halka-i dām āmāde

76 a

41

[Nābī]

LEHU

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 İtdi hem-reng şabā gülşeni meyhāne ile
Germ-ğün oldı bu gün gül yine peymāne ile
- 2 Gice çok yandı başa zannum odur kim bu gice
Tutuşur şem' -i şeb-ārā yine pervāne ile
- 3 'Ahdüm olsun o perī meclise gelmezse eger
Yıķayum 'ālemi bir na' rā-i mestāne ile
- 4 Siteminden gilemend olmaz idüm neyleyüm āh
Āşnā olmasa her gördüğü biğāne ile
- 5 **Nābiyā** terk-i ħired vāsıta-i rāhat imiş
Kıatı çok meşvered itdüm dil-i dīvāne ile

41 Nābī D., s.1043

2a zannum : [...] M.

42

[Nābī]

LEHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Müşg-sāy itdi dimāğ-ı cānı gīsūlar yine
Nāfe-rīz oldı bu sevdālarla āhūlar yine
- 2 H̄āhiş-i vuşlat mı hiss itmez telāşumdan 'aceb
Mevc-hīz-i çin-i nāz olmağda ebrūlar yine
- 3 Dīde h̄āmuş-ı tegāfūl ğamze leb-rīz-i ğāzab
Fırşat-ı güftār bulmuş gibi bed-gūlar yine
- 4 Yār gülşende gül-i cām elde bülbül nālede
Vaqtidür mestāne reftār eylesin cūlar yine
- 5 Ferş-i rāh olmağ gibi ol nev-ğırāma niyyetün
Nābiyā h̄ālī degüldür bu tek-ā-pūlar yine

43

[Nābī]

LEHU

mef' ulü fā' ilātün mef' ulü fā' ilātün

- 1 Dil oldı tāze meftün bir şūğ-ı bī-vefāya
Kim kaçd-ı luğ iderken der-kār olur cefāya

42 Nābī D., s.1042

2 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

2a itmez: itse D.

3a dīde: ğamze/ ğamze: dīde D.

4 Bu beyit a.g.e.'de 2. beyittir.

5 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

43 Nābī D., s.1048

- 2 Her bir nigāh-ı nāzı yağmager-i taḥammül
Efsūs düşdi ḥātır bir böyle dil-rübāya
- 3 Ağyār-ı nā-sezāya düşdükçe ḥişşe-i vaşl
Düşmiş nigāh-ı ḥasret ʿ uşşāk-ı bī-nevāya
- 4 Gönder dil-i ḥāzīne bir kez nesīm-i vaşluḡ
Gülzār-ı derd ü ār-ı ğamdur muḥtācdur şabāya
- 5 Nev-güfteḡe Ḥulūsī virdi nazīre **Nābī**
Dil-beste-i sitemdür kâdir degül edāya

44

[Nābī]

LEHU

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

- 1 Kōma çeşm ü dilüḡ tīre dururken bezm-i dünyāda
Şuʿ ā-ı çihre-i sākī şafā-yı şüret bāda
- 2 ʿ Araḡ-rīz ḥicāb olmaz o şūḡ ancak leṭāfetden
Düşer reng-i ḥicābum rüyına vaḡt-ı temennāda
- 3 Murād āzādelikse ey gönül geḡ cāme kaydından
Tamām-ı ʿ ömre dek bir cāme besdür serv-i āzāde
- 4 Hezāran bezmden ḡalmış nice Cemʼden cüdā düşmiş
Nʼola ḥün-ābe peydā olsa çeşm-i cām-ı şahbāda

3a düşdükçe: düşdükde **D.**

44 Nābī D., s.1046

1a dururken: tırurken

5 Dutan bir dāmeni elbette maḫşūdın bulur dirler
Görenler Yūsuf'ıñ dāmānını dest-i Züleyhā[da]

6 Gelen bezm-i cihāna cümle ğamgān gitmiş ey Nābī
Birisi bulmamış bir ḫatre mey bu heft mīnāda

45

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Zecr ü ḫahr ile olup tūtī-i ğamdan hem-ḫafes

Yine ūşkvāyı ğurāb eyler ğarābet bundadır

76 b

46

NĀBĪ EFENDĪ

meḫ' ulü fā' ilātü meḫ' ilü fā' ilün

1 Nābī olup mümeyyiz-i vādī-i mūsikī
Temyīzdih-i sülük-ı reh-i efḫaş eylemiş

2 (...) Buḫūrizāde'yi terciḫ idüp aña
Ḥāfız Kōmür ḫaḫīri yine āteş eylemiş

47

[Nābī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Şimdi Bostanzāde'nün bir oğlı peydā oldı kim
Cehlile meşhūrdur maḫdüm-ı eḫberden beter

2 Fi'l-meşel ol cāhil-i dehrün sa' ādet-ḫānesi
Beñzer ol bostāna k'anda baklatü'l-hamḫa biter

5a Dutan: Tutan **D**.

45 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

46 Nābī Dīvānı'nda ve Nābī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

47 Nābī Dīvānı'nda ve Nābī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

NĀBĪ

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilātün

- 1 Yürür şitâb ile ğam hâtır-ı nizâra gelince
Heves füzün olur elbetde bir diyâra [gelince]
- 2 Ne değlü olsa şikeste kemân-ı t̄âkat-ı 'âşık
Yine taḥammül ider [dest-i] cevri-yâra gelince
- 3 Bilindi kim var imiş hârı gülşen-i 'ademün de
Bu bâġa dâmn-e-i gül-ğonce pâre pâre gelince
- 4 Selâmet ister isen çıkma baḥr-i 'aşqdan ey dil
Ki mevc-i sille-ḥor-ı redd olur kenâra gelince
- 5 Ne âb vardı dilinde ne tâb vardı gözinde
Bî-âb ü tâb idi Nâbî ğam-ı nigâra gelince

[Nâbî]

LEHU

mef'ülü fâ'ilātü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Tâ'n itme zâhid ehl-i ğamuḡ süz [u] tâbına
Bağ bağ 'izâr-ı dil-bere bağ âb u tâbına
- 2 Bülbül figâni kesme ki ne-ş'küfte ġoncenün
Düzd-i nesim girmeye tâ câme-ḡ'âbına

48 Nâbî D., s.1044

1b [gelince]: - **M.**

2b [dest-i]: - **M.**

5a dilinde ne tâb vardı gözinde: gözinde ne tâb vardı dilinde **D.**

49 Nâbî D., s.1045

1b bağ bağ: seyr it / dil-bere: dil-beri **D.**

- 3 Döndüm hamīde-ḳadd ü siyeh ser-nüvişt-ile
Mecmū^ç a-i ğamuḡ varaḳ-ı intiḫābına
- 4 Devrān aḳıtdı cevır ile seyl-āb-ı eşkümi
Bir böyle ḫānenüḡ sebab oldı ḫarābına
- 5 **Nābī** ne ḫoş zamīr-şinās oldı rūzgār
Yārūḡ nezāket-ile ṭokundı nikābına

50

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Şafā-yı dil göremem geşt-i gülşen itsem de
Neşāṭ kesb idemem cāmı gülden itsem de
- 2 O tīre ḫāne degüldür ki göḡül rūşen ola
Meh ābgīnesini cām-ı revzen itsem de
- 3 Yine müşāhede-i şūret-i murād idemem
Kenār-ı ḫavz-ı emelde nişīmen itsem de
- 4 O deḡlü dīdede ḫayret ki kendümi bilemem
Sirişki rāh-ber-i semt-i dāmen itsem de
- 5 Ol āfetüḡ yine **Nābī** derūnı germ olmaz
Cihānı āteş-i āhumla külḫan itsem de

3 Bu beyit a.g.e. de 6. beyittir.

4a eşkümi: çeşümü **D.**

4b Bir böyle: bu böyle **D.**

50 Nābī D., s.1050

2 Bu beyit a.g.e. de 3. beyittir.

2a degüldür ki göḡül: degüldür göḡül ki **D.**

3 Bu beyit a.g.e. de 2. beyittir.

4 kendümi bilemem: dāmenüm bulamam **D.**

5a ol: o **D.**

VELEHU

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Hübāna bir nigāh ki ' ayn-ı günāh ola
Aḥvāl-i ' aşıqān perişān-tebāh ola
- 2 Ser-ḥadd-i tīre-rūzeyi ser-cümle fetḥ ider
Ṭālī' gibi ki baḥt-ı nuḥūset sipāh ola
- 3 Sevdā-yı şī' re düşdi heves līk şā' irün
Ben bilmedüm ki baḥtı bu deḡlü siyāh ola
- 4 Baḥt-ı bedümle kim ruḡunun irṭibātı var
Peyvendī-i ' alāqa meger dūd-ı āh ola
- 5 Ālām-ı rü-nümāyī-i ümīdden emīn
Olsun o kim zamānede ' irfān-penāh ola
- 6 Az ḡaldı tīre-himmetī-i baḥt-ı dūn ile
Nābī ki taḥt-ı ye'se ḡiçe pādşāh ola

77 a

HÜSEYİN CĀN BERĀY -I DEVĀT - I H'İŞ

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

Üç ḡoḡḡa devātuḡda ne var dirse o māhum
Hūn-ı ciḡerüm dūd-ı dilüm baḥt-ı siyāhum

51 Nābī D., s.1048

5 Bu beyit a.g.e. de 7. beyittir.

52 Tezkire-i Üdebā, s.68

NAZİM*

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

- 1 Üç hoşka devātuḡda dedi yār ne vardur
Didüm aḡa ey Hüsrev-i Şirin-i şeker-leb
- 2 Zülf-i siyehün la' l-i lebün çeşm-i kebūduḡ
Evşāfuḡı taḡrır için üç dürlü mürekkeb

NĀBĪ

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

- 1 Dil itmedi ḡayālünḡi maḡrem eninine
Izhār-ı ḡasret eylemedi nāzeninine
- 2 Zātında gül ki sūḡte-i nār-ı ḡüsndür
ḡācet ne bülbülün nefes-i āteşinine
- 3 Bulmuş dehān-ı dilberde mānend-i noḡḡayı
Taḡsınler dilün naḡar-ı ḡurde-binine
- 4 Dilde ḡayāl-i kāmet-i yāri gören didi
‘Ar ‘ar dikildi bāḡ-ı vefānuḡ zeminine
- 5 **Nābī** senünḡle şulḡa ḡasem itdi çerḡ līk
Bir āştī-‘ adūdur inanma yeminine

53 Tezkire-i Üdebā, s.68

*Bu kıt'a Tezkire-i Üdebā 'da Hüseyn Cān'a ait olarak gösterilmiştir.

54 Nābī D., s.1051

3b Taḡsınler dilün: reşk eyledüm **D.**

5a şulḡa ḡasem itdi: itdi ḡasem şulḡa **D.**

NĀBĪ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Dil-i derd-āşinā aġyāra maḥrem yāra bīgāne
Dirīgā olmaduġ gülzāra maḥrem zāra bīgāne
- 2 Baḡa gösterdügi çin-i cebin aġyāra rüy-ı dil
Gül olmaz bülbül-i ġam-ḥāra maḥrem ḥāra bīgāne
- 3 Unutdurdu baḡa evzā' -ı cismün ġayd-ı dünyāyı
Olurmuş ġamzen bī-kāre maḥrem kāre bīgāne

[Nābī]

LEHU

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

- 1 Gül güleşeni terk eyledi şoḡbet saḡa ġaldı
Bülbül yine meydān-ı maḥabbet saḡa ġaldı
- 2 Ferhād ile Ėays eyledi ber-çide metā' ın
Ey ser bāzār-ı melāmet saḡa ġaldı
- 3 Biz dā' iye-i vuşlat ile ḥāk-i reh olduġ
Ey bād-ı şabā luḡ u mürüvvet saḡa ġaldı
- 4 Tarīk-i ' işyāna esirüz bize çāre
Ey āh-ı seḡer-ġāh nedāmet saḡa ġaldı
- 5 Mest eylemeġe ' ālemi şaḡbā-yı suḡenden
Ey ḥāme-i Nābī yine himmet saḡa ġaldı

55 Nābī D., s.10

1a zāra: yāre **D.**

2b ḥāra: yāre **D.**

56 Nābī D., s.1120

2a bāzār-ı: bāz-ı **M.**

57

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Bahār geldi yine deste cām alınmaz mı
O ğonceden bu havālarda kām alınmaz mı
- 2 alur gider mi bize itdügi bu cevı ü sitem
Sipihırden ' acabā intikām alınmaz mı
- 3 Hıa-āver olmağıla dil geer mi dil-berden
Sevādkār ise de sım-i hām alınmaz mı
- 4 İder mi gūş ' acerb ' andelībün efgānın
O ğoncenüň deheninden kelām alınmaz mı
- 5 urūr hūsn ü leāfet-i hitāba māni' ise
Ya reh-güzārına varsa selām alınmaz mı

58

[Nābī]

LEHU

DER NA' T-I ŞERİF

Ahreb

Nābī o gül-i bihişt-zıb-i nev-rüst
Olmış emen-ārā-yı gülistān-ı nuhust
Vābeste-i re'yi fat u rat-ı ' ālem
Kim māhı Şikest eyledi hem itdi dürüst

57 Nābī D., s.1112

58 Nābī D., s.1177

[Nābī]

BERĀY-I QAŞR-I BEŞİKTAŞ*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*

- 1 Seyr iden bu qaşr-ı 'ālī-ṭarḥ-ı vālā manzarı
Añmasun qaşr-ı kenār-ı cūybār-ı kevşeri
- 2 Hābbezā qaşr-ı cihān-tāb-ı felek-pīrāye kim
Oldı ser-gerdān-ı ḥüsni günbed-i nīlūferi
- 3 Mülteķāsında olup berr ile baḥruñ cilveger
Birbirine māye-i nāz eyledi baḥr u beri
- 4 İntizām-ı ṭarḥ virdi āb u ḥāke imtizāç
Cilve-i sımāsı hem-çeşm eyledi ḥuşk u teri
- 5 İntizām-ı hey'et-i ḥāşş-ı kıbābın seyr idüp
Mübtelā-yı lerze-i reşk oldı çerḥ-i çenberī
- 6 Qondı bir 'anķā mişāli āşiyān-ı devlete
Şevķden deryāya taḥrīk eyledi bāl ü perī
- 7 Būy-ı ta'ṭīr eyledi mihrüñ meşāmın rūzgār
Bezm-i iķbāle getürdi bir muşannā' micmeri
- 8 Dem-be-dem bād-ı şabānuñ luṭfuna mu' tād olup
Çeşmin açmış cānib-i deryāya her bir manzarı

59 Nābī D., s.213-214-215

7a mihrüñ: dehrün D.

- 9 Yūsufuñ pāy-ı nigāhı bend olurdı naqşına
Bulsa ger kaşr-ı Züleyhā böyle zīb ü ziveri
- 10 Olmamağ mümkün mi bülbül seyr idüp pervānede
Böyle evrāk-ı bahārı bunca verd-i aḥmerī
- 11 Gördi mi bir böyle kaşr-ı gülşen inşāf eylesün
Bunca yıldır devr ider dülāb-ı çerḥüñ miḥveri
- 12 Ḥüsni bu kaşruñ bu kāfidür ki tā' rīf eylesün
Pādişāhān-ı cihānuñ server-i ser-defteri
- 13 Eyleye bu kaşr içinde her murād üzre ḥuzūr
Şiḥḥat olsun devletiyle şevketiyle reh-beri
- 14 Eyleyince seyr için āğuş-ı çeşmümde mekīn
Nābiyā bu kaşr-ı vālā-yı humāyun-peykeri
- 15 Pā-nihāde oldı ḥāmem eyledüm tārihini
Mesned-i sulṭān Muḥammed mütteḳā-yı dāveri

60

NĀBĪ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Oldı bir naḥvet-perestüñ dil yine dīvānesi
Kim niyāz olmış şehīd-i ḡamze-i mestānesi

10a pervānede: bu sakfda **D**.

11b dülāb: tülāb **D**.

12 Bu beyit a.g.e.'de 29. beyittir.

12a eylesün: eyleye **D**.

13 Bu beyit a.g.e.'de 42. beyittir.

14 Bu beyit a.g.e.'de 43. beyittir.

15 Bu beyit a.g.e.'de 44. beyittir.

60 Nābī D., s.1114

- 2 Kāse nūş ider göñül o bezm-gāhuñ k'eylemiş
Sāğar-ı ħūrşīdi gerdān ġayret-i peymānesi
- 3 Dil çerāğ-ı encümen-pīrāy-ı bī-hūşı olur
Seng-i dest-i küdekāndur her taraf divānesi
- 4 Dil o sahbānuñ ħarāb-ı ser-girānıdur k'olur
Mihr-i 'ālem-gīr ser-pūş-ı ħum-ı meyġānesi
- 5 Devlet-i tārik-i ħırmānda Nābī eylemez
Şem' -i pür-nūr-ı ümīdi zīnet-i kāşānesi

61

[Nābī]

LEHU

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Ra' şe tıtsa n'ola endām-ı dil-i maġzūnı
Şāhid-i meyde yine gördi libās-ı ħūnı
- 2 Uralum āteşe kālā-yı ġam-ı devrānı
Yine nūş eyleyelüm bāde-i āteş-gūnı
- 3 Keşret-i nuġre-i eşküm ħaberin almış kim
Zīr-i ħāk itdi ħased mālı ile Kārun'ı
- 4 Vuşlat-ı hicr be-dünbāli ħabul itmez dil
N'eylesün ħaste olan merhem-i zaġm-efzūnı
- 5 Nice teşbīh ideyüm servi ħad-i dildāra
Nice mevzūn ideyüm mışrā' -ı nā-mevzūnı

6 N'idem āh eylesem ardınca gelür girye hemān
Nīm-āteşle ħurūşa getüren Ceyĥūn'ı

7 Ten-i ʿuryānumı taʿbīr idemez kimse benüm
Nābiyā kimse libāsa koyamaz Mecnūn'ı

62

[Nābī]

ꞖITꞖ A

Ahreb

Nābī ideyüm saĥa nedendür iʿlām
Bī-sāye nihāl-i kām̄et-i faĥr-ı enām
Resm eylemede mişāl̄ini ʿāciz idi
Zerrīn kalem-le āfitāb-ı ressām

78 a

63

[Nābī]

LEHU

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilātün

1 Ne gözde eşk-i dem-ā-dem ne dilde zārum olaydı
Şafā-resān-ı dil ü dīde bir nigārum olaydı

2 İder mi idi gönül her çerāġa kendüyi sūzān
Miyān-ı bezmde bir āteşin ʿizārum olaydı

3 Şikeste olmasa gönlümde bile sāġar-ı dāġum
Bu bezm-i ʿāleme Cem gibi yādgārum olaydı

4 Bu baĥr-ı ġamda k̄alur mıydı böyle keştī-i ĥāĥır
Kenāra çıkmaġa gönlümce rūzgārum olaydı

62 Nābī D., s.836. Divānda rubāʿī olarak yer almaktadır.

63 Nābī D., s .1118

4a k̄alur: alur

- 5 Alurdi destümi eylerdi beni hâkden berter
Huzûr-ı yârda yek zerre i' tibârum olaydı
- 6 Şadâsı çıkmaz olur ol çadeh ki ola şikest
Şikâyet itmez idüm senden inkisârum olaydı
- 7 Bilürdi qadrümi **Nâbî** zamâne cümleden efzûn
Benüm de il gibi tab' umla iftihârum olaydı

64

[Nâbî]

VELEHU

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Bir kimse hâne-i dili âbâd görmedi
Kim gördi ise hâtırımı şâd görmedi
- 2 Vaşluñ nice mürüvvet ider bilmem ey göñül
Senden o şüh nâle vü feryâd görmedi
- 3 Gül-çîn-i mañlâb eylemedi bâğbân-ı feyz
Ol dideyi ki giryeye mu' tâd gör[medi]
- 4 Ol nev-hırâm küçe-i bî-dâdın itdügin
Ömrinde cevr işitmedi bî-dâd görmedi
- 5 Dil da' vî-i teferrüd-i nazm eylese n'ola
Nâbî gibi henüz bir üstâd görmedi

5a beni hâkden: hâkden hele **D.**

64 Nâbî D., s .1116

3b mu' tâd: mu' tâb **D.**

65

[Nābī]

LEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Hıyāl-i zülf idermiş 'āşık-ı mehcür gördüğ mi
Muhabbetde bu deñlü fikr-i dūr-ā-dūr gördüğ mi
- 2 Hezārān dil gezersin ey hıyāl-i yār inşāf it
Bu seyrān itdüğün yirlerde bir ma' mūr gördüğ mi
- 3 Fedā iden gönül fikr-i humārı zevk-i şahbāya
Bu 'işretgāhda bir zevk-i bī-maħrūr gördüğ mi
- 4 Mişāl-i āb hūn-ı 'āşıkı bī-bāk nūş eyler
Ne bī-rahm olduğun ol dīde-i maħmūr gördün mi
- 5 Hezār-āsa hemān elden koma feryāduñ ey Nābī
Bu gülşende açılmaz bir gül-i mestūr gördüğ mi

66

[Nābī]

LEHU

Ahreb

Nābī eşer-i nemā degül ezhārı
Ārāyiş iden hadıka-i imkāna
Göndermede zır-i hākden tāze çiçek
Yārān-ı güzeşte bundaki yārāna

65 Nābī D. s.1114
3a iden: eyle D.
66 Nābī D. s.1228

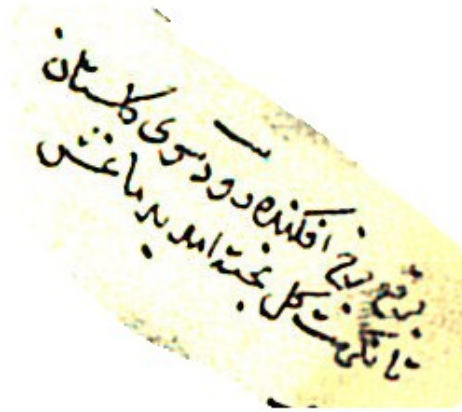
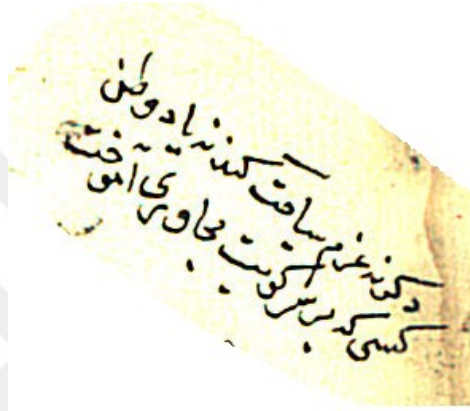
67

[Nābī]

Ahreb

Efsūs ki bir atreden olmaz efzūn
Cām-ı emelūmde mey ūn nota-i nūn
āh-ı emelūm bulursa da nev ū nemā
Hep  asinedŭr miāl-i bīd-i Mecnūn

78 b



67 Nābī D. s.1217
b mey: bāde D.

68

[Emrî]

BEYT

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Yār çāh-ı zekānum ' ayn-ı vefādır dirse

Aña ey ' aşık-ı şūrīde inanma çeñedür

69

BEYT

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Berfden püst giyer küh-ı dil-āver er idi

Āfitāb-ı ruḡ-ı cānānı ki gördi eridi

70

ḲİT' A -I NĀBĪ

Ahreb

Olma müte' accib ey dil-i nādire-dān

Gördünse dil-i çenārda sūz-ı nihān

Eksük mi olur sūz-ı dili anuḡ kim

Mersūm ola sīnesinde nām-ı ḡubān

71

[Nābī]

LEHU

Ahreb

Ol āfet-i nāz-perver ü luḡf-me'āb

Eyler nigeñiyle luḡf u la' liyle ' itāb

Ḥūn-geşte dilüñ revḡan-ı ḡandīl gibi

Bir cānibi āteş oldu bir cānibi āb

68 Emrî D., s. 333

a vefādır dirse: dir imiş D.

1b şūrīde: üftāde D.

69 Şiirin kime ait olduḡu tespit edilememiştir.

70 Nābī D., s.1216. Dīvānda rubā'ī olarak yer almaktadır.

c eksük mi olur sūz-ı dili: sūz-ı dili eksük mi olur D.

71 Nābī D., s.1175

a luḡf-me'āb: cevri-me'āb D.

c Ḥūn-geşte: Ḥūn-āb-ı D.

72

[Nābī]

FERD

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Hubān vişāle mā'il olur hürd-sāl iken
Eyler hamīde kāmētini meh hilāl iken

73

FERD

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Zerrīn kemer ki zīver-i mūy-ı miyānidur
Çengelli belde şanki gümüş kārvanidür

74

FERD

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

Sīnemde nümāyan olalı penbe-i dāğı
Sulţān-ı gamuñ yāfteli oldu konağı

75

DER HAĖĖ-I BERBER MERCĀNĪ

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

O ser-tırāşa gözüm ābgīne dükkāndur
Kenār-ı dīde firākıyle sūĖ-ı mercāndur

79 a

76

‘ÖMRĪ BEG NAŞŪĖ PAŞAZĀDE

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

O dügmeler Ėo yerinde çözümesün dursun
Tılısm-ı āyīne-bendüñ bozulmasun dursun

72 Nābī D., s.914 Şiirin tamamı 7 beyittir.

73 Şiirin kime ait olduğı tespit edilememiştir.

74 Şiirin kime ait olduğı tespit edilememiştir.

75 Şiirin kime ait olduğı tespit edilememiştir.

76 Zübdetü'l-Eş'ar, s.114

77

['Ömrî]

VELEHU

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Meded o hāli dil-i dāğdağa gösterme

Fetil-i şu' le-rübāyı çerāğa gösterme

78

BEYT

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Yine kânün-ı kadīm üzre şeh-i bende-nüvāz

İltifāt itdi baña ey dil o tersāyî-sāz

79

BEYT

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Vākı' ā 'ālem-i h'āb içre o meh-ruhsarı

Ya' nî yer gibi çeken sîneye kim düş görmez

80

BEYT

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Zîr-i destünđe zebün olmuşiken bunca nücüm

Ne 'aceb nikbeti bî-kevkeb olursun maħrüm

81

BEYT

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Berāt-ı vuşlatı ol şāh-ı hüsnuñ emr-i muħāl

Ne 'arz-ı hāle maħal var ne der-kenāra mecāl

78 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

79 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

80 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

81 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

82

VECDİ

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

1 Bu hüsnele çün nāra gire ol büt-i tersā
Dūzahta olan ehl-i hevā bī-keder olsun

2 Mālik olacaksan o güher-pāreye āhir
Ey nār-ı cehennem saña şad müjdeler olsun

83

KİT' A

fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

1 Gönlümi azar azar İbrāhīm
Alduñ ammā ki ihtiyārī degül

2 Beni bir āteşe bırakduñ kim
Nārımız vedānın şerārı degül

84

BEYT

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Her seg ol gözleri āhūyı şikār eyleyemez
Dil-i şūrīde nıgeh-bānlığı şirāne ider

85

FERD

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

Dil-i nālānı girift itdi yine ol şehnāz
Ele almağ dileyür ey dil o reste ey sāz

82 Vecdī D., s.144

83 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

84 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

85 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

86

DİGER FERD

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Bahtı bîdâr olanuñ kendüsi ger subh u mesâ
H'âb-ı nâza ne kadar çekse de kem düş görmez

87

ĶIT' A-I NĀBĪ

Ahreb

Ķalmıř deheninde şanma la' l-i mey-gün
Dāmān-ı nıgehden dökülen Ķatre-i Ķün
Ebrūsı degül telātum-ı lücce-i Ķüsn
İtmişdür iki zevraĶı ' aynıyla nigün

88

[Nābī]

LEHU

Ahreb

' AřĶunla idüp sīneyi pür-řerĶa ezel
Dibāce-i ārzūya çekdüm cedvel
Zülfinde iken alışdı dil kāküline
Ser-menzile ĶıĶdı rīsmān-bāz-ı emel

79 b

89

[NaĶřı]

**TĀRİH-İ BERĀY-I ĶOCA MUŐTĀFA PAŞA
ŐEYĶĪ ' ALĀADDĪN EFENDĪ**

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Tecellī nūrı irüřdi seĶer vaĶtinde Mevlādan
Cemāl-i Ķāzrete [...] eyledi řeyĶüm o sevdādan

86 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

87 Nābī D., s. 1218

88 Nābī D., s. 1209

89 NaĶřı D., s.244

1b Cemāl-i Ķāzrete [...]: Cenāb-ı ' İzzete ' azm D.

- 2 Hiṭāb-ı irci' iden feyz alup yüz tıtdı dergāha
 'Azizüm nūra 'ğarķ oldu ba' id oldu ehibbādan
- 3 Ānuḡ zātuḡa nūrdan serv idi gülzār-ı 'ālemde
 Muşaffā idi nūr-ı cübbesi dībā-yı ḡadrādan
- 4 Hemīşe şoḡbet-i ḡaş eyleye faḡr-i cihān ile
 Sarāy-ı cennet-i firdevs ola yāķut-ı ḡamrādan
- 5 Anıḡ yād eyledükçe gül yüziyle la' l-i nābın dil
 Fırāķ-ı hicr ile āteş çıkar 'uşşāķ-ı şeydādan
- 6 Temāşā eyleye didārını ol Rabb-i a' lānuḡ
 Maķāmı dāimā pūr-nūr ola envār-ı esmādan
- 7 Gelüp bir āteş-i ḡasret ile Naķşī didi tārīḡ
 Benim Seyyid Alāaddīn Efendüm gitti dünyādan

1091

90

ḲIT' A-I NĀBĪ

Ahreb

Çeşmi o bütüḡ ki cānı naḡcīr eyler
Müjḡanı aḡa tehyi'e-i tīr eyler
Ḳaṭṭ-ı siyehi şaḡīfe-i rūyında
Āyāt-ı zevāl-i ḡüsni tefsīr eyler

2a feyz alub yüz tıtdı dergāha: zevķ alup dergāha 'azm itdi D.

4a Hemīşe: İlāhī D.

90 Nābī D., s. 1185 Şiir divanda rubā'ī olarak yer almaktadır

91

[Nābī]

LEHU

Ahreb

Dehrün ki şafâsı maḥz-ı miḥnet görünür
Dil-beste-i luṭf bî-başîret görünür
Bî-fâ'ide bu belâ-yı pey-der-peydür
Kûteh-nazarâne ol ki devlet görünür

92

[Nābī]

LEHU

Ahreb

Bu meclisün āyâ kıanı mestāneleri
Dönmez yürimez kesildi peymāneleri
Eṭfāl-i zamāne seng-i ṭa' n atmaḡdan
Bāzār-ı ġamuḡ kem oldu dīvāneleri

93

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

Ey ḡāl pāsbānı mısuy sen o gerdenün
Kāfūr içinde ḡabbe-i dāḡil misün nesün

94

Ahreb

Kitāba müşābih itmeden eṭvārı
Maḡşūd-ı dilim degül kitābet kārı
Gördüm ki ġamuḡla murg-ı dilim uçuyor
Aḡa ḡafes itdim kafes-i destārı

91 Nābī D., s. 1188

92 Nābī D., s. 1229

a meclisün: meclis **M.**

b kesildi: çekildi **D.**

c eṭfāl-i: ebnā-yı **D.**

93 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

94 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

80 a

-

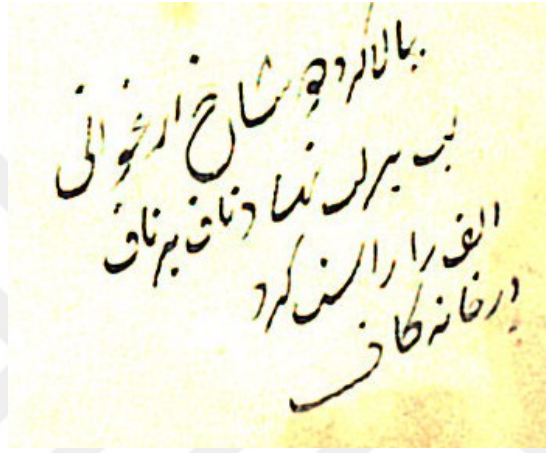
80 b

95

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Levḥ-i dilden yazdı bunu bir kerāmet şāḥibi

Saḡa 'āşık olmayanuḡ sen de olma 'āşıkı



81a

96

CEVRİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

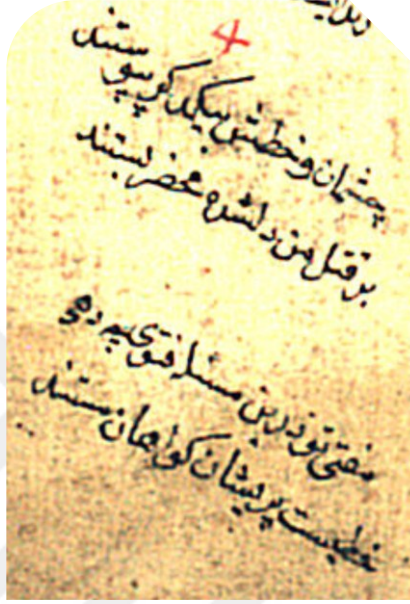
- 1 Çarḡa kılma ser-fürü iḡbāl iḡün ḡayret budur
Hem gedā hem pādīşāḡ-ı 'ālem ol devlet budur
- 2 Her ne deḡlü himmete endāze olmazsa yine
Müşterī olma metā' -ı devlete himmet budur
- 3 Ḥūn-ı dil nūş eyle 'ālem bilmesün keyfiyyetüḡ
Hem yine dürdī-keş-i meyhāne ol 'işret [budur]

95 Şiirin kime ait olduḡu tespit edilememiştir. Beytin üst tarafında "Cem' an yüz kırık toḡuzuncı raḡamda tekmil olmuşdur." ifadesi yazılıdır.

96 Cevrī D., s.196

4a 'arş u ferş : 'arşı ferş D.

- 4 Hāk-i pāy ol ʿarş u ferş-i rāh iden şāhib-dile
Rüzgârı pay-māl-i nāz kıl rifʿat budur
- 5 Hem-nişān eyle dili dil-berle sen çık aradan
Rind iseñ **Cevrī** şafā-yı meclis-i vaḥdet [budur]



97

NAḤĪFĪ

mefʿülü fāʿ ilātü mefāʿ ilü fāʿ ilün

- 1 Açduğ o māha rāz-ı dil-i mübtelāmuzu
İtdük ifāde ğamzesine müddeʿāmuzu
- 2 Āh itmek ile eglenürüz künc - i ʿaşqda
Dūd eyledük ğamuñla muḥaşşal ğıdāmuzu
- 3 Seyl-i sirişk-i pāyına yārüñ revān idüp
Ol serv-i nāza ʿarz idelüm mā-cerāmuzu

97 Naḥīfī D., s.514

3b idelüm :idelim D.

- 4 ‘ Arz-ı şadākat itmiş idük dün ol āfete
Bā‘ iş bu oldu cevriñe bildük ḥaṭāmuzı
- 5 Ḥayfā ki bir görür bizi aġyār ile ol māh
Bilmez o nev-resīde ḥulūş u riyāmuzı
- 6 Dilden remīde oldu ġam-ı ‘ aşq-ı yār ḥayf
Bīġāne itdi baḥt- ı siyeh āşināmuzı
- 7 Minnet mi var ḥuşul-ı murāda **Naḥīfā**
Eylerse Ḥaḳ ḳarīn-i icabet du‘ āmuzı

98

BAGDATLI RŪHĪ*

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

- 1 Felek ‘ aşq ehlin evvel rāh-ı ġamda ḥār u zār eyler
Döner şonra vücūduñ rūzigār-ile ġubār eyler
- 2 Belā vü miḥnet ü derd ü meşakḳat rūzgārundur
Ne eylerse muḥabbet ehline hep rūzgār eyler
- 3 Göñül gül gibi yaḳup sīnesine daġlar yer yer
O serve ġonca-veş rāz-ı derūnuñ āşikār eyler
- 4 Bizi ölmekle ḳorḳutma saña ‘ aşıḳ olan evvel
Yoluñda ölmeyi ey rūḥ-ı şānī iḥtiyār eyler
- 5 Ṭarīḳ-i ‘ aşqda şābit-ḳadem bir rind-i ‘ aşıḳdur
Anıñün **Rūḥīye** ‘ aşq ehli cümle i‘ tibār eyler

7a Naḥīfā : Naḥīfiyā **D.**

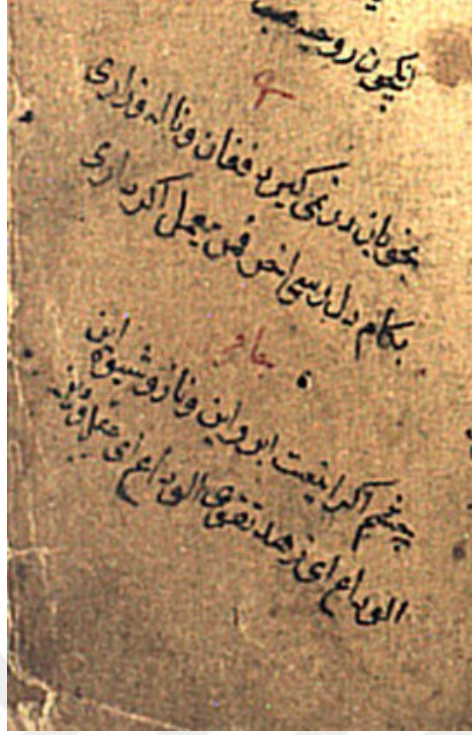
98 Baġdatlı Rūhī **D.**, s.481

* Baġdatlı Rūhī : Şābit **M.**

1a ehlin: ehlini **D.**/ ḥār : ḥōr **M.**

1b vücūduñ: vücūdın **D.**

3b serve: serv **M.**/ derūnuñ: derūnın **D.**



81 b

99

BĀKĪ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Göñül bir rind-i 'ālem-süz şūḥ-ı şehlevend ister
Ki 'aşq odına yakmağa dil ü cānuḡ sipend ister
- 2 Belā-yı bend zülfünden ḡalāş it cān-ı miskīni
Esīr-i miḡnet-i 'aşkuḡ ne bend ü ne kemend ister
- 3 Qarār itmez göñül mürği bu bāḡuḡ degme şāḡında
Nihāl-i qadd- i dil-ber gibi bir serv-i bülend ister
- 4 Mezākın zehr-i qahr-ı miḡnet-i eyyām telḡ itmiş
Lebünden 'āşık bī-şabr u dil bir pāre qand ister

99 Bākī D., s.190

2a zülfünden : zülfünden D

- 5 Murādı sīneye ol serv-i sīm endāmı çekmekdür
Semend-i ṭab' -ı **Bākī** bir gümüşden sīne-bend ister

100

[**Bākī**]

Velehu

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Çoğ tehī devr ide bu sāgar-ı mīnā bizden
Var iken şışede bākī hele sākī beri gel

101

ŞABİT

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Cefāsın çekmege ādem gerek sā' atçı dildārıñ
Demirdendür çekilmez pāyı ol şūḥ-ı cefākārıñ

102

[**Bākī**]

VELEHU

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Sākīyā kalmaz imiş çünki bu şöḥbet bākī
Mey-i gül-gün içelüm bāde-i cennet bākī

- 2 Ḥ'ābda almış idüm būs-ı leb-i cānānı
Cān dimāğında [daḥı] şimdi bu lezzet bākī

- 3 Beni öldürdi firākuñ meded ey dōst yitiş
Hele bir pāre daḥı tende ḥarāret bākī

- 4 Ağlamazdum bu kadar zār [u] zebūn olduğuma
Kalsa bir pāre gamuñ çekmege tāḫat bākī

- 5 **Bākī** ölsün yoluna pādīşehüm sen sağ ol

100 Bākī D., s.204 Dīvānda gazelin 6. Beyti olup şiirin tamamı 7 beyittir.

101 Şābit Dīvānı'nda ve Şābit mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

102 Bākī D., s.26

2 [daḥı]: -M

Baht pâyende Hudâ yâr-ı sa'âdet bâkî

103

mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

- 1 Gözümde 'ayn-ı külhandır hezârân gülistân olsa
Göñül eglenmiyor sensiz cihân bâğ-ı cinân olsa
- 2 Ben ölçdüm biçdüm ancak sâde bir nezzâredür hışsem
Kumâş-ı vaşlıñ ey meh-rû ne rütbe râyegân olsa

104

[Bâkî]

VELEHU

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

- 1 Gönccalar içre nihân eyleme gül-berg-i terün
Yâ'nî seyr eyleyelüm sineni çözümlerün
- 2 Revnağ-ı hüsne hâlel virmez o hatt-ı müşgîn
Arturur belki şeb-i târ şu'â' in kamerün
- 3 Kandasın biz de gel ey âfet-i devrân görelüm
Nice bir öpe kuça görîşe tavk u kamerün
- 4 'Âşıkâ kuhl-i cilâ yârûñ ayağı tozıdur
Hâşılı bendesiyüz bende-i şâhib-nazarûñ
- 5 Şi'r-i Bâkîye kulak tutmasa zâhid ne 'aceb
Söz güherdür ne bilür kıadrini nâ-dân güherün

103 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

104 Bâkî D., s.271

3b kuça : kuca D.

4b bende-i : 'ârif-i D.

5 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

105

ŞĀBĪT

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

Deheninden hele bir bŭseye aldum iķrār
Bir ŧeker iynedi ol Hŭsrev-i ŧirīn-gŭftār

106

[Şābit]

VELEHU

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

Birin alduķ daķı bir bŭseye iķdām iderŭz
Biz de bu ‘aķl ile yılda iki bayrām iderŭz

82 a

107

ŞĀBĪT

mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn

- 1 Cenāb-ı hazretŭnden ŧurre-i zer geldi sulţānum
Vŭcŭd-ı nā-tŭvāna kuvvet ŭ fer geldi sulţānum
- 2 ŧararmıŧken ‘izāruķ zer gibi fikr-i ma’ŭnetle
Tene cān beķze cān ķalbe feraķlar geldi sulţānum
- 3 Eli altun ‘aŧalı cāmesi zer-bāf efrencī
Refāķat itmege bir pāk ‘asker geldi sulţānum
- 4 Cebīninde tŭsīrŭ’n-nāzirīn zer-ķal ile mektŭb
Yŭzi par par yanar ŧad māh-peyker geldi sulţānum

105 Şābit D., s.558
b iynedi: ignedi D.

106 Şābit D., s.561

107 Şābit D., s.477
2 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyit ile yer deęiŧirmiŧtir.
2a ‘izāruķ: ‘izārum D.
2b beķze cān: beķze ķan D.
3a bāf: beft D.

5 İşin lütfunla altun itdi **Şābit** şimdiden sonra
Du‘ā-yı devlete ihlāş ile yir geldi sulţānum

6 Cenāb-ı kibriyā iķbāl-i iclālūñ füzūn itsün
Diñüldükçe bu monlā gitdi āher geldi sulţānum

108

[Āgāh]

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

Iztırābum görüp ey reşk-i kamer ‘ayb itme
Āfitābı göricek zerrede tākāt mi qalır

109

VEHBĪ

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

1 Sīne-i kākum gibi berrāk u sefid ammā kim
Oldı gīsūları hem-reng-i siyeh semmūra

2 Zer devādur bilirüz çeşm-i remed-dideye çün
Ruĥ-ı zerdümle devā it nigh-i rencūra

3 Gelse kıyruķ şalaraq meclise gerden kırarak
Dilkülensem düşüp endişe-i dūr-a-dūra

4 Nāfe-i Çīn gibi hoş-bū o siyeh perçemler
Beñzer ol şāf boğaz āyīne-i billūra

5 **Vehbiyā** Rūm ĥarācı deger ol muğbeçe līk
Qatı a‘lā idi luţf itse dil-i mehcūra

108 Āgāh D., s.114

109 Seyyid Vehbī D., s.637

1b mecmuada redifler *ع* harfi ile yazılmıştır. **D.**

2 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

2b devā it : ‘ilāc **M.**

3a meclise: nāz-ile **D.**

4 Bu beyit a.g.e.’de 2. beyittir.

5a muğbeçe: muğbeçe **D.**

ĀGĀH

meḫā'ilūn fe'ilātūn meḫā'ilūn fe'ilūn

- 1 'Aceb mi derd-i dilūm olmasa devā ülfet
Olur mı şīše-i şad-pāre mūmiyā ülfet
- 2 Beni cüdā iden ol şem' -i mihr-i pertevden
Çerāğ-ı 'işreti hīç olmasun ziyā ülfet

NĀBĪ

fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn

- 1 Şi' r kim ṭab' -ı bülendūñ ḫāmeve telkīnidür
Tāziyāne nükte-fehmānuñ aña taḫsīnidür
- 2 Ḥarf-ı 'aşkuñ fethi şerḫa dağı zamme eşki kesr
Zaḫmı cezm ü āhı ḫadd ü şit anuñ tenvīnidür
- 3 Sāl-ı 'aşkuñ i' tidāl-i nev-bahārıdur vişāl
Servī-i eyyām-ı ḫicrān mevsim-i teşrīnidür
- 4 Kāfir-i şūret-perestūñ bu mecazī deyrde
Lağziş-i pāyına bādī ol bütün temkīnidür
- 5 Naẓm-ı evşāfuñ yazılmış şafḫadur levḫ-i zāmīr
Fikr-i ḫadd-i dil-peẓirūñ mısrā' -ı tazmīnidür


110 Āgāh D., s.213

2 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

111 Nābī D., s.569

2a āhı ḫadd: āh medd D.

3a 'aşkuñ: 'aşk M.

4b Lağziş :  M.

6 Almayınca eylemez ārām künc-i gaybdan
Günde bir kaç tāze ma‘nā ṭab‘umuṅ ta‘yīnidür

7 İncilā-yı mihr-i ‘ālem-tāb-ı vuşlat **Nābiyā**
Sūziş-i ṭūfān-ı eşküṅ māye-i teskīnidür

82 b

112

CEVRİ

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

1 Çeşm-i şarāb-ı nāz ile ‘ayş u demindedür
Diller hemān o ğamze’-i ḥūnī ğamındadır

2 ‘Ālem yıķılsa ğamzesinüṅ eksügi degil
Rind-i cihān-ı ‘işvedür ol ‘ālemindedür

3 Āsüdedür ḥaṭındaki diller ferāğ-ile
Ĝavġā şikenc-i ṭurra-i ḥam-der-ḥamındadır

4 Ḥaṭṭ-ı ‘izār üzere ‘araķ şanma jāledür
Kim bāğ-ı cennetüṅ çemen-i ḥurremindedür

5 Dārū-yı şıḥḥat-i dil ü cān var ise eger
Cevrī o ğoncenüṅ yine dürc-i femindedür

113

[**Cevrī**]

VELEHU

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

1 Gözümde āb degül cūy-bār-ı ḥasretdür
Tenümde şerḥa degül reh-güzār-ı ḥasretdür

7 Bu beyit a.g.e.’de 7. beyittir.

112 Cevrī D., s.195

2b ‘işvedür : fitnedür **D.**

5b femindedür : ğamındadır **D.**

113 Cevrī D., s.193

- 2 Semūm-ı āhum ile āb-ı telh-i eşkümden
Zemīn-i sīne-i dil şūre-zār-ı ḥasretdür
- 3 Ne ṭurfe ‘ālem olur ‘ālem-i muḥabbet kim
Hemişe zīnet-i bāğı bahār-ı ḥasretdür
- 4 Dikilse ḥāk-i behište nihāl -i ümmīdüm
Yine resīde olan berg ü bār-ı ḥasretdür
- 5 ‘ Aceb mi dāmen-i dil çāk çāk ise **Cevrī**
Biten bu bāğda hevāre-i ḥār-ı ḥasretdür

114

RĀSĪḤ

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Ey şūḥ ‘aceb ki derd-i nihānı bilür misin
‘ Aşkuḅ ne ḥālete ḳodı cānı bilür misin
- 2 Ağyāra luṭf baḅa sitem öldürür beni
İtme efendüm itme amānı bilür misin
- 3 Luṭfuḅ dirīğ itmez idüḅ bir zamān idi
Ḳurbānuḅ olduḅum o zamānı bilür misin
- 4 Erbāb-ı ‘aşḅa ṭa' nı ḳo zāhid şaḅın şaḅın
Ol āfeti o şūḅ-ı cihānı bilür misin
- 5 **Rāsīḅ** şikāyet itme kerem bil cefāsını
Kimdür o şāh-ı mülket anı bilür misin

115

5b hevāre : hem-vāre **D.**

114 Rāsīḅ **D.**, s.309

1a şūḅ ‘aceb ki :cān ṭabībi **D.**

5b mülket: memleket **D.**

NĀ'İLĪ

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Hevā-yı 'aşğa uyup kūy-ı yāra dek giderüz
Nesīm-i şubħa refikiz bahāra dek giderüz
- 2 Palās-pāre-i rindī be-düş u kāse be-kef
Zekāt-ı mey virilür bir diyāra dek giderüz
- 3 İderse kând-ı lebün ħātır-ı mezāka ħuṭūr
Diyār-ı Mışra degül Qandehāra dek giderüz
- 4 Tarīk-i fākada hem-kefş olup Senā'ıye
Cenāb-ı Külħanī-i Lāy-ħ'āra dek giderüz
- 5 Felek girerse kef-i Nā' ilī'ye dāmānuĝ
Senünle maĥkeme-i Girdgāra dek giderüz

116

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Meyl ider dil geh ebrū geh zülf-i yāre
Daldan dala qonar murĝ-ı dil-i āvāre

83 a

117

FEHİM

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Yine nev-rüz irişüp geldi gülistāna şabā
Viridi peygām-ı güli bülbül-i nālāna şabā
- 2 Naqd-i āşār-ı dem-i 'İsī-i rūĥ-efzāyı
Yine vaż' eyledi ceyb-i gül-i ħandāna şabā

115 Nā' ilī D., s.321

2b virilür: verilür **D**.

3 Bu beyit a.g.e.'de 5. beyittir.

116 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

117 Fehīm D., s.306

3 Ādemün ʿ aqlın alur neşve-i bŷy-ı ezhār
N’ola geşt eyler ise gŷlřeni mestāne řabā

4 Bŷlbŷlān āteř-i reşkyile hem-āgŷř olsun
řŷgme-i ğonceyi şozdi yine rindāne řabā

118

ʿ İşMETİ

mefāʿ ilŷn feʿ ilātŷn mefāʿ ilŷn feʿ ilŷn

1 Gel ey şaş-ı ruş-ı gŷl maşrem-i dil-i zār ol
şeb-i siyāh gibi perde-dār-ı esrār ol

2 Gŷnŷl ider yine řevġān āhını der-kār
Sen ey nihāl-i muşabbet gerekse bī-bār ol

3 ʿ Adŷ-yı zālime řāk bŷyle iʿ tinā niçe bir
Biraz da bu dil-i āvāreye hevādār ol

4 Ne řāre n’eyleyelim řŷnki benden ayrıldış
Kimŷnle ister-iseş ey nedīm-i cān yār ol

5 Metāʿ -ı vāřl ile dŷkān-ı feyz māl-ā-māl
Hemān ʿ İřmetiyā bŷyle cān-ı řāridār ol

119

BAHĀYİ

mefʿ ŷlŷ řāʿ ilātŷ mefāʿ ilŷ řāʿ ilŷn

1 Nālān iden beni şaş-ı sebz-i ʿ izārdur
Feryād-ı ʿ andelībe sebeb nev-bahārdur

4b řŷgme : Dŷgme D.

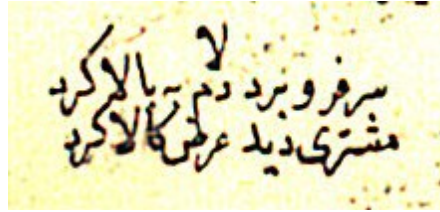
118 ʿ İşmeti D., s.71

3a řāk: çok D.

4a n’eyleyelim: n’eyleyeyim D.

119 Bahāyi D., s.70

- 2 ‘ Azm itdi kişver-i ‘ ademe cān-ı mübtelā
 ‘ Aşkuñ ‘ ilācı gördüm ki terk-i diyārdur
- 3 Şol cāme-i belā k’ola berdüş-ı ehl-i derd
 Bu ‘ āşık-ı belā-zededen dil müste‘ ārdur
- 4 Yārin tecelliyātını şad-güne eyleyen
 Āyīne-i dilimde olan inkisārdur
- 5 Āhır bu cism-i zerd ü nizārı tebāh iden
 Mānend-i şem‘ girye-i bī-ihtiyārdur
- 6 İ‘ cāz-ı hüsndür bu ki āyīne-i dilüm
 Pā-māl-i cevr iken de yine bī-gubārdur
- 7 H̄ār olsa eşk-i çeşm **Bahāyī** ‘ aceb degül
 Bisyār olan güherse de bī-i‘ tibārdur



120

NĀBĪ

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

Vefā dirken cefā gördük o naḥl-i nāz-perverden

Bizümle ‘ ākıbet bīgāne çıqdı āşinā dirken

121

2b gördüm ki : gördi ki **D.**

6a hüsndür: ‘ aşkdur **D.**

7a H̄ār: H̄or **M.**

120 Nābī **D.**, s.928. Şiirin tamamı5 beyittir.

a Vefā dirken cefā gördük o naḥl-i nāz-perverden: Cefā gördük o naḥl-i nāz-perverden vefā dirken **D.**

121 Şabrī **D.**, s.160

ŞABRĪ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 ' Arz-ı hüsn it ki nigh ' aşık-ı ruhsārundur
Dide vuşlat-ţaleb-i şahid-i didāruᅇdur
- 2 Ey gül-i nāz biraz gülşene çık luţ eyle
Ėonca ᅇasret-zede-i gūşe-i destāruᅇdur
- 3 Keştī-i Nūᅇ-ı muᅇabbet dil-i bī-şabrumdur
Mevc-i tūfān-ı belā şīve-i reftāruᅇdur
- 4 Nice bulmaya perākende per ū bal-i şekīb
MurĖ-ı dil dām-zed-i turrā-i tarrāruᅇdur
- 5 Yılda bir ᅇāline bārī nigh-i merᅇamet it
Hele Şabrī de senüᅇ ' aşık-ı gam-ᅇāruᅇdur

122

NĀBĪ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Nābiyā çek ayağı meykededen dellendin
Be meredsin der-i meyᅇāneye kaç girmeyegör

123

ŞĀBĪT

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 ᅇazzāzlar iᅇre bir güzel ᅇazzāz
Ben niyāz eyledikᅇe eyledi nāz

1a ruhsārundur: ruhsāruᅇdur **D**.

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

2a biraz :  **M**.

4 Bu beyit a.g.e.'de 2. beyittir.

4a bulmaya: olmaya **D**.

5a bārī: nāri **M**.

122 Nābī Dīvānı'nda ve Nābī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili ᅇalıřmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakᅇa)

123 Şābit Dīvānı'nda ve Şābit mahlaslı şiirlere yer veren ilgili ᅇalıřmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakᅇa)

1a Bu mısradā vezin bozulmaktadır.

- 2 Gördüm ol bî-vefâ düğme urur
Her taqımı beşer filori deger

83 b

124

VEHBİ

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 İzâr-ı hâldâr-ı yâre lâle dâğ-ber-dildür
Ne lâle belki ol meh-rûya hâle dâğ-ber-dildür
- 2 Teh-i sâğarda ey sâkî kirâs-ı surhı zann itme
Mezâk -ı lâ' l-i nâbuñla piyâle dâğ-ber-dildür
- 3 Derûnında degüldür gevher-i tâbende reşkinden
Şadefler ol fem-i lû' lû maqâle dâğ-ber-dildür
- 4 Fürûğ-ı mihr ü mâha şû' le-i idrâk gâlibdür
Felek anuñ-çün erbâb-ı kemâle dâğ-ber-dildür
- 5 Göñül bir zülf-i müşgîne ciğer-hündur ki ey **Vehbî**
Degüldür nâfe-i hunîn gazâle dâğ-ber-dildür

125

ŞABRİ

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Felekde sübhâ-i câm-ı safâya el mi deger
Hisâb-ı naqd-i gam-ı dil-rübâya el mi deger
- 2 Meger ki kendisi gül-rîz-i luţf ola yoĥsa
O naĥl-i ser-be- hevâ-yı cefâya el mi deger

124 Seyyid Vehbî D., s.548

2b Mezâk : Firâk **M.**

125 Şabrî D., s.141

2a kendisi: kendüsi **D.**

- 3 Zebūn-ı keşmekeş-i mevc-i baħr-ı hicrānuz
Kenār-ı kāma kef-i āşināya el mi deger
- 4 Ümīd-i māye-i ‘ayş itme mihr-i cāmı görüp
Hiç ol piyāle-i āteş-nümāya el mi deger
- 5 Bu dem ki dest-be-dest-i sebūyuz ey nāşıh
Namāza yüz mi yuruz yā du‘āya el mi deger
- 6 Hemīşe zevrāk-ı mey çekmedür işim **Şabrī**
Sefīne-i ğazel-i dil-ğüşāya el mi deger

126

SIRRİ

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

- 1 Kār-ı felek budur pür ider ki gehī tehī
Bir gün püritse iki gün eyler mehi tehī
- 2 Pürdür şarāb-ı tāb-ı behişt-i neşāt ile
Zinhār şanma cām-ı dil āgehi tehī
- 3 Biğ kez didüm ki zühd fūrūşan-‘ālemün
Şandūqa-i derūnı tehīdür tehī tehī

3 Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

4 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

4a mihr-i cāmı: cāmı-ı mihr-i **D.**

4b ol: **-M.**

5 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

5b yuruz: uruz **D.**

126 Sırrı D., s.346

1a pür ider ki: ki pür ider **D.**

2a tāb-ı: tāk-i **D.**

3 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.


- 4 **Sırrı** ümîd-i meyve-i kām eyleme şaşkın
Bār-ı vefādan olmuş o serv-i sehî tehî

84 a

127

MUCİB

mef'ülü fā' ilātü mefā'ilü fā'ilün

- 1 Ol lā' l- teşne-i dār u ruḥ-ı şū' le-tāb-ile
Ḥayfā ki şayd ider seni eller şarāb-ile
- 2 Virme binā-yı ' ismete ey şūḥ zelzele
Girme raḳīb-i müfsid ü ḥāne ḥarāb-ile
- 3 Açmak rāḳībe muşḥaf-ı rüyuḡ revā mıdır
Ey meh senünle söyleşelim gel kitāb-ile
- 4 Ol āfītāb ḡayrıda yıllarca mekş eder
Ammā bize gelince gider biḡ şitāb-ile
- 5  mey gibi menba' -ı zehr ü ḥayātdır
RengİN kelāmı ' aşıka luḡf-ı ' itāb-ile
- 6 Mānend-i Ka' be ey şanem ol perde-zīb-i şerm
Āmīziş ile ḥulḳla ammā ḥicāb-ile
- 7 Üftādegānı zerreden efvün ise n'ola
Ol meh **Mucīb** pençeleşür āfītāb-ile

4 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

127 Tezkire-i Safāyī, s.560

1a Ol: Bu **Tezkire-i Safāyī**

3a rüyuḡ:ḥüsnün **Tezkire-i Safāyī**

3b meh: māh **Tezkire-i Safāyī**

4a yıllarca:yellerle **Tezkire-i Safāyī**

7b pençeleşür: nice eser **Tezkire-i Safāyī**

FEHİM

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Sitem ben hāke hükm-i gerdiş-i eflākdendür hep
Ğalaṭ didüm ğalaṭ hāşiyet-i idrākdendür hep
- 2 Ne ol bī-rahm ser-mest [ü] ne çeşm-i bī-emāndandur
Helāk olmam benim cürm-i dil-i bī-bākdendür hep
- 3 Hālil-i ' aşkam ammā şu' le-i gülzār olması baḡa
Degil ' icāz feyz-i dīde-i nem-nākdendür
- 4 Sipih-r-i sifle-perver cevrin az eylerse de gāhi
Nişān-ı luṭf şanma ğāyet-i imsākdendür hep
- 5 Şikāf-ı dāmen-i Yūsuf' dan olmazdı ' ayān sırrı
Züleyhā' nuḡ figānı sine-i şad-çākdendür hep
- 6 Ne hikmetdür ki dilber āteşi-hū dil hevāyīdür
Egerçi aşl-ı fıtratda bir āb u hākdendür hep
- 7 Dür-i nazmım **Fehīmā** olduĝı hūrşīd-veş olsun
Kemāl-i safvet-i deryā-yı ṭab' -ı pākdendür hep

ENİS-İ MEVLEVİ

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Sevdā-yı ḡaṭı dillere tā' līm-i fen itsün
Hūrşīd-i ruḡı hāle-i pertev-fiken itsün

128 Fehīm D., s. 326

5 5. ve 6. beyit a.g.e.'de yer deĝiştirmiştir.

7a Dür-i nazmım: Dür-i nazm-ı / olsun:rüşen D.

129 Şāire âit bir dīvān tespit edilememiştir.

- 2 Başdan başa gelsün haş-1 nevhizi o řuřuñ
Sevdā-zede-i kākül-i pürçini şen itsün
- 3 İsterse haş-1 sebze naşar olmaya şala
Ĥandile ruş-1 āli gül ü yāsemen itsün
- 4 Ĥařř-1 ruş-1 pür-tāba amān tāb-1 naşar vir
Ĥayretle nigh nārda seyr-i çemen itsün
- 5 Ĥař çıķdı ‘imān eylege yaşşi cemāli
Dil-řāne şifat hecrile şad-çāk-i ten itsün
- 6 Ya‘ kŭb- 1 göñŭl Yŭsuf- 1 řŭsni görmezse
Çāh-1 zekānı haşşile beytŭ’l-aşzen itsün
- 7 Ĥařř-ile iden perde ruş-1 āle **Enisā**
Engel olan řŭsne řicābı neden itsün
- 84 b

130

ĤİLMİ

meřā‘ilŭn fe‘ilātŭn meřā‘ilŭn fe‘ŭlŭn

- 1 Nedir bu rŭ-yı ‘araķgerdede haş-1 nevhiz
Çemensitān-1 řŭsünde benefşe-i gül-riz
- 2 Ĥubār-1 haşş ile dem-beste iken ‘uřřāķı
Dem-ā-dem itmede dil-řŭn ġamze-i řŭn-riz
- 3 Belā-yı şehr iken ey dil hilāl ebrŭsı
Melāřat-i ruşı olmuş cihāna řŭr-engiz

130 řāire āit bir dŭvān tespit edilememiştir.

- 4 Nedir bu deñlü raķibe nigāh-ı luţf-ālūd
Nedir yā baņa bu gūne   itāb-ı cevr-āmīz
- 5 Hūlūş-ı   arz idegördi hezar   aşık-ı rāz
Nifāk u şıdk-ı tab (...) itmedüñ temīz
- 6 Ne var biraz da gel eyle mu  ameale be-luţf
Faķır **Hilmī** ile tā-be-key cidāl u sitīz

131

VEHB-İ YEMĀNĪ

fā  ilātūn fā  ilātūn fā  ilātūn fā  ilūn

Gözleri tā şubħa dek her gice yıldızlar şayar
Āşinālık isteyenler ol meh-i tābān ile

132

ŞABRĪ

mef  ūlū fā  ilātū mefā  ilū fā  ilūn

- 1 Geldikçe tiri karşı varır   izzet eylerüz
Dil hānesine kondırırız hürmet eylerüz
- 2 Yaķsaķ fetil-i dāğı   aceb mi buħūr-veş
Biz ol periyi bezmümüze dā  vet eylerüz
- 3 Ğamzeyle mülk-i cān kılıçdan geçirmesün
Ol nev-zuhūr-ı   işveye hep minnet eylerüz
- 4 Geh cām-ı bāde-nūş iderüz gāhi hūn [-ı dil]
Biz ruħşat-ı zamāna göre   işret eylerüz

131 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

132 Şabrī D. s.,193

1a kondırırız: kondururuz **D.**

3a cān: cānı **D.**

4a [-ı dil]: **-M.**

5 Cādū-yı dehr fırsatımız gözlemekde hayf
Şabrî bu ḥāb-gāhda biz ğaflet eylerüz

133

FEHİM

mef'ülü fā'ilātü mefā'ilü fā'ilün

‘Aşk olmayınca sūziş-i āha ne i‘tibār
Āteş gerek duḥān-ı siyāha ne i‘tibār

134

[Fehīm]

VELEHU

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

Taḥammül eylemez tîr-i niġāh-ı çeşm-i cānāna
Kazā zaḥmından ol deḡlü gönül āzürde olmışdur

135

FEHİM

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

- 1 Egerçi nāzına yārün niyāz olur bā' iş
Niyāz-ı ‘āşıkā da luḡ-ı nāz olur bā' iş
- 2 Dil eylese n'ola Mañşūr-vār sırrımı fāş
Vişāl-i dōsta çün keşf-i rāz olur bā' iş
- 3 Nedīm-i bezm-i belā olmaġa dil-i nālān
O muḡrıb-i niġeh [ü] ‘işve-sāz olur bā' iş
- 4 Cihānı eylemege böyle ‘āşık u maḡzūn
O çeşm-i dil-şiken [ü] dil-nevāz olur bā' iş

133 Fehīm D., s.362

134 Fehīm D., s.408

135 Fehīm D., s.340

5 Hemîşe olmağa rüsvâ-yı bûy-ı ‘aşk **Fehîm**
O yâr-ı şîve-ger ü ‘işve-bâz olur bâ‘ iş

136

[Fehîm]

VELEHU

mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün

Bahâr-ı hüsüne hûy-ı dâne dânedür bâ‘ iş

Cemâl-i gülşene âb-ı revânedür bâ‘ iş

137

[Fehîm]

VELEHU

mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün

Sebeb ol âfet imiş dehre şalmağa âfet

Ûiyâs iderdi cihân kim zamânedür bâ‘ iş

85 a

138

RİYÂZÎ

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

- 1 Neşve’-i düşünemiz yok hâlet ol hâlet degül
Mey o meydür gerçi keyfiyyet ol keyfiyyet degül
- 2 Cân dimâğında bir özge zevk idi zevk-i şebâb
Zâ‘ıka ol yine ammâ lezzet ol lezzet degül
- 3 Kanı ol demler giderdik şevkile âteşlere
Şimdi ey pervâne germiyyet o germiyyet degül
- 4 Toğunurlar aña elbette bu keşretgâhda
Her kimüj kim menzili bir gûşe-i vahdet degül

136 Fehîm D., s.340. Şiirin tamamı dîvânda 7 beyittir.

1a hüsüne: hüsne D.

137 Fehîm D., s.340, Bu beyit bir üstteki beytin bulunduğu gazelde 3. beyittir.

1a âfet: fitne D.

5 Ey **Riyāzī** cām-ı Cemde eski ‘ālem naqşı yok
Āyīne ol āyīne ammā şūret ol şūret [degül]

139

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

Gülzār-ı emelden yüri gülçin-ferāğ ol

Dergāh-ı temennāyı penāh itmege degmez

140

[Āgāh]

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

Seni de bend idecek zülf-i perişān bulunur

Şanma ey meh kişinüñ itdügi yanında qalır

141

ENİS-İ MEVLEVİ

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1 Ğarīb-i ‘ālemim aślā harīm-i şoĥbetim yoqdur

Marīz-i ‘aşq-ı dilgirem tabīb-i ‘illetim yoqdur

2 Şikāyet şāneden mi eylesem bilmem şabādan mı

Perişānum düşelden kāküle cem‘ iyyetüm yoqdur

3 Bu ‘ālemde baña zāhid mey u maĥbūbdan geç dir

İki ‘ālem bir andan geçmege hiç niyyetim yoqdur

4 Ser u bāz u ser-ā-ser-i dāğ-ber-dāğ olsa gücenmem

Cigerde āfitābım zerre sūze tākātım yoqdur

5 Hüner bīdār-ı dildārı der-āğuş itmedür yoĥsa

Enīsā ĥ‘ābda būs u kināra minnetim yoqdur

139 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

140 Āgāh D., s.253, Gazelin 3. beytidir. Bu beyit 88a varağında tekrar yazılmıştır.

141 Şāire âit bir dīvān tespit edilememiştir.

142

ĀGĀH

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Dile bīgāneligi gāyet-i ' işmetdendür
Böyle inkār-ı maḥabbet de maḥabbetdendür
- 2 Gāh maḥbub-perest olmada geh nāz-perest
Dil-i dīvāneyi bilmem ki ne milletdendür

143

NĀBĪ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Gülistān-ı dehre geldük renk yok bũ qalmamış
Sāye-endāz-ı kerem bir nāhl-i dil-cũ qalmamış
- 2 Eylemiş der-beste dükkānın ṭabīb-i rüzgār
Ḥoḳḳā-i firūze-i gerdūnda dārũ qalmamış
- 3 Teşnegānuḡ çāk çāk olmuş leb-i ḥāhişleri
Çeşmesār-ı merḥāmetde bir içim şũ qalmamış
- 4 Qādrin anlar yok bilür yok merdüm-i sencīdenün
Çār-sũ-yı qābiliyyetde terāzũ qalmamış
- 5 Ceyş-i gāmdan qanda itsün ilticā ehl-i niyāz
Qal' a-i himmetde Nābī burc u bārũ qalmamış

142 Āgāh D., s.256

1a dīle: baqa D.

2 Divānda 3. beyittir.

143 Nābī D., s.720

2b firūze: pīrūze D.

ĀGĀH

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 ' İzār-ı yāra oldukça haṭ-ı müşkīn raḡam peydā
Olur āyīne-i dilde sevād-ı naḡş-ı ġam peydā

2 Ḳadinde meyve-i vāşl ārzū itdüm velī ġāfil
K'olur naḡl-i aşldan ' āḡıbet bār-ı elem peydā

85 b

FEYẒĪ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Görmezüz ḡayli zamandır seni ülfet bu mıdur
Ey ġül-i bāġ-ı vefā bŷy-ı haḡıḡāt bu mıdur

2 Dir ġören ol sānemŷn tāze haṭ-ı ruḡsārın
Nev-demīde çemen-i bāġ-ı melāhat bu mıdur

3 Ne virürsŷn bu ḡadar ṭa' ne-i aġyāra vŷcŷd
Ey şeh kişver-i temkīn-i metānet bu mıdur

4 Derd-i ġam nŷş iderŷm diyŷ nedir feryādın
Ey ġöñŷl ḡā' ide-i bezm-i muḡabbet bu mıdur

5 Merḡamet eyle didŷm ḡaṇçerine itdi nigāh
Feyziyā raḡm-ı dil-i zāra işāret bu mıdur

144 Āġāh D., s.188

2 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

2a Ḳadinde: Ḳadinden **D**.

2b aşldan: emelden **D**.

145 Edirneli Fāiz D., s.141-142. Şair hem Fāiz hem de Feyzi mahlasını kullanmaktadır.

146

VELEHU FEHİM

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Niyāz-ı bī-mezedür gerçi yāra meclisde
Olur ne fā'ide mestāna keşf-i rāz lezīz

147

[Fehīm]

VELEHU

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ço eylesün baña düşnām-ı telḡ [ü] zehr ü nigāh
Lezīzdür gazāb-ı yār-i dil-nevāz lezīz

148

RĀMĪ PAŞA

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Şāḡiyā ḡam bizi öldürdi mürüvvet bu mıdur
Bilmezüz teşne-i şahbā-yı muḡabbet bu mıdur
- 2 Dimezüz kimseye üftāde-i çāh olsaḡ da
Elem-i züll ile biz semt-i selāmet bu mıdur
- 3 Dāḡ-ı sūzānımı gördi didi ol ' işve-fürüş
Bu mıdur nuḡre-i kālā-yı melāmet bu mıdur
- 4 Görüp aḡyār ile dīdārı helāk olmazsın
Ey göñül ḡā' ide-i da' vā-yı himmet bu mıdur
- 5 Bilmeyüp dir beni bu vaşf ile her kim görse
' Acabā **Rāmi**-i dil-ḡaste ḡaḡıḡat bu mıdur

146 Fehīm D., s.362 Gazelin 2. beytidir.

a bī-mezedür: mey müjedür **D.** / yāra: yār **M.**

147 Fehīm D., s.362 Bu beyit bir üstteki beytin bulunduğu gazelde 6. beyittir.

a zehr ü: zehr-i **D.**

149

FEHİM

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Feyz-i isti' dād hatm olmuş meger sende **Fehim**
'İlm çok üstād yok şākird-i muqbil nā-bedid

150

[**Fehim**]

VELEHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Görinür naqş-ı emel ğurbetde de zirā gelür
Levḥ-i pişāniye evvel her ne kim mersüm olur

151

NECİB

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Ne bu bigāne nıgeh germi-i soḥbet bu mıdur
Söyle qurbānuḡ olam ğāyet-i ülfet bu mıdur
- 2 Varup aġyār ile şeb bā-be-seḥer ' ayş idesün
Ḥātır-ı ' aşık-ı maḥzūna ri' āyet bu mıdur
- 3 Yüz çevirdüḡ ser-i küyuḡda bir āh itmek ile
Hemān ey şūḡ-ı cefā-pişe qabāḡat bu mıdur
- 4 Seyr iden dir ruḡ-ı gül-günını tāb-ı meyden
Nev-şüküfte gül-i ḡod-rū-yı melāḡat bu mıdur

149 Fehim D., s.358. Gazelin 7. beytidir.

a muqbil: qābil **D.**

150 Fehim D., s.416. Gazelin 2. beytidir.

151 Tezkire-i Sālim, s.650. (e-kitap: s.223)

1a soḥbet : ülfet **Tezkire-i Sālim**

1b ülfet: soḥbet **Tezkire-i Sālim**

2a bā: tā / ' ayş: nüş **Tezkire-i Sālim**

5 Olmadı bir nıgeh-i luḫfuḫa ṣāyeste **Necīb**
Sende inṣāf ide ey ṣūḫ mürüvvet [bu mıdur]

152

FEHİM

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Birbirinden olmada ḫübān yine gül-çın-i būs
‘Āşıḫa olsun mübārek ḫasret-i cāvīd-i ‘īd

153

[**Fehīm**]

VELEHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

‘İdgehde ol perī-rū eylese ref' -i niḫāb
Yalnız ‘īd-i **Fehīm** olmaz olurdu ‘īd-i ‘īd

86 a

154

RĀMĪ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Helāk itdün bizi ey düşmen-i resm-i vefā n’olduḫ
Ne cürm itdük yanında bilmezüz ey pür-cefā n’olduḫ
- 2 Ḳanı ḫāsiyyet-i te’şirün ey feryād-ı āteşnāk
Ya sen ey nāle pey-der-pey tāḫat riyā n’olduḫ
- 3 Nedir bu ızṫırab ey murḡ-ı cān nāle-i mu’ tādım
Bulursun dām-ı gamdan ‘ākıbet bir gün reha [n’olduḫ]
- 4 Bizi de neşve-yāb-ı cür' a-i cām-ı neşāt eyle
Helāk olduḫ meded ey sāki-i bezm-i safā [n’olduḫ]

5a ṣāyeste: ṣāyan **Tezkire-i Sālīm**

152 Fehīm D., s.358. Gazelin 2. beytidir.

153 Fehīm D., s.358. Gazelin 5. beytidir.

154 Rāmī Dīvānı'nda ve Rāmī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

- 5 Çekersin sīneye ol nihāl-i ‘iṣveyi āḫir
Güşāyiş virme āḡuş-ı şikāba **Rāmiyā** n’olduḡ

155

FEHĪM

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Taḥammül eylemez tīr-i nigāh-ı çeşm-i cānāna
Kaẓā zaḥmından ol deḡlü göḡül āzürde olmuşdur

156

[**Fehīm**]

VELEHU

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

Hele bir zerreden kemter idi rüz-ı velādetde
‘ Aceb şimdi ne deḡlü miḫr-i baḡtum ḡurde olmuşdur

157

ŞAHĪ*

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Dökülmüş zülf-i müşḡinüḡ o gül-ruḡsāra besbelli
Perişanlıḡ budur gülşende sünbül-zāra besbelli
- 2 Görüp derdüm devāsızdur didüḡ lütfuḡ dirīḡ itdüḡ
Terahḡum itmedüḡ yoḡsa ṡabībüm çāre besbelli
- 3 Gözüm hep ḡanlı yaşdan macerāyı yāra arz itdi
Nihān ṡursun gerekse derdüḡ ey dil yāra bes[belli]

155 Fehīm D., s.408. Gazelin 2. beytidir.

156 Fehīm D., s.408. Gazelin 5. beytidir.

157 Nuhbetü’l-Āsār, s.222

* Şāhī: Şāhīn M.

2 - Nuhbetü’l-Āsār

3a ḡanlı: ḡanlı/ yaşdan macerāyı: yaşuḡ mācerāḡı **Nuhbetü’l-Āsār**

3b ṡursun: ṡut sen/ derdüḡ ey dil: derdüḡi ol **Nuhbetü’l-Āsār**

4 Gidüp murğ-ı dilüm eglendi kaldı bāğ-ı zülfünde
Dolaşmışdur şikenc-i tırra-i tarrāre besbelli

5 Güzeller mā'il-i ağıyār vü güller mübtelā-yı hār
Budur bā'is-i fiğān **Şāhī**-i ğam-h'āra besbelli

158

FEHİM

mef'ülü mefā'ilü mefā'ilü fe'ülün

1 Hürşide baķarsam görünür çeşmüme sāye
Yā Rab ne 'aceb hālet imiş firķat-i dīdār

2 Telh itdi mezāk-ı dile şirini-i cānı
Biñ rūh fedā böyle ise lezzet-i dīdār

159

SEYYİD VEHBİ

mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün mefā'ilün

1 Şikār-ı cāna şeh-bāz-ı vişālün olsa āmāde
Döner laht-ı cigerle her müjem fitrāk-ı şayyāde

2 Nigāh-ı çeşm-i şūhūñ kilik-i müjgānın idüp der-kār
Olur inşā-yı nāz itmekde 'ayn-ı Nergisī-zāde

3 Tehī dest-i niyāz itme beni naķd-i temāşādan
Ki çeşmüm kāse-i deryūzedür rāh-ı temennāda

4 Kālur mı rüz- ı rüstāhize yoħsa ey kıyāmet-ķad
Senünle bir gice haşr olmaķ olmaz mı bu dünyāda

4a bāğ-ı zülfünde: zülfü bāğında **Nuhbetü'l-Āsār**

4b Dolaşmışdur: Tolaşmışdur **Nuhbetü'l-Āsār**

158 Fehim D., s.366 Gazelin 7. ve 8. beytidir.

159 Seyyid Vehbi D., s.641

2b nāz: rāz **D.**

2b Nergisī-zāde: Nergis-zāde **M.**

3b rāh-ı : āh-ı **D.**

- 5 Şeb-i vaşl oldı ammā özge hāletle güzār itdi
Nıgeh nezzāre-i hayretde hātır ğayr-ı sevdāda
- 6 Revāc-ı gülle-i Hind devātum görse ey **Vehbī**
Olur dāğ-ı hāsed temġa kumaş-ı Aḫmed-ābād'a

160

FEHİM

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ġam degül aġyāra itsün bir nigāhuñ biñ vefā
Ķorķaram ammā vefā-dār olmaġa mu' tād olur

86 b

161

SEYYİD VEHBİ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Nazar şaldum şebāngeh lücce-i mevvāc-ı ḫaḫrāya
Gözüm düş oldı nāgeh ġurre-i māh-ı şeb-ārāya
- 2 Görüp ol āyet-i kübrāyı tanzīr eyledüm resmin
Keşīdeyle yazılmış bā-yı bi'smi'llāh-mecrāya
- 3 Biraz müddet yem-i endīşede meşk-i şināh itdüm
Anı teşbīh kıldum māhiyān-ı lücce-fersāya
- 4 Didüm māhī degülse bir iki keştīye pehlüdur
Sipāriş-kerdedür itmāmı imhāl ile bir aya
- 5 Yaḫod ārāste-felek-i necāt-ı Nūḫ-ı devrāndur
Çıķarmış cüş-ı tūfān-ı meserret evc-i a' lāya

5b ġayr-ı: ġayru **D.**

160 Fehīm D., s.412. Gazelin 5. beytidir.

161 Seyyid Vehbī D., s.250

4a kerededür itmāmı imhāl ile : kerde-i itmāmdur mühletle **D.**

- 6 Yağod Hüt-ı sipihri şayd için kurmuş şibāk encüm
Meh-i nev olta atmış baħr-i ezrak kevn-i bālāya
- 7 Yağod geldi nūvīd-i fetħ ü nuşret semt-i deryādan
Müzeyyen şandal izhār eyledi gerdūn donanmaya
- 8 Yağod destine ressām-ı felek pergār-ı sīm almış
İder bir bī-bedel başterde resmin levħ-i deryāya
- 9 Bu taķrīb ile bir kaçanca atup maķşūd çatmaķdur
Kaķudān-ı cedīd olan vezīr-i kām-baħşāya
- 10 Muħīṭ-i mekrete baħr-ı ‘ ināyet ķulzüm-i himmet
Sikender-menķabet dāmād-ı şadr-ı āşmān-pāye
- 11 Hümāyun-gevher-i ‘ ālem-bahā-yı lücce-i devlet
Ki oldı zāt-ı pāki efser-i iķbāl-i pīrāya
- 12 Edīb-i fenn-i himmet Muşafā Paşa-yı ekrem kim
Kef-i zer-pāş-ı cūdı virdi ma‘ nā lafz-ı paşaya
- 13 O yektā gevher-i ‘ ālem-firūz-ı dāniş ü efdāl
Ki çıkmaz nüh-şadefden öyle bir dürr-i giran-māye
- 14 Olur çün sāhil-i Baħr-i ‘ Aden pīrāmen-i bezmi
Te‘ ammuķ eylese ğavvāş-ı fikr-i baħr-i ma‘ nāya
- 15 O tatlı dil ki vardur anda eyler şerbet-i sükker
Düşerse reşħa- i la‘ l-i leb-i şīrini deryāya

11 - M.

13b öyle: böyle D.

15a tatlı : tatlu / anda:bunda / sükker:şekker D.

- 16 Semūm enfās -ı ʿĪsā gibi olurdu revān-baḥṣā
Vezīde olsa bād-ı ḥalkı tābistanda ṣaḥrāya
- 17 Țoḳına ṣarṣar-ı ḥārā-güzār-ı ḳahrı ammā kim
Görenler beḗzedürdi kūhı deṣte deṣti deryāya
- 18 Düşer arz u semānuḡ Ḥūtına bīm-i giriftāri
Şikār için çıkarsa ḳanca başla baḥr-ı pehnāya
- 19 Per-i miḳzāf ile baştardası geldükçe deryāya
Degül ḳaşdum uçur[ma] beḗzedürsem anı ʿ anḳāya
- 20 Felek ʿ aḳlı başındaysa olup nüh-bād-bān fülkin
Gelüp ay ḳıçlı ḳalyon gibi zamm itsün donanmaya
- 21 Felek yanında şandal olamaz ne çekdüriler var
İnanmazsa gelüp tersāneye baḳsun temāşāya
- 22 Ḳazā her ayda bir kerre hilāli ʿ arz ider şāyed
İde sükkān deyü bindügi fülk-i bād-peymāya
- 87 a**
- 23 Eger ḥürşid u māha şeb-çerāḡ-ı baḥr zamm olsa
Felek anuḡla dönse üç fenerli bir ḳadırḡaya
- 24 Şafaḳ bir al pūşiş āsumāni perde ebr olsa
Yine olmaz rükūbe şālih ol sūtūr-ı bālāya

17a Țoḳına: Țoḳınsa **D.**

18a için çıkarsa ḳanca başla baḥr-ı pehnāya: -ı māhi için çengel atsa baḥr-ı pehnāya **D.**

19a deryāya:pervāza **D.**

19b beḗzedürsem: beḗzedürler **D.**

20b ḳıçlı: ḳıçlı / olup: alub **D.**

23b anuḡla:anlarla / fenerli: fenerlü **D.**

24a perde: tente **D.**

24b sūtūr-ı bālāya: şadr-u muʿallāya **D.**

- 25 Mişāl-i āb-ı tîğ aḥkāmı cārī berr ile baḥre
Revāndur māhdan māhiye dek fermānı dünyāya
- 26 Mekārim dostdur ol rütbe kim meyl-i cibillide
Aḡa rāciḡ gelür ‘ arz-ı recā ‘ arz-ı hedāyāya
- 27 Yed-i tūlāsı vardur cūd-ı dest-i güher-pāşı
Zer-efşānluḡda ġālib āfitāb-ı ‘ ālem-ārāya
- 28 Niçün ben var iken mihre el açdıḡ diyü ġayretten
Kelef zann itme sīlī urdı dest-i himmet-i aya
- 29 Şehēşāh-ı ḡadir-dan Ḥāzret-i Ḥān Ahmed-i Ġāzi
Revā görmişdi anı ḡidmet-i dergāh-ı vālāya
- 30 Görüp devlet nişānı cebhesinden eyledi tevḡi‘
Vezāretle anı ma‘ mūr idüp tuḡrā-yı ġarrāya
- 31 Biraz müddet mevḡi‘ liḡ muvaḡḡi‘ oldı anuḡla
İdüp tevḡi‘ -i dīger eyledi ḡākim donanmaya
- 32 Mübārek eyleyüp cāh-ı refi‘ in Ḥāzret-i Mevlā
Cihānda ‘ ömr-i Nūḡ iḡsān ide ol zāt-ı yektāya
- 33 Ḳapudanlık niçe yıl yelkenin şuya bıraḡmışdı
Anıḡ eyyām-ı cāhında yine kesb eyledi pāye

26b aḡa rāciḡ gelür: müreccaḡdur aḡa **D**.

27a cūd-ı: cūdda **D**.

30a cebhesinden: cebhesinde **D**.

30b ma‘ mūr : māmūr **M**.

32a Mevlā: Bārī **D**.

32b yektāya: vāl aya **D**.

34 Beşāret birle Hātif didi yaz tārīhin ey **Vehbī**
Efendūñ Muştafā Paşa қаpudan oldu deryāya

1135

162

ĀGĀH

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

1 Niçe fütāde-i hāk-i niyāzuñ olmayayım
Ale'l-huşūş ki nāzuñ dañı mu' inümdür

2 Teğāfūlane biter şive-i nihān niçe bir
Ne deñlü nükte-şinās olduñuñ yaqīnimdür

163

BĀĶĪ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Ser-i kūyuñ şanemā Cennet-i Me'vā bilürin
Müntehā kāmētini Sidre-i Tūbā bilürin

2 Seni Yūsufıa güzellikde şorarlarsa baña
Yūsufi bilmezem ammā seni ra' nā bilürin

3 Zā'il olmaz heves-i zūlf-i siyāhuñ dilden
Hāşıl olmayacağın gerçi bu sevdā bilürin

4 Bilmezem n'eyleye derd ü gam-ı cānāne baña
Ne müdārāya meded var ne müdāvā bilürin

162 Āgāh Dīvnān'nda ve Āgāh mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk. Kaynakça)

163 Bāķi D., s.324

1a me'vā: a'lā **D.**

1b kāmētini Sidre-i Tūbā: kāmētüñi Sidre vü Tūbā **D.**

2a bilmezem: bilmezim **D.**

4a bilmezem: bilmezim **D.**

5 **Bakıyā** gül-şen-i firdevsi baḡa ‘ arz itme
Āsitānuḡ ben anuḡ cennet-i me’vā bilürin

164

ŞĀBĪT

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

Bu ra‘ nālıḡla mektebde eger ey Yūsuf-ı şānī
Göreydi mihr-i rüyüḡ ḡaldururdu mäh-ı tábānı

165

[**Şābit**]

VELEHU

me‘ ūlü mefā‘ ilü mefā‘ ilü fe‘ ūlün

Bir yirde yatalum diyicek nāzı uzatdı
Yatmam didi bir ḡayli ‘ inād eyledi yatdı

87 b

166

KELİM

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 ḡasretile dīdesi pür-nem niçe bī-çāre var
Şişe-i çarḡ içre şimdi bir perī-ruḡsāre var
- 2 Eşḡ-i germüm çün şerer olsa n’ola müjḡān-ḡüzār
Kim ḡayālünḡ gibi çeşmümde bir āteş-pāre var
- 3 Raḡne-zār-ı tıḡ-i cevı olsaḡ n’ola el-ḡaḡ maḡal
Kim didi dūş ol saḡa ol ḡamze-i ḡün-ḡāre var
- 4 Çeşm-i tıfl-ı baḡtıma irāş-ı h’āb eyler müdām
Gerdiş-i gerdün baḡılsa cünbüş-i geḡvāre var

5b āsitānuḡ: āsitānın D.

164 Şābit D., s.562

165 Şābit D., s.562

- 5 Sūzişinden mihr-i maḥşer āb olur anıḡ **Kelīm**
Ol kıyāmet-ḡadde kim bir āteşin nezzāre var

167

NEŞĀTİ

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

- 1 İtmiş tūtalum sūz-ı dile ḡāme taḡammūl
İtmek gereke ḡavşala-i nāma taḡammūl
- 2 Çözmüş yine [gölşende] şabā bend-i ḡabāsın
Bildüm yoğ imiş ḡonçede ibrāma taḡammūl

168

ṬARZİ

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 Neş' e virmez bezm-i iḡbālūḡ bize cām-ı Cem'i
Ehl-i derdūḡ ḡūn-ı dil nūş itmedür ' ayş u demi
- 2 ḡasret-i yār ile eşk-i dīde-i ḡūn-bārdur
Eyleyen şād-āb şimdi ḡölşen-i derd-i ḡamı
- 3 Oldı feyż-i ' aşḡ-ı dilberle ḡülistān-ı ḡamıḡ
Dāḡ-ı sīnem āteşin derd-i sirişkim şebnemī
- 4 Firḡate mu' tād olan erbāb-ı ḡam fark idemez
Naḡme-senc-i sūrdan şīven-ḡüdāz-ı mātemi
- 5 Görmeyen cām-ı Cemi āyīne-i İskenderī
Görsün ey **Ṭarzi** benim āyīne-i endişemi

167 Neşāti D., s.133. Şiirin tamamı dīvānda 7 beyittir. Gazelin 1. ve 3. beyitleridir.

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

2a [gölşende] : -M

168 Şāire āit bir dīvān tespit edilememiştir.

YÜMNİ EDİRNEVİ

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

- 1 Cānā es'ir-i 'aşk olalı bî-ğam olmadık
Bir kerre iltifātun ile hürrem olmadık
- 2 Bir āşinā nigāhuña şāyeste görmedik
Bigāne deñlü meclisüñe maħrem olmadık

ĀGĀH

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

- 1 Olmayınca ol nihāl-i nāzenin ķāmet-nümā
Gülşen olur çeşmüme bir dūzah-ı cennet-nümā
- 2 Berķ-i āh-ı 'āşık-ı pervāne-meşrebden şaķın
Olmasun şem'-i ruħun her yerde germiyyet-nümā
- 3 Āhū-yı çeşmin ne mümkün beste-i dām eylemek
Kāh olurken kendü zülfünden yele vahşet-nümā
- 4 Çekmeyince zūr-bāzū-yı kemān-ı nāzını
Olmazuz her kīne-cūyuñ hūsnüne rağbet-nümā
- 5 Ol tabīb **Āgāh** -ı bî-tāb olduğum gördükçe dir
Daħı iflāħ olmadı bu haste-i şöħbet-nümā

169 Yümnī Dīvnān'nda ve Yümnī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk. Kaynakça)

170 Āgāh D., s.200

2a berķ-i āh-ı: āh-ı serd-i **D**.

5b iflāħ : ıslāħ **D**.

171

İFFETİ

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

Görüp beyhüde şanmañ nâle-i dilsüz-1 ' uşşâkı

O bir âyîndür kim bülbül-i dem-sâzdan fâş

172

[İffetî]

VELEHU

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

El irmek vaşl-1 yâra ' İffetî âsân kıyâs itme

O bir genc-i nihândur fethine anuñ zamân ister

88 a

173

ĀGĀH

mef' ulü fâ' ilātü mefâ' ilü fâ' ilün

1 Meşşâta-1 ' arūs-1 cihândur şabâh-1 ' id
' İşret-fezâ-yı pîr ü civândur şabâh-1 ' id

2 Her sū-hezâr dilber-i cevr-i sirişt ile
Bi'llâh reşk-i bâğ-1 cinândur şabâh-1 ' id

3 Āğuşı oldı küçelerüñ mevce-ñiz-i hüsn
Kim cilvegâh-l lâle ruñândur şabâh-1 ' id

4 Ey rûzadâr-1 gûşe-i hicr olma teng-dil
Bezm-i vişâle müjde-resândur şabâh-1 ' id

5 Ol âftâb-1 evc-i sa' âdet tülü' ina
Āgâh her taraf nigerândur şabâh-1 ' id

171 Şiirin şâiri hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

172 Şiirin şâiri hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

173 Āgâh D., s.218. Şiirin tamamı 7 beyittir.

2 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir. Bundan sonraki beyitler de bu beyte göre sıralanmıştır.

2a dilber-i cevr-i sirişt: mehveş-i hürî-liķâ D.

174

ĀGĀH

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Seni de bend idecek zülf-i perişān bulunur
Sanma ey meh kişinün itdügi yanında kalur

175

ĀGĀH

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Dil-i dīvāne bezm-i meyde küstāh olsa incinme
Olur tekrār-ı şahbādan hıred pinhān cünün peydā

176

FEHİM

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Ey tırraları sünbül-i şahrā-yı kıyāmet
Haıtuında ' ayān sırr-ı temāşā-yı kıyāmet
- 2 Haıtuı ki ol zülfüne maşşer-geh-i āşüb
Dünyāyı tıtar sūriş-i ğavġā-yı kıyāmet
- 3 Cevr eylesün kāfir zülfün o kadar kim
' İsa tıta dāmānını ferdā-yı kıyāmet
- 4 Nergislerün it zib-dih-i ğülşen-i fitne
Ey cilve-i serv-i çemen-ārā-yı kıyāmet
- 5 Öldürdi anı hasret-i ümmid-i hıramunı
' Ayb itme **Fehim** itse temennā-yı kıyāmet

174 Āgāh D., s.253

175 Āgāh D., s.194
1b Olur: K'olur D.

176 Fehim D., s.332

177

[Fehîm]

VELEHU

mefâ' ilün fe' ilâtün mef â' ilün fe' ilün

- 1 Olur mı cānā dimāġ-āşinā şemîm-i murād
Eser mi gülşen-i âmālûme nesîm-i murād
- 2 İder mi bahtumızı Hâķ karîn-i mihr-i ümîd
Olur mı tâlî' ümüz mahrem-i harîm-i murād

178

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Dād-ı Hüdādur ezeli ' aşîķa
Safha-yı dilde [her] olan ' aşķ meşķ
- 2 Kible-i maķşûd görünmez saņa
Tâ özüñi itmeyesün saħķ maħķ

179

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Ehl-i taħķîķ diyü çıkma tarîķ-i haķdan
Uyma ol sâlike kim tutmaya şer' i mer' i

180

mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün

- 1 Erbâb-ı keremdür nazâr-ı haķķa sezâ-vâr
Biñ sa' y ile feyzine iremez nâsuñ mäsüñ
- 2 Dervîş gerek terk ide vârin reh-i Hâķda
Kim durdı dey bu tekyede bir sâlik mâlik

177 Fehîm D., s.354

178 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

179 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

180 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

1b Vezin bozulmaktadır.

181

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Var mı ma' nāsı bu beytün deyü [...] gösterdi

Didim ağzuñ öpeyim ey gül-i ra' nā ma' nā

182

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Büy-ı gülle bulur gülistānı

'Andelibe degül 'asir mesir

88 b

183

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Ölü[r] idim o mehüñ hüsñüne biñ cān ile ger

Bī-vefālİK arada olmasa hā' il mā' il

184

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Yer kalmadı қаpuñda efendi gedālara

Ol vaқtden ki tıtdı қаpuñda segān mekān

185

mef' ülü mefā' ilün mefā' ilün fa'

Sermāye-i 'ömr-i vāde virdi bāde

Elbette olur küşāde destān mestān

186

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Ağyār u yār bir görünür oldu çeşmime

Tā bir bahāda oldu ṭabī' atde қadeḫ madeḫ

181 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

182 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

183 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

184 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

185 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

186 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. İkinci mısırada vezin bozulmaktadır.

187

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Nazarından bizi cüdā itmese
Nazar itsün saña Hudām müdām

188

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Devlet-i vuşlat-ı dildarı kim ümmid eyler
Felek ölsem de olur cevrine kâni' māni'

189

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Dehr ol deñlü muşaşşır ki leb-i ' İsäya
Bir şü şamzırmaz eger ölse de farzā marazı

190

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Âhir nefesde ' arz-ı cemāl itdi ol perī
Luţf eyle ey ecel bize vir bir sehl mehl

191

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Cüd u sehāyı terk iden erbāb-ı buhle di
Bünyān-ı şaşr-ı devlete oldı buhl muhill

192

müstef' ilün müstef' ilün fā' ilün

' Āzim-i Rüm olma bu demde ki eydür
Seng-i siyāh-ı sitem-i rüm müm

193

fe' ilātün fe' ilātün fā' lün

Hayf degül mi ki ola tārümār
Dest-i taqdī ile ol hān u mār

187 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

188 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

189 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

190 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

191 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

192 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

193 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

194

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Zâlim 'abeş serine ne zînet virir k'aña
Rûz-ı cezâda olsa gerekdür saçar-maçar

195

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Bî-vefâ oldığıçün terkini kıldı yoğsa
O perî-rûya dilüñ vardı [...] hayli meyli

196

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Ol dem ki itdi bendeñi senden Hudâ cüdâ
Başımdan aşdı bañr-ı muşibetde fevc mevc

197

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Himmet ehline olur kâf-ı kanâ' at mesken
Ya'nî 'anqâya degül her ser-i se'vâ me'vâ

198

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Nazar itdikçe kıyâs eyler idim vaz' olmuş
Câm-ı firûzeye bir gevher-i şâhî mâhî

199

fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Çıkıcağ huṭbeye ol 'arîf-i billâh oldı
Feyz-i enfâsı ile tûde-i 'anber minber

194 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

195 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

196 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

197 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

198 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

199 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

200

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

İtdi bir gevher-i şeb-tāb dahı mihrābı

Oldı iksir-i kudūmiyle ' asced mescid

201

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Evvel qademde şartı dahi oldı terk-i ser

' Azm itmesün bu rāh-ı belāya tayānmayan

202

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

Dü çeşmüm h̄'āba varmaz olmaya ger

Yanumda ol gözi bādām mādām

203

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Nā-puhte qaldı eylemedi qurşını hamir

' Aşq u muhabbet odına rağbetle yanmayan

89 a

204

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

İrişür maqşūduña ir geç āhir

Kim ki nefsine uyup rāh-ı şer' den azmaz

205

Naṭ' -ı hevesde niçe ferzāneyi

Eyledi bu dehr-i şālūt at māt

206

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Reh-i ' uşşāqa rāst āhenk ol

Tā saña olmasun harām merām

200 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

201 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

202 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

203 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

204 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. İlk mısradaki vezin bozulmaktadır.

205 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Vezin belirlenememiştir.

206 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

207

müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün

Sâde-ruḥ âyîne-i Hâḫ olsa

Ehl-i behişt olmaz idi cerd merd

208

müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün

Ebr-i bahârım ğam-ı cānân ile

Çeşmüme nisbet ne şanır cāy mây

209

Biri biriyle yād olunur berzâh-ı kûçek

Elbette yād olunur ne dem eglense nîl mîl

210

fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

Kerem ehline cenâb-ı Hâḫda

Olamaz olmasa sâniḥ mâniḥ

211

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

Ġamz itdi çeşmine deli tâtâr ğamzesi

Lâ-büd olur şikâr görende çağal mağal

212

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

Ṭa' ne-i aġyâr u i' ṭâ'-yı le'im

Çeşm-i dil mürde olur [hep] siḥ u miḥ

213

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Şöyle naḫş oldı ḥayâl daḫı levḥ-i dilde

Kim eger biḡ yaşasa çekmeye anı Mani

207 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

208 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

209 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Vezin belirlenememiştir.

210 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

211 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

212 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

214 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

214

ĀGĀH

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dil ki ol nā-mihribāndan ülfet ümmīdindedür
Pertev-i mehtābdan germiyyet ümmīdindedür
- 2 Pā-yı yāra şanma 'aşık bī-sebeb üftādedür
Mihirden manend-i şebnem rif' at ümmīdindedür
- 3 Niçe āsāyiş bulur ol derdmend-i 'aşık kim
Çeşm-i bīmār-bütāndan şıhhat ümmīdindedür

215

[Āgāh]

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Yeter fütādeşe ey şüh-ı dilrübā āzār
Olur mı tā bu kadar ādem āşinā āzār
- 2 Nesīm-i āhuma ey gül-'izārum incinme
Ki nā-şüküfte çalır gülşen-i şabā āzār
- 3 Nihāl-i kāmēti ol deñlü nāz-perver kim
Hırām idince ider cünbüş-i kabā āzār

216

RĀMĪ

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

- 1 Dil kūy-ı yāra biñ gam ile rū-be-rāh olur
Ahvālimiz bizüm bu gidişle tebāh olur

214 Āgāh D., s.249

215 Āgāh D., s.269

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

2a 'izārum: 'izār D.

3 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

216 Rāmi Dīvnānında ve Rāmi mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk. Kaynakça)

- 2 Nezzāre-i ruḥiyle niçe sīr-çeşm olam
Ol tende ḥūr meyde fikr-i niğāh olur
- 3 Oldum helāk ʿ işve-i dürr-i peyk yeter
Ey resm-i nā şinās o daḥı gāh gāh olur
- 4 Ol tīre-i kevkebüm geh arūs ümmid-i meh
Meşşātıma çerḥ ğāliye baht-ı siyāh olur
- 5 **Rāmī** nedür o ğamze-i ser mest-i dil-firīb
Geh zaḥm urur derūna gehī ʿ ind-ḥ`āh olur

89 b

217

ḲABŪLİ

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Ol ki māha nūr tevcīh eyleyüp rü koymuş ad
Nürdan bir nūn peydā itmiş ebrū koymuş ad
- 2 Gülşen-ārā-yı bahāristan nüzhetgāh-ı üns
Bir nihāl-i dil-firībe ḳadd-i dil-cū koymuş ad
- 3 Şemʿ -i kāfūrı yaradup adıña gerden dimiş
Ḥalka-i devr-i siyāh şemʿ a ğisū koymuş ad
- 4 Zerre yok bir laʿ lden bir dürc ḳalmış fem dimiş
Jāleler derc itmiş ol dürc içre lülū koymuş ad

217 Kabūlī D, s.552. Şiirin tamamı dīvānda 7 beyittir.

1a nūr tevcīh eyleyüp: nūr u fer tevcīh idüp **D**.

1b itmiş: ḳılmış **D**.

2 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

2b nihāl-i dil-firībe: draḥt ārāyış itmiş **D**.

3 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

3a yaradup adıña: fūruzān eylemiş **D**.

4 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir . Şu şekildedir:

“Bir müdevver laʿ lden bir ḥoḳḳa düzmiş fem dimiş
Jāleler dizmiş anuḡ içinde luʿ luʿ koymuş ad”

5 Sîmden bir levh peydâ itmiş üstâd-ı ezel
Rişteler taḥrîr idüp etrâfına mû ḳoymış [ad]

6 Noḳta deḅlü nuṭfeyi nuṭḳa getürdi ol ḥakîm
Ḥikmeti gör kim **Ḳabûliye** süḥan-gû ḳoymış ad

218

ÜMİDİ

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

Ferâgat eyledim endîşe-i va' d-i vişâlınden
Kesildim ülfetinden ârzü-yı iḥtilâṭ itmem

219

ḤALİM

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

1 Bulur mı gonce-i iḳbâl reng ü bûy-ı neşâṭ
' Aceb açar mı anı bād-ı ârzü-yı neşâṭ

2 Düşer mi dest-i temennâ-yı savlecân-ı ümîd
Olur mı saḥn-ı ṭalebde rubûde-gûy-ı neşâṭ

3 Ḳalur mı ṭûṭî-i cân böyle la' l ü dem-beste
İder mi âyine-i dilde cilve-rûy-ı neşâṭ

4 Bu tengnâ-yı fenâda benümle olmaz mı
Ḥadıḳa-i emelüm feyz-yâb-ı cûy-ı neşâṭ

5 **Ḥalîm** gel mey-i iḳbâle müşterî olalum
Felekden bir gün açılmaz mı çâr-sû-yı neşâṭ

5 Bu beyit a.g.e.'de 2. beyittir.

5a Sîmden bir levh peydâ: Bir mücellâ levha taṣvîr **D**.

218 Ümidî Divânında ve Ümidî mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk.Kaynakça)

219 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

220

ÜMİDİ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Ricā-yı vuşlat-ı dildār-ı dil eyler ümīd ammā

Velikin keşf-i rāz-ı h̄'āhiş-i vech-i ṭaleb bilmez

221

[Ümīdī]

VELEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

Görünce reh-güzārında tecāhül kaçd itdi yoḥsa

Ne mümkindür gedāsın ol şeh-i 'ālem sebeb bilmez

222

‘ĀRİF

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

1 Bilsen ğazab mıdur nıgehün böyle tız iden
Tıĝ-i siyāh-tāb-ı müjeṇ pür-sitiz iden

2 Germiyyet-i ḥayā mı ruḥ-ı tābdāruḥı
Keyfiyyet-i şarāb mıdur şu' le-ḥız iden

3 Ken' āniyān-ı ḥasreti itmiş zelil ü ḥ'ār
Ol Yūsuf-ı melāḥati böyle 'aziz iden

4 Ümmīd-i seyr-i ṭarz-ı ḥırāmuḅdur 'ālemi
Āvāre-gerd-i 'arşageh-i rüste-ḥız iden

220 Ümīdī Dīvānı'nda ve Ümīdī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk.Kaynakça)

221 Ümīdī Dīvānı'nda ve Ümīdī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk.Kaynakça)

222 'Ārif D., s.160

1a Bilsen: Bilmem / böyle tız: pür- sitiz **D.**

1b pür-sitiz: böyle tız **D.**

3 Bu beyit a.g.e.'de 5. beyittir.

- 5 Āhū-yı kıl-k-i ' Ārif-i i' cāz-lehceyi
Sevdā-yı vaşf-ı kākülidir nāfe-rîz iden

223

MUĤİBBİ

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Ey levḥ-i zamīrūñ raqam-ı luṭf-ile merḳūm
Mazmūn-ı kerem ḥāṭır-ı feyyāzuña ma' lūm

- 2 Dest-i emelim dāmen-i iḥsānıñı ṭutdı
Ḥāşā ki kemāl-i kereminden ola maḥrūm

90 a

224

NECĀTİ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Āh kim raḥm itmedin her dem cefādur işlerüñ
Bilmezem neyler beni āḥır senüñ cünbişlerüñ
- 2 Yüzüñe baqmağ ile pür-ḥūn olupdur gözlerüm
Ah senüñ gec gec gelüp tez tez yine gidişlerüñ
- 3 Sen raḳıbiñe uyup gözden ırağ itme beni
Dostum cehd eyle kim yād olmasun cünbişlerüñ
- 4 İşiğüñe ḳo beni her dem du' ālar ḳılayın
Müstecāb olur du' āsı dā'imā dervişlerüñ

5 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

5a lehceyi: levḥayı **D.**

223 Muḥibbî Dīvānı'nda ve Muḥibbî mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir.
(Bk.Kaynakça)

224 Necāti Beg D., s.323

1a itmedin: itmedüñ **D.**

2a yüzüñe : yollara **D.**

2b yine: durub **D.**

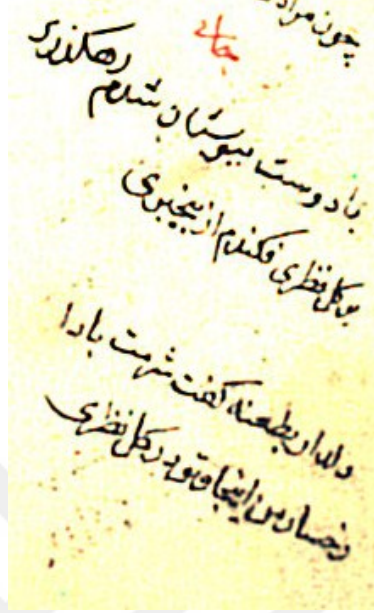
3 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir. **D.**

3b cünbişlerüñ: bilişlerüñ **D.**

4 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir. **D.**

4a İşiğüñe: İşiğüñde/ ḳılayın: ideyin **D.**

- 5 Ey Necātī dünyede şād ol yūri şimden girü
Çün murāduñ hāşıl oldı hayra döndi işlerüñ




225

ÜMİDİ

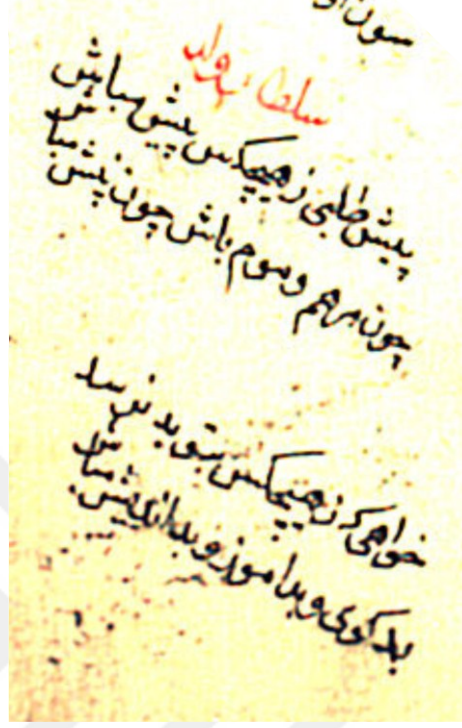
fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Düşerin hāk-ı pāyuña қо beni
Düstum sen de gör saña düşeni
- 2 Nağd-i cān virmek-ile ey dil-i zār
Bulunur şanma dil-berüñ deheni
- 3 Tāma^ç-ı hām ider görüp ağıyār
Sīb-i ğabğabile ol bih-zeķanı
- 4 Bulup ol tıfl-ı nāzenīni bugün
Yaķasından geçürdi pireheni

225 Ümīdī D., s.194

4 pireheni:  M.

- 5 Ölmedin kıl Ümîdiye dermân
Seven olsun mı a begüm ya seni



226

‘ĀLĪ EFENDĪ

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 ‘İnāyet her kime yüz çutsa ‘isyān-ı niķāb olmaz
Güneş doğduķda zīrā perde-i zulmet hiçāb olmaz
- 2 Recā yazusına dök eşk-i çeşmün cūybār eyler
Çayırma nāme-i a‘ māli maħv olmaz kitāb olmaz
- 3 Çekenler muħtesib mīzānı ħarfūñ zāt-ı nāķışdur
Kemāl ehlinde eksüklik bulunur ol hiçāb [olmaz]

226 Gelibolulu M. ‘Ālī D., s.110. Şiirin tamamı 7 beyittir.

1b doğduķda: tođduķda **D**.

2 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

2a eyler: eyle **D**.

2b a‘ māli :aħvāl **M**.

3a ħarfūñ : ħavfın **D**.

3b bulunur: bulunmaz **D**./[olmaz]: -**M**.

4 Gice h̄'āb-ı derūn ğaflet olupdur bā' iş-i ħayret
Bize dūnyānuĝ inkārı gibi h̄āzır-cevāb olmaz

5 H̄abībin sev dilerseĝ maĝfıret taķrībini ' Ālī
Raķīb olmaķ gibi Mevlāya rengīn intisāb [olmaz]

227

[Zamīrī]

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

Bu nev bahārda [ancaķ] açıldı lāle-i dāĝ

Küşād-ı ĝonçe-i dil ķaldı bir bahāra daĝı

228

ŞABRĪ

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

Ķande ' arz idebilür naķd-ı niyāzı aŗa dil

Dil-rubā ħānemize gelse de tenhā mı gelür

90 b

229

VEZNĪ

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

1 Ey bād-ı şabā yārime hicrānumı bildür
Kūyında dem-ā-dem dil-i nālānumı bildür

2 Yetmez mi eger cev-r-i cefā ise murādı
Her şām u seĝer āhıla efĝānumı bildür

3 Pervāne gibi şem' ine biĝ cānile yandum
Sīnemde olan āteş-i sūzānumı bildür

4a Gice h̄'āb-ı derūn ğaflet olupdur: Giceyle h̄āb u ĝündüz ğaflet oldu **D**.

5 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

5a taķrībini: taķrībini ey **D**.

227 Zübde'tü'l-Eş' ar, s.98

1 [ancaķ]: -**M**.

228 Şabırī D., s.177. Gazelde 2. beyt.

229 Şāire āit bir dīvān tespit edilememiştir.

- 4 Ağyāriile gülşende hırāmānun işitdüm
Ol ğayretile çāk-ı girībānumı bildür
- 5 Hun-āb-ı sirişkle ‘ aķıķ oldı lāli
Ol la‘ l-i lebe dīde-i giryānumı bildür
- 6 Dīvāne olup bī-ser ü pā tağlara düşdüm
Leylā’ya meded sīne-i üryānumı bildür
- 7 Meker-ile düşüp çāh-ı zenehdānına **Veznī**
Luţf eyle baņa Yūsuf-ı Ken‘ ānumı bildür

230

FAŞİH

mef‘ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün

- 1 Kūyuğ bulur mıyum ki ‘ aceb cüst u cū ile
Gitsem çü ğas gözümde aķan ķanlu cū ile
- 2 Kesmez ķapuğda ‘ āşık-ı ser-geşte giryesin
İtmez tāvāf Ķa‘ beyi illā vuzū’ ile
- 3 Düşmiş ümīd-i ķaddüğ ile yollara göğül
Çıķmış diyār-ı ‘ aşķa ‘ aceb arzū ile
- 4 Ol sāhirüğ belinde nażar eyle ğaçerüğ
Siħr ile bağlamış bir akar suyu mū ile

230 Faşih D. s, 425

1a cū ile: cūyile **D.**

1b cū ile: suyile **D.**

2a Kesmez: Gezmez / giryesin: giryesüz **D.**

3b Çıķmış: Çıķmaz **D.**

4a belinde nażar: miyān ile seyr **D.**

5 Gelmiş **Faşîh** küyına dil eşk-i çeşm ile
Benzer o kâha kim gele gül-zâra şu ile

231

FEYZÎ

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün

1 **Ḥaṭṭı** gelicek dilberün âh itmege degmez
Ol mâh-ı gül-endâm nigâh itmege degmez

2 Menzil-res-i maḫşûd olamaz nâvek-i ümmîd
Mânend-i kemân ḫadd-i dü-tâ itmege degmez

3 Mir'ât-i dil işkeste idi tîr-i müjenle
Seng-i ḡam-ı hicrünle tebâh itmege degmez

4 **Âzurde-i ḫâr-ı sitem** eyler yine **Feyzî**
Ol ḡonçe-i ter zîb-i külâh itmege degmez

232

ḤAYLÎ

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Ey göñül şaḫn-ı çemende leb-i deryâ seyrin
Bir şanemle ide gör kâm alasın dünyâdan

2 Yoḫsa bir dişleri dür ḫâmeti serv olmayıcaḫ
Ne biter şaḫn-ı çemende ne çıkar deryâdan

233

[**Ehlî**]

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

Yolda görmezlenür eyler beni eflâke nazâr
Gitti ol rûḫ-ı revân eylemedi ḫâke nazâr

232 Rızâ T., s.71

233 Riyâzü'ş-Şuarâ, s.79

91 a

-

91 b

-

92 a

234

14'lü Hece Ölçüsü

- 1 'Ömrün ire behāyim şarf-ı şehdür zerzebîl
Yatasın ber-zîr-i hâkrâ miḥ be-gîr kandîl
- 2 Usta Yorgi der-kücâst çirâ ne-zed taḥtarâ
Sa' y idün çoçaqlar pârelerünüzü biḡ yıl
- 3 Terk kerdem kâr-ı ḥod döşedim işi nâyıla
Bu bozuḡ ḥesâbları Yorgi deyrinde bil
- 4 Yoḡ dest-i nazmım menüm yazam nâme paşaya
Gelsün işi üstüne cümle ḡaldı selsebîl
- 5 Hefte tamâm olunca cem' -i şevend ber-serem
Sâlim olup perîşân bu işleri sen de bil
- 6 Gitdim der-i mîriye taḥşîl-i meblaḡ için
Güft muḥâsib merâ para yoḡdur şimdi bil
- 7 Didim amân efendim ḥâne be-sâzend aḡa
Heftede yüz ḡuruşdan yaḡam tutar ḡarda bil
- 8 Güft bürd be-paşa ey ḥâcî bed-fi' âl maḡâl-i bed
Ne pilav var ne çorba nerde ḡaldı zerde bil

234 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Sen şeh-i nāzik-edāsın ey perī
Ağlamağdan qalmadı çeşmim ferī
Hayli demdir gezerim ben serserī
Ağlamağdan qalmadı çeşmim ferī

3 İştiyākın cānıma tar eyledi
Şu cihānı başıma tar eyledi
Yağdı cānum dili nigār eyledi
Ağlamağdan qalmadı çeşmim ferī

4 Rā-yı i' tibār ile hem dānişi
Ben kılun gördükde çatarlar kaşı
Cevre mā'il dirler başka yoğdır işi
Ağlamağdan qalmadı çeşmim ferī

92 b

[Niyāzi-i Mışrī]

MUHAYYER

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 İki kaşuğ arasında çekti hāt-ı istivā
' Alleme' l-esmāyı ta' līm itdi ol hātṭan Hudā

2 Zāt-ı ' ilme Muştafā esmāya Ādemdür hemīn
İkisinden zāhir olmuşdur ' ulüm-ı enbiyā

3 Şüretā gördiler Allāh diyeni olmuş fağır
Şandılar anlar fağırdür kendilerdür ağniyā

235 Şiirin kime ait olduğı tespit edilememiştir.

236 Niyāzi-i Mışrī D., s.8

2a hemīn: emīn

3 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

4 Kenz-i lā-yefnāyı bilmez kandedür illā fakīr
Baħr-i bī-pāyānı bulmaz aġniyā terk-i sivā

5 ande bulur aı inkār eyleyen bu Mıřrī'yi
Zāhir olmıřken yūzinde nūr-ı zāt-ı kibriyā

237

[Niyāzī-i Mıřrī]

mūstef' ilūn mūstef' ilūn mūstef' ilūn mūstef' ilūn

1 Ey ar-i dūn netdūm saa hī virmedū rāat baa
Gūldūrmedū onden soa āh minetā vāh minetā

2 Bendūnden āzād itmedū feryādıma dād itmedū
Bir dem beni řād itmedū āh veyletā vāh veyletā

3 Kārımdadur derdile ġām gitmez başumdan hī elem
Gūlden cūdā bir būlbūlem āh řasretā vāh řasretā

4 Varmazsa yolum řeyhūme řarmazsa merhem yāreme
Urmazsa āre derdime āh řasretā vāh řasretā

5 Mecnūn-veř āh ideyūm Ferhād-veř vāh ideyūm
Bu derdi herġāh ideyūm āh gurbetā vāh gurbetā

6 Yanar Niyāzī derdile hī kimse yo ālūm bile
Nālān olup girdim yola āh rıletā vāh rıletā

4 Bu beyit a.g.e.'de 5. beyittir.

4b aġniyā: itmeyen **D.**

237 Niyāzī-i Mıřrī D., s.13

3 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

3a Kārımdadur: kārūm durur **D.**

3b řasretā vāh řasretā: firatā vāh firatā **D.**

4 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

4b řasretā vāh řasretā: řayretā vāh řayretā **D.**

5b derdi: virdi **D.** / gurbetā vāh gurbetā: řasretā vāh řasretā **D.**

[Ğafūrī]

11'li Hece Ölçüsü

1 İden rāh-ı muḥabbetde tekāpū
 Gül-i gülzār-ı vuşlatda alır bū
 Göñül olsun o gülşende aḳarsu
 Diyelüm şevḳle Allāh Hū yā Hū

2 Şolar bir gün geḳer ömrüñ bahārı
 Cihānı terk idersin ızḫirārı
 Silüp āyine-i dilden ğubārı
 Diyelüm ʿaşḳ ile Allāh Hū yā Hū

3 Nihāl-ı bāğ-ı firdevs-i muḥabbet
 Virir dā'im işmār-ı luḫf- ı raḫmet
 İrişsün ol semtden cāna lezzet
 Diyelüm şevḳle Allāh Hū yā Hū

4 İḳen cām-ı vişāl-i yār kim nūş
 O dem eyler sivāyı hep ferāmūş
 Ğafūrī eylesün baḫr-ı şafā cūş
 Diyelüm ʿaşḳ-ile Allāh Hū yā Hū

[Şemseddin Sivāsī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Cümle ʿālem āşinā ben arada biğāneyim
 Her işim ağıyār ile gör kim ʿaceb dīvāneyim

238 Ğafūrī Dīvānı'na ulaşılamadı.

239 Şemseddin Sivāsī D., s.103

1a ben arada: arada ben D.

- 2 Teşneyim zulmette kaldım āb-ı hayvān isterim
Girmedin deryā-yı ʿaşka tālib-i dürdāneyim
- 3 Bilmeyüp taʿmīr-i cism itdüm velī kalbim harāb
Ey meded miʿmār-ı ʿālem kıl nazār vīrāneyim
- 4 Mey-fürüş oldum şalādır ehl-i ʿaşka **Şemsiyā**
Bendedir hamr-ı ezel gelsün gelen meyhāneyim

93 b

94 a

240

[Nakşī]

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

- 1 Kūy-ı ʿaşkuñ baña bir kūh-ı tecellī görünür
Kalbüme ʿīd-i vişālünle tesellī görünür
- 2 Cevher-i zıkr-i Hudā ile ser-ā-ser ʿālem
Baña firdevs-i cinān-ı bir mütehallī görünür
- 3 Rūz u şeb şāha-i vahdetde kıyām eylerler
Cümle eşcār-ı çemen şan ki muşallī görünür
- 4 Sālik-i Hağ olanuñ vaż ile eṭvārından
Cānib-i Hağret-i Allāh'a tevellī görünür

2 Bu beyit ve 3. beyit a.g.e.'de yer değiştirmiştir.

3a Bilmeyüp: Bilmeyip **D.**

3b Ey: Hey **D.**

4a Bendedir: bizdedür **D.**

4b gelsün: gelsin **D.**

240 Nakşī D., s.90

2b bir : - **D.**

5 Naḳṣiyā ‘ālem-i bākīde ulü’l-ebsār
Herkesüñ ḥāl-i maḳāmıyla maḥalli görünür

Yā Resūlullāh şefā‘ at
Yā Habībullāh şefā‘ at
Yā Resūlullāh

241

[Eşrefoğlı Rūmī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Ey göñül var kim bu derden sen ḥaberdār olmaduñ
Anıñ içündür bu yolda sen ciger-dār olmaduñ
- 2 Var göñül var kim benimle dosta karşı yanmaduñ
Çok cefālar eyledüñ baña vefā-dār olmaduñ
- 3 Pes senüñ gibi göñül varsun baña maḥrem degül
Çünkü bu ‘aşḳ zehrini benimle dadar olmaduñ
- 4 Her gice fikrindeyüm bir laḥzā ḥāba varmadum
Sen benimle yār olup bir gice bī-dār olmaduñ
- 5 Ben dilerdim dost zülfüñ boynuña kılam kemer
Sen perişānlık idüp ol dāra ber-dār olmaduñ

5a ebsār: ebsāra **D.**

5b maḳāmıyla: maḳāliyle **D.**

241 Eşrefoğlı Rūmī D.,s.285

1a Ey: İy **D.** / Farsça ‘derd’ kelimesi mecmuada ‘dert’ şeklinde yazılmıştır.

2a Var: İy ./ kim benimle : kim bu benimle **D.**

3 Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

3b dadar: tatar **D.**

4 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

4a fikrindeyüm: fikründe ben **D.**

4b bir: her **D.**

5 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

5a dilerdim: diledüm / kılam: kılamak **D.**

6 Eşrefođlı Rūmīye yoldaş olup ey gönül
Geçüben aşşı ziyādan dosta gider olmaduñ

94 b

[Şifalı Bitkiler Sözlüğü]

Alıc :	‘ Arabça Zu ’rūr dirler.
Oğul Otu :	Eţibbā Bādrencüye dirler.
Ebem Gümecci :	‘ Arabça Cenârî dirler.
Eftimon :	Türkçe Keklik Şaçı dirler.
Işırđan :	‘ Arabça Encer dirler.
İhtiyar :	Meşhūr bir kırmuzu kökdür.
Andız :	‘ Arabça Rāsen dirler.
Eyrelti :	‘ Arabça Serhas dirler.
Enzerot :	Meşhūr çiçekdir. Uşuđudus Karabaş.
(...) yağı :	Frenkler Hen (...) dirler.
Efraciyā :	Bu bir otdur kim yaprağları küçükdür. Karabaldır yaprağına beñzer.
Peyđamber Çiçeği Kökü :	‘ Tabibler (...) dirler.
Peyđamber Ağacı :	Frenkler Ğayağo dirler.
Bādem :	‘ Arabça Levz dirler.
Balığotı :	‘ Arabça Merzencüş dirler.
Pembo :	Veya (...) dirler ma‘ nāsı mübārek ağac ?
Papadya :	‘ Arabça Babunec dirler.
Pelin :	‘ Arabça Afsentin dirler.
Besfāyec :	Meşhūrdur.
Pelid :	‘ Arabça (...) dirler.
Baldırıkara :	Eţibbā lisānında Persiyāvuşan dirler.
Pirüz :	‘ Arabça Firüzec dirler.
Pazı :	‘ Arabça Salkı dirler.
Biberiye :	Eţibbā lisānında İklil-i Cebel dirler.

6 Bu beyit a.g.e.’de 7. beyittir.

Balsan :	
Bıyan Kōki :	‘ Arabça ‘İrkü’s-süs dirler.
Turunc :	‘ Arabça Nārenc dirler.
Temürhindi :	
Terrāc :	‘ Arabça Dürrāc dirler.
Turb :	‘ Arabça Fucul dirler.
Tere :	‘ Arabça Hıurf dirler.
Terhun :	‘ Arabça Tarhun dirler.
Çörek Otu :	‘ Arabça Şüniz dirler.
Çelāpe :	Buber-i şerif kökdür.
Çöpçini :	
Çil Kuşu :	‘ Arabça.
Çalkafa :	
Çantiyana :	
Çadır Uşağı :	‘ Arabça Uşak dirler.
	<i>Harfū’l-Hā</i>
Havlan Hindi :	Ya’ nī Hūzaż meşhürdur.
Hunnapün-nil :	
	<i>Harfū’l-Hā</i>
Hıyār-ı Şenbe :	
Haşhaş :	
Hısyetü’s-Şa’leb :	Meşhürdur.
Haţmi :	Meşhürdur.
Harbak :	Meşhürdur, iki nev ‘ addır.
	<i>Harfū’d-Dal</i>
Diş otı :	Frenkler dirler.
Dilgü :	‘ Arabça Şa’leb dirler.
Demür Dikeni :	‘ Arabça Hasek dirler.
	<i>Harfū’r-Rā</i>
Rāziyāne :	‘ Arabça Rāzyānec dirler.
Rıbas :	Meşhürdur.
	<i>Harfū’z-Zā</i>

Zir ?:	Nebat.
Zerrinkadeh :	‘ Arabça (...) dirler.
95 a	
Ꞑunduz Hıayası :	‘ Arabça Cünd-i Bıdester dirler.

Harfü’s-Sin

Sürincân :	Meşhürdur.
Semüz Otu :	‘ Arabça Baꞑlatü’l-Hamꞑa dirler.
Siñirli Yaprak :	‘ Arabça Lisânü’l-Hamel.
Züfâ ? :	Meşhürdur.
Sezâb :	Meşhürdur.
Sarmısak :	‘ Arabça Şavm.
Süd :	‘ Arabça Leben dirler.
Sütlüce? Otu :	Ba‘ zıları bu ota Tozluk? dirler.
Sekleven? :	‘ Arabça Tederrüc dirler
Serçe :	‘ Arabça ‘ Aşfür dirler.
Susam :	‘ Arabça Simsim.
Serkele :	‘ Arabça Şaytaranc dirler
Semiz :	Ꞑabaꞑ Ꞑaşra dirler.

Harfü’s-Şm

Şalgam :	‘ Arabça Şelcem dirler.
Şähtere :	‘ Arabça Şähterec dirler.
Şeftälü :	‘ Arabça Hüh dirler.
Şakâ’ık :	
Şebboy :	‘ Arabça Manşür dirler.

Harfü’s-Şäd

Şa’ter :	Meşhürdur Sa‘ ter dağı dirler.
Şıgır :	‘ Arabça Baꞑar dirler.
Şandal :	Meşhürdur, üç nev‘ dir.
Şumağ -1 ‘ Arabî :	Meşhürdur.
Şıgır Ꞑuyruğı :	‘ Arabça Busırâ dirler.
Şaşafra Buberi :	Şerif ağacdur.
Sagin? Köki :	‘ Arabça.

Harfū'ı-Tā

Ṭavşan :	‘ Arabça Arnab dirler.
Ṭin-i Maḥtum :	Meşhürdur.
Ṭuraḫ otı :	‘ Arabça Şibit dirler.
‘ Ünnāb :	Meşhürdur.
‘ Udü’ş-Şalīb :	Meşhürdur, Favanya daḫı dirler.
‘ Udü’l-Ḳahr :	‘ Aḳırḳarḫa daḫı dirler.
‘ Abdü’s-Selām :	‘ Arabça Beberühüsalem? dirler.

Harfū'l-Ġayn

Ġoteganya :	Hükemā’-i Müteḳaddimīn kitaplarında zıkr olunmadı Çinmaçin’den gelür sarı zamğdur.
Ġariḳon :	Meşhürdur, maḳbuli beyāzıdır.
Ġāfıt? :	Meşhürdur, ba‘ zılar Ḳoyun Otu dirler.

Harfū'l-Fā

Ferencmüşk :	Felencmüşk daḫı dirler, ṭabī‘ atı üçüncü derecede ıssıdır. Ḳurudur dimāğun ḡalīz ṭa‘ āmı hazm itdirür ḳalbe ḳuvvet virir ve güzel gegirdür ve (...) def‘ eyler.
Ferāsiyun :	Ba‘ zı diyārda İt Siyegi dirler ṭabī‘ atı ikinci derecede ıssıdır, ḳurudur ve cigerün ve ṭalağun sedeler iḫer gögsi ve aḳ cigeri pāk ider.
Fındıḳ :	‘ Arabça Bunduḳ dirler, ṭabī‘ atı evvelki derecede ıssıdır ve ḳurudur. (...) ḳoḳuludur. Eger ḳabuğın ḳaynadup iḫseler balğamı def‘ ider ve nevāzili men‘ eyler.
Fıstık :	Meşhürdur. İkinci derecede ḫārdur. Ruṭubetde yubüsetde mu‘ tedildür, ḳalbe ṭarah virür ve göbek borusın izale ider.
Fesligen :	Meşhürdur. ‘ Arabça Reyḫān. Ṭabī’ atı ıssıdır. Ḳurudur . Eger ḳoḳsalar ḳalbe dermān u ḳuvvet virir.

95 b

Harfū'l-Ḳāf

Ḳahve :	Meşhürdur. ‘ Arabça Būn dirler. Ṭabī‘ atı ‘ alā ve laṭif olur, mi‘ deye ḳuvvet virir ve sedeleri açar. Bu esire mübtelā olanlara zararlıdır ıṣlāḫı şeker ile ve bādem yağılıdır.
---------	--

Kaṭir Kuyruğı:	‘ Arabça Ratme dirler. Çiçeđi şarıdır güzel kokar ṭabī‘ atı ikinci derece ıssıdır. Kuruđur. Çiçeđi ruṭūbet üzeredir. Göñül bulandırıcıdır ve müfettiḥ-i sededür ğalīz ḥaltları def‘ eyler.
Karaca :	Ceyran nev‘ indedir. Lākin bu rum ceyrānıdır.
Karabaş :	Meşhūrdur. ‘ Arabça Uşuḥudusdur. Tabī‘ atı ikinci derecede ıssıdır, kuruğur.
Karanfūl :	Meşhūrdur. Ṭabī‘ atı [] derecede ıssıdır. Kuruđur. Ağız ḳoḥusunu güzel eyler. Sovuḳ cigeri ḳızdırur ḳuvvet virür ve dimāğa ḳuvvet virür. Nāzleyi men‘ eyler. Emrāż-ı sevdādiyyeye nāfi‘ dūr.
Kaḳule :	Meşhūrdur. İki nev‘ dūr. Biri şağır ve biri kebīrdür. Kebīrinün ṭabī‘ atı ikinci derecede ıssıdır. Kuruđur, hāzımdur dilleri taḥlīl ve mi‘ de ḳazdırur, ḳalbe ḳuvvet virür. ḳoḥmađı men‘ eyler.
Kantaryon :	Meşhūrdur. İki nev‘ dūr biri şađır ve biri kebīrdür ikisini ṭabī‘ atı üçüncü derecede ıssıdır ve kuruđur.
Ḳına:	‘ Arabça Ḳına dirler. Meşhūrdur. Ṭabī‘ atı mu‘ tedildir.

96 a

-

96 b

242

[Naẓmī]

‘IRAḲ

mef‘ ūlū mefā‘ ilū mefā‘ ilū fe‘ ūlūn

1 Maḥbūb-ı Ḥudā zāt-ı şeref-bār-ı Muḥammed
Maḳbūl-i ilallāhdur etvār-ı Muḥammed

- 2 Hep ‘ālem [ü] ādem anıñıçün yaradıldı
Pes ‘illet-i gā’iyyedür ezhār-ı Muḥammed
- 3 ‘Ālemlere raḥmet olıcağ zāt-ı şerīfün
Bu ümmete ḥod maḥz-ı kerem kānı Muḥammed
- 4 Ol gözle o şemsü’ş-şerefi görmege [efsün]
Pür etmiş iken ‘ālemi envār-ı Muḥammed
- 5 Bir bende-i maḥbül-i Ḥudāsın saña müjde
Girdiyse ele sirişte āşār-ı Muḥammed
- 6 A‘mālini aḥvālını düstürü’l-‘amel it
Tā keşf ola **Nazmī** saña esrār-ı Muḥammed

243

[Eşrefoğlı Rümī]

‘IRAQ

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Görelden yüzini yārün belā baña şikār oldı
İñildüm artdı gün günden gözüm yaşı bıñar oldı
- 2 Gözümde yādı hiç görmez aqar qanlı yaşım diñmez
Bu derd ü bu firāqıla içim taşım buḥār oldı
- 3 ‘Aceb yā Rab ne dertdür bu görünmez gözime uyḥu
İçümdeki yanan od ḥod yaralarum yaqar oldı

243 Eşrefoğlı Rümī D. s.428

1a yārün: derd ü

2a gözümde yādı: gözüm deyyārı / qanlı: qanlı / diñmez: tırmaz **D.**

2b derd bu: derd ü **D.**

3a Farsça ‘derd’ kelimesi mecmuada ‘dert’ şeklinde yazılmıştır.

3b yaralarum: yārānlarum **D.**

- 4 Göñül fikrinde hayrân bu cân âvâre ser-gerdân
Bu sevdâya düşeli ben dü ‘âlem bañâ dar oldu
- 5 İnildüm ‘âleme doldı gören eydür buña noldı
Esirgeyüp bu halk derdim girü baña şorar oldu
- 6 Var **Eşrefoğlı Rûmî** var bu derdi kıılma âşikâr
Şaňa çün derd-i zehri yâr tolu tolu şunar oldu

97 a

244

[Sâbit]

ZENCİR ‘IRAĞ

mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün

- 1 Efendi faşl-ı bahâr oldu lâle-zâra buyur
Nigâh-ı luğf ile nergislere neẓâre buyur
- 2 Şaňa recâ idüp aġūşa ‘arz-ı hâl itdük
Mağall-i merhametüz gel şu der-kenâra buyur

Tâ dür ten dür ten dür ten dür tenenen tâ di ney
Yâr lâlezâra buyur

245

ZENCİR

mefâ‘ilün fe‘ilâtün mefâ‘ilün fe‘ilün

- 1 O mehveşün yine yâd-ı ruhiyle âh itdim
O âh ile felek âyînesin siyâh itdim

4a fikrinde: fikrindedür **D.**

4b düşeli ben: düşeliden / dar: țar **D.**

5a doldı:şoldı **D.**

6 Bu beyit a.g.e.’de 9. beyittir.

244 Sâbit D., s.454

2a recâ idüp aġūşa: recâ-yı der-aġūşa **D.**

245 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

2



ṭül u dirāz itdi vişāl-i dilberle

Dirīg ʿömr-i ʿazizim hemān tebāh itdim

Lel le lel li yā le lel le li ʿömrüm yel lel lel le

Lel le yā ʿazizim tebāh itdim

246

MUḤAMMES-İ ENFĪ ḤASAN AĠA

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

1

Murğ-ı cānı ideyim āteş-i gāmda biryān

Bezm-i ʿaşkuṅda anuṅla mezelensün yārān

2

Ḥarem-i meykedede kaʿbe-i maḫşüdü bulup

ʿAzm iden ʿāşık-ı şūrīdeye cānım ḫurbān

Aman āh ʿömrüm yā lel lel lel lel

Lel lel lel lel

247

[Nāʿilī]

mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün

1

Dil-i āşüfte kim ol ʿanberīn-gīsüya bağlanmış

Şanurlar sebze-i ḫod rişte-i dılcüya bağlanmış

2

Miyānuṅ fikr idüp diller ki zülfüṅ āşiyān itmiş

Piristü beççeler kim güyyiā bir müyā bağlanmış

Hey cānım ʿanberīn gīsüya bağlamış

246 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

247 Nāʿilī D., s.331 Şiirin tamamı beş beyittir.

1b rişte-i dılcüya: rustedür şebbüya **D.**

2a idüb:eden **D.**

2b beççeler kim: beççelerdür **D.**

248

SEMĀ'Ī 'İRĀḲ

meḥ'ülü meḥā'ilü meḥā'ilü fe'ülün

Ḳaddüm ḥam idüp cevr-ile ol ḳaşı kemānum
Öldürdi beni pīr olası tāze civānum
Ağyāra lebün emdirir ol baḥa dā'im
Yok yok diyü yokdan gelür ol ḡonce-dehānum

97 b

249

İlāhī

[Nazmī]

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Ḳo yaḳsun küllī cismim nār-ı hicrān
Göñül şabr eyle şabr eyle şabūr ol
Olur elbette bir gün vaşl-ı cānān
Göñül şabr eyle şabr eyle şabūr ol
- 2 Ne ḳanlar nūş olunmuşdur bu yolda
Ne āteşler saçılmışdır bu yolda
Ne ḡurbetler çekilmişdir bu yolda
Eyżan
- 3 Aḡa 'āşıḳ dinür mi eyle inşāf
Ki nār-ı 'aşḳla yanup olmaya sāf
Bu **Nazmī**-veş idüp tebdil-i evşāf
Göñül şükr eyle şükr eyle şekūr ol

248 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

249 TMA, c.1 ,s.90

250

[Mıṣrî]

İLĀHÎ

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Tālib-i Hakkun devāsız dertdurur sermāyesi
Anıñ için āh u zār olur hemīn hem-sāyesi

2 Tā' atün ihlāşa irmez 'ilm-ile a' māl ile
'İzzeti қо zilleti tut oldur anuñ pāyesi

3 'Aşkun ma' şūķ yolında derdi artduķça müdām
Artar anuñ dem-be-dem aķrān içinde pāyesi

4 Arz-ı vāsi' ister iseñ kāmilün gir қabzına
'Arş [u] kürsiden geñişdür bir velinün āyesi

5 Kim ki mā zağa'l-başar sultānınıñ tıflı ola
Mıṣriyā ol feyz-i aķdes nūrı oldı dāyesi

98 a

251

[Üftāde]

İLĀHÎ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 İlāhî yāri қıl baña ki senden ğayrı yārim yoķ
Ne yüzile varam saña günehden ğayrı kārım yoķ

2 Göñül yād itdi sübhānı gözüm yaşı ciger қanı
Қomuşum baş-ile cānı bu yolda ihtiyārim yoķ

250 Mıṣrî D., s.224

1 Farsça 'derd' kelimesi mecmuada 'dert' şeklinde yazılmıştır.

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

2b pāyesi: māyesi D.

3 Bu beyit a.g.e.'de 2. beyittir.

5 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

251 Üftāde D., s.142

- 3 Ne dervîšem firâkıında ne tâc u taht u devletde
Bu dehr-i dâr-ı ğurbetde ğarîb kıaldım anarım yok
- 4 Yine bir menzile vardım nedâmet baħrine taldım
Ĥayâl-i ‘aşķa yâr oldum şabâ gibi kıararım yok
- 5 Benem ‘aşî yüzi kıara ğarîb **Ûftâde** biçâre
Tutuşmuşam ki bir nâra yanımca bir yanarım yok

98 b

252

[Şemseddin Sivâsî]

SEGÂH

mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

- 1 Ey ğâfil uyan rıhlet-ı nâ-ĝâhı unutma
Yol kıorķuludur kıorķusu çok râhı unutma
- 2 Maĝrūr oluban devlet-i dünyâya dayanma
Şaķın yitirüp dînüñi Allâh’ı unutma
- 3 Bu dâr-ı fenâ içre fenâ yolları çokķdur
Yârın varacaĝuñ ulu dergâhı unutma
- 4 Ĥâlîķdan utan rızķıñı şaķın ĥalkdan umma
Bil rabbüñi *er-rızķu‘alellâh* ı unutma

3 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

3a firâkıında:ferâĝatde/ taht u devletde: taht-ı devletde **D**.

3b dehr-i: fânî / kıaldım: oldum **D**.

4 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

4a vardım: erdim/ taldım: daldım **D**.

4b yâr oldum: dūş oldum **D**.

252 Şemseddin Sivâsî *D.*, s.125 Şiirin tamamı dîvânda 11 beyittir.

2a dünyâya dayanma: dünyâ-yı denîye **D**.

3a fenâ yolları çokķdur: bugün n’itsen elinde **D**.

4 Bu beyit a.g.e.’de 9. beyittir.

4a şaķın ĥalkdan: ĥalkdan şaķın **D**.

- 5 Ey çeşm-i haķāretle baķan merd-i faķire
Şemsī yūri sen Haķķa giden rāhı unutmā

253

BESTE-i MUĞHAMMES

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Şanma ol gül-çehre ey dil hūsnūne mağrūrdur
Serv-i nāzım bād-ı dūşineden maħmūrdur

- 2 Ol nev-āmūz cefānuğ baķma istignāsına
Ey göñül sen şabr ile ol cevr ile meşhūrdur

Ye le lel lel li ter lel li

254

[‘ Āşık Yūnus]

11’li Hece Ölçüsü

- 1 Rūm’da ‘ Acem’de ‘ āşık oldum
Yemen illerinde Veysel Ķaranī
Allāhuğ ĥabībi dostum didügi
Yemen illerinde Veysel Ķaranī
- 2 ‘ Āsāsı vardı ĥurma dalından
Eynūnde ĥırķası deve yünūnden
Gözlerūğ ırmazdı Ka‘ be yolından
Yemen illerinde Veysel Ķaranī

5a Bu beyit divanda 10. beyitin ilk mısrası ile 11. beyitin ikinci mısrası birleştirilerek oluşturulmuştur.

253 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

254 ‘ Āşık Yūnus D., s.154

Bu şiirin sonradan eklemeler yapılmak suretiyle 3 dörtlükten 7 dörtlüğe çıkarıldığı görülmektedir. Mecmuadaki sıralama temel alındığı için dörtlüklerin sıralaması değişmektedir.

1a oldum: oldugum D.

1c Mısrarın başında ‘Billāhi’ ifadesi bulunmaktadır

2a eynūnde: egninde D.

- 3 Hırkasından çıkarmazdı başını
Severdi Aḥmedi dökerdi yaşını
Anuḡ dostluğına çekdi dişini
Yemen illerinde Veysel Ḳarani
- 4 Kemendi belinde Ḥaḳḳıḡ yolunda
Bir yükü varıdı hem şağ elinde
Sultān Veys dirler Ḳaran köyünde
Yemen illerinde Veysel Ḳarani
- 5 **Yūnus** bunda idi kendisi anda
Ārzūm ḳaldı benüm yine ol yerde
Yerini řorarsaḡ Ḳaren köyünde
Yemen illerinde Veysel Ḳarani
- 6 Anasından destūr aldı durmadı
Ka‘be yollarından yüzüḡ ırmadı
Vardı Muḥammed’i evde bulmadı
Yemen illerinde Veysel Ḳarani
- 7 Muḥammed mescidden evine geldi
Veysiḡ nūrını řapuda gördi
‘Āiře anaya şordı bunda kim geldi
Yemen illerinde Veysel Ḳarani

3b dökerdi: dökdi **D.**

3c dostluğına: dostlığına **D.**

4 Bu dörtlük a.g.e’de şöyledir:

Hakkun hizmetinde kemer belinde

Bir ak beni var mübārek egninde

Āřık Üveys dirler Karen köyünde

5b Ārzūm ḳaldı benüm yine ol yerde: Arzumanum kaldı benüm řol ilde **D. D.**

5c Yerini: aslımı **D.**

6b yüzüḡ: gözün **D.**

6c vardı: geldi **D.**

255

BESTE-İ RECEB**UŞÜLEŞ ÇENBER***mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün*

- 1 O haþ kim şafha-i pāk-i ruþ-ı cānāna yazmışlar
Duþān āyetleridir kim gümüş fincāna yazmışlar
- 2 Degül ebrū o bir tuĝrā-yı ğarrādur ki çekmiřler
Cemālün emrini kim 'āřık-ı nālāna yazmışlar

'Āřık-ı nālāna yazmışlar

256

USŪL-İ MUĤAMMES*mefâ' ilün fe' ilātün mefâ' ilün fe' ilün*

- 1 Niĝāh-ı mest mi tīr-i kazā mıdır bilmem
Bürehne-þanþer kaşdı baþa mıdır bilmem
- 2 Beni getürmez o hercāyī yādına hergiz
Lisān-ı 'aşķda nāmum vefā mıdır bilmem

257

MUĤAMMES*mef' ūlü fā' ilātü mefâ' ilü fā' ilün*

- 1 Vaşf-ı şafā-yı cām-ı Cem'i ğuş ider miyüz
Hiç biz kühen sifāl ile mey nüş ider miyüz

255 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

256 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

257 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

2 Añmaz mıyuz ğamuñla geçen günleri meger
Eyyām-ı hoş-güzārı ferāmūş ider miyz

Tā dir ten dir ten dir ten tene tā dr ni
Cānım āh gş ider miyz

258

[Nā'ili]

DGĀH ÇENBER

ES'AD EFENDİ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 İzārıñ gl gl olmış bseden dil dāğ dāğıñdur
Hased ol bāğbān-ı 'aşka kim gl-in-i bāğıñdur

2 Nmāyan olmadıça Şubh-ı vuşlat snmesn yansun
Fitil-i dāğ-ı firķat sinede ey dil erāğıñdur

Bseden dil dāğ dāğıñdur

99 b

259

['Āşık Ynus]

İLĀHİ

8'li Hece ls

1 Gele hey derviş gele [gel]
Gel Allāh'a dn Allāh'a
Uyan ğafletden a gzñ
Gel Allāh'a dn Allāh'a

258 Nāili D., s.263. Şiirin tamamı dvānda 5 beyittir.

2 Bu beyit a.g.e'de 4. beyittir.

2b dil: -D

259 'Āşık Ynus D., s.146

1a gele hey: gel ey D.

1b Redifler mecmuada "Gel Allāh'a 'āşık dn Allāh'a" Őeklinindedir. Şiir bestelendiği için zākirin söylemesi gereken kısımlar aynen yazılmıtır.

2 Tut bir mürşidin elini
 Tevbeye öğret dilini
 Derviş yanılma yolını
 Gel Allāh'a dön Allāh'a

3 Yatmağdan uşanmaz mısın
 Ölecegin bilmez misin
 Allāh'dan utanmaz mısın
 Gel Allāh'a [dön Allāh'a]

4 Münādiler nīdā eyler
 İşiden cān fedā eyler
 ‘Ālem çağrışur zār eyler
 Eyzan

5 Begüm māl-ile iş bitmez
 Kazandığın neye yetmez
 Kimi gördüğ koyup gitmez
 Eyzan

6 **Yūnusum** eksikli sözüğ
 Dergāhuna tuğdum yüzüm
 Saņa dirüm iki gözüm
 Gel Allāh'a dön Allāh'a

2b dilini: dilüni **D**.

2c yolını: yolunı **D**.

3 Bu dörtlük a.g.e'de 4. Dörtlüktür.

3b Ölecegin: Öliceğın **D**.

4 **-D**

5b Kazandığın: Kazanduğın **D**.

6a Yūnusum eksikli sözüğ: Yūnus eksiklidür sözüüm **D**.

260

CEVRİ

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

1 Hâl-i dili ol ğamze-i fettân ile söyleş
Esrâr sözün nükte-şinâsân ile söyleş

2 Olduñsa rumûz-ı nıgeh-i şūhına vākıf
Ma' nâsını tenhâda dil ü cân ile söyleş

3 Keşf eyleme nâ-dâna şakın nükte-i çeşmin
Mestâne-i ney zümre-i rindân ile söyleş

4 Âdâb gözet dil-ber gördükde hamûş ol
Ne âh ile ne çâk-ı girîbân ile söyleş

5 Kem-mâyelere baħş-i me'ânide söz açma
Cevrî gibi üstâd-ı sūhan-dân ile söyleş

261

SA'İDİ

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

Zinhâr bakma şüret-i iķbâline şakın
Aldanma hîle-i felege i' timâdı ķo

100 a

262

[Mışrî]

HİŞÂR

fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1 Tâ ezelden biz bu 'aşķ içinde rüsvâ olmuşuz
İsmimizdür söylenen ma' nâda 'anķā olmuşuz

260 Cevrî D., s.229

3b Mestâne-i ney: Mestâne anı M.

261 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılammıştır.

262 Mışrî D., s.95

1a olmuşuz: olmuşuz D.

- 2 Gerçi şüret ʿāleminde şandılar keşretdeyüz
Keşret içre bilmediler ferd [ü] tenhā olmuşuz
- 3 Şol izāfāt u taʿ ayyün şofların giysek ne var
Çünkü andan şoyınup maʿ nen muʿ arrā olmuşuz
- 4 Mantıku't-Ṭayrın lügātün muğlağından söylerüz
Herkes anlamaz bizi bizler muʿ ammā olmuşuz
- 5 Lafz u şüret u cism ile anlamak isterler bizi
Biz ne elfāzuz ne şüret cümle maʿ nā olmuşuz
- 6 Kaṭreler ırmağa ırmağ irdi bahre cemʿ olup
Kaṭısup birbirine ḥālā o deryā olmuşuz
- 7 Zerrelere şemse güneş irişdi vaḥdet kânına
Kalmadı aşlā taʿ addüd ferd ü tenhā olmuşuz
- 8 Her keşāfet kim izāfet gösterir āyīnede
Ol kudüret tozını silüp mücellā olmuşuz
- 9 Zāhidün zıkr itdügi şol ḥarf ü şavtın resmidür
Zākır ü mezkūr u zıkre biz müsem mā olmuşuz
- 10 Sūfinün şol hūy hāy-ı naʿ rasından almazız
Vaşl-ı deryāyuz biz ol sebebdan müberrā olmuşuz
- 11 Alleme'l-esmā'ya mazhar ister iseñ gel berü
Ādem ü hem aña taʿ lim olan esmā olmuşuz

3 Bazı beyitler sonradan eklenerek şiir tamamlanmıştır. Bu nedenle kimi beyitler mecmuada ikinci sütunda görülmektedir.

4a Ṭayrın lügātün: Ṭayrun lügāt-ı **D**.

10b sebebdan:seddin **D**.

- 12 Ten göziyle **Mısrî**[yi] şüretle görsen dime kim
Zîrâ biz ol kâf-1 şüret içre ‘anķā olmışuz

263

[Bākî]

ĦİŞĀR

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

- 1 Cām-1 la‘ lindür senüñ āyîne rüy-1 enverin
Adı var Cām-1 Cem’üñ Āyîne-i İskenderin

- 2 Kim ĥumâr olmaz ey şākî şarâb-1 kevşerin

100 b

264

‘AZMİZĀDE EFENDİ

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

- 1 Sevdâ ger-i gîsü-yı nigâr eyleme yâ Rab
Murğ-1 dil[i] ol dâma şikâr eyleme yâ Rab

- 2 Kıl cezbe-i ‘aşkuñile beni ser ü sāmān
Tek dāmen-i aġyār-1 ġubâr eyleme yâ Rab

Velehu

- 3 Kārım[1] ġam-1 hicr ile āh eyleme yâ Rab
Dūd-1 dili her laħza siyāh eyleme yâ Rab

- 4 Göster baña āyîne-i ruĥsâr-1 murâdı
Ħālīm ġam-1 firķatle tebāh eyleme yâ Rab

12a şüretle görsen: şüretde görsem **D**.

263 Bākî D., s. 259 Şiirin tamamı dîvânda 5 beyittir.

1a la‘ lindür: la‘ lüñdür/ enverin: enverüñ

1b Cām-1 Cem’üñ Āyîne-i İskenderin: Cām-1 Cem ü Āyîne-i İskenderüñ

2 Bu mısra a.g.e’de 3. beytin ikinci mısrasıdır./ ĥumâr: ĥumârı / kevşerin: kevşerüñ **D**.

264 ‘Azmizâde Dîvânı’nda ve ‘Azmizâde mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

[Figānī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Hāme-i kudretle yazdı naqş-bend-i Kāf u Nün
Hüsün ü hulq ile seni ser-defter-i *mā yesturün*
- 2 *Len tenālū'l-birre hattā tünfikū* dirseñ eger
Cān bāşı terk idelüm *kül ledeynā muḥḍarün*
- 3 Sākin olaldan maḥalleñde raḳīb-i nā-sezā
Reşk idüpdür cān u dil *yā leyte kavmī yā' lemün*
- 4 İşigünñde her seḥer 'uşşāḳ-ı şeydā-dillere
İrişür āvāzı *bil eşḥār-i hüm yestaḡfirün*
- 5 Māni' olaldan 'udul-i vaşluña virdüm durur
Āyet-i *subḥāne 'ammā yeḳülü ezḗālimün*
- 6 'Āşıḳ-ı şādıḳ benem 'aşḳıñ yoluñda rastı
Şıdk u da' vāma delil *innā lenaḥnü's-şādıḳün*
- 7 Bu **Figānī** çeşm-i hun-riz-i belā-āmiz iken
Eyledi teslīm-i cān *innā ileyhi rāci'ün*

265 Figānī D., s.66

1a *mā yesturün*: “Nun ve'l-kalemi ve *mā yesturüne* /Nün. Kaleme ve (kalemle) yazdıklarına andolsun.” (Kalem, 68/1)

2a “ *Len tenālū'l-birre hattā tünfikū* mimmā tühıbbüne /Sevdiğiniz şeylerden (Allāh rızası için) harcamadıkça asla iyiliğe eremezsiniz.” (Āl-i İmrān, 92/3)

2b “Ve in küllül lemma cemiy'ul *ledeynā muḥḍarün* / Onların hepsi toplanıp, sadece bizim huzurumuza getirilmişlerdir.” (Yasin,36/32)

3b “*yā leyte kavmī ya' lemüne* / Ne olurdu, kavmim bilseydi (dedi).” (Yasin,36/26)

4b “ve *bil eşḥār-i hüm yestaḡfirün* /Seherlerde bağışlama dilerlerdi.” (Zāriyāt, 51/18)

6b “Ve eteynāke bil hakkı ve *innā le sādikün* / Biz, sana gerçeği getirdik. Şüphesiz biz doğru söyleyenleriz. “ (Hicr, 15/64)

7b “ *innā ileyhi rāci'ün* / Biz, ona döneceğiz” (Bakara, 2/156)

[Bākī]

mef' ūlū mefā' ilün mef' ūlū mefā' ilün

- 1 Şeb-nem gibi dökülsün çoñ eşk-i firāvānum
Güller gibi açılsun tek ğonce-i ħandānum
- 2 Ben āb-ı revān itmek cān üzre gözüm yaşın
Tek meyl-i kenār itsün ol serv-i ħırāmānum
- 3 Sen gül gibi gül-şende gülmekde açılmağda
İñler kafes-i tende mürğ-i dil-i nālānum
- 4 Cām-ı mey-i ' işretdür ' aşkuñda dil-i pür-ĥūn
Şem' -i şeb-i vuşlatdur dāğ-ı dil-i sūzānum
- 5 Nāz uyĥusına varmış ' ālemden olup fāriğ
Ādem mi görür şimdi ol gözleri mestānum
- 6 Döksün güher-i eşki **Bākī** reh-i kūyuñda
Maĥşül-i dil ü dīde hep yoluña sultānum

[Ĥilmī]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Gelme ey kāmēt-i bālā gel ey serv-i ħırāmānum
Bu ğangīne feraĥ baĥş it gel ey baĥş-i firāvānum

266 Bākī D., s. 309

1a dökülsün: saçılsun

3 Bu beyit a.g.e.'de 5. beyittir.

5 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

6 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

267 Şâire âit bir dîvân tespît edilememiştir.

- 2 Bu şeydānuñ fiğān u giryesini eylemezsün gūş
Hele bir kez kula tutsañ nedür bu zār-ı efğānum
- 3 Ciger nār-ı firākuñla kebāb olmağda ey cānā
Yeter cellād-ı firqatle şavaş itdim a sultānum
- 4 Kāmerāsā tülū^ç itsün senünñ rü-yı dil-ārāmuñ
Kerem eyle ħalāş olup ħayāt-ı nev bula cānum
- 5 Niyāzum ħalb-i yāra eylemez ise eger te'şir
^ç Aceb mi **Ĥilmīyā** çāk eyler isem ben girībānum

268

[**Ĥilmī**]

VELEHU

mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün mefā^ç ilün

- 1 Esirindür çü tıfl-ı dil kerem eyle gel āzād it
A sultānum ya öldür ya visālünñle anı şād it
- 2 Geleden mekteb-i ^ç aşğa elif ħaddün görür dāim
Vişālün lāmını göster kerem it bunu üstād it
- 3 Reh-i kūyuñda ħāk olmağ baña cānā büyük ħayret
Velī ħāhi efendim sen bu miskini daği yād it
- 4 Dil-i geştī için başdı gelüben fırsat-ı miñnet
Yetiş ey mālīk-i dil gel ħalāşı için imdād it
- 5 Firākuñ çün ħarāb itdi dil-i **Ĥilmī** ey mi^ç mār
O bīmāruñ derün kal^ç asın ma^ç mūr [u] ābād it

268 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

HÜSEYNİ KÜRDİ ÇENBER

MÜEZZİNZÂDE

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Her kaçan la' lin baña ol mäh-peyker gösterür
 'Andelib-i zârına berg-i gül-i ter gösterür
- 2 Tîrûñ ey kaçşı kemân geldikçe şahñ-ı sîneme
 Şadr-ı dilde cân aña teklif idüp yer gösterür

Cinân hey ah belî belî yâ yâ le lelli
 Ol mäh-peyker gösterür dāmân hey

MUHAMMES-İ MÜEZZİNZÂDE

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Geldi eyyām-ı tarab vaqt-i temāşā-yı çemen
 Keştî-i meyle donansun (...) çemen
- 2 Bağladı hatt-ı 'izârın dil ol yâda enîs
 Nağme-i subh ol yine bed (...) şeydā-yı çemen

Ten nâ tâ nâ tâ dür dür ten
 Ten der tâ dür ten

HAFİF-İ MÜEZZİNZÂDE

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Sâkiyâ bâde getür def -i melâl eyleyelüm
 Niçe bir guşşa ile fikr-i muhâl eyleyelüm

269 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

270 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

271 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır.

2 Şaykal-ı bāde ile ğuşşa-i ğubārın silüben
Açalum göñlümüz āyīne-mişāl eyleyelüm

Cānım belī belī belī belī belī dost ye le le lī
Vay def^ʿ -i melāl eyleyelüm

272

SEMĀ' İ-İ MÜEZZİNZĀDE

mef^ʿülü mefā^ʿilü mefā^ʿilü fe^ʿülün

1 Feryādıma irmezse n'ola ol boyı şimşād
Küyünda feleklerden aşar nāle vü feryād

2 İbrāmı gel ey sākī-i gül-çehre ço sen de
Almışdur olan ʿaqlımız ol şüh perī-zāde

Cānım lel lā lā lā lā lā yel le lā yel le lā hey ol bū-yı şimşād

102 a

273

fā^ʿilātün fā^ʿilātün fā^ʿilātün fā^ʿilün

1 Ey göñül meydān açıldı elde çevgān oynadı
Sīnelerden zeyn olundu yāreler cān oynadı
Şāh tamarlardan revān oldı mişāl-i selsebīl
Gūyiyā fişkiyye[ler] den serpilüp kıan oynadı

2 Çekdi sancāğ-ı resūli ol vezīr-i muhterem
Hāq teālā luṭf-ı ihsān eyleyüp kıldı kerem
Zelzele oldı kıyās itdi feriştehler o dem
Allāh Allāh na^ʿ rasından ʿarş-ı raḥmān oynadı

272 Şiirin şairi hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır

273 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

- 3 Anda ihsān itdi ṭabūr fethini rabbū'l-mecīd
Var idi kırk biñ kadar kāfirlerin egni ḥadīd
Çalışup dīn uğruna çok ġāziler oldı şehīd
Bāġ-ı cennetde şafādan ḥūr u ġilmān oynadı
- 4 Başdı İslām ' askerin ceş-i lā' in vaqt-i şafak
Tīġ-i āteştāb oldı dest-i ġāzilerde berķ [oynadı]
Nuşreti Sultān Maḥmūd Ḥān'a ihsān itdi Ḥaķ
Atılup toblar bu şavķa baḥr-i ' ummān oynadı
- 5 Bārekallāh cān u dilden itdiler ceng-i şevāb
Ḷan buharından ṭutuldı āsumanda āfitāb
Necm-i zühre mużtarib açıldı şavķında rebāb
Zerreler dökdi şehābın māh-ı tābān oynadı
- 6 Ġāziler biñ cān u dilden itdiler ceng ü şavāş
Ḥūn-ı a' dādan döşendi yerlere aḥmer ķumaş
Tā Ḥişarcıķ'dan Belġrad'a varınca ṭoldı bāş
Biñ yüz elli ikide çok tīġ-ı berrān oynadı
- 7 Vaşf bu cengüñ ḥayāli oldı dilde dāsītān
Tā kıyāmet ḥaşr olunca söylenür bu rāygān
Öyle bir ceng ü cidāl oldı zamān ķahramān
Seyr ider İsrāfil anı elde mīzān oynadı
- Ġaca kāfirinüñ inhizām-ı ṭaburı vāķı' oldı elḥamdülillāh
17 Rebī'u'l-āḥir sene 1152*

* 24 Temmuz 1739.

1736-1739 Osmanlı - Rusya ve Avusturya Savaşı. Savaşı kazanan Osmanlı Devleti, Rusya ve Avusturya ile Belgrad antlaşmasını imzalamış ve bu antlaşma ile birçok ülkeye üstünlüğünü kanıtlamıştır.

[Yūnus Emre]

BŪSELİK

14'lü Hece Ölçüsü

- 1 Niçe bir besleyesin sen bu kıadd ü kıāmeti
Düşdüñ dünyā zevkına unuttuñ kıyāmeti
- 2 Toprağdan yaradıldıñ yine toprağdur yirüñ
Toprağ olan kişiler n'ider bu 'alāmeti
- 3 Kerāmetüm var diyü halka şālūsluğ şatan
Nefsin müslümān itsün var ise kerāmeti
- 4 Nefsin müslümān iden Hıağ yola toğrı giden
Yārın idiser aña Muḥammed şefā' ati
- 5 Derviş kıazan ye yedür bir göñül ele getür
Biñ Ka' be'den yegrekdür bir göñül 'imāreti
- 6 **Derviş Yūnus** sen dağı gerçeklerden ola gör
Girçek erenler imiş cümleñüñ ziyāreti

274 Yūnus Emre D., s 482

4 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

4b idiser aña: ana olısar **D**.

5 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

5a Biñ: yüz **D**.

6 Bu beyit a.g.e.'de 8. beyittir.

ŞEHNÂZ BÜSELİK

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

- 1 Mücerredân-ı haķıķat sivâyı n'eylerler
Beķāya mā'il olanlar fenāyı n'eylerler
- 2 Firāķdur pey olan vaşla raġbet itmezler
Neticesi keder olan şafāyı n'eylerler
- 3 Bu bezmgāhda şem' -i münevver isterler
Fetil-i ĥired ħalilü'z-ziyāyı n'eylerler
- 4 Bu gülşen içre nevā-yı hezāradur raġbet
Siyāh zāġ gibi bed-sadāyı n'eylerler
- 5 Ķumāş-ı 'ilmi ide gör vücūduna ĥil' at
Palas-ı cehli gider ki ol ħabāyı n'eylerler
- 6 'İbādetün ide gör cevher-i ĥulūşa ħarîn
Ķabūlgāh-ı 'amelde riyāyı n'eylerler
- 7 Yeter yeter bu heveskārî-i emel **Hilmî**
Ki pîş-gāh-ı Ĥudā'da hevāyı neylerler
- 8 Kemāl-i beşer ile vech ü cemil isterler
'Abūs çehre ile bed-liķāyı n'eylerler

276

[**Hilmî**]

mef' ulü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Râzî ideñ cefâ-yı ciger-süz-1 yâra lik
Bâr-1 ğam-1 raķib çekilür belâ degül
- 2 Hâlet oldı küy-1 yârda **Hilmî** haste-dil
Çeşm terâhhum ise nigâh âşinâ degül

103 a

277

HİLMİ

mef' ulü fâ' ilätü mefâ' ilü fâ' ilün

- 1 Bildüñ bu köhne ev saña dâr-1 beķâ degül
Dildâde olmaķ aña efendi sezâ degül
- 2 Dünyâda kesb-i râhat ümîdinde olma kim
Bu hâr-zâr-1 bâğ-1 fenâ ' ayşâ câ degül
- 3 Biñ şemme anda bû-yı şafâ bulamaz kişi
Geşt eylese bu gülşeni neşr ü vefâ degül
- 4 Çok şunma ey gürisne-çeşm h'ân-1 devlete
Yâr ile rüz-1 maşşeri bād-1 hevâ degül
- 5 Aldanma zîb u zîverin ' âlemüñ görüp
Şanma şaķın bu gördüğüñ ey dil hebâ degül
- 6 Uyma hevâ-yı nefsüne kim düşmanıñdır ol
Hilmî reh-i şivâya nefs-i reh-nümâ degül

276 Şâire âit bir divân tespit edilememiştir.

277 Şâire âit bir divân tespit edilememiştir.

278

[Hilmî]

VELEHU

mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün

1 Olam dirseñ iki ' âlemde dil-şād
Lisānuñ zıkr-i Hıķķa eyle mu' tād
Derūnuñ fikri ile olsun ābād
Göñülden ğayrı eyle tarḥ u ib' ād

2 Sivāyı görme lā' ik iltifāta
Çalış tevḥid-i zāt ve hem şıfāta
Olasın tā ki mazḥar nūr-ı zāta
Göñülden ğayrı eyle tarḥ u ib' ād

3 Bulam dirseñ tecelli-i cemāli
Muḳaddem eyle Hilmî levh-i bāli
Nuḳūş-ı māsivādan cümle ḥāli
Göñülden ğayrı eyle tarḥ u ib' ād

103 b

279

[Abdüşşamed]

İLĀHÎ ' AŞİRĀN

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Tende cānum cānda cānānum Muḥammed Muştafā
Mülk-i dil taḥtında şulṫānum Muḥammed Muştafā

2 Cilve-gerdür dāimā nāḳş-ı ḥayālün sinede
Hāne-i ḳalbümde mihmānum Muḥammed Muştafā

278 Şaire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

279 Türk Şairleri I, s.247

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

- 3 Muntazırdur meh-cemālün görmege ʿāşıkların
Gel tülüʿ it mäh-ı tábānum Muḥammed Muştafā
- 4 Dermendem ʿāşık-ı bîçāreyem üftādeyem
El amān ey derde dermānum Muḥammed Muştafā
- 5 Yā Resūlullāh garībündür senün ʿ **Abdüşşamed**
Kıl şefāʿ at ey kerem-kānum Muḥammed Muştafā

104 a

-

104 b

-

105 a

-

105 b

BÜSELİK ʿAŞİRÂN*

106 a

280

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Ey şehir yeli benimçün yāra ağlar diyesün
Hep seniçün giceler bağrını tağlar diyesün
- 2 Yüz sür evvel pâyına benden eyit sonra selām
Ağlamağdan gözleri seyl oldı çağlar diyesün
- Belī belī belī belī yār yār çağlar diyesün

3 Bu beyit a.g.e' de 2. beyittir.

4 - Türk Şairleri I.

* Sayfa boş olup başlık dışında başka bir kayıt bulunmamaktadır.

280 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

281

BESTE

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Añmaz olduñ beni mihr ile muħabbet bu mıdır
Yılda bir kez görebilmem seni ülfet bu mıdır
- 2 Bu benim gibi esİRüñ ola raħm itmeyesün
Ey şehensāh-ı kerem şart-ı mürüvvet bu mıdır

Nen nā dūr nā' ādem bel le lel lā bār-ı muħabbet bu mıdır

282

ÇENBER

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Çeşm-i mey-günüñ ki bezm-i meyde cānān döndürür
Sākī-i gül-çehre güyā cām-ı raħşān döndürür
- 2 Berg-i ruhsārı ' arakrīz-i gülāb-ı şerm olur
Ol gül-endāmıñ ki āğuşunda yārān döndürür

Cānım ' ömrüm amān ah yel le lel le le le le le le le le le
Lel le lel le li amān amān amān amān meyde
Cānım döndürür yār ey

283

ES'AD EFENDİ REMEL

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Gel ğonce gibi durma yüzün olma cefā cū
Bir pāre açıl ey gül-i ra' nā niçe ber bū

281 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

282 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

283 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

2 Reftāra gel ol add-i kıyāmetle ki yer yer
Çıksun felege velvele-i na‘re-i yā Hū

Āh yel le lel lel lel lel lel li ye lel lel lel li olma cefā cū

284

ZENCİR

mefā‘ilūn fe‘ilātūn mefā‘ilūn fe‘ilūn

1 Çıķınca pīrehenden o sīne deryāda
Şadef hırām ola dürr-i semīne deryāda

2 O üstühān-ı raķīķ o sīne-i berrāk
Düşürdi mevcleri birbirine deryāda

Yā lā yā le lel le lel li yār birine deryādan

285

MUAMMES-İ ‘ÜSKÜDĀRİ HĀFİZ MERHUM

fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilātūn fe‘ilūn

1 Tīĝına ħançerine ĝamze-i mestānesine
‘Āşık oldum o şehūn tarz-ı levendānesine

2 Neş’e yoķdur bu toķuz kāseden erbāb-ı dile
‘Aşķ ola meykedenūn bāde vū peymānesine

Yār-ı mestānesine

284 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

285 Şiirin kime ait olduĝu tespit edilememiştir.

[Hilmî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Şāh-ı ' iqlīm-i risālet pādīşāh-ı enbiyā
Şems-i tābān-ı hidāyet māh-ı evc-i ıştıfā
- 2 Ümmī-i ' ilm-i nebiy-i muhterem fahr-ı cihān
Şāfi' -i rüz-ı kıyāmet menbā' -ı luṭf u ' aṭā
- 3 Olmasaydı zātuḡ olmazdı dü ' ālem lā-cerem
Kevnüḡ oldı bā' iş-i kevn-i dü ' ālem bī-merā
- 4 Şanma encümdür felekde görinen ey sāde-dil
Rīze-i zerdır ki olmuş ferş-i rāh-ı Muştafā
- 5 Halka yoḡdur dergehinden ḡayrı bir cāy-ı penāh
' Arşa-i maḡşerde oldur melce' -i ehl-i recā
- 6 Yā resūlullāh şefā' at kıl bu Hilmî-i ' ācize
Cürmüne ḡad yoḡ faḡīrindür senüḡ ol bī-nevā

VELEHU

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

- 1 Maḡcüb iden ey dil beni rü-yı siyehimdür
Yüz ḡaralığına daḡı bā' iş günehimdür

286 Şāire āit bir divān tespit edilememiştir.

Şiirin üst kısmında "Üstāzım Yūsuf EfendizādeEl-Hacı ' Abdullah Efendi Hazretlerinin İnşā Eylediḡi İlāhilerdendir" ifadesi yer almaktadır.

4b Metinde 'nesr-i pāy-ı' tamlamasında düzeltme yapılmıştır.

287 Şiirin kime ait olduḡu tespit edilememiştir.

- 2 Dergāh-ı Hūdāvende ne yüzle varacağsın
Fikr eyleye gör kim bu fikir emr-i mühimdür

288

[Hilmî]

VELEHU

fâ' ilātün fâ' ilātün fâ' ilün

- 1 Zıkr-i Hakk'a rüz [u] şeb şuğl eyle gel
Māsivādan kalbünjı kırtar kes el
Kulluğunda eyleme Hakkıñ kesel
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb
- 2 Ğaflet itme tã' ate eyle şitāb
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb
Bulmağ istersen eger ħüsn-i me'āb
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb
- 3 Aldanup dünyāya olma pür-ğurūr
Emr-i 'uqbāda şakım itme kuşūr
Ğāfil olma ide gör cebr- i kūsūr
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb
- 4 Māsivādan eyleyüp kať -ı recā
Eyle gel dergeh-i Hakkā ilticā
El açup yalvara gör şubḥ u mesā
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb
- 5 **Hilmiyā** sa' y eyleyüp leyl ü nehār
Hıdmet-i Mevlāda olğıl pāydār
Eylemez redd ğaniyy-i perverdigār
Dergeh-i Mevlāya eyle intisāb

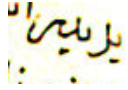
288 Şâire âit bir dîvân tespît edilememiştir.

289

ZENCİR ' ARAZBĀR

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 Bahār geçdi gönül terk-i gülsitān idegör
O nev-nihāl gül[ü] hānede nihān idegör



- 2 ile revā cāzım-i eşk-i hūnīnūñ
Benefşe-zār-ı müjeñ reşk-i erguvān idegör

Serv-i nāzım ' işve-bāzım gel efendim

Belī belī belī belī yār terk-i gülistān

290

TÜRKİ DARB

mef' ülü mefā' ilün mef' ülü mefā' ilün

- 1 Firkat şebūñi bāri bir gün seher itmez mi
Bu nāle-i şebgīrin āhīr eşer itmez mi
- 2 Ol gözleri maḥmūr bīdār olup uyḥudan
Ben ' aşık-ı bī-h'āba bir kez nazar itmez mi
- Belī belī belī ah meded ey bir kez nazar

289 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

290 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

[Yahyā Nazīm]

ÇENBER

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Müşk-i Çin yazdım yaşıldım zülfüni kıldım haḫā
Ey ğazāl-ı nāzenin yāzmaz yaşılmaz bir Ḥudā
- 2 Rūzgār ile olur pā-māl ḫüsnün ' aḫıbet
Dīde-i ḫürşid kuḫl-i çeşm-i māha tūtiyā

[Seyyid Vehbī]

NUHUFT ZENCİR

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

- 1 O şūḫ olursa baḫa mihr-bān murādumca
Mūsā' id olmuş olurdu zemān murādumca
- 2 O tarz u ḫavr ḫabī' at o şive gönlümce
Ḥırām [u] cilve ' acāib miyān murādımca

Belī yar-ı men belī belī şāh-ı men belī
Yār-ı mihrībān murādımca

107 b

-

108 a

-

291 Yahya Nazīm D. s.26

292 Seyyid Vehbī D., s.641

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

2a ḫabī' at o: ḫabī' atce **D.**2b ' acāib: sūrīn **D.**

- 1 ‘Aşkıñ meyine kãduñ
N’olduñ a göñül n’olduñ
Yağdıñ beni yandırdıñ
N’olduñ a göñül n’olduñ
- 2 Bir yerde karar itmez
Hiç kimseden ‘âr itmez
Hekimler timâr itmez
N’olduñ a göñül n’olduñ
- 3 Kalbimi küşâd eyle
Hem Mevlâyı yâd eyle
Ėamgîn dili şâd eyle
N’olduñ a göñül n’olduñ
- 4 Gel imdi ey ‘Azîzî
Sırrıñ dime ol ebsem
Ağvâle olup maħrem
N’olduñ a göñül n’olduñ

293 Türk Şairleri II, s. 632. Şiir a.g.e.’de 5 dörtlükten oluşmaktadır.

3a Kalbimi : Kalbini **Türk Şairleri II**

[Hüdāyī]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Musahhar emrüne hep cümle eşyā
 Seniñdür qavl seniñdür hüküm efendim
 Elün altındadır dünyā vü 'uqbā
 Seniñdür kul seniñdür hüküm efendim
- 2 Ne istersen idersin kudretün var
 Her işde nice nice hikmetün var
 Esirge hem 'uşatı rahmetün var
 Seniñdür kul seniñdür hüküm efendim
- 3 Kiminün derdine dermān idersin
 Kimini Muştafā Muhtār idersin
 Kimine āteşi gülzār idersin
 Seniñdir kul seniñdür hüküm efendim
- 4 Qanı Eyyüb gibi ider şabra tākāt
 Ya İsmā' il qurbāna cür' et
 Meger kim ide fazluñ-ile rahmet
 Eyzan
- 5 Kimün qapusına yüzüm süreyim
 Kimün dīvānına el qavşurayım
 Efendimi qoyup kime varayım
 Eyzan

294 Hüdāyī D., s. 31

1b efendim: efendi Hüdāyī D.

3a dermān: timār / idersin: edersin D.

3b a.g.e de 2. ve 3. mısra yer değıştirmiştir D.

4a ider: bir D.

4b İsmā' il: İsmā' il- veş D.

4c ide: idesin D.

5 - D

5 5 ve 6. Bentler 11'li hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır.

6 Kuluñ günāhından raḥmetüñ çokdur
 Toğrılup gelene қаpuñ açıқdur
 Keremünđen mahrūmı қalmıř yoқdur
 Eyżan

7 ‘Usāta raḥmet u ğufrān idersin
 Göñüller derdine tīmār idersin
 Hudāyī’ye ‘aṭā iḥsān idersin
 Seniñdür қul seniñdür ḥükñ efendim

109 a

109 b

295

[Eřrefođlı Rūmī]

İLĀHĪ

mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

1 Şular kim dost elinden içti cāmı
 Olar bilmedi herğiz ḥāş u ‘āmı

2 Olar esrük durur dā’im ayılmaz
 Olar fehm eylemezler şubḥ u şāmı

3 Olar bilmez *yecūzā lā-yecūzū*
 Olar mezḥeb edinmez bir imāmı

4 Olarda dīn ü dünyā tedbiri yoқ
 Oların fikri Ḥaқdur ve’s-selāmı

7a idersin: eden sen

7b tīmār idersin: dermān eden sen

295 Eřrefođlı Rūmī D., s.409. Şiirin tamamı dīvānda 13 beyittir.

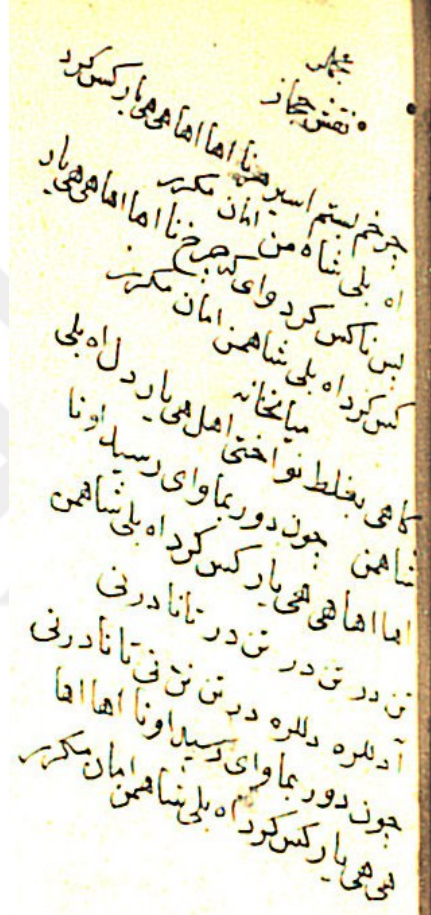
3 Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

4 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

5 Oların şānına geldi Resūle
Ki *lā ḥavfū'n 'aleyhim* Ḥaḳ kelāmı

6 Buları **Eşrefođlı Rūmī'ye** sor
Oları göstere saña müdāmı

110 a



296

DÜ-MAḲĀM-I HUZẒĀM REMEL-İ **BEKİR AĞA**

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

1 Ol ğonçe femüñ cümleten endāmı güzeldir
Nezzāresi hoş dīde-i bāđāmı güzeldir

5 Bu beyit a.g.e.'de 12. beyittir.

5a Oların: bularuğ **D**.

6 Bu beyit a.g.e.'de 13. beyittir.

296 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

1a Bu mısra, "Ėül-ĝonçesi zībā ĝül-i ḥandānı güzeldir" mısraının ūzeri çizilmek suretiyle yazılmıştır.

2 Her cümbüşi nādīde her etvārı müselleme
Reftārı güzel şīve^ç-i ārāmı güzeldir

Efendim āh belī yārim bele le lele lī
Āh belī mīrim bre le lele lī yār yār yār
Yār āh güzeldir

297

MUḤAMMES-İ BEKİR AĞA

mef^çülü mefā^çilü mefā^çilü fe^çülün

1 Ol lāle ruḥuḡ ṭarḡ-ı gülistānı güzeldir
Gül ġonçesi zībā gül-i ḡandānı güzeldir

2 Endāmı tamām zīver-i āġüş-ı murādāt
Sīmīn teni nāzik ber-i ^çüryānı güzeldir

A cānım ^çişve-bāzım bī-emānım amān
Āh āh āh güzeldir

298

SEMĀİ-İ BEKİR AĞA

mefā^çilün mefā^çilün mefā^çilün mefā^çilün

1 Bırakmam ḡayd-ı zülfüḡ lāyık-ı zencīr olursam da
Yine geçmem begim ol ġamzeden dil-ġīr olursam da

2 Saḡa hercāyi dirler bendeḡe bir ^çāşık-ı şādık
Medār-ı iftiḡārumdır eger teşḡīr olursam da

297 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

298 Sultan Mahmud'a ait bir ġüfte olduġu kaydedilmiştir. (Bk. Çırak, 2007:17)

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Mâsivâyı şatmayınca naqd-i sır girmez ele
Terk-i ağıyâr itmedikçe nür-1 Hâk girmez dile

2 'Āşık-1 şādık isen cānān yolunda cān vir
Def' idüp varlık hicābın yek-dil ol cānān ile

3 Zevk-i rūhāniye mālīk olmağ istersen eger
Ķalbūni eyle mücellā nūr-1 zıkrullāh ile

4 Ey gönül kesretten el çek ġarğ-1 baħr-i vaħdet ol
Geçmek ister sālīk-i Hâk kendü zātından bile

5 'Ālem-i tefrīkde bīġāne gezme serserī
Āşinā ol sa'y idüp cem' eyle cem' ü'l-cem' ile

6 Mâsivā nağşın idüp ġak levħ-i dilden Hilmiyā
Nağş-1 sırr-1 vaħdeti taħşil ide ġör zıkr ile

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

1 Rāh-1 hağda pişvā kııl şeyħ ' Abdülkādiri
Vāşıl olmağ isterisen şūfiya ol kādiri

2 Dāmenin elden ġoma bir kādiri-i kāmīlūn
İrgüre tā kim seni mağşūduña ey kādiri

299 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

300 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

- 3 Kıtub-u aqtāb idi lā-şek ol velī-yi pür-şafā
Hergiz devr-i tarīkinūñ çalış ol dā'iri
- 4 Şūfiyāna mürşid idi itdi irşād-ı tarīk
Sen dağı git yoluna şıdk ile pūyān ol yūri
- 5 İntisāb it asitān-ı şeyh-i ʿ Abdülkādire
Meclis ü maḥfilde anuñ ḥayr ile ol zākiri
- 6 Ayağım başdım rikāb-ı evliyāya didi ol
Ḥilmiyā olsa ʿ aceb mi evliyānuñ rehberi
- 111 a -
- 111 b

301

[Mışrī]

FAŞL-I NEVĀ

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Toğdı ol şadr-ı risālet başdı ʿ arş üzre kadem
Şaldı ol nūr-ı nübüvvet pertevin fevka'l-ümem
- 2 Çalınup tabl-ı beşāret geldi şāh-ı enbiyā yā Resūlullāh
Gūlgule toldı cihāna kōndı ol şāhib ʿ alem
- 3 Nūr-ı vechinden alındı encüm ü şems ü kamer
Baḥr-ı ʿ ilminden bilindi ḥikmet ü levḥ u kalem
- 4 Merḥabā yā Muştafā ey nūr-ı ʿ ayn-ı asfiyā
Merḥabā yā şāhibü'l-miʿ rāc fi dāci'z-zulem

301 Niyāzi-i Mışrī D., s.143
2a yā Resūlullāh: -D.

5 Gelmeseydin ‘āleme sen halk olunmazdı cihān
Dostlığına yaradıldı ey nebiyy-i muhterem

6 Yā Resūlallāh şefā‘ at kııl Niyāzī bendeğe
Şol zamān kim baş açık ayak açık kan ağlayam

302

[‘ Āşık Yūnus]

müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün müstef‘ ilün

1 Mülk-i beḳādan gelmişem fānī cihānı n’eylerem
Ben dost cemālin görmişem hūr-ı cinānı n’eylerem

2 Vaḥdet meyinün cur‘ asın ma‘ şuk elinden içmişem
Ben dost koḳusun almışam Misk-i Tātār’ı neyelerem

3 İbrāhim’em Cebrāil’e hiç ihtiyācum ḳalmadı
Muḥammed’üm dosta gidem ben tercemānı neyelerem

4 ‘Īsā gibi dünyā ḳoyup gökleri seyrān eylerem
Mūsā-yı dīdār olmışam ben *len-terānī* neyelerem

5 Çerçīs’leyin Ḥaḳ yolına çıḳmayan cānān neyelerem
Eyyüb’layın ma‘ şūḳānın cevrin taḥammül eylerem

6 ‘Āşık Yūnus ma‘ şūḳuna vuşlat olunca mest olur
Ben şīşeyi çaldum ḫaşa nāmus-ı ‘ārı neyelerem

6 Bu beyit a.g.e’de 7. beyittir.

6b ayak açık: yalın ayak **D**.

302 ‘Āşık Yūnus D., s.81

4b *len-terānī*: “Sen beni asla göremezsın.” (A’raf 7/143)

5 A.g.e’de şu şekildedir:

Eyyüb’layın ma‘ şūḳānın cevrin taḥammül çekmege

Cerçīs’leyin dost yolına çıḳmayan cānı neyelerem

[‘Abdüŝamed]

fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilātün fâ‘ilün

- 1 ‘Aşkla nüş eyleyen bezm-i ezel peymānesin
 Kayd-ı farqa düşmez aŝlā dōst ile bigānesin
- 2 Birbirinden ayrı görmez ‘ārif billāh olan
 Sālikān-ı rāh-ı Hāḳḳıḳı ‘āḳıl u dīvānesin
- 3 Zāhir ü bāḫın periyle eyle uçmağa heves
 Bir ḳanād ile uçan mürgān bulmaz lānesin
- 4 Hüsni-ı zann eyle ‘ibādullaha iy cümleyi
 Sū-i zanla eyleme taḥrīb ḳalbün ḥānesin
- 5 Aḳ ḳulağın diñle pendin Seyyīd ‘Abdüŝamedī
 Diñleme her zāhid-i ḥuŝḳuñ ḳurı efsānesin

[‘Āŝıḳ Yūnus]

11’li Hece Ölçüsü

- 1 Cānum ḳurbān olsun senün yoluna
 Adı güzel kendi güzel Muḥammed
 Ŝefā‘ at eyle bu kemter ḳulına
 Adı güzel kendi güzel Muḥammed

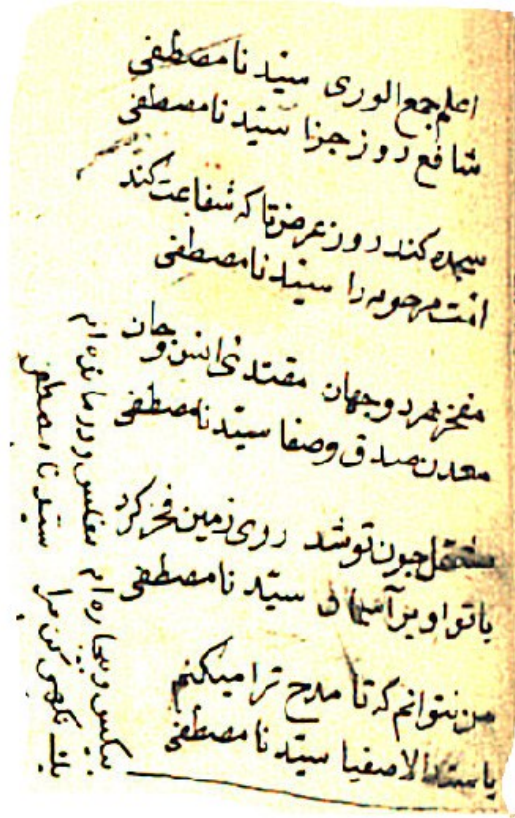
303 Türk Şairleri I, s.247

304 ‘Āŝıḳ Yūnus D., s.30 Şiirin tamamı 5 dōrtlüktür.

1b Mecmuada redifler “Adı güzel kendi güzel Muḥammed Ahmed” şeklindedir.

- 2 Mü' min olanların çokdur hatâsı
 Āhiretde olur zevk u şefâsı
 On sekiz biñ âlemün Muştafâsı
 Adı güzel kendi güzel Muḥammed
- 3 'Āşık Yūnus neyler cihānı sensiz
 Sen peygambersin şeksiz gümānsız
 Saña uymayanlar kıoyar imansız
 Adı güzel kendi güzel Muḥammed

112 b



2a hatâsı: cefâsı D.

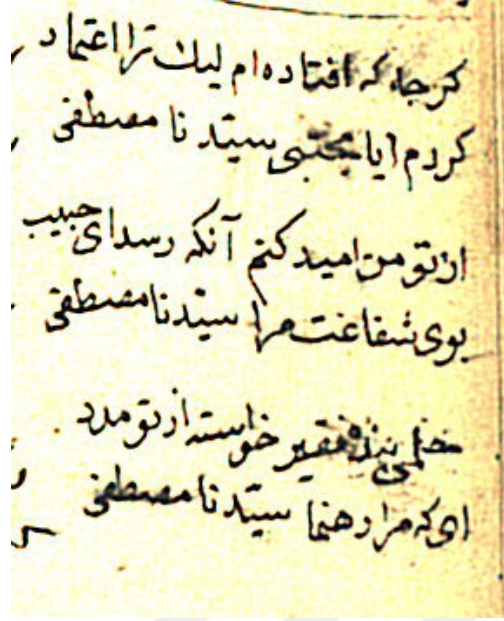
3 A.g.e.'de şu şekildedir:

Sen hak peygambersin şeksiz gümānsız

Saña uymayanlar kıoyar imansız

'Āşık Yūnus neyler cihānı sensiz

Adı güzel kendi güzel Muḥammed



305

EŞ-ŞEYH MAHVÎ KUDDİSE SIRRAHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Dermendem mücrimem dermâne geldüm yâ Resûl
Sâ'ilem muhtâcinam ihsâna geldim yâ Resûl
- 2 Ka'be-i vaşluñ yolunda sâ'y idüp düşdüm garîb
Dağı nem var cânımı kurbâne geldim yâ Resûl
- 3 İtme **Maḥvî** bendeñi red ey şefâ'at menba'ı
Sen gibi ihsânı çok sultâna geldim yâ Resûl

3 Receb sene 1191 [7 Ağustos 1777]

306

[Reşîd]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Ey cemâlün pertevinden zerre cürm-i âfîtab
İktibâs-ı nûr ider her an yüzünden âfîtab

305 Maḥvî mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

306 Şâire âit bir divân tespit edilememiştir.

Şiirin sonundaki “*Reşîd-i Üsküdarî*” ibaresiden hareketle şairin Mehmet Reşid (d.??-ö.1146/1733-34) olduğu kanısına varılmıştır. (Bk. <http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=152>)

- 2 Kehkeşân cedvel aña ser-levha mihr encüm nuķat
Nüh felek evşâfına toķuz varaķlı bir kitâb
- 3 [Rü' yet]-i iķbâline çetr-i muraşşâdur felek
Kim şu' â' -1 âfitâb olmuş aña zerrîn tınâb
- 4 Raķmete'l-lil âlemîn itmiş senin zātuñ Hüdâ
Hażret-i Hak eylemiş hem [kâmîn] ü kâmyâb
- 5 Tâyki huşyârı zühdile ola telĥ-kâm
Bâde-i' aşķile olsun bu göñül mest ü ĥarâb
- 6 Bâb-ı luţfunđan ĥudâvendâ meded dūr eyleme
Eyle sulţânım şefa' atle **Reşîdi** behre-yâb
Reşîd-i Üsküdâri Biĥamdüllahi Te' âlâ
- 113 a

307

[Hilmî]

müstef' ilâtün müstef' ilâtün

- 1 Ey dil muĥaķķaķ uydunĥ hevâya
Ķıldınĥ muĥabbet kâr-ı cefâya
- 2 Ol bulsa ťal' at anınĥ ziyâsı
Ne mihre beņzer ne tuĥrâya
- 3 Ğamzesi ĝâyet ĥâtır-şikendür
İtse leĥâz iş düşeydi vâya
- 4 Şürîde evzâ' aĥvâl perişân
Ķaddünĥ müşâbih oldu çü yâye

307 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

- 5 Ki aġyāra dāim baġş-ı ni‘ amda
Zāre gelince ikbāl-i lāya
- 6 Āvāzı gelse ger gūşe-i yāruŋ
Mi‘ mārı gelür köhne serāya
- 7 Bir kez nigāh-ı merĥamet itse
Bulurduŋ aġran içinde pāye
- 8 ‘ Aşġ āteşini teskīn ider mi
Dilden su‘ āl it ol bī-vefāya
- 9 Gerçi cemī‘ an gitmez hirās
Elbette bākī gönülde māye
- 10 Būlbül-veş oldun nālān-u giryān
Ol şeh mi geldi baġ-ı gedāya
- 11 **Ĥilmīye** maġşūd olaydı ĥāşıl
Şalaydı ol serv üstüne sāye

308

ṬĀHİR

ÇENBER-İ ORBACIZĀDE

fā‘ ilātūn fā‘ ilātūn fā‘ ilātūn fā‘ ilūn

- 1 Devlet-i bīdāra virmem ĥüsn-i rüz-efzūnunu
Şubĥ-i ikbāle deġişmem ‘ arız-ı gül-gūnunu
- 2 Olmasun āyīne-i meksūr- ı nigāh-ı naĥvet
Eyleme şikeste-ĥātır cānım maĥzūnunu

Ḍarbetü’n-nāsıhi hayrun min tahiyyetü’l-adüvvi *

308 Şiirin kime ait olduġu tespit edilememiştir.

[Yünus Emre]

ŞABĀ

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

- 1 Menem zār kılan ol yāra karşı
Göjülden cān viren ol dāra karşı
- 2 Giceler şubha dek hayrān [u] mestem
Şanāsın bülbülem gül-zāra karşı
- 3 Seher-gāh durup zār kıluram
Oturup muntazır çün yāra karşı
- 4 Bugün Manşürim meydān-ı ' aşkuñ
Şoyunup çarh u ram ol dāra karşı
- 5 Bugün ğurbetde kaldı **Yünus Emrem**
Ki ' aşkı söyledi aġyāra karşı

[Ümmī Sinān]

11'li Hece Ölçüsü

- 1 ' Aceb hayrān oldum ' aşka uyaldan
Yanup biryān oldum ' aşka uyaldan

* Sayfanın başında bu söze yer verilmiştir.

309 Yünus Emre D., s 372

1a zār : zārī **D.**1b ol dāra: dildāre **D.**

2 İkinci beytin ikinci mısraı ile üçüncü beytin ikinci mısraı yer değiştirmiştir.

4 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

4a Manşürim meydān-ı ' aşkuñ: benim 'ışkun yolında **D.**4b Şoyunub: Yürüyüp **D.**

5 Bu beyit a.g.e.'de 9. beyittir.

310 Ümmī Sinān D., s.168

- 2 Uçdı rāhat kuşu miḥnet uyandı
Derde dükkān oldum ‘aşka uyaldan
- 3 Şabr ideyim disem durmaz bu dilim
Söyler ozan oldum şevke uyaldan
- 4 Kimisi der deli kimi der uşlu
Halka seyrān oldum ‘aşka uyaldan
- 5 **Sinān Ümmī** eydür qalmanı bir ğam
Özge sulṭān oldum şevke uyaldan

114 a

311

[‘**Āşık Yūnus**]

8’li Hece Ölçüsü

- 1 Bir ğaribem şu cihānda
Ağla ağla gülme gönül
Derdün çokdur ğāyet senün
Gülme gülme ağla gönül

2 Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

3a disem:direm **D.**

3b şevke: ‘aşka **D.**

4 Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

4a Kimisi der deli kimi der uşlu: kimi eydür uşludur kimi eydür delü **D.**

5 Bu beyit a.g.e.’de 9. beyittir.

5a Sinān Ümmī : Ümmī Sinān **D.**

5b şevke: ‘aşka **D.**

311 ‘Āşık Yūnus D., s. 76

1a ğaribem şu cihānda: ğaribsin şu dünyāda **D.**

1b Ağla ağla gülme gönül: gülme gülme ağla gönül **D.** (Mecmuada karışık olarak verilmiş olan redifler divanda “Gülme gülme ağla gönül” şeklindedir.)

1c Derdün çokdur ğāyet senün: olmakda derdin ziyāde

- 2 Dünyā kime ider vefā
İşi güci cevr ü cefā
Kanı Muḥammed Muṣtafā
Ağla ağla gülme gönül
- 3 Anlar dünyāya geldiler
Gittiler hiç kalmadılar
Ağladılar gülmediler
Ağla ağla gülme gönül
- 4 Ebū Bekir Şiddīk Velī
Olduḡ Muḥammedüñ yāri
Kanı ‘Ömer ‘Oṣman ‘Alī
Gülme gülme ağla gönül
- 5 **Dervīş Yūnus** söyler sözün
Hemān toprak bilür özün
Eger yazın eger güzün
Ağla ağla gülme gönül

2a ider: kıldı **D.**

2b güci: dāim **D.**

3 Bu dörtlük a.g.e.’de 5. dörtlüktür.

3a dünyāya: cihāna **D.**

3b gittiler hiç: hep gitdiler **D.**

3c ağladılar gülmediler: gülmediler ağladılar **D.**

4 Bu dörtlük a.g.e.’de 3. dörtlüktür.

4a Olduḡ Muḥammedüñ yāri: peygambere dedi belī

5a dervīş: ‘āşık **D.**

5b toprak: türāb **D.**

[Ümmî Sinân]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Gelmişem vaḥdet elinden ' aşk-ile cihāna ben
İçmişem cām ezelden olmuşam mestāne ben
- 2 Tā ezelden dest-i ḳudret bunu yazmış başıma
Anıñıçün yoḳ ḳarārım düşmüşem cevlēna ben
- 3 Göñlüme nūr-ı tecellî Ḥaḳ cemālinde toḡar
Şem' ine pervāne cümle evvel yana ben
- 4 Çünkü *kerremnā benī ādem* didi Ḳurānda Ḥaḳ
Āyine-veş şüret oldum cismile ol cāne ben
- 5 Ey **Sinānî** ' aşk maḳāmı pes rızā-yı Ḥaḳdurur
Pādişāhın ḥizmetinde ṭurmuşam dīvāne ben

114 b

[Fenāyî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Yā ilāhî āsitānuḡ ḥasteye dārü'ş-şifā
Şerbet-i vaşluḡ içenler buldı her derde devā
- 2 Baḫr-i raḫmet ḳaṭresi yanında zerre yoḳ olur
Her ne deḡlü çoḳ olursa bizde cürm ile ḥaṭā
- 3 Ger zıyā-yı şems-i zātuḡ irmez ise sālīke
Niçe ḳaṭ' ider menāzil ḳānde irişür ' aṭā

312 Prizren, s.69

4a *kerremnā benī ādem*: “(Andolsun) biz insanoḡluna (güzel biçim ve akli kabiliyetler vermek suretiyle) çok ikrām ettik.” (İsrā, 17/70)

313 Fenāyî D., s.139

2a zerre yoḳ olur:cümle yoḡ olur D.

- 4 Maḥz-ı lütfuñla ilahî vâkıf it esrârıña
İdelüm her hâl ile sırr-ı Resüle iktidâ
- 5 Zerre görünmez **Fenâyi** işbu ‘ âlem ‘ ârife
Bir demine vuşlatuñ iki cihân olmaz bahâ

314

ÇENBER-İ NA‘Lİ

fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün

- 1 Ḥamdilillâh nev-bahâr ile gelüp nev-rüzımız
Gül gibi geldi açıldı t̄ali‘ -i firüzımız
- 2 Ey Murâd her bahâr biz diñleriz bülbülleri
Nâle-i mürgân olupdur şimdi sâz [u] sözimiz
- Dâd ey yâr amân âh gelüp nevrüzımız

315

[‘ Āşık Yūnus]

10’lu Hece Ölçüsü

- 1 Yüce sulṭānum derde dermānum
Yürekde cānum hū dimek ister Hū
- 2 Gelmezsın bunda varmazsın anda
Karanlık sind e hū dimek ister Hū
- 3 ‘ Ālimsin ‘ ālim ṭoğrıdur yolum
Ağzumda dilüm hū dimek ister Hū

4a esrârıña: esrârıña **D.**

314 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

315 ‘ Āşık Yūnus D., s.113

1b Yürekde: bedende / dimek: demek **D.**

1b Hū: **-D.** (Bu ifade mecmuada her redifin sonuna eklenmiştir.)

2a Gelmezsın bunda varmazsın anda: gidersen anda gelmezsın bunda **D.**

2b Karanlık sind e: karanu yirde **D.**

3a ṭoğrıdur: doğrudur **D.**

4 ʿ Ālem sırrında vahdet nūrunda
Maḥşer yirinde hū dimek ister Hū

5 **Yūnus** postunda göñül dostunda
Şırāt üstünde hū dimek ister Hū

316

SEMĀʿ İ

mefʿ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilün

1 Olsun tırāş-ı ḥatt-ı ruḥıñ sāye şalmasun
İtdüklerüñ bu ḥüsn ile yanında ḳalmasun

2 Budur niyāzı ʿ aşıq-ı ḥasret-keşin müdām
Bir buse almayınca Ḥudā cānum almasun

317

ÇENBER

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

1 Ruḥuñ bir cāmile ey şāh ḥüsnüñ gül gül olmuşdur
Dil-i şūrīdemüz şevḳ ile gūyā bülbül olmuşdur

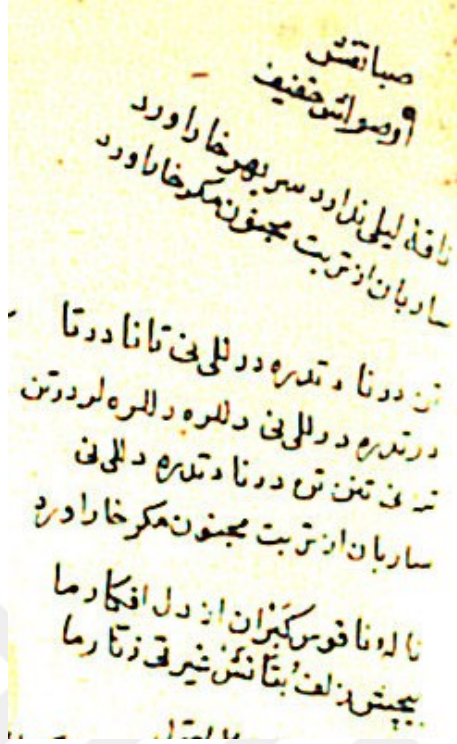
2 Çemende zülf ü ruḥsārın anup sūr u tebessümle
Anıñ her bir şerār-ı dūd-ı āhum sünbül olmuşdur

Amān ey şāh ḥüsnüñ gül gül olmuşdur

4a vahdet: tevhid D.

316 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

317 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.



318

[Revānī]

TERENNŪM KE- EVVEL

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

- 1 'Āşka seyr itmege bir kâmet-i bālâ gerek
Şūfiyâ derviş olanuñ himmeti a' lā gerek
- 2 Gördüğün her bir kamer-ruhsâra meyl itme gönül
Gün gibi dilber güzeller içre müsteşnâ gerek
- 3 'Aşka uyma ey gönül kim 'aşk yolunda her kişi
Vâlih ü âşüfte vü şūrîde vü şeydâ gerek
- 4 Cānum ağızuma gelür bir büşeñ alınca didim
Geldi dilber didi kim hâzır saña helva gerek

5 Sīm u zer ister **Revānī** şimdiki maħbūblar
Ĥātır-ı ʿaşq gerekmez anlara dünyā gerek

319

FERD

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

Gözüm gönlüm irāğ olmaz ĥayāl-i vaşf-ı dilberden
Geçersem ben göñül geçmez cihān içre güzellerden

320

ĶİTʿ A

mefʿ ülü fāʿ ilātü mefāʿ ilü fāʿ ilün

1 Būy almadı bu bāğda bir yāsemen diken
Ķaddini görmek olmadı hiç nāreven diken

2 Kim gül dikerse gülşene ĥār oldı ĳısmeti
Çok gül taķındı gülşen-i dehre diken diken

321

feʿ ilātün mefāʿ ilün feʿ ilün

1 Evvelā cemreler hevāye düşer
Pür-ĥarāret olur da āba düşer

2 Şālīşen ğāyet ĳo emtiʿ adan
Ĥāki teşrīf idüp tūrāba düşer

322

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

1 ʿĀşıķa iķbāl ğāhī gül gibi rū gösterür
Ķāh olur dilber yüzünden çin-i ebrü gösterür

319 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

320 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

321 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

322 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Şiirin mecmuadaki başlığı Rubāʿi dir.

- 2 Şāhid-i gül cūya ‘ aks-i nümāyān itmede
Bir perīdir āb içinde şanki pehlū gösterür

323

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

- 1 Ger dilersen ki seni ḥāzret-i Mevlā begene
Sögene eyle du‘ā arқacığın tūt dögene

- 2 Dār-ı dünyāda eger arқanı tutsağ dögene
Rūz-ı mahşerde seni ḥāzret-i Mevlā begene

324

TĀRİḤ-İ FETH-İ BAĞDĀD

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

İşitdim gūş-i cāna hātif-i ḫudsi didi tāriḥ
Dilā dārū’s-selāmi seyf ile Sultān Murād aldı

115 b

325

BĀḲĪ

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

- 1 Fitne-i ‘ālemi ol kāmet-i bālādan bil
Her belā kim yitişür ‘ālem-i bālādan bil
- 2 Hālet-i ‘aşq iledür ‘ādeme nūrāniyyet
Reng-i rüy-ı ḫadeḫi bāde-i ḫamrādan bil
- 3 Dil-i dānāya şeref pertev-i ‘irfān-iledür
Ḥüsn-i āyineyi ‘aks-i ruḫ-ı zībādan bil
- 4 ‘İşve-i dehre gönül varmaz o kim ‘āḫıldür
Almadı behre begüm kimse bu dünyādan bil

323 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir. Şiirin mecmuadaki başlığı Rubā’i dir.

324 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

325 Bāḳī D., s.285

1b bālādan: bālā **M.**

4a varmaz: virmaz **D.**

5 Devlet-i dār-ı cihān devr-i zamān ey **Bākī**
Pāy-dār olmadıgun devlet-i Dārādan bil

326

[**Bākī**]

VELEHU

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

1 Halk-i 'ālem ezeli böyle perīşān ancak
Kimi hāndān kimi giryān kimi nālān ancak

2 Kimisi bülbül-i nālān-ı gül-i 'arız-ı yār
Kimi pervāne-i şem' -i ruḥ-ı cānān ancak

3 Bu cihān kimine kaşr-ı tarāb u 'ayş u safā
Kiminüñ miḥnetle başına zindān ancak

4 Pāy-māl olmada āhir şütür-i gerdūna
Pādişāh ile gedāsı hele yeksān ancak

5 **Bākī**yā ḥaṅkah-ı gülşen-i 'ālemde müdām
Her gelen kimse bu esrār ile ḥayrān ancak

327

[**Bākī**]

VELEHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Döndi bezm-i bağda bir dilber-i ṭannāze gül
Cilve-i ḥüsn eyledi giydi libās-ı tāze gül

326 Bākī D., s.247

5a gülşen-i 'ālemde müdām: 'ālem-i ḥayretde hemān D.

327 Bākī D., s.286

- 2 Elden evrākın şalup bir bir uçurdu göñlümi
Benzedi bir dil-ber-i şūh-ı kebüter-i tāze gül
- 3 Sīnesin çāk eyledi mest-i şabūhīler gibi
Şubh-dem murğ-ı çemenden gūş-ı āvāze gül
- 4 Vaşf-ı hūsn-i yār ile bir tāze dīvān bağlamış
Tār-ı zūlf-i hūrdan hend eylesün şīrāze gül
- 5 Bāğ-ı hūsn-i yāra bak görmek dilersen **Bākīyā**
Taht-ı devlet nev-bahārında açılmış tāze gül

328

[Bākī]

VELEHU

mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün

- 1 'Aşkuñla kılup kāmētini dāl қaranfül
'Arz itdi yine müy-ı sefid āl қaranfül
- 2 Farқında kılup yāsemeni dağına penbe
'Aşқunda geçer baş açık abdāl қaranfül
- 3 Қad serv-i çemen yāra dehen gonce-i gül-zār
Hāt müşk-i Huten Çin semen hāl қaranfül
- 4 Maқşūd bu kim lāle-sıfat göstere didār
Ruhsār-ı hevāsında açar bāl қaranfül

2a göñlümi: göklere **D**.

2b tāze gül: bāze gül **D**.

3b gūş-ı āvāze: gūş idüp āvāze **D**.

4b hend: bend **D**

328 Bākī D., s.276

3b Çin:çihre **D**.

4a didār: pervāz **D**.

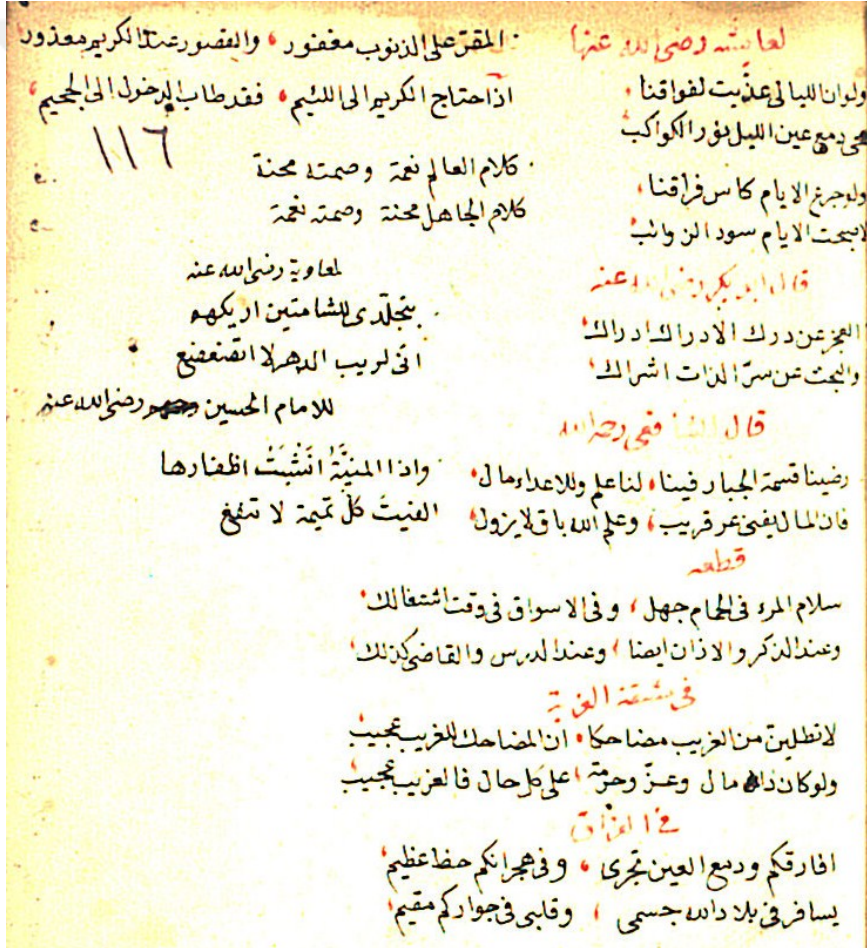
- 5 Geh şîşe gâhi kühne-sifal ile kıılır ‘ ayş
Bākī-veş olup işrete meyyāl qaranfûl

329

Ahrem

- 1 Qadr-i vişālûñ ‘ ıyd-ı sa‘ ādet
Şām-ı firākuñ rûz-ı kıyāmet
Zevq-āhiz olup ğam zāhir oldı
Gelmek irādet gitmek icāzet

116 a



329 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

330

[Hüdāyī]

HÜSEYNİ

13'lü Hece Ölçüsü

1 Ey nefsi-şüm inşâf idüp dimedün yâ Hû
 Kıalbün güneşden pâk idüp dimedün yâ Hû
 Hîç tebdîl-i evşâf idüp dimedün yâ Hû
 Şimden girü inşâf idüp diyelüm yâ Hû

2 Âhiret ili uzakdur eyle bir azık
 Geremez yere harc idüp âh 'ömre yâzık
 Hamd [u] şükr eyleyüp dâ'im bir gelen ayrık
 Şimden girü inşâf idüp diyelüm yâ Hû

3 Haşr [u] neşr ikrâr idüp itmegil inkâr
 Öñünde eyle azığıñ elde fırsat var
 Zıkr idüp Haqqı Hüdāyī eylegil tekrâr
 Şimden girü inşâf idüp diyelüm yâ Hû

Diyelüm yâ Hû Hû Diyelüm yâ Hû

331

[‘Âşık Yūnus]

11'li Hece Ölçüsü

1 Behey kardeş Haqq'ı bulam mı dirsin
 Haqq'a yarar 'amel işlemeyince
 Bu şırruñ ötesin duyam mı dirsin
 Mürşid-i kāmile söylemeyince

330 TMA c.1 ,s.60

331 'Âşık Yūnus D., s.206

1b işlemeyince: eylemeyince D.

1c şırruñ: sözün D.

- 2 Gel ey kardeş gel tevhîde özen
Tevhîddür nefsinüñ al' asın bozan
Hiç kendü kendüye aynar mı azan
Çevre yanın âteş eylemeyince
- 3 'Aşım cüş eyledi yüregim arlar
'Aşı olan nāmūs [u] 'arı neyler
Behey **Yūnus** saa söyleme dirler
Ya ben öleyim mi söylemeyince

117 a

332

[ilmî]

7'li Hece Ölçüsü

- 1 aun cemālin gözleyen
Hū dimesün ya ne disün
Zev-i vişālün özleyen
Hū dimesün ya ne disün
- 2 'Aş-ı Hudāya dūş olan
Fikriyle medūş olan
'Alı gidüp seroş olan
Hū dimesün ya ne disün
- 3 'Aş ile ol kim devr ide
Terk-i hevāyı ayr ide
Lāhūt ilini seyr ide
Hū dimesün ya ne disün

2 Bu dōrtlük a.g.e.'de 3. dōrtlüktür.

2a ardeş:karındaş **D**.

2b nefsinin al' asın bozan: gönülün evini düzen **D**.

2c kendü kendüye:kendi kendine **D**.

2d Çevre yanın:çevresine **D**.

3a 'Aşım cüş eyledi yüregim arlar: 'Aşun gālib oldı yüregüm kaynar **D**.

332 Şāire āit bir divān tespit edilememiştir.

4 ‘Aklıuñ yitüren ‘aşk ile
Meydana giden şıdık ile
Cān u gönüldeñ sevık ile
Hū dimesūn ya ne disūn

5 Açıldı dostuñ gülleri
Feryād ider bülbülleri
Pes bāğ-1 vaḥdet illeri
Hū dimesūn ya ne disūn

6 Ol kim ola ‘aşk-āşinā
İşitse ḥōş şavt-1 nevā
İnşāf idelüm **Hilmiyā**
Hū dimesūn ya ne disūn

333

[**Āşık Himmet**]

13’lü Hece Ölçüsü

1 Uyan be hey gāfil ḥāb-1 gāfletden
‘Ömrüñ geldi geçdi ḥaberüñ var mı
Bir ḥaber aldüñ mı sırr-1 vaḥdetden
Murğ-1 cānuñ uçdı ḥaberüñ var mı

2 Ma‘ şiyet yüküni aldıñ boynuña
Hiç ölüm kōrkusı girmez ‘aynıña
Felek birkaç arşun bezden egniñe
Yaķasız ton biçdi ḥaberüñ var mı

6 Derkenara şu dōrtlük eklenmiştir.

*Görünse dostuñ illeri
Açılsa vuşlat gülleri
Ol gülşeniñ bülbülleri
Hū dimesūn ya ne disūn*

333 Tezkire-i Safāyī, s.721

3 Āzıgūñ var mıdır yola gitmege
Döşegūñ hāzır mı varup yatmaga
Ejderler gibi dem çeküp yutmaga
Yerler ağızın açdı haberūñ var mı

4 Bu dār-ı rihletdür bunda qalınmaz
Hem soñı fenādur murād alınmaz
Kāfile qalkıcaq gerü dönülmez
Kervānbaşı göçdi haberūñ var mı

5 ‘**Aşık Himmet** senden evvel gelenler
Kimisi kul kimi sultān olanlar
Dünya benüm mülküm deyüp yelenler
Ecel cāmın içdi haberūñ var mı

117 b

334

[Eşrefoğlu Rūmī]

İLĀHĪ-Yİ EŞREF SULTĀN

mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün

1 Ey Allāhım beni senden ayırma
Beni senūñ cemalūñden ayırma

2 Şeyhüm güldür ben anuñ yaprağıyam
İlāhī yaprağı gülden ayırma

3 Seni sevmek benim dīnüm imānumdur
İlahī dīn ü imāndan ayırma

334 Eşrefoğlu Rūmī D., s.387

2 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

3a imānumdur: imānum **D.**

- 4 Balıġun cānını Őuda dirler
İlāhī balıġım Őudan ayırma
- 5 Ben ol dost baġçesinüġ bülbulüyem
İlāhī bülbulüm gülden ayırma
- 6 Őararuban Őoldum döndüm ĥazāna
İlāhī ĥazānı daldan ayırma
- 7 **EŐrefoġlı** senüġ kemter ħuluġdur
İlāhī ħulı sulġandan ayırma

335

[DervīŐ ‘Osmān]

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Őiyālar virdi nūrıyla dil ü cāna seĥer zıħri
Őafālar baĥŐ idüp vaşl itdi sübhāna seĥer zıħri
- 2 Giceler Őubĥa dek zār it gözin yaŐıġ re[vān eyle]
Dilerseĥ döndüre derdiġi dermāna seĥer zıħri
- 3 Seĥerde bülbul-i Őūrīde-veŐ eġġāna baŐladı
Göġül mülkini döndürdi gülistāna seĥer zıħri
- 4 Bizi ref^ç itdürdi esfelden ‘urüc itdürdi
UlaŐdurur bir mekāna ‘arş-ı raĥmāna seĥer zıħri
- 5 İrişdi Şem^ç -i cāna bir ĥaber ilhām-ı Mevlādan
Ki vāħıf eyledi esrār-ı subĥāna seĥer zıħri

4b balıġım: balıġı **D**

4 Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

5b bülbulüm: bülbulü **D**.

335 *Kayserili Divan Ő.*, s.81

6 Bi-ḥamdi'llāh ' anāşır bend [ü] bāğından ḥalāş idüp
Müyesser kıldı vuşlat **Derviş** ' **Osmāna** seḥer zikri

118 a

336

[Ya'kūb]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Dil ü cān hīç qarār itmez tecellī eyle yā Allāh
Eşiginden firār itmez tecellī eyle yā Mevlā

2 Cemālün fikrine düşdüm ilāhī ğayrıdan geçdim
Ḳanād açup saña uçdum tecellī eyle yā Allāh

3 N'ider ' āşık ḥayālātı nider ma' şuk muḥālātı
Cemālündür münacātı tecellī eyle yā Allāh

4 Dil ḥānesin seyrān eyle Ken' ān eyle virān eyle
Yūsufi Mışra ḥān eyle tecellī eyle yā Allāh

5 Çün ' āşıkdur saña **Ya'kūb** nūrın göster eyā maḥbūb
Yine sensin saña maḥlūb tecellī eyle yā Allāh

337

[Hacı Bayrām Velī]

10'lu Hece Ölçüsü

1 N'oldu bu gönlüm n'oldu bu gönlüm
Derd ü gamuḡla ḥoldı bu gönlüm
Yandı bu gönlüm yandı bu gönlüm
Yanmada dermān buldı bu gönlüm

336 Tuhfe-i Nāilī , s.1264

4a Vezin farklıdır.

337 Hacı Bayram Velī, s.213. Mecmuada beyitler halinde yazılmıştır.

2 Gerçi ki yandı gerçeğe yandı
Rengine ‘aşkuñ cümle boyandı
Kendide buldı kendide buldı
Maṭlabını hoş şimdi bu göñlüm

3 El-faḫru faḫr el-faḫru faḫri
Dimedi mi ol ‘ālemler faḫri
Faḫrini zıkr it faḫrini zıkr it
Maḫvı fenāda buldı bu göñlüm

4 Sevdā-yı ā‘ zam sevdā-yı azam
Bil ki olupdur ‘arş-ı mu‘ azzam
Miskīn cānān miskīn cānān
Olsa ‘aceb mi şimdi bu göñlüm

5 **Bayrām Velī** Bayrām Velī
Bayrām idersüñ yār ile şimdi
Ḥamd u şenāda ḥamd u şenāda
Dostla bayrām itdi bu göñlüm

118 b

-

119 a

-

119 b

338

[‘Āşık Yūnus]

FAŞL-I İŞFEHĀN

7+7 14’lü Hece Ölçüsü

1 Allāh emrin dutalım raḫmetine batalım
Bülbül gibi ötelim Allāh Kerīm Raḫīm Allāh diyelim Hū

338 ‘Āşık Yūnus D. , s.84

1b Mecmuada her beyitin sonunda farklı kaydedilen redif kısmı divanda şu şekildedir :
“Allāh Allāh kerīm Allāh Raḫīm Allāh diyelim”

- 2 Allāh adı uludur emrin dutan kılıdur
Mü'minlerüñ yoludur Allāh Kerīm Raḥīm Allāh diyelim Hū
- 3 Allāh adı dillerde sevgisi gönüllerde
Şol kórkuñ yirlerde Allāh Allāh Raḥīm Allāh diyelim Hū
- 4 Ölüp kabre varıcağ melek su'āl şorıcak
Rabbüñ kimdür diyicek Allāh Allāh Raḥīm Allāh Kerīm Allāh Hū
- 5 **Yūnus** segirdüp gezer ölüp tedbīrler bozar
Görmek istersen didār Allāh Allāh Kerīm Allāh Raḥīm Allāh
Ma'būd Allāh ḥālik Allāh diyelim Hhū Hū

339

[Aḳşemseddīn]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Zihī cān kim münevverdür bugün nūr-ı mücellādan
Zihī dil kim mu' aṭṭardur hevā-yı ' aşğ-ı Mevlādan
- 2 Ḥarābat içre uşşāğ görüp ta' n itme ey zāhid
Kim ol rüsvā-yı ' aşğ olmuş yanar derd-i dilārādan
- 3 Temaşāsın duyan ' aşkıñ nazār kılmadı ağıyāra
Ki dā'im ' aşğ [u] şevğ ister uşanmaz ol bu sevdādan
- 4 Cihānuñ māverāsında kırupdur ḥaymei ' āşığ
Ne kendinden ḥaber söyler ne ḥod ol ' arş-ı a' lādan

4a melek su'āl şorıcak: münkir nekir gelicek D.

5a segirdüb: ağlayup D.

339 Aḳşemseddīn Ş.

2a yanar derd-i dilārādan: yanuptur derd-i Mevlā'dan **Aḳşemseddīn Ş.**

4b Ne kendinden ḥaber söyler ne ḥod ol: bu ālemde haber bilmez dahi hem **Aḳşemseddīn Ş.**

5 Göñül dildāra virenler cihānda almadı ārām
Yürür āvāre sergerdān geer dūnyā ve ubādan

6 Hūdānu āşığı çodur velī **Akşemseddīn** gibi
anı bir gerek āşık kim yanupdur aş-ı Mevlādan

120 a

340

[Fazlī]

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

1 Vire mi derd-i şanem derdime dermān vire mi
Vatidūr yūregimūn dem-be-dem artar veremi

2 Yūzini göñlüme tūtop giceler yalvarıram
Kāfire virir murādu ya bize virmeye mi

3 Görebilsem yūzini mūdde' ālardan şanemā
Ey kızıl gül saa kim ekdi dikenden hāremi

4 Hāyli demdūr ben ānı gözlerinūn hāstasıyam
Süre gelse yūzümūn üstüne başsa ademi

5 Yazayım dirsem alem kirpiginūn şerhini ben
Yarayım bıa ile başdan ayaa alemi

6 **Fazlī** sen māh dilersen yūzūnı göklere tūt
Böyle marum mı oya çodur Allāh'ın keremi

341

[Hilmī]

mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn

Safālar baş ider nāsa dūr-i enfās-ı pakizen
Hādīşūn reh-nūmūnı itidādur yā Resūlullāh

341 Şāire āit bir dīvān tespit edilememiştir. Bu beyit 120b varaında 7. beyitte tekrar edilmiştir.

[**Hilmî**]

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

- 1 Fezâ-yı dergehün kân-ı ' aţâdur yâ Resûlullâh
Cenâbuñ melce'-i ehl-i recâdur yâ Resûlullâh
- 2 Muğaddem bir ħaberdür enbiyâ terkîb-i gûn içre
Senün zâtuñ mu'aĥĥar mübtedâdur yâ Resûlullâh
- 3 ' Aceb midür tavâf itmek melekler ravza'-i pâkin
Felekler ħâk-i pâke çehresâdur yâ Resûlullâh
- 4 Zevü'l-ekser rûmâlisidür nîl-i ğufrânun
' Uşâta âsitânun mültecâdur yâ Resûlullâh
- 5 Ümîd itsek n'ola be bûd-ı zaĥm-ı tîĝ-i ' isyânı
Ki lütfun çâre-sâz-ı mübtelâdur yâ Resûlullâh
- 6 Münevver kıla âfâkı ser-â-pâ nûr-ı irşâduñ
Zuhûruñ pertev-i şeml-i Hudâdur yâ Resûlullâh
- 7 Şafâlar baĥş ider ħalka dür-i enfâs-ı pâkîzen
[Ĥadî]şün reh-nümün-ı ihtidâdur yâ Resûlullâh
- 8 Ne mümkin eylemek icmâl-i vaşfun **Hilmî**-i' âciz
Ki vaşşâfun cenâb-ı kibriyâdur yâ Resûlullâh

342 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

Şiirin matla beyti Hâtimetü'l-Eş'ar'da Abdullah Hilmi Efendi'ye ait kaydedilen tek beyittir ve Hilmi'ye ait ulaşabildiğimiz tek şiidir. (Çiftçi 1996: 102)

بيت للنبي عليه السلام
 الم يرمنك الرحمن في سورة الفصحى
 وحاساك ان ترمى وفيها معناه:
 افت شريف فيجوا فتخرج
 شبيهك كما بدر بل انت افور
 ووجهك من ماء الملاحة يقطر
 ايا زينة الدنيا ويا غاية المني
 فمن ذا الذي في مثل وجهك ينظر
 فتلتك كما ظهر ووربعك عنبر
 وسدسك باقوت ويا قبيك جوهر
 وما ولدت حوار من سلب آدم
 ولا في جنان الخلد مثلك آخر
 اصابعنا خمس عن الخمس خير
 وذلك في الحسبان والعقل فانظر
 فخصم مدين و فاروق بنس
 وعثمان وسعلى والسباة حيدر
 فالابهام خير المرسلين محمد
 وما نالك الاها سمي محمد
 شفيعي رسول الله والبيت قبلتي
 وديني من الاديان اعلى واخر

121 a

343

[Nābī]

ZENCİR

mefā'ilün fe'ilātün mefā'ilün fe'ilün

- 1 Gel ey nesīm-i şabā ḥaṭṭ-ı yārdan ne ḥaber
 Gelür mi kâfile-i müşg-bârdan ne ḥaber

2 Şemīm-i zūlfine āmādedür meşām-ı ümīd
Ne gūne cūnbüşī var rūzigārdan ne haber

Serv-i nāzım ʿ işvebāzım dil-nüvāzım cānım a cānım
Hatt-ı yārdan ne haber

344

ÇENBER-İ KÜRKÇİ

fāʿilatün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

1 Leyle-i zūlfün dil-i mecnūn olur dīvānesi
Murğ-ı ʿ aşkuñ mū-be-mū zencīr-i pādır lānesi

2 Ğonce-i şad-berg-i bāğ-ı vuşlat ol bārī amān
Ey hezār-hasret yüz virmeye bir dānesi

Cānım ʿ ömrüm amān mecnūn olur dīvānesi

345

SEMĀʿİ

mefʿülü mefāʿilü mefāʿilü feʿülün

1 Geldi dehene hicriñile cānım efendim
Hasretle benim kalmadı dermānım efendim

2 Bahtım unudalı beni bir hayli zamāndır
Sen de mi unuttun beni sulţānım efendim

Cānım yel lel le leli ve ey ʿ ömrüm tere lel lel le leli
Vāy āh efendim nāzenīnim

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyittir.

344 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

345 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

346

[‘Āşık Yūnus]

‘UŞŞĀĶĪ

8’li Hece Ölçüsü

- 1 Her kaçan anarsam seni qarārum qalmaz Allāh’um
Senden ayruq gözüm yaşın kimseler silmez Allāh’um
- 2 Sensin ismi bākī olan sensin dillerde oqınan
Senüñ ‘aşkıña tutulan kendüyi bilmez Allāh’um
- 3 Oqunur dilde destānuñ açıldı bāğ [u] bostānuñ
Sen baqdıgun gülistānuñ gülleri şolmaz Allāh’um
- 4 Senüñ ‘aşkıña talmayan cānını fedā kılmayan
Senüñ cemālin görmeyen meydāna gelmez Allāh’um
- 5 ‘Āşık Yūnus seni ister luţf eyle cemālün göster
Cemālin gören ‘āşıklar ebedī ölmez Allāh’um

347

[Eşrefoğlu Rūmī]

11’li Hece Ölçüsü

- 1 Bu gönlüm şehrini seyrān iderken
Didi sırrum baña seyrān içinde
- 2 Derde düşüp niçün dermān ararsın
‘Āşıklar derd arar dermān içinde

346 ‘Āşık Yūnus D., s.80. Divanda dörtlük şeklindedir.

1b ayruq : Ğayrı **M.**2a ismi bākī olan :ismiyle baqınan **M.**2b tutulan : Doqunan **M.**4a Senüñ ‘aşkıña talmayan cānını fedā kılmayan: ‘Aşkın bahrine talmayan anını kurban kılmayan **D.**

347 Eşrefoğlu Rūmī D., s.386

- 3 Miḥneti rāḥat bil raḥat arama
Rāhat mı bulunur zindān içinde
- 4 Cānını terk eyle dostuñ yoluna
Bulasın cānānı ol cān içinde
- 5 ‘Āşıklara qarış āşık ola gör
Ne gevherler vardır ol kân içinde
- 6 Bu ‘aşk meydānıdur bunda ‘ār olmaz
Başını ıp eyle meydān içinde
- 7 İüp ‘aşkuñ meyin şevkle mest ol kim
Dīvāne disünler yārān içinde
- 8 Aç gözünü Eşref Hakkı zıkr eyle
Fezkurūnī didi Qur’ān içinde

122 a

348

[Müridoğlu]

‘UŞŞĀĶĪ

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

- 1 Bugün bize şafālarla şafā-yı Muştafā geldi
Zihī zevk-i vefālarla şafā-yı Muştafā geldi

3 Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

4 -D.

5 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

6 Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

7 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

8 Bu beyit a.g.e.’de 7. beyittir.

8a Aç gözünü Eşref : Eşrefođlu Rūmī D.

8b Fezkurūnī: “Beni anın ki, ben de sizi anayım.” (Bakara 2/152)

348 Şāire āit bir dīvān tespit edilememiştir.

- 2 İrişdiün yāra ‘ıyd oldı sivādan dil bā‘id oldı
Bugün yevmi’l-mezīd oldı şafā-yı Muşafā geldi
- 3 Dolaşır devr ider eflāk kıllur gökler yaqalar çāk
Şafālar kesb ider ğamnāk şafā-yı Muşafā geldi
- 4 Gelüp cāna beşāretler virür Haq’dan işāretler
N’ola gitse melāmetler şafā-yı Muşafā geldi
- 5 Esen bād-ı şabā ile kudūm-i müctebā ile
Muḥammed Muşafā ile hezāran merhābā geldi
- 6 **Mürīdoğlı** ne ḫāletdür niçün gönlün melāmetdür
Gelen ḫatm-i risāletdür şafā-yı Muşafā geldi

349

[Recā’ī]

11’li Hece Ölçüsü

- 1 Bu cān teşne vişāl-i ḫāzretine
Efendim ma‘ būdum maqşūdum Allāh
Ne çāre niçe irem vuşlatuḡa
Efendim ma‘ būdum maqşūdum Allāh

350

[Yahyā]

müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün müstef’ ilün

- 1 Döndi murād üzre felek devrān bizimdür bu gice
Sākī döndür sāġarı miḫmān bizimdür bu gice

349 Bu şiirin tamamı 123 a varaġında verilmiştir.

350 Yahyā D., s.211

1a döndi: döndü / devrān: cānān / gice:gece D.

1b dolanır: döner / miḫmān : devrān D.

- 2 Bezm-i şarāb itmek gerek def^ç -i hicāb itmek gerek
Ciger kebāb itmek gerek yārān bizimdür bu gice
- 3 Beyhūde hāy-ı hūyı ҡo zāhid yūri ғavğāyı ҡo
Ey müdde^ç ī da^ç vāyı ҡo burhān bizimdür bu gice
- 4 **Yahyā** ne hoşdur bezmimiz gülzāra geldik sanki biz
Bülbülleri söyletmezüz efgān bizümdür bu gice

351

[Bākī]

‘UŞŞĀḲ-I ÇENBER

fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün

- 1 Zülfüñi görsem ‘izāruñ üzere ey hūr-ı cemīl
Şanuram zencir zülfün bağlamışdur selsebīl
- 2 Muntazır olsa n’ola nergis ғubār-ı kūyuña
Tütüyāya **Bākiyā** muhtāc olur çeşm-i ‘alīl

122 b

352

BĀḲĪ EFENDĪ

müfte^ç ilün mefā^ç ilün müfte^ç ilün mefā^ç ilün

- 1 Müşkil imiş ki dilrübā tıfl ola dil-sitān ola
‘Āşık-ı zār u mübtelā pīr ola nā-tevān ola
- 2 Yaşuma bakmaz ol perī bilmedi ҡadr-i gevheri
Tālib ola bu demleri bulmaya bir zamān ola

2a Ciger kebāb: cānı kitāb **D.**

2b yārān: mihmān **D.**

3 Bu beyit a.g.e’de 4. beyittir.

3a Beyhūde: Bī-neş’e **D.**

4 Bu beyit a.g.e’de 5. beyittir.

351 Bākī **D.**, s.276. Şiirin tamamı dīvānda 6 beyittir.

1b zülfün: şeklin **D.**

2 Bu beyit a.g.e’de 6. beyittir.

352 Bākī **D.**, s.349

- 3 Gūş tutup münāfıka cevri o yār-ı şādıka
Dilber odur ki aşıka müşfik ü mihribān ola
- 4 Hıyl-i şırār-ı nār-ı dil cünd-i nücūma muttaşıl
Böyle alursa şöyle bil gökde nice ırān ola
- 5 **Bāı**'ye sākıyā fera ver ki fenā bula tera
Şol meyi şun ki bir ade pır ie nev-cevān ola

353

[Bāı]

VELEHU

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Nev-bahār irişdi vü gıtdi şıtā
Keyfe yuı'l-arza ba' de mevtihā
- 2 Leblerinden a ey şırın-dehen
Mūrlar cüllāba dūşmiş gūyiyā
- 3 Yār ayārı şavar dūşnām ile
Def' olur şan kim du' ā-yıla belā
- 4 Dest-i minetden alınmaya yaam
Ger olursa iki ālem bir yaa
- 5 Eş-i eşmüm yāra arz itdüm didi
Bāıyā ma' lūm oldu mā-cerā

353 Bāı D., s.108

2a Leblerinden: Leblerüнде D.

354

[Bākî]

VELEHU

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Kıldı āfākı mu' attar tal' at-ı raḥşān-ı 'id
Halka dībālar geyürdi mäh-ı nūr-efşān-ı 'id
- 2 Cāme-i dībā ile tāvus-ı zerrīn-bāldür
Dil-rübālar eyler ol reftār ile cevlan-ı 'id
- 3 Şalınur her şāḥ-ı gül nāzük nihāl-i ergavān
'Āşık-ı bī-çāreler ser-geşte ser-gerdān-ı 'id
- 4 Şimdi tīg-i cevri ile öldürme kurbān olduğum
'id-i Eḏhā geldüğünde idesin kurbān-ı 'id
- 5 'Āşıkā iḥsān ise mākşūd elinden dōstum
Dest-būsundur muḥaşşal **Bākî**'ye iḥsān-ı 'id

123 a

355

[Recā'î]

İLĀHÎ 'UŞŞĀḲ

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Bu cān teşne vişāl-i ḥāzretüñe
Efendim mā' būdum maḥşūdum Allāh
Ne çāre nice irem vuşlatuña
Efendim mā' būdum maḥşūdum [Allāh]

354 Bākî D., s.124

2b Dil-rübālar eyler: Dil-rübā kim eyler D.

3 Bu beyit a.g.e 'de 4. beyittir.

4 Bu beyit a.g.e 'de 6. beyittir.

5 Bu beyit a.g.e 'de 7. beyittir.

355 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir. Şiir mecmuada beyitler halinde yazılmıştır.

2 İlāhī dilerem senden ʿ ināyet
Ḥabībün eyleye baṅā şefāʿ at
Cemālün gösterüp eyle hidāyet
Efendim māʿ būdum maḳşūdum [Allāh]

3 Bihakḳ-ı sūre-i Ṭāhā vü Yāsīn
Recāʿinün ḳabūl eyle duʿ āsın
Gider ḳalbindeki ḥubb-ı sivāsın
Efendim māʿ būdum maḳşūdum [Allāh]

356

[Bākī]

mefʿ ūlū mefāʿ ilū mefāʿ ilū feʿ ūlün

1 ʿ Aşḳunla ḳılup ḳāmetini dāl ḳaranfūl
ʿ Arz itdi yine müy-ı sefid āl ḳaranfūl

2 Farḳında ḳalup yāsemeni dāğına penbe
ʿ Aşḳunda geḳer baş aḳıḳ abdāl ḳaranfūl

3 Ḳad serv-i çemen yāra dehen ḡonca-i ḡül-zār
Ḥaṭ müşḡ-i Ḥuten çihre semen ḡāl ḳaranfūl

4 Maḳşūdı bu kim lāle-şıfat ḡöstere dīdār
Ruḡsār-ı hevāsında aḳar bāl ḳaranfūl

5 Geh şīşe ü ḡāh kühne-sifāl ile ḳılur ʿ ayş
Bākī-veş olur ʿ işrete meyyāl ḳaranfūl

356 Bākī D., s.276

3b çehre :Çin M.

4a dīdār: pervāz D.

5a ü: -D.

KAŞİDE-İ NAHİFİ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Me' āşiden vücūduñ t̄ahir it eşk-i nedāmetle
Naşihat saña varma ' arşa-ı haşra bu hāletle
- 2 Kula şart-ı edeb resm-i ' ubūdiyetde vācibdür
Rızā-yı pāk-i Mevlāya ri' āyet kııl şadākatle
- 3 Kemāl-i imtişāl it emre nehyinden girizān ol
Muķim ol der-geh-i vālā-yı Haķda istikāmetle
- 4 Şırāt-ı muştakīm-i şer' -i pāke ihtidā eyle
Şırāt-ı maḥşeri tayy itmek isterseñ selāmetle
- 5 Emānetdür saña rūḥ-ı ' aziz ey merdüm-i ğāfil
Keder-sāz olma mir'at-ı dile gerd-i ḥıyānetle
- 6 Hele bir kerre ey maḥluķ-ı bī-miķdār fikr eyle
Ne müşkildür ḥuzūr-ı Ḥālıķa varmaķ ḥacāetle
- 7 Semūmıñdan ḥazer kııl ejdehā-yı heft-serdür bu
Göz açdurma bu nefsi dūna tevbiḥ ü melāmetle
- 8 Kıyām it t̄a' at-i mevlāya terk it lezzet-i nefsi
Tefekkür eyle ḥālün-i ḥayret-i hevl-i kıyāmetle
- 9 Hevāya meyl idüp ğafletle irḥā-yı ' inān itme
Bu nefsi ser-keşi rām itmege sa' y it riyāzetle

- 10 Saña rāh-ı rehā tā' āt-i ḥaḫdur ğayrı terk eyle
Alınmaz Cennetü'l-me'vā zarāfetle nezāketle
- 11 Ḥalāş it nefşüñi vādī-i tarīk-i ḡalāletden
Reh-i maḫşūda 'azm it meş' al-i nūr-ı hidāyetle
- 12 Mürā' at eyler isen emr-i Ḥaḫḫı eyleyüp 'izzet
Varursın 'arşā-gāh-ı ḥaşre 'izzetle sa'ādetle
- 13 **Naḫīfi** ḫayd-ı hicrāndan eger āsāyiş isterseñ
Yakīn ol bezm-gāh-ı ḫurba tā' at-ı ibādetle

358

[**Naḫīfi**]

VELEHU

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Ağardı mū-yı riş u ser gönül dünyāyā ḫanmazsın
Şabāḫ oldı daḫı sen ḫ'āb-ı ğafletden uyanmazsın
- 2 ḫanı ḫā' at-i Rabbānī hevāya meyl idüp ḫaldıñ
Ḥudādan ḫaşyet itmezsüñ resülünden utanmazsın
- 3 Mişāl ḫıfl-ı nev-res meyl idersen gördiğün naḫşā
'Acebdür bu temāşā-gāh-ı fānīden uşanmāzsın
- 4 Ne fikr-i zād-ı rıḫlet var ne ḫod ḫayd-ı sefer sende
Meger kim irtiḫāl-i milk-i 'uḫbāya inanmazsın
- 5 Degildür ḫābil-i şabr u taḫāmmül āteş-i dūzaḫ
Ḥuşuşā sen cihānda tāb-ı ḫurşide dayanmazsın

10b zerāfetle nezāketle: nezāketle zerāfetle **D**.

358 Naḫīfi D., s.390

5b dayanmazsın: ḫayanmazsın **D**.

- 6 Olursun yok yere dil-beste şerr-i nefis [ü] şeytāna
Ne ġāfilsin dırīġā kendiġe hiç ġayr şanmazsın
- 7 **Naġīfī** itdigün cürm ü günehler yāda gelmez mi
Niçün yanmazdan evvel āteş-i levīm ile yanmazsın

124 a

359

[Naġīfī]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

- 1 Su'āl eyler iseġ cānā benim dīdemdeki nemden
Şevāb-ı ' işve-i ġamdur ki ġalmış meclis-i Cem'den
- 2 Ğarībün bir ümīdiyle ki ser-gerdānuġ olmuşdur
Vefālar va' de itmişdik be hey āfet muġaddemden
- 3 Muġabbet resmini yoġsa be dilber yine derc itdim
Sevilmek ġayl-i ġübāna revādur mā-taġaddümden
- 4 Meger zencīr-i zülfün benüm kim boynuma baġlu
Yine sāyeġ nişāındur rehā eyler dili ġamdan
- 5 Mücerred oldıġum luġf it şaġın ' ayb eyleme zāhid
Nişāndur baġa dervīşlik ki İbrāhim Edhem'den
- 6 Yine rengīn edālarla **Naġīfī** remz idüp ya' nī
Bu şi' ri içre yād itmiş meger ism-i mu' azzamdan

359 Naġīfī Dīvānı'nda ve Naġīfī mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

- 1 Çekilür küyuḡa' uşşâḡ-ı perîşân şaf şaf
Olmaḡa 'ıyd-geh-i vaşluḡa ḡurbân şaf şaf
- 2 Egilüp bār -ı firâḡuḡla ḡamu ḡâmet ü ḡad
Aḡa nisbet dizilür serv-i ḡurâmân şaf şaf
- 3 Göricek âl-i ruḡuḡ 'âşık-ı şeydâ bu gice
Aḡıda ḡanlu yaşın dîde-i giryân şaf şaf
- 4 'Acabâ ince meyânḡ baḡa peyveste midür
Şarılır mı aḡa âyâ dil-i nâlân şaf şaf
- 5 Göre ger ḡara ḡaşuḡ cümle o ḡurşîd-i felek
Saḡa ta' zîm ide cânâ meh-i tâbân şaf şaf
- 6 Didiler kişver-i dilden ḡıkıcaḡ râyet-i âh
Geliyor cevşen ile leşker-i ḡâḡân şaf şaf
- 7 İre gör 'ıyd-ı vişâle güzelüm 'âşık-ı zâr
Vire bu cân ile başı saḡa ḡurbân şaf şaf
- 8 Be **Naḥîfî** esicek bâḡ-ı tene bād-ı ecel
Bilüben ḡadriḡi el baḡlaya ḡübân şaf şaf

360 Naḥîfî D. s.216

1b Olmaḡa 'ıyd-geh-i vaşluḡa ḡurbân: El açar bûse-i iḡsânḡuḡa rindân **D.**

2a bār: bād **D.**

7a İre gör: ire ger **D.**

124 b

-

125 a

-

125 b

361

[Fāiżi]

BEYĀTĪ

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Kaçan kim maqdem-i pākünle ' ālem muhterem oldu
Ne şübhe ser-te-ser rüy-ı zemîn bāğ-ı İrem oldu

2 Varınca *kaḫbe kavseyni ev ednāya* sa' ādetle
Şaḫa peyk-i emîn ey şāhibü'l-mi' rāc ḫadem oldu

3 Behiştün kıt' asıdur ḫāb-gāh-ı raḫmet-āmizün
Şeref-baḫşā-yı ' arş [ü] kürsî hem levh [ü] kaḫem oldu

4 Kerem bābuḫ küşād et Fāiżi nāçara luḫf eyle
Ki zîrā cürm ü taqşîr ile gāyet pür-elem oldu

362

[Yūnus Emre]

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

1 Anca zār eyler kim ol bülbul eyler
Anı da eylemez illā ol eyler

2 Baḫar gökde görür dostuḫ cemālin
Çağırur kim beni deli şol eyler

362 Yūnus Emre D., s.151. Şiirin tamamı 13 beyitten oluşmaktadır

1a ol: şol **D.**

1b Mecmuada her beytin ikinci mısrasının ortasına 'āh' nidası eklenmiştir:
"Anı da eylemez āh illā ol eyler" *

2a Baḫar gökde: Kaçan güilde **D.**

3 Ne görindi Leylā'nuñ yüzinde Mecnūn
Aķıdup göz yaşın āb u sīl eyler

4 Ne görüñdi şol Ferħād'uñ gözine
Ķayalar kesüben dosta yol eyler

5 Ne görüñdi Şāh İbrāhīm Edhem'e
Tācını taħtını tārümār eyler

6 Bī-çāre **Yūnus**'un altūn sözini
Söyleme nādāna kızıl pul eyler

126 a

363

[**Yūnus Emre**]

fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn

1 Eyyüb'em mübtelāyam derde dermān isterem
' Āşıķam dil-hastayam cāna cānān isterem

2 Ya' ķub'am ađlaram Yūsuf için kıldum firāķ
Yūsuf'am zindān içinde fażl-ı Raħmān isterem

3 Mūsā'nuñ Ķūr'ına vardum dost cemālin görmege
Gitti ' ağlum nāgeh ol dem sırr-ı Sübhān isterem

4 Bir mekāna gelmişem ki ol benüm yurdum degül
Hızr'ıla zulmete irdüm āb-ı hayvān isterem

3 Bu beyit a.g.e.'de 4. beyittir.

3a görindi: görür **D.**

5 Bu beyit a.g.e.'de 6. beyittir.

5a Şāh İbrāhīm Edhem'e: Şeh İbrāhīm gözine **D.**

6 Bu beyit a.g.e.'de 13. beyittir.

363 Yūnus Emre D., s.310

2a ağlaram: ağlaradım **D.**

5 Defter-i ‘amālūmi yüklendüm itdüm ‘azm-i rāh
Menzil-i maḫsūda Ḥak'dan emr ü fermān isterem

6 **Yūnus Emrem** bilmedi hīç kimseler ḫālüm benüm
Ḥālimi ‘arz itmege bir merd-i ‘irfān isterem

364

[Naḫṣī Ali]

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

1 Eyā sen şanma kim senden bu güftarı dehān söyler
Veyā terkīb olan ‘unşūr yāḫud laḫm-ı zebān söyler

2 Seni ol saña bildirmek murādın ḫaşd idüp Mevlām
‘Anāsırdan giyüp bir ṭon yüzünden tercemān söyler

3 Şular kim bilmedi nefsin ‘arefdan almadı dersin
Degüldür Ḥaḫḫa ‘ārifler özün bilmez yalan söyler

4 Kimiñdür bunca cünbüşler kimiñdür nuṭḫ iden diller
Özünden olmadı ‘ārif özünden özge kān söyler

5 Ḥayāl-i zıll yeter ğayrı görinen ḫayme-i tende
Degildür nuṭḫ iden şüret derūnunda devrān söyler

364 Naḫṣī Ali D., s.202

2a Mevlām: Mevlā **D.**

3 Bu beyit a.g.e.’de 4. beyittir.

3a Şular: olar / almadı: almayup **D.**

4 Bu beyit a.g.e.’de 5. beyittir.

4a diller: gevher **D.**

4b olmadı: olmadın **D.**

5 Bu beyit a.g.e.’de 6. beyittir.

5a ğayrı: ‘ibret **D.**

6 *Seḳāhüm Rabbühüm* ḥamrın iĉen ‘āşıqlar ey **Naḳṣī**
İrer ma‘ şūḳuna anlar mekāndan lā-mekān söyler

Raḥmānum raḥīmüm kerīmüm Allāh

*Ayasofya’da sađ cānibinde olan direkde üç de ḥaṭ vardır. Görenleriñ ma‘ lūmudur. Sulṭānū’l-evliyā Naḳṣī Efendi’nün kelām-ı dürer-bārıdır. Allāhumme enfi‘ nā bi-şefā‘ atihı.

126 b

365

[Eşrefoğlu]

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

1 Nideyüm şabr idebilsem dil ü cān oda yanar

Velī āh eylerisem kevn ü mekān oda yanar

2 Büridi yir yüzini āhıla zārüm dütüni

Bu iñildüm zārına cümle cihān oda yanar

3 Beni vaşluñdan ırāğ eyleyüp cennetde ḳoma

Bu iñildüm işiden ḥūr-ı cinān oda yanar

4 Yā Rab firḳatüñ odına yanardı kevn mekān

Yine hicrüş odına kevn [ü] mekān oda yanar

6 Bu beyit a.g.e.’de 7. beyittir.

6a *Seḳāhüm Rabbühüm* : “*Seḳāhüm Rabbühüm şerāben tahüren./ Rableri onlara tertemiz bir iĉki iĉirir.*” (İnsan 76/21)

* Naḳṣī Ali’ye ait “*Eyā sen şanma kim senden bu güftārı dehān söyler*” mısraıyla başlayan şiirin üzerinde bu yazı yer almaktadır

365 Eşrefoğlu D. s. 27

2a dütüni: tütüni **D.**

2b cümle: işbu **D.**

4a kevn mekān: tamu **D.**

4b Yine hicrüş odına kevn [ü] mekān oda yanar: Niĉe yüz biñ per-i pervāne revān oda yanar **D.**

5 **Eşrefoğlı** yana gör kũy-ı kenārında Hakkũn
Dimeyeler Rũmĩ'ye ibn-i fũlān oda yanar

366

[‘Azĩz]

7’li Hece Ölçüsü

1 ‘Aşkıñ dadı göñlũmde
Hiç gülmedim ‘ömrũmde
Muhammedi seyrimde
Ĝāyet göresim geldi

2 Terk eyledũm dũnyāyı
N’idem ğayrı sevdāyı
Muhammed Muştafā’yı
Her dem göresim geldi

3 Dostum göster yüzũñi
İşideyũm sözũñi
Ĝāk-i pāye yüzũmi
Her dem süresim geldi

4 Vuşlat içre çok ‘anā
Çũn oldu ‘ömrũñ hebā
Yoliña cānım fedā
Amān idesim geldi

5 Bu beyit a.g.e. ‘de 6. beyittir.

366 Türk Şairleri II, s. 627

1b gülmedim: görmedim **Türk Şairleri II**

2a eyledũm: idelim **Türk Şairleri II**

2d Her dem: Aman **Türk Şairleri II**

4a içre çok ‘anā : için sivāna **Türk Şairleri II**

4b Çũn oldu ‘ömrũñ: Ömrũni kıldım **Türk Şairleri II**

5 Müştākım cemāline
İrgür hem vişāline
Luţf it ‘Azīz bendeje
Ġāyet göresim geldi

127 a

-

127 b

367

[İsā Maḥvī]

BABA ṬĀHİR

1 0’lu Hece Ölçüsü

- 1 Bulmağ dilersen dā’im sa’ ādet
Cān u gönülden Allāh’a yalvar
Ġafletde ḳalma eyle ‘ibādet
Cān u gönülden Mevlāya yalvar
- 2 Aldanma zinhār fānī cihāna
Taḳvā-yı zikri ḳüt eyle cāna
Uçmağ dilersen bāğ-ı cināna
Cān u gönülden Allāh’a yalvar
- 3 Ḳaldır dilinden keşret hicābın
Sırrında oḳı vaḥdet kitābın
İçmek dilersen vuşlat şerābın
Cān u gönülden Allāh’a yalvar
- 4 Taḥhīr-i şāf it irgür vişāle
Yaḳdurma nefsin nār-ı celāle
Baḳmağ dilersen nūr-ı cemāle
Cān u gönülden Mevlāya yalvar

367 Tezkire-i Sālim, s.196

1d Mevlāya: Allāh’a

4 - a.g.e

5 Yoklukda yokla ma' nāyı **Maḥvī**
Maḥṣūdı anla şarf ile naḥvı
Merdūd-ı rāh ol gel iste saḥvı
Cān u gönüldeñ Allāh'a yalvar

368

[Seyyīd Nizāmođlu]

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

1 Gözinden ehl-i inkāruñ nihān-ender-nihānsın sen
Muvahḥid kıanda kim baksa ' ayān ender ' ayānsın sen

2 Gözümdeki gören sensin dilimde söyleyen sensin
Şemī' imsin semā' imsin bu cān içre ḥubānsın sen

3 Çü sensin evvel [ü] āḥir daḥı hem bāḥın [u] zāhir
Mekānuñ lā-mekān bi-şekk kamu kevn ü mekānsın sen

4 ' Acāib baḥr-ı vaḥdetsin dü ' ālem oldı emvācuñ
Kenārı ka' rı yok baḥr-ı ' amīķ-i bī-girānsın sen

5 Boyanmaḥdan yaḥılmaḥdan murāduñ Ḥaḥ ise şūfī
Vücuduñ aradan maḥv it naḥar kııl gör ne kānsın sen

6 Vücuduñ varlığı **Seyyīd Nizāmođlu**'nı al gitsün
Ulaşdur aşlına ānı ḥayvān-ı cāvidānsın sen

368 Nizāmođlu D., s.289

2 Bu beyit a.g.e.'de 3. beyit ile yer değiştirmiştir.

2a Gözümdeki. Gözüm ki **D.**

2b Bu cān içre ḥubānsın sen: benüm cānumda cānsun sen **D.**

4a dü ' ālem oldı emvācuñ: ki her dü ' ālem emvācuñ **D.**

6 Bu beyit a.g.e.'de 7. beyittir.

6b ḥayvān: ḥayāt **D.**

128 a

369

[Tırsî]

- 1 Noldı saña eyā gönül ‘ aşk-ı habîbe mi uğraduñ
Durmaz aķar gözün yaşı tūfān-ı Nūha mı uğraduñ
- 2 Kıruduñ şol qavlar gibi key kızduñ hamamlar gibi
Tuţuşduñ külhanlar gibi nār-ı cahîme mi uğraduñ
- 3 ‘ Arz eyleyen Haķķa sözün maħv eyleyen anda özin
Tūr dağında Mūsā gibi nūr-ı Hudāya mı uğraduñ
- 4 Çalkanırsın gemi gibi çağlarsın ırmaqlar gibi
Āh idersin Ya‘ kûb gibi ayrılığa mı uğraduñ
- 5 ‘ **Abdurrahim Tırsî** sen yürür iken sağ [u] esen
Cānlar alup başlar kesen heybetlü şāha mı uğraduñ

128 b

370

BEYĀTĪ İLĀHĪ ÇENBER

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Hem esîr-i dām-ı zūlf ü hāl-i haddüñdür gönül
Hem yolunda pāymāl-i serv-ķaddüñdür gönül
- 2 Pā-bürehne bir gedā-yı bî-ser ü sāmān iken
‘ Āşık olmaķ ol şeh-i hūsne ne haddüñdür gönül

Aman ey hāl-i haddüñdür gönül

369 Tırsî D., s.163

1a ‘ aşk-ı habîbe mi: aceb ne derde D.

2 Bu beyit a.g.e.’de 3. beyittir.

3 Bu beyit a.g.e.’de 11. beyittir.

4 Bu beyit a.g.e.’de 2. beyittir.

370 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

371

BEYĀTĪ ƉARBEYN

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Kışşa-i hicrün n'ola itsem hikāyet biñde bir
‘Arz-ı hāle düşmez oldu çünkü fırsat biñde bir

2 Dāğlar yaqmaq elif çekmek hesāb-ı ‘aşqda
Birde birdir ey şeh-i hüsni melāhat biñde bir

Yā lel li yevel le le li vāy hem hikāyet biñde bir

129 a

372

BEYĀTĪ USŪLEŞ ƉARBEYN

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Ğonçeye şol neş'e kim çāk-ı giribān itdürür
Bülbül-i şürideye feryād u efgān itdürür

2 Dil hevāyī olmada esdükce bād-ı nev-bahār
Bu hevālar adama ‘azm-ı gülistān itdürür

İtdürür tā dūr ten dūr yel le lel le li

Yār giribān itdürür

373

ÇENBER

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

1 Mihr olur ser-germ-i haclet bāde-h'ār oldukça sen
Māha dāğ olmaqda gamzeñ neş'e-dār oldukça sen

371 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

372 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

373 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

2 Dāmdan evvel atar fitrāke kendin murğ-ı dil
Nāz-ı niyyetüm māil-i şayd şikār olduqça sen

‘Ömrüm cānım aman bāde- h̄ār olduqça sen

374

BESTE DEVR-İ KEBİR

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1 Cüşiş-i seyl-i sirişkim nev-bahār olsun da gör
Dāğlarla şahn-ı sīnem lālezār olsun da gör

2 Keştī-i baħr-i tegāfūl ber qarār olsun mu hīç
Bād-ı ğamda bir muhālif rūzgār olsun da gör

375

[Nā‘ilī]

BESTE REMEL

me‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

1 Ne bīş ne kem ‘ālem yeksān bilirüz biz
Her gördüğümüz mūr Süleymān bilirüz biz

2 Yok Nā‘ilīyā şübhemiz encām-ı verāda
Bu gerdīş-i eflākī de ħayrān bilirüz biz

Ah yeled yā lelli yā le le lel li ah bilirüz

374 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

375 Nā‘ilī D., s.300. Şiirin tamamı beş beyittir.

1b mūr: mūrı **D**.

BEYĀTĪ

İLĀHĪ

[Nālī]

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Saña ey şāh-ı kerem uymayanuñ bitmez işi
Bu Leheb gibi anuñ *tebbet* olur serzenişi
Ayāğı toprağına yüz sürenüñ kutlu başı
Çün toğup tutdı cihān yüzini hüsñüñ [güneşi]
Kim ola sevmeye bu vech ile sen mäh-veşi
- 2 Mağdemünle n'ola şād olsa şehā kevn ü mekān
Oldı āfāka vücūduñ sebep-i emn ü emān
Berğ-i şemşirüñ ile yandı şalib [ü] evşān
Parmağından ağıdup āb-ı revān baş-ı revān
Niçe yüz biñ kişiden def^ç idisersin 'aşaşı
- 3 Kāmetüñ bükdi qadüñ sidrenüñ ey gönçe-dehen
Şübhesiz bedr-i ruñuñ şems [ü] kamerden rüşen
Hüb idi Yūsuf-ı Ken' ān sen andan ahsen
Türke Kürdi 'Acemi Hindu bilür buñı ki sen
Hāşimī'sin 'Arabī'sin Medenīsin Qureşī

376 Nālī D., s.156-157-158

1a şāh-ı kerem: şāh-ı rüsül **D.**

1c Ayāğı: Ayāğuş **D.**

1d [güneşi]: - **M.**

2 Bu bent a.g.e. de 4. benttir.

2a oldı: K'oldı **D.**

2d Parmağından: Barmağuşndan **D.**

3b Şübhesiz: ser-be-ser **D.**

3c Ken' ān: Ken' āni **D.**

3d Türke Kürdi 'Acemi Hindu : Türk ü Kürd ü 'Acem ü Hind **D.**

4 Eşk kim yoluña akmaz yere geçsün dir ise
Uymayan şer' üne nefsün kuludur [ger] hür ise
İrişür saña kimün' aşk ile kalbi pür ise
Sen emîre kul olan her ne kadar müdbir ise
Bende-i mu'kbil olur mişl-i Bilâl-i Habeşî

5 Korkıdup nâr ile halkı gehi firdevs aña
Ümmete havf u recâdan garañı hişşe dege
Şer' i icrâda o şeh bakmadı paşa vü bege
Yerdeki da' veti fevt ola gidem diyü göge
Beline bağladı ol nûr-ı bilâ-sāye taşu

VELEHU*

6 Kef-i mu' ciz eşerün nu'ka getürdi haceri
İki şakq eyledi engüşt-i şerifün kameri
Mu' cizen mürde-i hayy itdi yüritdi şeceri
Sensin ol püşt ü penâh u melek ü ins ü perî
Enbiyânun güzeli sevgülüsü hûb u hoşu

7 Yüz süren hâk-i der-i devletüne server olur
Nazarun seng-i siyâha doqına gevher olur
Cündüne vaqt-i gâzâ cünne der-i Hayber olur
Üzilür 'ırq-ı Ebû Cehl gibi ebter olur
Sen Ebû'l-Kâsum ile her kim iderse güleşu

4 Bu bent a.g.e. de 2. benttir.

4a dir: dür **D**.

4b [ger]: **-M**

5 Bu bent a.g.e. de 6. benttir.

5a firdevs aña: firdevs öge **D**.

* Şiirin devamı ikinci sütunda *velehu* ibaresiyle bağlanmıştır.

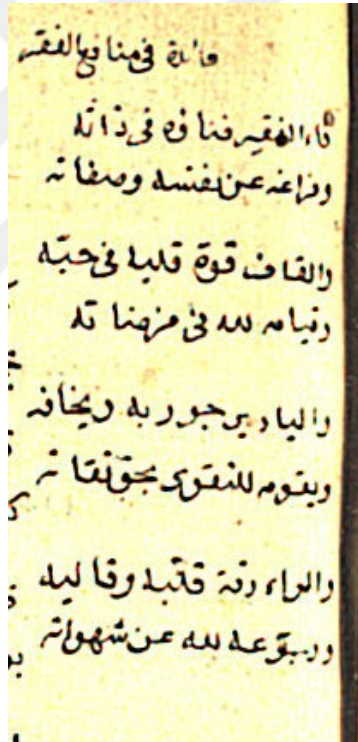
6 Bu bent a.g.e. de 8. benttir.

7 doqına: toqına **D**.

7e güleşu: güreşi **D**.

- 8 ZİR-i [...] KODI NÜH FELEĞİ RABB-i FELAK
 VECHI VAR SÜRSE YÜZİN PĀYUNA HURŞİD Ü ŞAFAK
 Halk-ı eşyāya sebep oldu vücūdun muṭlak
Dīg-i hikmetde bişürdi çü senün sevgili HAK
Cebre'il olsa n'ola maṭbahınun hīme-keşī
- 9 'Andelib itdi çü HAK Rūḥ-ı Emīn'i gülünce
 Cenneti itse fedā n'ola şafī fülfulüne
 Bezl ider Nālī kabūl olsa revādur yoluña
Ve'd-ḍuḥā virdünce ve'l-leyl okudum sünbülünce
Rüşenī virdi budur küllü gadātin ve 'aşı

130 a



8 Bu bent a.g.e. de 5. benttir.
 8a [...]: pāyünce **D**.
 8b sürse: sürerse **M**.
 8d sevgili: sevgünji **D**.
 9b itse fedā n'ola: n'ola fedā itse **D**.
 9c Nālī: Na'li / revādur: revānın **D**.

BĀĶĪ EFENDĪ*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*

1 Seherde bülbüli gördüm uçar āheste āheste
Meger sen gonceye rāzın açar āheste āheste

2 Geçüp bu hāne-i dilden hayālün ' askeri her dem
Bihamdillah bu günler de geçer āheste āheste

3 Kātı mağrūr olup hüsne iken cevri itme ' uşşāka
Güzellik pāyidār olmaz geçer āheste āheste

4 Kaşuñla çeşmün ey dilber uraldan bağıma yāre
Bu çeşmüm kanlu yaşını siler āheste āheste

5 Bu **Bāķi** nār-ı hicründen gözün yaşın revān itmiş
Oturmuş künc-i hāsetde siler āheste āheste

NAZĪRE-İ ' AZMĪ*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*

1 Seher bād-ı şabā tırılmaz eser āheste āheste
Şafādan serv başını sallar āheste āheste

2 Gice tā şubh oluncā derd ile efgān ider bülbül
İşidüp gül anuñ zārın güler āheste āheste

3 Konar hicrünle her şeb hāne-i dilde sipāh-ı gam
Yine rüz-ı vişālünle göçer āheste āheste

377 Bāķi Dīvānı'nda ve Bāķi mahlaslı şiirlere yer veren ilgili çalışmalarda tespit edilememiştir. (Bk. Kaynakça)

378 Türk Şairleri I, s.649

- 4 Çıkup gülşende bülbüller dehān-ı yār medḥ itse
Şafādan goncalar ağızın açar āheste āheste
- 5 Vişāl-i yār isteriseñ taḥammül eyle ey ‘**Azmī**
Murāda şabr iden kişi irer āheste āheste

130 b

379

ĀGEHĪ

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

- 1 Çekdirüp firḩatañi bizden irāğ olduñ sen
Baḩr-i firḩatle niçe furtunalar çekdüm ben
- 2 Sen yaḩarsun bu fenālarda gönüller şehrin
Dil ü cān mülkini yağma idici sensin sen
- 3 Bād-ı ‘aşḩuñ alavand eyledi şabrum gemisin
İlevend oldı gönül mülki senüñ derdüñden
- 4 Barbaratsañ siyeh atlasdan olalı cānā
Gemici nefterin ‘āşık-ı zār etdüñ sen
- 5 Seyr iden yüzüñi deryāda irişür Hızra
ḩadre irer seni bir kerre ḩadırgada gören

4a Çıkup :kaçan **Türk Şairleri I**

4b Şafādan:deminle **Türk Şairleri I**

379 Tietze, s.114

1a Çekdirüp: Çekdürüp **Tietze.**

1b firḩatle: firḩatde **Tietze.**

2a yaḩarsuñ: yıḩarsın **Tietze.**

2b fenālarda: yaḩalarda **Tietze.**

3a mülki: tıflı **Tietze.**

4a siyeh: siyāh **M.**

5 Bu beyit ve 6. beyit a.g.e.’de yer değıştirmiştir.

- 6 Baħr-i ‘aşk içre yürüsem n’ola yelken  oruda
Bir ħarāmī baķıcı yāra esİR oldum ben
- 7 Yār aġyār ile seyrāna  ıķar deyrāda
Ehl-i dil ‘aşık olan olta vur ge  yaķadan
- 8 Dūd-ı āhum direk oldu bu zemīn keřtīdūr
Bir yeni yelken olupdur aŗa bu  erġ-i kōhen
- 9 Canda řuġurya  urur derd ü belā renc ü ‘anā
İstif oldu gō ul manķaları derdūnden
- 10 Geldi başdı dil ü cān zevraķını derd ü elem
Bizi  ignetmege bu fūlk-i felek  tdı dūmen
- 11 Rūzgār oldu muġālif bařuma ũřdi belā
Pişledi geldi  arantı yine başdan  ıġdan
- 12 Baħr-i ‘aşķa dūřeli oldu muġālif  enber
 orķum oldur ki gele bād-ı belā yapraķdan
- 13 Eger olduŗsa muġabbet de izinde mellāh
Puřula řevķ gerek ħarti ġam u derd ü sūhan
- 14 ‘Ařķ deryāsına řaldurŗsa gō ul zevraķını
Bulımazsın bu yaķalarda dilā sen mesken

6b esİR: esİrem **M.**

7b vur: vurur **Tietze.**

8b  erġ-i: gerdūn-i **Tietze.**

11b  arantı:  arıntı **Tietze.**

12b sūhan: mihen **Tietze.**

- 15 Rūzgāruᅇ arıřık oldu hazer eyle dilā
Üstine aldurasın tira mola mayna seren
- 16 Hıublar forsa açup saᅇa kenār olmaz ise
Olma anlarda alarąa bir iki gūn atlan
- 17 Baᅇr-ı aş ire olan aşa pend ey zāhid
aradan olta oᅇarmaą gibidūr geᅇ yaadan
- 18 Götür irąalayı olma paariz ey aąyār
Yāri ben bahr kenārında kenār eyer iken
- 19 Ey göᅇül nie yatarsın bu limān-ı tende
Himmetūᅇ lengerin al mevsimidūr a yelken
- 20 orsan ol ᅇāřılı dūnyādan alarąa olarąör
Bu ᅇayırsuz aada tırma dilā ise seren
- 21 Rūzgāruᅇ pupa olmaz ise avlamaąıla
Yūri deryā üzerinde bir iki gūn oyalan
- 22 Himmetūᅇ göncūąin eldeᅇ řalıvirme zinhār
Keřti-yi řabriᅇı řalar alavand olmaądan
- 23 Almurąiy-le yūri yoąısa yel yelkende
Eger aş olamazsan hele bāri yelten

15 -M.

16 -M

18 -M.

21 -M.

23a Almurąiyile: Almarąayla **Tietze**.

23b Eger: ünkü **Tietze**.

- 24 Kūlzūm-i ‘aşka sefer eylemege ‘azm eyle
Rūzgār-ile yūri tende fora sōk yelken
- 25 İtmek istersen eger bāğ-ı cihānda manca
‘Amel ü zūhd kıomanyasını vāfir yüklen
- 131 a**
- 26 Orsa varsañ varamazsın poca varsañ girdāb
Nice kullansañ atar kıaraya bu geşt-yi şen
- 27 Olmadın lenger-i ten baħr-ı fenāda fonda
Pupa ālātla cān kalyetasını kullan
- 28 Ey dirīgā bizi ğāfille zebūn etdi havā
Geldi başdı demūr üstinde yaturken düşmen
- 29 Yā ilāhī bizi girdāb-ı havādan kıurtar
Bize yol vir varalum bir ilimana erken
- 30 Kelimātüm dūr-ı deryāda ħaķīķat añlar
Baħr-ı ma‘ nāda şināverlik iden ehl-i sūħan
- 31 Olsa deryā kıımı mikdārı kıayurmazdı derdüñ
Sā‘ ati var geçer ey **Āgehī** şabr it kıatlan

24b Rūzgār-ile: Rūzgār oldı **Tietze**.

26a varamazsın: çıķamazsın / varsañ: ğitseñ **Tietze**.

26b şen: ten **Tietze**.

28a havā: -**M**.

30a deryāda: deryā-yı **Tietze**.

31a kıayurmazdı: kıayurmaz **Tietze**.

MEŞNEVÎ-Yİ FEVRÎ DER NA‘T-I HAZRET-İ

AḤMED ‘ALEYHİ’S-SELĀM

fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

I

- 1 Ey resül-i Ḥudā-yı Celle Celāl
V’ey Nebiyy-i Müheymin [ü] Müte‘āl
- 2 Ey tabīb-i kulüb-i kavm-i ‘alīl
V’ey şefī‘-i zünüb-ı fıkrā-i dāl
- 3 Ey beşīr-i ahāli-yi imān
V’ey nezīr-i gürüh-ı küfr-i dālāl
- 4 Hep yüzün şuyuna yaradıldı
Baḥr u ber şūr-ı selsebīl ü zülāl
- 5 Saḡa ta‘yīn olundı ḥulq u ‘azīm
Saḡa taḡşīn olundı ḥüb ḥışāl
- 6 Nūr idiñ yire düşmedi sāyeñ
Çanda ya saḡa şebīh ü mişāl
- 7 Kef-i cūduñ seḡāb-ı raḡmetdür
Aḡsa andan ‘aceb mi āb-ı zülāl
- 8 Keremün vaḡş u tayra şāmildür
Söyleyüp luḡf umar ise ḡazāl

- 9 Nūri nūrundan iktibās itdi
Hıdmetüñ itse n'ola bedr ü hilāl
- 10 Olamaz luḡfuñı şumül kelām
İdemez ḡalkuñı ihāḡa maḡāl
- 11 Zātuñı nice bilsün ehl-i 'uḡül
Vaşfuñı nice itsün ehl-i ḡayāl
- 12 Ne özüñ fehm idüpdür ehl-i ḡired
Ne sözüñ derk idüpdür ehl-i kemāl
- 13 Hep anuḡcün durur bu baḡş ü cidāl
Hep anuḡcün olur bu ceng ü cidāl
- 14 *'İlm ü faẓl u kitāb cümle senüñ*
Bāb-ı faşl [u] ḡiḡāb cümle senüñ

II

- 1 Dehr-i mestānedür ḡiḡābuñdan
Ayıḡ içendurur şarābuñdan
- 2 Lā-mekān u mekānı hep gördüñ
ḡurdıḡuñ gibi cāme-i ḡ'ābuñdan
- 3 Evvelüñ āḡirüñ ḡamu 'ilmin
Bildi ḡarf anlayan kitābuñdan
- 4 Bī-başarlar görürdi gice yolun
Burḡa' açduḡca māh-tābuñdan
- 5 Çāh-ı bī-āb eyledüñ pür-āb
Maẓmaẓaḡla düşen lü'ābuñdan

- 6 Gözlerüñ ħ̣'ābda dilüñ bīdār
Çoğ kemāl aňlanur bu ħ̣'ābuñdan
- 7 Cümle aşĥābuñ içindi itdi vuzū
Şol ki ma' dūd ola gül-ābuñdan
- 8 Lem' adur mihr ü māh nūruñdan
Zerredür encüm āfītābuñdan
- 132 a**
- 9 Baĥr-i pūr-şūr olurdı azb-i Furāt
Çatıre düşse aña lü' ābuñdan
- 10 Cevher eyler işini tālīb olup
Behre alan kişi türābuñdan
- 11 Mürcimem 'āşīyem günehkārem
Sürme luţf it beni cenābuñdan
- 12 Mücrim isem hele kimesne gelüp
Gıtmedi nā-murād қапуñdan
- 13 Gülşen-i cennete girer her kim
Ĥaremiñe giderse pāyuñdan
- 14 *Vaşf-ı zātuñda 'ācizem ammā*
Ġarazum budur ey Ĥabīb-i Ĥudā

III

- 1 Zikrūñ olsun olursa dilde mağāl
Fikrūñ olsun olursa cānda ĥayāl

- 2 Nām-ı pāküñ Muḥammed Aḥmeddür
Bes degül mi livā-yı ḥamd ile dāl
- 3 Seni arar ṭurur zemīn ü felek
Seni ister yürür bu māh ile sāl
- 4 Māh-ı gerdün senüñ çerāğundur
Şereri encüm ü fitile hilāl
- 5 Cümle ʿālem saña muḳaddemdür
İtdi maṭlūb zātuñı müteʿāl
- 6 Enbiyānuñ neticesi sensin
Şonradan geldüğüne oldur ḥāl
- 7 Cümle tafşilen enbiyā ʿilmin
İtdi Ḥaḳ sende cemʿ idüp icmāl
- 8 Saña Ḳurʿānı eyledi tenzīl
İdüp iʿcāz içinde siḥr-i helāl
- 9 Tā feşāḥatda vü belāğatda
Füşehāda ḳoymaya nuṭḳa mecāl
- 10 Kütüb-i evvelini anuñ için
Fesh idüp ḥükmin iyledi ibṭāl
- 11 Fazluña bes degül mi şāhid kim
Ḥalka sensin şefiʿ -i yevm-i suʿāl
- 12 Ben de bir sāʿilim cenābuñdan
İtme nehy eylesem ümīd-i suʿāl

13 Belimi bükdi şıkl-ı haml-i günāh
Beni yüzün çökerdi bār u bāl

14 Kaldum ayağda ey şefîc -i zünüb
Kaldur üftādeñi meded elüm al

15 *Hey meded şefkat it günāhum çok*
Senden özge veli penāhım yok

132 b

IV

1 Enbiyā içre Murtażāsın sen
Aşfiyā içre Muştafāsın sen

2 Enbiyādan egerçi soñ geldün
Cümleye lîk muqtedānsın sen

3 Şüretā gerçi kim mu'aḥḥarsın
Haber aldım ki mübtedāsın sen

4 Faqr ile faḥr kāl u ḥālün iken
Mülk-i kevneye padşāsın sen

5 Miḥr ü meh gerçi dehri rüşen ider
Ḥaḥ budur nūr-ı reh-nümāsın sen

6 Gerçi eşyā kamu merāyādur
Lîk āyine-i Ḥudāsın sen

7 Zıll-ı Ḥaḥ oluban zemîn üzre
Sāyesi düşmeyen hümāsın sen

- 8 N'ola tūbā nihāl-i cennet ise
Semer-i şāh-ı güher-bāsın sen
- 9 N'ola tāvūs-ı kuds ise Cibrīl
Bülbül-i 'arş-ı hoş-nevāsın sen
- 10 Saña nisbet kıbāb-ı dehr ḥabāb
Bikerān baḥr-ı pür-şafāsın sen
- 11 Güm-reh-i zūlmet-i ḍalālet için
Aḥter-i maṭla' -ı Ḥudāsın sen
- 12 Derd-i 'ışyāna ey ṭabīb-i ḳulūb
Dünyede var ise devāsın sen
- 13 Benüm iki cihānda maḳsūdum
Evvel Allāh şāniyāsın sen
- 14 Vācibe mümkinde ḳamu ferde
Maṭlab u maḳşad u menāsın sen
- 15 *Mihr idüp saña Ḥak didi levlāk*
Seni tavşif ider bu zerre-yi ḥak
- V
- 1 Ḥaremüñdür ḥarīm-i bāğ-ı cinān
Ḥademüñdür ṭavā'if-i 'unvān
- 2 'Ālem ü ādem içre sensin sen
Eşref-i ḥalk u zübde-yi insān

15a levlāk: “Levlāke levlāke le-mā halaktü'l- eflāke/ Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım” (Bk. Yılmaz, 2013: 456)

- 3 Senün için okundu hutbe-yi kevn
Senün için olundu mazhar-ı kân
- 4 Tevbe-yi Ādem olmayaydı kabül
Añmasa aduñ idicek ‘ işyân
- 5 Hırz-ı cān itdi Nūh nūruñdan
Virmedi aña hiç belā tūfan
- 6 Hicriñe doymayup Halil-i Hudā
Kendüyi nāra eyledi perrān
- 7 ‘ Aşk ile keş-i cānın ‘ İsmā‘ il
Diledi k’eyleye saña qurbān
- 8 Senden almış vü ibtidā olmuş
Yed-i beyzā-yı Mūsī-yi ‘ İmrān
- 9 Yirde bulurdı gökde istediğin
Ravzāña itse ‘ İsi-yi devrān
- 10 Saña hergiz nazır ü mişl olmaz
Leyse fil-halkı kâ‘ inān men kan
- 11 Toyladıñ çoğın az ni‘ metile
Gerçi toyulmaz eyleseñ ihsān
- 133 a**
- 12 Saña oldı naşib şükr idüben
N’ola tesbîh iderse hūnile nān
- 13 Niçe haşr ola bulmaya itmām
Vaşf-ı zātuñ olınsa şerh ü beyān

14 Gel degüldür hemân saña müştâk
Sâr-ı sırr-ı hevâñ fi'l-erkân

15 'Âşıkundur kamu zemîn ü felek
'Âlem ü âdem ü perî vü melek

VI

1 Haremün ravza-yı cinâne deger
Maḥfelün kevn ile mekâna deger

2 Cevherün ḥâki zâhir ü bâtın
Niçe gencîne-yi nihâna deger

3 Hacerün üzre kubbe-yi ḥadrâ
Saḫf-ı eyvân-ı âsmâna deger

4 Kapuñ her maḫâmı mülk-i cihân
Lebünün her kelâmı câna deger

5 Tütüyâ-yı gubâr-ı ḥâk-ı rehün
Niçe biñ kuḫl-ı İşfahâna deger

6 Kapuña kul olan olur sulṫân
İşigün mülket-i cihâna deger

7 Râh-ı küyuñdaki muğaylânuñ
Ḥârı bir niçe gülistâna deger

8 Şehriñ eṫrâfinuñ beyâbânı
Ehli yanında ḥânumâna deger

- 9 ‘Ayn-ı zerkāsı ile batn-ı ‘aķık
Birisi baħr u biri kāna deger
- 10 Naħl-ı ħurmā-yı ravza-yı ħaremün
Budağı tūbi-yi cināna deger
- 11 Tođrılıķda ħapuņa baş koyanuğ
Sidreveş başı āsmāna deger
- 12 Ķulluđuđ eyleyen siyāħ ħuluđ
Her biri ħusrev-i zamāna deger
- 13 Baş koyan na‘l-i esb-i zāyirene
Farķı çāķ farķ-ı farķadāne deger
- 14 Seni medħ eyleyen Ĥudā olıcaķ
Ėayra söz mi ħalur yegāne deger

- 15 *Saņa benden hemān selām olsun*
Rūħuņa her nefes peyām olsun

VII

- 1 Ey Ĥabīb-i Ĥudā selāmun ‘aleyk
V’ey şefi‘i verā selāmun ‘aleyk
- 2 Enbiyā içre aşfiyā içre
Müctebā Muştafā selāmun ‘alek
- 3 Ey maķām ile vü zamān ile
Ĥatemü’l-Enbiyā selāmun ‘aleyk

- 4 Ey kelām-ı Hüdāda mā şaddağ
Kavl-i *şumme denā* selāmun ‘aleyk
- 5 Ey olan māsivā-yı Yezdāna
Muğtedā müntehā selāmun ‘aleyk
- 6 Ey zālām-ı dālāl-i güm-rehine
Ağter-i ihtidā selāmun ‘aleyk
- 7 Ey ‘izār u ruğı vü gīsūsı
Leyl ü şems ü duğhā selāmun ‘aleyk
- 8 Ey emīn-i memālik-i dünyā
Şeh-i rüz-ı cezā selāmun ‘aleyk
- 9 Ey ayağı türābı iksiri
Cevher-i bī-bahā selāmun ‘aleyk
- 10 Ey dimāğa hevā-yı hāk-ı rehi
Büy-ı müşk-i Hıttā selāmun ‘aleyk
- 11 Ey du‘ āsıyla bir nazarda iden
Def‘ -i derd ü ğamı selāmun ‘aleyk
- 12 Ey benānı işāretile iden
Şağğ-ı bedr-i dücā selāmun ‘aleyk
- 13 Ey günāh ehline muğış ü mu‘ in
Bana mağlab münā selāmun ‘aleyk

4a şumme denā: “Sonr ayaklaştı (yere doğru) sarktı.” (Necm 53/8)

14 Rūz u ŧeb her zamanda her anda
Bī-riyā dā'imā selāmun 'aleyk

15 *Umarın senden ey enām-ı kirām*
Diyessin luṭf idüp aleyke selām

VIII

1 Her ŧabāḥ u mesā selām olsun
Her revāḥ u 'aşā selām olsun

2 Sācid olduğça rākī' olduğça
Ehl-i arz u semā selām olsun

133 b

3 Ḳā'im olduğça Ḳā'id olduğça
Necm ü mihr ü keyā selām olsun

4 Ğāfil olduğça zākir olduğça
Ḳavm-i ŧirk ü Hüdā selām olsun

5 Şābir olduğça ŧākir olduğça
Fuḳarā aĝniyā selām olsun

6 Şā'im olduğça ākil olduğça
Ḥizb-i zühd ü riyā selām olsun

7 Mümsik olduğça mu'ṭi olduğça
Raḥṭ-ı buḥl u seḥā selām olsun

8 Vāşıl olduğça nāzil olduğça
Ḥayl-i ḥacc u ğazā selām olsun

9 Mühlik olduğça şāfi olduğça
Maraż ile devā selām olsun

10 Cāri olduğça sāri olduğça
Dehre āb u hevā selām olsun

11 ‘Ulvi olduğça süflī olduğça
Āteş ile şerā selām olsun

12 Şābit olduğça sā’ir olduğça
Ferş ü ‘arş-ı ‘alā selām olsun

13 Bāriğ olduğça şāriğ olduğça
Māhtāb u zekā selām olsun

14 Fāni olduğça bākī olduğça
Mümkināt u Hudā selām olsun

15 *Ben degül Hağ dağı selām itsün*
İns ü cinn [ü] melek peyām itsün

IX

1 Āl u aşhāb u tābi‘ine dağı
Tābi‘-i tab‘-i ehl-i dīne dağı

2 Çār yār-ı ‘izām u Fātımaya
Hasaneyn ü mübeşşirine dağı

3 Cümle azvāc-ı tāhirātuña hem
Çamu evlād-ı tāhirine dağı

4 Hāzret-i Hamza ile ‘Abbāsa
Çār imām-ı mücāhidine dağı

- 5 Kutb-ı aqtābına zamānemüzüñ
 Ḥān Süleymān şeh-i zemīne daḥı
- 6 ‘Ulemā vü meşāyih u zühhād
 Fuḡarā ile şālihine dāḥı
- 7 Bizi ḥayr-ı du‘ āda aḡ diyene
 Zākirin ile şākirīne daḥı
- 8 Ḥāzır u ġā’ib ü şüyüh u şebāb
 Safirīn ü mücāvirīne daḥı
- 9 Ġāzīye ḥācıya du‘ ācıya
 Eyü olanlarıñ kemīne daḥı
- 10 Yirde gökde olan melā’ikeye
 Ḥāmil-i vahy u ḥūr-ı ‘ayna daḥı
- 11 Kamu ehl-i Medīne vü Mekke
 Zā’irīn ile Ṭā’ifine daḥı
- 12 Ḥāşşa şeyḥü’l-ḥarem olan mīre
 ‘Ākifin ile ḥādimīne daḥı
- 13 Cümleten ümmet-i Muḥammed ile
 Enbiyāyile mürseline daḥı
- 14 *Sen İlähî kamuya rahmet kı1*
 Sen de yā Seyyidî şefā‘at kı1

7a Zākirin: Zākirüñ NN.

X

1 Ey kerem kânı pâyüne geldüm
Luţfuñ umup cenâbuna geldüm

2 Oқıduñ ‘âlemi ziyâfet için
Da‘ vet-i müstecâbuña geldim

3 Beni mest it müdâm-ı luţfuñ şuñ
Câm-ı bezm-i şarâbuña geldüm

4 Ey ser-çeşme-yi şefâ‘ at-i halk
Teşneyem kandur âbuña geldüm

5 Beñi qahr eyleme ‘inâyet kııl
Bir yetîmem ki qapuña geldüm

6 Beni nehy itme sâ‘il-i luţfem
Bâb-ı ‘izzet-me’âbuña geldüm

7 Gelmedim qapuña hisâb virem
Kerem-i bîhisâbuña geldüm

8 Kîmyâ-yı nazarla kııl beni zer
Yüz sürüyi türâbuña geldüm

134 a

9 Feyz-i nûr eyle dil harâbesine
Ey güneş yüzlü tâbuña geldüm

10 Beni ref [eyle] hâk-ı zilletden
Zerreyem âftâbuña geldüm

- 11 Ey gül-i bāğ-ı luḫ-i cūdūndan
Baḡa bū vir gül-ābuḡa geldüm
- 12 Meded it ey süvār-ı ‘arṣa-yı luḫ
Merḡamet kıḷ rikābuḡa geldüm
- 13 Gerçi nālāyıkım vefāḡa hele
Ṭaybe-yi müsteṫābuḡa geldüm
- 14 Şerbet-i şāfi kıḷ baḡa iḡsān
Derd-mendem cevābuḡa geldüm
- 15 *Ḥaste kıḷdı beni belā-yı zünüb*
Çāre kıḷ ey ṫabīb-i derd-i ḡulüb

XI

- 1 Ey Ḥabīb-i Ḥudā ‘ināyet kıḷ
Mücrimem ‘āşiyem şefā‘ at kıḷ
- 2 Ḳaçdum a‘ dā-yı nefis ü şeyṫāndan
Saḡa geldüm meded ḡimāyet kıḷ
- 3 Ceyş ü nefis ü hevā kıṫāline ḡiç
Ḳudretim ḡalmadı i‘ ānet kıḷ
- 4 Ṭoyladuḡ dehri ḡān-ı luḫfuḡ ile
Bīnevāḡı daḡı ziyāfet kıḷ
- 5 Kerem ü cūd pādşāhsın
Ben ḡuluḡa daḡı ri‘ āyet kıḷ

- 6 Himmet eyle beni emīnün idin
Sırruñı sīnede vedī[‘] at kıł
- 7 Bir sen ol bir dağı Hudā olsun
Ėayrdan şahñ-ı kıalbi halvet kıł
- 8 Kıapuna geldüm ilticā itdüm
Māsivādan beni hırāset kıł
- 9 Dilek eyle beni ilāhuñdan
Di ki **Fevrī** kıuluña raħmet kıł
- 10 Bāl u hāl u me’ālin ıslāh it
Kıavl u fi[‘] linde Ėayr-ı ümmet kıł
- 11 [‘]Amel ü [‘]ilmi aña teysīr it
Ma[‘] rifet vir aña hidāyet kıł
- 12 Zāhirin mażhar-ı şerī[‘] at idüp
Bātının maħzen-i Ėaķıķat kıł
- 13 Dīn ü dünyāsın eyleyüp ma[‘] mūr
Āħiretde yirini cennet kıł
- 14 Ba[‘] d ezīn cām-ı [‘]aşķ içür işini
Cüşiş şevķ ü zevķ-i Ėālet kıł
- 15 *Yā Şefī[‘] ü’l-Ümem biħaķķ-ı Hudā*
Kııl murādum benim kıabül ü revā

9a ilāhuñdan: Allāhuñdan NN.

134 b

-

135 a

‘ ACEM*

381

HĀFİZ-I ÜSKÜDĀRĪ

HAF İF BESTE

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

1 Bir şüha ‘aşıkım baña biñ mekr ü āl ider
Bir serve mā’ilim ki ğamı kıddi dāl ider

2 Būs-ı lebün diler gönül ammā o seng-dil
Virmez şifā-yı şadrına mūm bāl ider

Yār ye le lel lele lel lele lel lele le le
Lelli belī yārim ah cānānım belī şāh

382

SEMĀ‘Ī HĀFİZ POST

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

1 Hep nāle-i şad-nüktem o şannāze degül mi
Dil gülşen-i hüsünüde nev-āğāze degül mi

2 Devrī-i ruḥıñdan ben bī-süz şanursın
Ben ister iseñ dāğ-ı dile tāze degül mi

Yeled yeled lel li yeled li yeled li
Yeled li āh nāze degül mi

* Bu ibare sayfanın başında yer almaktadır.

381 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

382 Şiirin kime ait olduğu tespit edilememiştir.

SEMĀ'Ī-Ī 'KADRĪ

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

- 1 Ruḥlarıñı seyr idelüm berk-i gül-i ter yerine
Cām-ı la' lüñ çekelüm bāde-i aḥmer yerine
- 2 Çekelüm sīne-i bī-kīneye rez duḡterinġi
Sevelim dāim o gül-çehre-i dilber yerine

Yelele ye le lele lele lele lele lele li vāy

Berk-i gül-i ter yerine

135 b

['Āşık Yūnus]

' ACEM

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Arayı arayı bulsam izini
İzinüñ tozına sürsem yüzümi
Ḥaḡ naşib eylese görsem yüzüni
Yā Muḡammed cānum arzūlar seni
- 2 Bir mübārek sefer olsa da gitsem
Ka' be yollarında tozlara batsam
Ḥüb cemālin bir kez düşde seyr itsem
Dost Muḡammed cānım ḡurbān olayım
- 3 Zerrece ḡalmadı ḡalbatimde hīle
Sıdḡıla girmişem ben bu Ḥaḡ yola
Ebū Bekir ' Ömer ' Osman da bile

383 Şiirin kime ait olduḡu tespit edilememiştir.

384 'Āşık Yūnus D. s.171

2d Dost : Yā /ḡurbān olayım: arzūlar seni D.

3a ḡalbatimde: gönlümde D.

4 Yā Muḥammed cānım arzūlar seni
‘Alī ile Ḥasan Ḥüseyn anda
Sevdāsı gönülde muḥabbet cānda
Yārın maḥşer günü Ḥaḳ dīvānından
Yā Muḥammed cānım arzūlar seni

5 **Yūnus** medḥ ider seni dillerde
Dillerde dillerde hem gönüllerde
Ağlayu ağlayu ğurbet illerde
Yā Muḥammed cānım arzūlar seni

385

[Muḥyī]

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

1 Cümleñ maḥbūbı sensin ey ḥabīb-i ezeli
Cümle Yūsuf lar içinde ey güzeller güzeli

2 Cümle ümmet ḳapuḳa yalvarı geldi ey ḥabīb
Hep ḳabūl oldu dilekler *min aḥad lem-yezeli*

3 Cümle ümmet saḳa ‘āşık oldu ey seyyid-i ḥalk
Himmetünle gitti ğayrı bāğ-ı vaḥdet gezeli

4 Küntü kenz saḳadur maḥlab-ı a‘lā sensin
Mazḥar-ı zāt-ı Ḥudāsın naḳş-ı rūhun ezeli

5 Oldı ‘uşşāk gözi giryān dil büryān ey Resūl
Oldı mecnūn u dīvāne **Muḥyī** ḥüsnün sezele

4b sevdāsı: sevgisi **D.**

5 Bu dōrtlük a.g.e.’de 6. dōrtlüktür.

5a ider: eyler **D.**

385 Muḥyī **D.**, s.109

1a ey: iy **D.**

2 Bu beyit a.g.e de 5. beyittir.

2a ümmet: ‘ālem / ḥabīb: şefi‘ **D.**

386

[Hacı Bayrām Velī]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Çalabım bir şār yaratmış iki cihān āresinde
Baķıcaķ dīdār görinür ol şārıñ kenāresinde
- 2 Şākirdleri taş yonarlar yonup üstāda şunarlar
Mevlānuñ ismin añarlar ol taşıñ her pāresinde
- 3 Şehirden oķlar atılır gelür cānlara batılır
‘ Āşıķlar cānı şatılır ol şārıñ pazāresinde
- 4 Şehr didigüm göñüldür ne ‘ ālimdür ne cāhildür
‘ Āşıķlar cānı sebildür ol şārıñ mināresinde
- 5 Bu sözi ‘ ārif aņlar cāhiller bilmeyüp taņlar
Hacı Bayrām kendi baņlar ol şārıñ fenāresinde

387

[Hüdāyī]

10'lu Hece Ölçüsü

- 1 İsteyen yārin ĥāk ider varın
Bulsa dildārın şaķlar esrārın
- 2 Baķmayan cāna irdi cānāna
Girdi meydāna terk idüp ‘ ārın

386 Hacı Bayrām Velī Ş., s.212

2b Mevlānuñ: Çalabım **Hacı Bayrām Velī Ş.**

3a Şehirden: ol şārdan /cānlara: ciğerlere **Hacı Bayrām Velī Ş.**

3b ‘ Āşıķlar cānı: ‘ Ārifler sözü **Hacı Bayrām Velī Ş.**

4 - **Hacı Bayrām Velī Ş.**

5b fenāresinde: mināresinde **Hacı Bayrām Velī Ş.**

387 Hüdāyī D. s.73, A.g.e’de dōrtlük şeklidir.

2c idüp: eder **D.**

- 3 Yâr elin tıtdı birlige yetdi
Dost ile itdi gizli bāzārın
- 4 ‘Ārif ol ey dil ola gör kāmīl
Ben diyen gāfil utanır yārın
- 5 Nāsı diñleme dostdan iñleme
Gülđen añlama bülbülün zārın
- 6 Gel **Hüdāyī**’den al haber erken
Hāḡḡ’ı isteyen ḡosun inkārın

136 b

388

[Hilmī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

- 1 Ḳalmıñız deryā-yı gāflet içre bī-tāb u tüvān
Yā İlähī ḡıl nesīm-i feyz ü ihsānuñ vezān
Olmuñuz üftāde-i girdāb-ı ‘iñyān el-amān
Yā İlähī ḡıl nesīm-i feyz ü ihsānuñ vezān
- 2 Genc-i tārīk-i güneñde ḡoyma ser-gerdān-dār
Gülñen-i tevfiḡüne irgür ayā perverdigār
Ḡonce-i maḡşūdumu ḡandān ide bu rüzigār
Yā İlähī ḡıl nesīm-i feyz ü ihsānuñ vezān
- 3 Māni‘ u mu‘ tī ḡü sensin ḡaybdan yoḡdur recām
Genc-i bād-āver-i luḡfuñla beni ḡıl şād-kām
Müstemendün **Hilmī**-i nā-şāda feyzüñdür merām
Yā İlähī ḡıl nesīm-i feyz ü ihsānuñ vezān

388 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

[Gafûrî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Çün bahâr irüp şecerler sebz ü revnağ-gîr olur
Âyet-i şun^c -ı Hudâyı her varağ tefsîr olur
- 2 Bir zamân şabr it gönül maşsûda istersen vuşul
Niçe müddetler mürûr itmekle demler şîr olur
- 3 Nûr-ı zikrullah ile qalbi kimin kim oldı aq
Şûretâ ol şâb ise ma^c nâ yüzünden pîr olur
- 4 Âşık-ı şâdıq isen terk eyle hâb u rahâtı
Ey **Gafûrî** tâlib-i didâr olan şeb-gîr olur
- 5 Şahn-ı tenden kırtulup irdi sarây-ı vahdete
Hüsn-ı tevhid içre kim pâ-beste-i zencîr olur

137 a

[İkbâlî]

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Şermsâr itme Hudâya rûz-ı maşşerde beni
Hürmetine hâtemün yağdurma dûzağda beni
Muşarraham ben günâhıma muqırrım cürmüme
Enbiyâ vü mürselîn içre hacîl itme beni

389 Tezkire-i Safayî, s.433. Şiirin tamamı a.g.e'de 7 beyittir.

3 Bu beyit a.g.e de 4. beyittir.

3a qalbi kimin kim: her kim ki kalbi **TS**.

4b tâlib-i didâr: âşık-ı didâr **TS**.

5 Bu beyit şiire sonradan eklenmiştir. Farklı bir el yazısına sahiptir. Bu beyit a.g.e de 3. beyittir.

5a Şahn: Sicn **TS**.

390 TMA c.1, s.252

2 Ümmet-i Aḥmed’de benden ‘āṣī vü mücrim mi var
Müsteḥaḳ zecr ü ‘itāba benden aḥsen ferd mi var
Sen ‘ināyet itmeziseñ baña hiç rāḥat mı var
Eyżan

3 Şimdilik **İkbāliyā** taldım ‘amīḳ-i ḥayrete
Luṭf-ile destimi al yā Rabb düşdüm ğurbete
Dileriseñ ḳo caḥīme dileriseñ cennete
Eyżan

391

[Mıṣrī]

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

1 ‘Ālem-i ārāyı buldum ‘ālem-i ārā menem
Mālik-i kevn ü mekānım tāc-ile Dārā menem

2 Çün sarāy-ı ‘izzete başdum ḳadem ‘irfānile
Hem Süleymān-ı zamānem ḳāfla ‘anḳā menem

3 On sekiz biñ ālemi seyr eyledüm seyyāre-vār
Ḳābe ḳavseyne irişdüm sırr-ı *ev ednā* menem

4 Bu rumūzuñ noḳtasuñ ancaḳ yine ‘irfān bilür
Vādī-i Eymen’de ğüyā tūṭī-i Mūsā menem

5 Geh vücūduñ ḳaṭre ise zāhidā deryā olur
Serserī gezme yabanda noḳta-i ma‘ nā menem

2 - TMA c.1

391 Mıṣrī D., s.155

2 Bu beyit a.g.e de 3. beyittir.

2a ‘irfānile: ‘izzetile **D.**

3 Bu beyit a.g.e de 2. beyittir.

3a *Ḳābe ḳavseyne* ev ednā: ‘Onunla arasındaki mesafe, iki yay arası kadar, yahut daha az kaldı.’ (Necm, 53/9)

4a ‘irfān: ‘ārīf **D.**

4b Vādī-i Eymen: Vādī-i ḳalbüm **D.**

6 Ger bu gün ʿİsā dem-i **Mıṣrî** cihān-ı ʿālemi
Mürdeler zinde ider ol cānile cānā menem

Rāyet Caʿ fer Ağa Caʿ fer yā [...] Caʿ fer ʿ Alī Caʿ fer*

137 b

392

[**Yahyā**]

ʿ **ACEM ʿ AŞİRAN**

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

- 1 Ey ḫalīfe ḫul iseṅ Mevlāʾya gündüz şāʿ im ol
Uyumağıl geceler tā şubḫ olunca ḫāim ol
Cān u dilden sev Ḥudāyı ḫıdmetinde dāim ol
Eyyüheʾn-nās ʿan-mevāḫiʿ cāʿenā şehrüʾş-şiyām
Merḫabā yā şehr-i raḫmet merḫabā yā şehr-i nūr
- 2 Her gice yüz biṅ günāḫkār lāyıḫ olur raḫmete
Bā-yı yoḫsul ac u muḫtāc lāyıḫ olur niʿ mete
Virmemişdür Ḥaḫ teʿ ālā seṅi ḫiçbir ümmete
- 3 Leyle ü Ḳadr içre nāzil oldu ol Ḳurʾān-ı nūr
Şavm-ı Ḳurʾān u terāvīḫ ile şerḫ oldu şudūr
Nūr-ı Kurʾān nur-ı şiyām eyledi **Yahyā**yı nūr
Eyżan

6a Mıṣrî : نقطي **M.** / ʿālemi: ʿālemüm **D.**

* Bu ibare sayfanın başında verilmiştir.

393

[Muhyî]

İLÂHÎ

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

- 1 ‘Arz it cemâlün göreyim ey mäh-1 tábân Muştafâ
Ref' it niķâb-1 rüyuñı şems-i dıraḥşân Muştafâ
- 2 Hakkun sen olduñ mazharı sensin kamunun rehberi
Seni seven olur velî ey nür-1 cānān Muştafâ
- 3 İren saña irdi Hakk’a ‘aşk zincirün boyna daķa
Tâ Hakk cemāline baķa ey derde dermān Muştafâ
- 4 Senünle oldı āfitāb gönderdi saña Hakk kitāb
‘Āşıqlara fetḥ oldı bāb cümleden ey kân Muştafâ
- 5 Medḥ eylemek seni muḥāl meddāḥun oldı zü’l-celāl
Muhyî ḳuluna ḳıl vişāl ey Hakkā mihmān Muştafâ

394

[Şeyh Cemālî]

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

- 1 Tâ ezelden sen benümle ‘ahd ü peymān eyledün
Gizleyüp ol ḥüb cemālün yine pinhān eyledün

393 Muhyî D., s.109

1a göreyim: göreyin/ ey:iy **D.**2a olur velî ey nür-1 cānān Muştafâ: oldı berî cümleden iy ḳan Muştafâ **D.**3a saña: senünle / zincirün: zinciriñi **D.**3b derde dermān: nür-1 cānān **D.**4a gönderdi saña Hakk: Hakk saña gönderdi **D.**4b ey kân: dermān **D.**5b ḳuluna ḳıl vişāl: ḳulumı eyle işāl **D.**

394 Şâire âit bir dîvân tespit edilememiştir.

- 2 Dimediñ mi sevüben derdiñe dermân olayım
Sevdiğim çün artdı derdim yani dermân eylediñ
- 3 Bir kuluña virmediñ dünyâda bir gömlek giye
Bir kuluñı kul iken Mışır'a sultân eylediñ
- 4 Bir kuluñı Kerbelâ'da eylediñ şusuz şehîd
Bir Kuluña mülkini virdiñ Süleymân eylediñ
- 5 Hem kuluñdur hem resülün şâh-ı kevneyn Muştafâ
On sekiz biñ ' âlem içre anı sultân eylediñ
- 6 **Şeyh Cemâli** ağlamağdan gözlerine kıan dolar
Yiri gögi ' arş u kursî dostu seyrân eylediñ
- 138 b

395

TAHMİS-İ NAHİFİ EFENDİ BER CÂMİ DER MAĞÂM-I
HÜSEYNİ-İ 'AŞİRÂN

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

- 1 Hâsret-i dergâh-ı fâhr-i ' âlem ile dem-be-dem
Dilde dâğ-ı iştiyâk u dîde-i giryânda nem
Tâ-be-key bihüde geşt-i deşt-i mihnet eyleyem
Key büved yâ Rab ki 'azm-i Yeşrib ü Baḥḥâ konem
Geh be-Mekke menzil ü geh der Medîne cā konem
- 2 Hâsretem ol rûz-ı firûza o vaqt-i hurreme
Kim ide tekbîr ü lebbeyk ile anda demdeme
Giry-e-i hâsret gelüp şevk ile çeşm-i pür-neme
Ber kenâr-ı zemzem ez dil ber-keşem yek zemzeme
Vez dü çeşm-i hûn-feşân an çeşme rā deryā konem

3 Cılve-gāh oldı dil-i şeydāya bunca kūh u deşt
Rūz u şeb itdüm hayāl-i gülşen-i kūyuñla geşt
Hūn-ı haşretle pür oldı dīdeler mānend-i taşt
صد هزاران دی درین سودا مرا امروز کشت
نیست صبرم بعد ازینکه امروز را فردا کنم

4 Şıdķ u ihlāş ile itsem Ka' be-i kūyuñda cāy
Sākinān-ı ravza-i zī-şān olsam hāk-i pāy
Olmağa her dem der-i devlet-me'āba çehre-sāy

یا رسول الله بسوی خود مرا راهی نمای
تا زخرفا قدم سازم زدیده پاکتم

5 Cürm ü 'ısyān ile oldum gerçi maḥcūb u ḥacil
Ben ğarīb hāk-i pāyüñ olmağa şāyeste kıł
Cennet-i kūyuñ hayāliyle cihānda muttāşıl

آرزوی جنت المأوی برون کردم زدل
جنتم این بسکه برخاک درمت مأوا کنم

6 Rūy-māl-i der-gehünle ey melāz-ı ümmetān
Eylesem rāh-ı 'ubūdiyyetde bezl-i naķd-i cān
Ġāyet-i me'mūl odur ben ḥāke rūzān u şebān
Hāhem ez sevdā-yı pā bust nehem ser der cihan
Yā be-pāyet ser nehem yā ser derin sevdā konem

7 Zāt-ı pākün midḥat-i mevlā ile mevşūf iken
Kimde vardur midḥatünde bārī-i başt-ı suḥan
Bu Naḥīfī'nüñ ḳabūl it 'özrin iḥsān eyle sen
Mürdem ez şevk-i tü ma' zūrem eger her laḥza men
Cāmiāsā nāme-i şevk-i tu-rā inşā konem

139 a

-

140

[Kunut Duāsı]

Allāhümme innā neste^ç inüke ve nestağfirüke ve nestehdik. Ve nü'minü bike ve netübü ileyk. Ve netevkkelü aleyke ve nüsni aleykel-ğayra küllehü neşkurüke. Ve lâ nekfürüke ve nahleu ve netrükü men yefcürük.



SONUÇ

Süleymaniye Kütüphanesi Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'nda 200 numarada kayıtlı mecmua 140 varaktan oluşmaktadır. Müstensihî Râgıp adlı şahıstır, istinsah tarihi belli değildir ancak düşünülen bazı kayıtlara göre mecmuanın bir kısmının H.1276/M.1860 tarihinde tamamlandığı anlaşılmaktadır. Mecmuanın çalışmamıza konu olan kısmı 71.-140. varakları arasındadır. Bu çalışmamızda hem mecmuanın muhtevasını ortaya çıkarmaya hem de oluşturduğumuz transkripsiyonlu metni merkeze alarak mecmuada yer alan şairlerin şiirlerini, dîvânlar ve ilgili akademik çalışmalarla karşılaştırarak tespit edilen farkları ortaya koymaya çalıştık.

Mecmuanın incelediğimiz kısımlarında 395 şiir ve 99 şair tespit edilmiştir. Manzumelerden 103'ünün şairinin kimliği belirsizdir. Şiirler arasında küçük bir şifalı bitkiler sözlüğü de bulunmaktadır.

İçerdiği şiirlere bakıldığında mecmuanın bir '*seçme şiir mecmuası*' olduğu görülmektedir. Müstensih, çoğu XVI., XVII. ve XVIII. yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerini bir araya getirmiş; gazel başta olmak üzere kaside, rubai, kıta, terakib-i bent, tahmis, murabba, ilahi gibi nazım şekillerine yer vermiştir. Müstensihin bu şiirlerin arasında pek çok müfred ve beyite yer verdiği de dikkat çekmektedir. Mecmuada en çok tercih edilen nazım şeklinin gazel (202), en çok tercih edilen şairin ise Nâbî (52 manzume) olduğu görülmüştür. Nâbî'yi Fehim-i Kadîm, Bâkî, Âgâh, Nâilî-i Kadîm ve Nahîfî takip etmektedir. Bu sebeple eserde Sebk-i Hindî ve hikemi tarzın ağır bastığı söylenebilir. Bununla birlikte dini muhtevalı şiirler de sayıca çoktur. Aşık Yunus, Mısrî, Hüdâyî, Eşrefoğlu Rûmî, Ümmî Sinan, Hacı Bayram Velî ve Akşemseddin gibi tasavvuf sahasının önemli temsilcileri mecmuada görülmektedir.

Mecmua bir dîvân şiiri ve halk şiiri seçkisine sahip olmakla birlikte Türk Musikisinin önemli örneklerini de içermektedir. Güfte niteliği taşıyan 66 şiirde 22 farklı makam ve 9 farklı usul tespit edilmiştir. Kimi sayfalarda terennümleriyle ve bestekarlarıyla kaydedilen bu şiirlere bakıldığında eserin kısmen bir '*güfte mecmuası*' özelliği taşıdığı da söylenebilir.

Genel itibariyle okunaksız olmakla birlikte birden fazla hatta sahip olan eserde pek çok müfredin şairinin kaydedilmediğini gördük. Yaptığımız taramalar sonucunda bu şiirlerin

şairlerini tespit ettik. Emrî, Ehlî, Ömrî, Zamîrî, Selman ve Himmetî bunlardan birkaçıdır. Bu açıdan bakıldığında birer beyit veya birer manzume de olsa az bilinen şarilerin şiirlerini kayıt altına alması ve yazıldığı döneme tanıklık etmesi bakımından mecmuaların önemi yadsınamaz. Çalışmamızın başta edebiyat olmak üzere tarih, sosyoloji, folklor ve musiki gibi çeşitli alanlarda yapılacak araştırmalara bir nebze de olsa katkıda bulunmasını ümit etmekteyiz.



KAYNAKÇA

Kitaplar

- ABDULKADİROĞLU, Abdulkерim (hızl.) (1985), İsmail Belig, Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdetü'l-Eş'âr, AKM Yay, Ankara.
- AÇIKGÖZ, Namık (hızl.) (2017), *Riyazi Muhammed Efendi -Riyâzî 'ş-Şuarâ*, Ankara.
- AÇIKGÖZ, Namık (1990), *Riyâzî Dîvânından Seçmeler*, Kültür Bakanlığı, Ankara
- ALPARASLAN, Cevat, (1998), *Akşemsedin Hazretleri ve Bolu Erenleri* , Bolu Kalkınma ve Tanıtma Vakfı Ankara Şubesi, Ankara.
- AK, Coşkun, (2001), *Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa.
- AKPINAR, Şerife, (2006), *Hacı Hâfiz Mehmed Bulak Âgâh ve Dîvânı*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 15.2 .
- AKSOYAK, İ. Hakkı (hızl.), (2006), *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvân II Tenkitli Metin*, Cambridge : Harvard Üniversitesi
- AKTAN, Bilal; GÜNEŞ Mustafa, (2011), *Menâkıb-ı Akşemseddin*, H Yayınları, İstanbul.
- ASLANOĞLU, İbrahim, (1997), *Kul Himmet*, Ekin Yay, İstanbul.
- AŞKAR, Mustafa, (2007),“*Niyâzî-i Mısırî*”, DİA, cilt: 33, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- AYAN , Hüseyin, (1981), *Cevrî: Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni*, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum.
- AYDIN , Abdullah, (2004), *Üsküdarlı Fenâyî Cennet Mehmed Efendi ve Dîvânı*, Kaknüs Yayınları, İstanbul.
- AYNİ, M.Ali, (1986), *Hacı Bayram Velî*, Akabe Yay, İstanbul.
- AVŞAR, Ziya, *Revânî Dîvânı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü, 3145 Kültür Eserleri 428 .
- BAHADİROĞLU, Mustafa,(2011), *Üftâde Dîvânı*, Semerkand Yayınları, İstanbul
- BİLGİN, A. Azmi, (2000), *Ümmî Sinân Dîvânı (İnceleme- Metin)*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- BİLGİN, Arif, (2006), *Osmanlı Döneminde İlaç Yapımında Kullanılan Tıbbi Bitkiler*, Osmanlılarda Sağlık 1, Coşkun Yılmaz-Necdet Yılmaz (Editör), İstanbul: Biofarma, s.231-247.

- BİLGİNER, Mahmut Saadettin, (1976), *Niyâzi-i Mısrî Dîvânı ve Şerhi*, İstanbul.
- BİLKAN, Ali Fuat, (1997), *Nâbî Dîvânı I-II*, MEB Yayınları, İstanbul.
- BURSALI MEHMET TAHİR EFENDİ, (1915), Osmanlı Müellifleri/ haz. Fikri Yavuz-İsmail Özen, Meral Yay., İstanbul.
- COŞKUN, Vildan Serdaroğlu, (2013), *Zaîfî'nin Sergüzeştname'si*, İsam Yayınları, İstanbul.
- ÇALDAK, Süleyman, (2010), *Nâlî Dîvânı*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed, (1991), “*Bâkî*”, DİA, cilt:4 , Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- ÇELEBİ, Kınalızâde Hasan, (2009), *Tezkiretü's-şu'arâ*, (hızl. Aysun Sungurhan-Eyduran), Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ÇIPAN, Mustafa, (1995), “*Fasih Ahmed Dede*” DİA, Cilt:12 , Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- ÇIPAN, Mustafa, (2003), *Fasih Dîvânı (İnceleme-Tenkidli Metin)*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- ÇİFTÇİ, Ömer(hızl.); DAVUD, Fatîm, (1996), *Hâtîmetü'l-Eş'âr (Fatîm Tezkiresi)*, Kültür ve Turizm Bakanlığı e-kitap.
- DEVELLİOĞLU, Ferit,(2006), *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara.
- DİLÇİN, Cem, (2016), *Örneklerle Türk Şiir Bilgisi*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- EKİNCİ, Ramazan, (2013), *Dede Ömer Rûşenî'nin Bir Na‘Tının Yankıları*, Turkish Studies Volume 8/9 Summer , Ankara .
- ERDEM , Sadık, (2008),“*Sabrî*”, DİA, cilt: 35, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- ERDOĞAN, Kenan, (1998), *Niyâzi-i Mısrî Hayatı Edebi Kişiliği Eserleri ve Dîvânı (Tenkitli Metin)*, Akçağ, Ankara.
- ERDOĞAN, Mustafa, (2008), *Kabûlî İbrahim Efendi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı (İnceleme-Tenkidli Metin Dizin)* DT, Cilt:1, Ankara.
- ERDOĞAN, Mustafa, (2013), *Gedizli Kabûlî ve Dîvânı*, ,Gediz Belediyesi Kültür Yayınları.
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet, (1943), *Türk Musikisi Antolojisi*, Rıza Coskun Matbaası, c.I-II., İstanbul.
- ERGUN, Sadeddin Nuzhet, (1936), *Türk Şairleri* , c.1, İstanbul.

- ERGUN, Sadeddin Nuzhet, (1936), *Türk Şairleri* , c.2, İstanbul.
- EROL, Erdoğan, (1994), *Sükkerî, Hayatı Edebi Kişiliği ve Dîvânı*, Atatürk Kültür Merkezi Yayını Ankara.
- ERTEM, Rekin, (1995), *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- GÖLPINARLI, Abdülbaki, (1972), *Türk Tasavvuf Şiiri Antolojisi*, İstanbul.
- HAMAMİ, Erdal, (2001), *Râmî dîvânı*, TC Kültür Bakanlığı.
- İPEKTEN, Haluk, (1974), *İsmetî Dîvânı (Edisyon-Kritik)*, Atatürk Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- İPEKTEN, Haluk, (1970), *Nâ'îlî-i Kadîm Dîvânı (Edisyon-Kritik)*, MEB Yayınları, İstanbul.
- İSEN, Mustafa, A.F. Bilkan ve T.I.Durmuş, (2012), *Sultanların Şiirleri Şiirlerin Sultanları*, Kapı Yay., İstanbul.
- KANAR, Mehmet, (2000), *Farsça-Türkçe Sözlük*, Deniz Kitabevi, İstanbul.
- KAPLAN , Yunus, (2015), *Yümnî Dîvânı (İnceleme- Metin-Sözlük)*, Kesit Yayınları , İstanbul.
- KAPLAN, Mahmut, (1996), *Neşatî Dîvânı*, Akademi Kitabevi, İzmir.
- KARACAN, Turgut, (1991), *Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvânı*, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, Sivas.
- KARAHAN, Abdülkadir, (2006),“*Nâbî*”, DİA, c:32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- KAYA, Bayram Ali, (2017), *Azmizâde Hâletî Dîvânı*, Sakarya (Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü Kültür Eserleri, 536.).
- KAYA, Bayram Ali (Editör), (2016), *Dem İle Semâ Arasında: Galata Mevlevihânesi Koleksiyonu'ndaki Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi* , Sakarya Kitabevi, Sakarya.
- KAVRUK, Hasan, (2001), *Şeyhülislam Yahyâ Dîvânı Tenkitli Metin*, MEB Yayınları, Ankara.
- KAVRUK, Hasan, (2004), *Niyazî-i Mısrî Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Türkçe Şiirleri*, Malatya Belediyesi Kültür Yay., Malatya.
- KESİK, Beyhan ve Özer ŞENÖDEYİCİ, (2015), *Aruz- Teori ve Uygulama*, Kesit Yay., İstanbul
- KÖKSAL, M.Fatih, (1998), *Kayserili Dîvân Şairleri*, Geçit Yayınları

- KURNAZ, Cemal; Tatçı Mustafa, (2001), *Nail Tuman-Tuhfe-i Nâilî*, Bizim Büro Yayınları, Ankara
- KÜÇÜK , Sabahattin, (1994), *Bâkî Dîvânı*,TDK Yayınları, Ankara
- MEHMET, Siraceddin, (1994), *Mecma-ı Şuarâ ve Tezkire-i Üdebâ*, Dilek Mat., Sivas
- MUSTAFA Safâyî Efendi, (2005), *Tezkire-i Safâyî*, (Hzl.Pervin Çapan), AKM Yay., Ankara
- ÖZKAN, Abdullah, (2003), *Başlangıcından Cumhuriyete Türk Şiiri Antolojisi*, Boyut Dosya Yay., İstanbul
- PALA, İskender , (1988) ,“*Âgehî*”, DİA, cilt: 1, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- PEKOLCAY, A. Necla; UÇMAN, Abdullah, (1995), “*Eşrefoğlu Rûmî*”, DİA, cilt:11 , Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- REDHOUSE, Sir James,(1999), *Redhouse Türkçe / Osmanlıca - İngilizce Sözlük*, Sev Matbaacılık ve Yayıncılık, İstanbul Ağustos.
- SÂLİM, *Tezkiretü'ş-Şuarâ*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü
- ŞEMSEDDİN, Sami,(2006), *Kâmus-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.
- TARLAN, Ali Nihad, (1963), *Necati Beg Dîvânı*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul
- TARLAN, Ali Nihat,(1949), *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Rahmi ve Fevrî*, Ülçer Basımevi
- TARLAN, Ali Nihat, (1949), *Şiir Mecmualarında XVI. ve XVII. Asır Dîvân Şiiri: Revanî, Hayretî, Haverî, Ahî, Peyamî, Sanî*, Ülçer Basımevi
- TATCI, Mustafa; YILDIZ, (2005), Musa, *Aziz Mahmud Hüdâyî - Divân-ı İlâhîyât*, İstanbul
- TATCI, Mustafa, (2014), *Eşrefoğlu Rûmî - Dîvân-ı İlâhiyyât*, DİB Yayınları, Ankara
- TATCI, Mustafa, (1997), *Yûnus Emre Dîvânı II-Tenkitli Metin*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul
- TATCI, Mustafa, (2008), *Yûnus Emre Külliyyâtı IV: Âşık Yûnus*, H Yayınları, İstanbul.
- TATCI, Mustafa, (2013), “*Yûnus Emre*”, DİA, cilt:43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- TOPARLI, Recep, (1984), *Şemseddin Sivâsî Dîvânı*, *Gurbet Yayınları*, Sivas
- ULUDAĞ, Süleyman, (2012), *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, Kabalcı Yay., İstanbul.

- USLU, Recep, (2001), *Türk Müziği Eğitim Tarihinde Güfte Mecmuâları ve İnceleme Esasları Üzerine Tespitler, Müzikte 2000 Sempozyumu*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- UZUN, Mustafa, (2006), “*Nahîfî*”, DİA, cilt:32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- ÜZGÖR, Tahir, (1991), *Fehim-i Kadîm(Hayatı, Sanatı, Dîvânı ve Metnin Bugünkü Türkçesi)*, Ankara.
- VIRMİÇA, Raif, (2008), *Prizren’de Kültür, Sanat ve Âşıklık Geleneği*, Kosova Türk Araştırmacılar Derneği Yay.
- YAMAN, Mehmet, (1976), *Seyyid Nizâmoğlu Hayatı - Eserleri-Dîvânı*, Can Yayınları, İstanbul.
- YANMAZ, Eşref, (1995), *Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı’nın Karşılaştırmalı Metni)*, Atatürk Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- YAVUZ, Kemal; YAVUZ, Orhan, (2016), *Muhibbî Dîvânı-Bütün şüileri-(2 Cilt).*, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., İstanbul.
- YILMAZ, Ozan, (2016), “*Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonundaki Mecmuaların Sistematik Tasnifine Dair*”, (Ed. Bayram Ali Kaya), Dem ile Sema Arasında, Sakarya.
- YILMAZ, Mehmet, (2013), *Kültürümüzde Ayet ve Hadisler*, Kesit Yay., İstanbul.

Sürelî Yayınlar

- ARSLAN, Mustafa, (1999), *Nazîm Dîvânında Hüsni Hat Terimleri*, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi sy.8.
- AYDEMİR, Yaşar, (2007), "*Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler*", Turkis Studies, Türkoloji Araştırmaları, Volume 2/3, s.122-137.
- BAŞARA, Erol; ERDOĞAN Mehtap; YILDIZ, Zeynep (2010), *XVII. Yüzyıla Ait Bir Güfte Mecmuası İncelernesî*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 38: 137-172
- GÜMÜŞ, Nevin, (2005), "*Türk Tarih ve Edebiyatına Dair Değerlendirilmemiş Kaynaklardan Bir Mecmua Örneği: Tuhfe-i İsmâiliye.*" Türkölük Bilimi Araştırmaları 18.18: 129-162.
- KÖKSAL, M. Fatih, (2012), "*Şiir Mecmualarının Önemi ve Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)*", Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, haz: Hatice AYNUR, Müjgân ÇAKIR vd., Turkuaz Yayınları, İstanbul.
- PARMAKSIZ, Mehmet Nuri, (2015), *Eserleri Bestelenen XVII. Yüzyıl Türk Dîvân Şâirleri*, idil 4.15: 181-228.
- TİETZE, Andreas, (1951), *XVI. Asır Türk Şiirinde Gemici Dili, Âgehî Kasidesi ve Tahmisleri*, Türkiyat Mecmuası 9: 113-137.
- ÜNVER, İsmail, (1993), *Çevriyazıda Yazı Birliğı Üzerine Öneriler*, Türkölük Dergisi, Cilt XI, Sayı 1.

Diğer Kaynaklar

- AK, Coşkun, (1977), *Muhibbî Dîvânı*, Atatürk Üniversitesi, Doktora Tezi, Erzurum.
- AKPINAR, Şerife,(2006), *Âgâh Dîvânı ve İncelenmesi*, Selçuk Üniversitesi SBE, Doktora Tezi, Konya.
- AKSOYAK, İsmail Hakkı, “*Necib*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1980> (Erişim:16.09.217)
- AKSOYAK, İsmail Hakkı, “*Ömrî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3281> (Erişim:16.09.217)
- AKSOYAK, İsmail Hakkı , “*Zamîrî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1743> (Erişim:04.12.2017)
- AKSOYAK, İsmail Hakkı, “*Gafûrî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1268> (Erişim:04.11.2017)
- AKSOYAK, İsmail Hakkı “*Âlî/Çeşmî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=943> (Erişim:04.11.2017)
- AYPAY, A.İrfan, (1992) *Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni)*, DT, Cilt:1, Konya.
- ATALAY, Veli,(2017), *Vechî Dîvânı*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Erzurum.
- ATİK, Hikmet, (2003), *Nakşî Ali Akkirmânî (İnceleme-Metin)*, Doktora Tezi, Ankara.
- ATİLLA, Mustafa, (2012), *Nu’ût-ı Nebeviyye Mecmuâsı(İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*, YLT, Diyarbakır.
- AYHAN, Emrah, (2000), *Nakşî Divânı*, , YLT, İstanbul.
- BEKTAŞ, Halime, (2005), *Şeyh Mehmed Nazmî Dîvânı (Edisyon Kritik -İnceleme)*, Cumhuriyet Üniveristesesi SBE, YLT, Sivas.
- BİRGÖREN, Hamdi, “*İsa Mahvî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4951> (Erişim:04.12.2017)
- CANKURT, Gülşen Çaylı, (2015), *Figânî Dîvânı Gramatikal İndeksi*, YLT, Aydın.

- CEYHAN, Adem, “*Azmî/Pîr Mehmed*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=206> (Erişim:04.11.2017)
- COŞKUN, Ali Osman , (1985), *Seyrekzade Mehmet Âsım ve Zeyl-i Zübdetü'l-Eş'ar Adlı Eseri*, YLT, Ankara.
- COŞKUN, Ali Osman, (1990), *Simkeş-zâde Feyzî Dîvânı (İnceleme-Metin-İndeks)*, Gazi Üniversitesi SBE, Doktora Tezi, Ankara.
- ÇINAR, Bekir, “*Tıflî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=295> (Erişim Tarihi:02.10.2017)
- ÇIRAK, Emine Hilal, (2007), *18. Yy.' Da Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Yazmadai Güfteler*, Marmara Üniversitesi SBE, YLT, İstanbul.
- DEMİR, Tarık, (2006), *Edirneli Fâiz Dîvânı İnceleme-Metin-Dizin*, YLT, Ankara.
- DİKMEN, Hamit, (1991), *Seyyid Vehbi ve Dîvânının Karşılaştırmalı Metni*, Atatürk Üniveritesi SBE, Doktora Tezi, Ankara.
- ERSÖZ, Ferya Çalış “*Meyyal*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=439> (Erişim Tarihi: 01.10.2017)
- ERTÜRK, Şaziye Kayhan (1996), *Yahya Nazim Dîvânı V (İnceleme-Metin)*, Erciyes Üniversitesi, SBE, Yayınlanmamış. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- ERÜNSAL, İsmail E., “*Revânî*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2594> (Erişim Tarihi: 01.10.2017)
- GENÇ, İlhan, (1986) *Esrar Dede- Tezkire-i Şu'ara-yı Mevleviyye İnceleme Metin*, Doktora Tezi, Erzurum.
- GENÇOĞLU, Mehmet Sait, (2013), *Halim Süleymâniye Kütüphânesi-Ali Nihat Tarlan-Nr. 81 Künyeli Mecmuâ-i Güftenin İncelenmesi*, Haliç Üniversitesi SBE, YLT, İstanbul.
- GÖNEL, Hüseyin, “*Şeyh Ya'kub Efendi*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5983> (Erişim:04.12.2017)
- GÜNEŞ , Mustafa, (1994), *Eşrefoğlu Rûmî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Doktora Tezi, Malatya.
- GÜRSOY, Aslı, “*Hilmî,Yusûf-zâde Abdullâh*”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2425> (Erişim:08.10.2017)

- İSEN, Mustafa, “Şâhî”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1538> (Erişim:16.09.2017)
- KAPLAN, Yunus “Ehlî”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü,, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1679> (Erişim:11. 09.2017)
- KARCI, Tülin, (2004), *Revânî Dîvânını Tahlili*, Niğde Üniversitesi, YLT, Niğde.
- KASIR, Hasan, (1990), *Sabrî Mehmed Şerif Dîvânı(İnceleme -Karşılaştırmalı Metin)*, YLT, Erzurum.
- KAVUKÇU, Fatma Zehra, (2000), *Râmî Dîvânı*,Uludağ Üniversitesi SBE, Doktora Tezi, Bursa.
- KAZAN, Şevkiye, (2003), *Üsküdarlı Sırrî Dîvânı(Tenkitli Metin-İnceleme)*, Doktora Tezi, Ankara.
- KESİK, Beyhan, “Mücîb”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2356> (Erişim:04.11.2017)
- KESİK, Beyhan, “Abdüssamed”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2640> (Erişim 05.11.2017)
- KÖKSAL, Mehmet Fatih, “Derviş Osman”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=852> (Erişim:28.10.2017)
- KUT, Günay, (1986), “*Mecmualar*”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, C:6, Dergah Yayınları, İstanbul.
- MUTLU, Hafsa, (2008), *Bezcizâde Mehmed Muhyiddin Efendi ve Dîvânı*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, İstanbul.
- ODABAŞI, Mıhrıcan, (2009), *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1.c s.234-467*, YLT, Sivas.
- ÖNKAŞ, Nilgün Açık “Enîs Dede”, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4064>(Erişim:04.11.2017)
- ÖZDEMİR, Canan, (1996), *Seyyid Nizamoğlu Dîvânı*, Gazi Üniversitesi SBE, YLT, Ankara.
- ÖZTEKİN, Özge, (1997), *Râsîh Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Özel Adlar Dizini)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- PARMAKSIZ, Mehmet Nuri, (2010), *Eserleri Bestelenen Dîvân Sairleri (XVII. Ve XVIII. Yüzyıllar)*, Selçuk Üniversitesi SBE, YLT, Konya.
- SAĞLAM, Şengül, (2010), *Müstakîmzâde'nin "Mecmûa-i İlâhiyyât" Adlı Güfte Mecmuası*, YLT, İstanbul.
- SARAÇ, Mehmet A. Yekta,(1991), *Emrî Dîvânı*, Doktora Tezi, İstanbul.
- SÖYLEMEZ, İdris, (2013), *Seyfullâh Nizâmoğlu Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin)*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YLT, Malatya.
- SELVİ, Muhammed, (2008), *Ümîdî Hayatı Eserleri Edebi Kişiliği ve Dîvânı*, Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE, YLT, Afyonkarahisar.
- SUNGURHAN, Aysun, " *Hasan Çelebi*", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <http://www.turkedebiyatilisimlersonzlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=25> (Erişim:20.11.2017)
- ŞAHİN, Ali, (2002), *Abdûlbâki Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Dîvânının Tenkitli Metni)*, YLT, Konya.
- TUNADURUR, Melike, (2012), *Edirneli Ahmed Rüşdi Dîvânı*, Trakya Üniversitesi SBE, YLT, Edirne.
- ULUDAĞ, Erdoğan, (1992), *Şeyhülislâm Bahayî Divânı (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)*, Atatürk Üniversitesi SBE, YLT, Erzurum.
- YÜCE , Emine Aydoğmuş,(2010), *Abdürrahim Tırsî ve Dîvânı*, Uludağ Üniversitesi SBE, YLT Bursa.
- YILDIRIM, Ali, (2000), *Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı Edebi Kişiliği Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni*, Doktora Tezi, Elazığ.
- ZAVOTÇU, Gencay, (1993), *Rıza Tezkiresi İnceleme-Metin*, YLT, Erzurum.
- <http://www.tmv.org.tr/> (Erişim: 06.12.2017)
- <http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/TR,78467/salim-efendi---tezkiretus-suara.html> (Erişim: 06.12.2017)
- <http://lugatim.com/> (Erişim: 06.12.2017)
- <https://www.lexiqamus.com/tr> (Erişim: 06.12.2017)
- <http://ctle.pau.edu.tr/osmtr/> (Erişim: 06.12.2017)
- <https://turuz.com/> (Erişim: 06.12.2017)
- <http://www.osmanlicasozlukler.com/osmanlica-sozluk-madde-47853.html> (Erişim: 06.12.2017)

<http://ulusaltezmerkezi.com/> (Erişim: 06.12.2017)

http://courses.washington.edu/otap/archive/data/arch_txt/texts/a_necati1.html
(Erişim:04.11.2017)

<https://tr.scribd.com/doc/128865103/Turk-Musikisi-Antolojisi-Edited>
(Erişim:04.11.2017)

<http://www.yedinota.com/> (Erişim:04.11.2017)



ÖZGEÇMİŞ

Sevgi AKBABA 18.05.1988 tarihinde Ağrı'da doğdu. İlköğrenimini Kocaeli'de Mehmetçik İlköğretim Okulu'nda, orta öğrenimini Gebze Eşrefbey İlköğretim Okulu'nda, liseyi Gebze Sarkuysan Lisesi'nde tamamladı. 2004 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans eğitimine başladı. 2009 yılında Sakarya Üniversitesi'nde Tezsiz Yüksek Lisans eğitimi alarak formasyonunu tamamladı. 2011 yılında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak Ağrı'ya atandı. 2013'te Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda yüksek lisansa başladı. Halen yüksek lisans eğitimine ve Gebze Pagev Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ndeki görevine devam etmektedir.